327.*

VERZAMELING

VAN

# VERORDENINGEN EN INSTRUCTIEN

BETREFFENDE DEN

# KADASTRALEN DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIE.

VERZAMELD

OP HET

## BUREAU VAN DEN INGENIEUR

VAN HET

## Kadaster in Nederlandsch-Indie.

BATAVIA
OGILVIE & Co.

1883.

BAT.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# INHOUD.


BLADZ.

## Ie Afdeeling.

**Bepalingen betreffende de uitoefening der functien van Gouvernements landmeters** ..... 1—85.

Instructie van Gouvernements landmeters (staatsblad 1837 No. 3)..... 1—6.
Wijzigingen en uitleggingen dezer instructie. 6—8.
Staatsblad 1842 No. 17..... 6.
Bijblad 3101..... 6.
Staatsblad 1868 No. 158..... 6.
Idem. 1857 No. 57..... 6.
Idem. 1874 No. 129..... 6.
Bijblad 3110..... 7.
Staatsblad 1866 No. 46..... 8.
Idem. 1879 No. 164..... 8.

**Voorschriften voor de landmeters van het kadaster belast met de werkzaamheden van Gouvernements landmeter**, gegeven door den Ingenieur. Chef van het kadaster..... 8—16.
Verpondingskohier Model I..... 8—9.
Verpondingsregister Model II..... 9.
Mutatiestaat der verponding Model IIa..... 9.
Register van gedane aangiften wegens eigendomsveranderiug ond Model III thans Formulier 10..... 9—10.
Meetbrieven Model IV..... 10—11.
Blancoregister tot inschrijving der landmeterskennissen Model V..... 11—12.
Salavis registers oud Model VI thans Formulier 11..... 12—13.
Registers van brievenwisseling Model VII... 13.
Opgave van den ambtenaar belast met de overschrijvingen..... 13.
Opgave van den roeimeester..... 13.

Verpondings commissie..... 13—16.
Staatsblad 1823 No. 5..... 14.
Bijblad No. 857..... 14.
Idem. No. 1257..... 14.
Staatsblad 1863 No. 14..... 14.
Idem. 1837 No. 49..... 14.
Bijblad 1672..... 14.
Staatsblad 1875 No. 288..... 15.
Idem. 1873 No. 127..... 15.
Idem. 1872 No. 116..... 15.
Bijblad 2830..... 15.
Idem. 3739..... 15.
Staatsblad 1872 No. 117..... 15.

Afstand van Gouvernements gronden..... 16.

Jaarlijksch verslag..... 16.

Modellen voor landmeterkennissen..... 16—19.

BLADZ.

Staatsblad 1881 No. 188.
Vaststelling van salaris voor de verrichtingen van den ambtenaren van het kadaster ten gerieve van het publiek..... 19—21.
Staatsblad 1883 No. 156.
Wijziging van artikel 7 van genoemd staatsblad 21.
Tarief voor certificaten..... 22.

Model meetbrief (Model IV)..... 22—23.

Staatsblad 1882 No. 311.
Nieuwe voorschriften ter verzekering der juiste grenzen van onder eenigen titel afgestanen Gouvernements groud..... 24.
Toelichting daarop (circulaire van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 13 Januarij 1883 No. 267..... 24—25.

**Overschrijvingen**..... 25—31.

Staatsblad 1834 No. 27.
Ordonnancie op de overschrijvingen van den eigendom van vaste goederen..... 25—30.
Nadere uitleggingen daarvan..... 30—31.
Bijblad No. 509..... 30.
Idem. „ 1772..... 30.
Idem. „ 2261..... 30.
Idem. „ 2325..... 30—31.
Idem. „ 3737..... 31.

**Diverse bepalingen.**

Staatsblad 1881 No. 1.
Toekenning aan reiskosten van ambtenaren van het kadaster voor werkzaamheden als Gouvernements landmeter..... 31.

I. Circulaire van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 15 October 1875 No. 10606. (Merkteekenen)..... 31—32.

II. Idem. dd. 6 April 1877 No. 3474. Bijblad No. 3208. (Merkteekenen).

III. Idem. dd. 2 April 1880 No. 3438..... 32—33. (Merkteekenen).

IV. Idem. dd. 24 Augustus 1881 No. 6500 Geene taxatie en landmeterskennissen bij Ie inschrijving..... 33.

V. Idem. dd. 6 Maart 1882 No. 1436. (Staat van azimuts)..... 33.

VI. Idem. dd. 29 Maart 1882 No. 1434 coordinaten in plaats van azimuts..... 33—34.

VII. Idem. dd. 21 September 1882 No. 6100. Meetbrieven door aanvragers zelf opgemaakt worden niet aangenomen al zijn die Gouvernements-landmeters. 34.


PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BLADZ.

VIII. Bijblad No. 2997 ..... 34.
Uit kaart en meetbrief moet blijken hoe gemeten en de inhoud gevonden is.

IX. Missive van den Directeur van Financiën dd. 17 Februari 1883 No. 2498 .... 34
Secretarissen der verpondingscommissie, ook zijnde ambtenaren v. h. kadaster, mogen declareeren.

**Onteigening ten algemenen nutte** ..... 34—40.
Staatsblad 1864 No. 6 en 185 ..... 34—37.

**Onteigening ten behoeve van Militaire werken** en het al dan niet mogen oprichten van gebouwen in de nabijheid aan vestingswerken 37—40.
Staatsblad 1836 No. 3 ..... 37.
Staatsblad 1843 No. 13 ..... 39.
Idem. 1848 No. 13 ..... 39.
Idem. 1862 No. 48 ..... 40.
Idem. 1864 No. 11a ..... 40.
Bijblad No. 173 ..... 40.

**Agrarische aangelegenheden** .... 40—50.
Staatsblad 1870 No. 55.
Agrarische wet ..... 40.
Staatsblad 1870 No. 118.
Rechten der Inlanders op den grond ..... 41.
Staatsblad 1872 No. 117.
Afstand van grond aan Inlanders in agrarisch eigendom ..... 41—43.
Bijblad No. 3581:
Erfpacht — opmeting van méér grond, dan in erfpacht is toegezegd ..... 44.
Bijblad No. 3608:
Verkoop van kleinere stukken grond in de nabijheid van steden of dorpen is niet in strijd met art. 62 R. R. ..... 44.
Bijblad No. 3629:
Bij aanvragen om grond moet de bestemming worden bekend gesteld ..... 45.
Bijblad No. 3690:
Bepaling van wat onder ongeveer 500 bouws (Staatsblad 1870 No. 118 art. 16c) ..... 45.
moet worden verstaan.

**Ontginningsordonnancie.**

Staatsblad 1874 No. 79 ..... 45—47.
Circulaire daaromtrent ..... 50.
Bijblad No. 3270 ..... 47.
Idem. No. 3281 ..... 49.
Idem. No. 3396 ..... 50.

**Modellen** behoorende bij de voorschriften voor ambtenaren van het kadaster belast met werkzaamheden van Gouvernementslandmeter .... 52—84.

BLADZ.

## II^de^ Afdeeling.

**Besluiten, voorschriften en bepalingen betreffende den kadastralen dienst in Nederlandsch-Indie** ..... 86—154.

Staatsblad 1872 No. 19.
Het kadaster onder het Departement van Binnenlandsch-Bestuur gebracht ..... 86.

Staatsblad 1872 No. 65.
Bepalingen omtrent het toelaten van ambtenaren van den geografischen, en kadastralen dienst op erven van particulieren ..... 86—87.
Wijziging hiervan Staatsblad 1882 No. 269. 87.

Staatsblad 1874 No. 37.
Organisatie van het personeel bij het kadaster. 87—88.

Staatsblad 1874 No. 156.
Voorwaarden van benoembaarheid tot Adjunct landmeter ..... 88—89.
Wijziging daarvan en vaststelling van een nieuw programma voor het examen van Adjunct-landmeter en een programma voor dat van Landmeter bij het kadaster bij Staatsblad 1883 No. 121 122, 123 ..... 89—92.

Staatsblad 1875 No. 183.
Algemeene voorschriften voor de kadastrale metingen ..... 92—98.

Bijblad No. 3308.
Vaststelling door de Regeering van modellen voor de kadastrale boekhouding ..... 98—99.

Staatsblad 1878 No. 104.
Wijziging van Staatsblad 1875 No. 183 voorschriften voor de kadastrale metingen ..... 99—100.

Staatsblad 1879 No. 164.
Opheffing der statistieke opneming en indeeling van het technisch personeel daarvan bij het kadaster ..... 100—101.

Staatsblad 1879 No. 336.
Vaststelling der tractementen van de ambtenaren van het kadaster ..... 101.

Bijblad 3431.
Voorschriften voor de kadastrale metingen in de Binnenlanden ..... 102—108.

Besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd°. 21 April 1883 No. 30.
Vaststelling van het **aanwijzend tableau** ..... 108.

Gouvernements-besluit van 30 April 1883 No. 30 Wijziging van de voorschriften voor de metingen in de Binnenlanden en voorschriften voor de bijhouding daarvan ..... 109—114.


PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BLADZ.

Circulaire van den Ingenieur, chef van het kadaster dd°. 4 Augustus 1880 No. 527/10. Voorschriften voor de controle op het personeel door de chefs der metingen..... 114—116.

Circulaire van den Ingenieur chef van het kadaster dd°. 14 Augustus 1883 No. 490/3. Voorschriften voor de vervaardiging van desa- en verzamelkaarten..... 116—119.

Staatsblad 1880 No. 147.

Regeling van het gebruik maken der uitkomsten van de kadastrale metingen bij gerechtelijke akten..... 119—120.

Staatsblad 1880 No. 148.

Instructie voor de bewaarders..... 120—128.

Maandelijksch verslag.

Vaststelling van den vorm en inhoud daarvan door den Ingenieur chef van het kadaster.. 128—130.

**Voorschriften voor de bijhouding der kaarten van de voormalige statistieke opneming** (Gouvernementsbesluit van 20 Mei 1880 No. 18). 131—136.

Gouvernements-besluit dd°. 13 Januari 1883 No. 36 Bepaling waar nog kantoren voor de bijhouding zullen worden opgericht..... 136.

Bijblad No. 2369.

Vaststelling van een tarief voor het doen kopieeren der kaarten van de statistieke opneming. 136—137.

Gouvernements besluit van 20 Mei 1883 No. 16. Vaststelling van voorschriften voor de topografische kaarten, tevens verplichtend voor andere takken van dienst..... 137.

## III^de^ Afdeeling.

## Bepalingen, voorschriften, wetten, enz., van aanbelang voor de ambtenaren van het kadaster.

**Reis- en Verblijfkosten**..... 138—148.

Staatsblad 1862 No. 153a.

Reglement op de reis- en verblijfkosten der Europeesche ambtenaren..... 138—141.

Staatsblad 1882 No. 180.

Wijziging van het tarief voor kleintransport. 141—143.

Staatsblad 1872 No. 77.

Reizen per spoor..... 143—145.

Staatsblad 1877 No. 12.

Bepaling der afstanden, waarbij in 't geheel niet en van die, bij welke slechts half daggeld wordt gedeclareerd..... 145—146.

Staatsblad 1883 No. 160.

Wijzing dier afstanden..... 146.

BLADZ.

Bijblad 3496.

Vergoeding van transport van een reiswagen per spoor..... 146.

Circulaire van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 31 Augustus 1883 No. 6063. Reisdeclaraties van ambtenaren bij het kadaster moeten geviseerd zijn door de betrokken Ingenieur..... 146.

Gouvernements besluit van 2 Februari 1880. Toekenning van vaste reiskosten aan de Chefslandmeters van het kadaster en de ondergeschikten..... 147.

Staatsblad 1881 No. 1.

Bepaling dat de bewaarders en overige ambtenaren van het kadaster buiten de kadastrale afdeeling mogen declareeren..... 147.

Staatsblad 1881 No. 187.

Toekenning van vaste reiskosten aan de Bewaarders..... 147.

Bijblad No. 3816.

Bepaling, dat de Sectie-Chefs vrij gebruik van postpaarden hebben binnen de kadastrale afdeeling..... 148.

**Staatsblad 1881 No. 174.**

**Reglement** voor het verleenen van binnenlandsche verloven van Europeesch burgerlijk ambtenaren..... 108—149.

Staatsblad 1882 No. 190..... 149.

**Inlandsch Personeel**..... 150—154.

Bijblad No. 3687.

Vaststelling van een costuum voor het inlandsch personeel bij het kadaster..... 150.

Staatsblad 1875 No. 1.

Bepaling nopens het vervoer van het onderwijzend personeel van de openbare inlandsche scholen..... 151.

Staatsblad 1876 No. 277.

Toepassing hiervan op de inlandsche ambtenaren van het kadaster (statistieke opneming). 151.

Gouvernements besluit van 7 Maart 1880 No. 5. Toekenning van vaste reiskosten van de mantris belast met het opmeten der grondveranderingen (statistiek)..... 151—152.

Staatsblad 1882 No. 221.

Verplichting der inlandsche ambtenaren om bij dienstreizen van spoorwegen gebruik te maken..... 152.

Staatsblad 1872 No. 91.

Reglement op het verleenen van verloven aan inlandsche ambtenaren..... 152.

Bijblad No. 3497.

Bij voorstellen tot verleening van onderstand aan inlandsche ambtenaren wordt bericht verwacht omtrent hunne verdere geschiktheid.. 153.

BLADZ.

Bijblad No. 3756.
Beginselen behoorschende de toekenning van pensioen en onderstand van inlandsche ambtenaren. . . . . 153—154.

**Gemengde bepalingen.**

Staatsblad 1863 No. 132.
Ontslag uit de betrekking mag niet op verzoek dan wegens ziekte worden verleend. . 154—155.

Bijblad No. 1137.
Ontslag en wachtgeld aan personen, tot wier benoeming en ontslag ondergeschikte autoriteiten bevoegd zijn. . . . . 155.

Staatsblad 1827 No. 28.
Traetement bij eerste benoeming en bij overlijden. . . . . 155.

Staatsblad 1852 No. 1.
Nonactiviteit en wachtgeld. . . . . 155—156.

Staatsblad 1858 No. 71.
Wijziging van zoo even genoemd Staatsblad. 156.

Staatsblad 1873 No. 84.
Voorschotten op het traetement. . . . . 156—157.

Staatsblad 1881 No. 142.
Reglement op het verleenen van pensioenen aan Europeesche burgerlijke ambtenaren. . 157—162.

Staatsblad 1881 No. 182 en 238.
Aanvulling der overgangsbepalingen van even genoemd Staatsblad. . . . . 162—163.

Staatsblad 1854 No. 66.
Last aan alle landsdienaren, om bij overplaatsingen onverwijld daaraan gevolg te geven. . 163.

Bijblad No. 2481 en Staatsblad 1872 No. 99a.
Overplaatsing van voor een speciaal dienstvak opgeleide inlanders. . . . . 163—164.

Gouvernements besluit van 1 December 1881 No. 13.
De Ingenieur chef van het kadaster wordt bevoegd verklaard, om hem ondergeschikte ambtenaren op te roepen. . . . . 164.

BLADZ.

Staatsblad 1881 No. 102.
Bevoegdheid van den Ingenieur, chef van het kadaster om in dienst kosteloos gebruik te maken van den telegraaf. . . . . 164.

Buitenlandsche verloven. . . . . 164.

Beeediging van ambtenaren. . . . . 164.

**Uitreksel uit het Burgerlijke wetboek.**

Voor zoover dit aan de ambtenaren bekend behoort te zijn. . . . . 164—174.

**Formule van Oudemans.**

Berekening van afstand en azimuth . . . . . 174—175.

**Berekening van Coordinaten** volgens de gewijzigde **Flamsteadsche kegel-projectie**. . . . . 175—177.
Daarbij behoorende tabellen I en II. . . . . 178—181.

## IV^de^ Afdeeling.

**Modellen van registers en staten voor de nieuwe kadastrale boekhouding.** Form. 1 tot en met 15. 182—211.
Model voor inventarisstaat. . . . . 213—215.
Model voor het verstrekken van gegevens voor het kad. verslag. . . . . 216—218.
Model voor de verantwoording van koelieloonen enz., benoodigd voor de metingen. . . . . 220—222.

**Modellen voor de kadastrale boekhouding en de bijhouding daarvan in de binnenlanden** . . 223—236.
Formulier Ia. . . . . 223—225.
Idem. IIIa. . . . . 226—228.
Idem. IIIb. . . . . 229—231.
Idem. VIIa. . . . . 232—233.
Idem. IXa. . . . . 234—236.
Register van de gerapporteerde grondveranderingen, aan te houden door de districtshoofden. 237—239.

Register houdende de uitkomsten der driehoeks- en veelhoeksmeting. . . . . 240—242.


PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# BEPALINGEN BETREFFENDE

DE

# UITOEFENING DER FUNCTIEN

VAN

# GOUVERNEMENTS-LANDMETER.

De instructie voor Gouvernements-landmeters is vastgesteld bij *Staatsblad* 1837, No. 3, voor Batavia, Samarang en Soerabaija.

---

ART. 1. Tot het bewaren van de blokkaarten, het meten van Gouvernements en particuliere gronden, het taxeeren van vaste goederen en het bijhouden der kohieren van verponding, zullen worden aangesteld landmeters, wier standplaatsen zullen zijn Batavia, Samarang en Soerabaija.

ART. 2. Deze landmeters zullen zijn van de 1e klasse en worden benoemd door den Gouverneur-Generaal: zullende de verzoeken of voordrachten tot benoeming als zoodanig, steeds behooren vergezeld te gaan van voldoende bewijzen van afgelegd examen of bekwaamheid, verleend door bevoegde deskundigen.

ART. 3. Zij zijn in hunne betrekking onmiddelijk ondergeschikt aan den Resident, waaronder zij respectivelijk behooren, aan wiens beslissing primitivelijk zullen worden gebracht alle ontstane geschillen over de werkzaamheden en belooning der landmeters en taxateurs.

ART. 4. Aan iederen landmeter zal, voor zoo veel noodig, een adjunct worden toegevoegd, welke den rang van landmeter 2e of 3e klasse zal hebben, en den titel zal voeren van adjunct gezworen landmeter; deze zullen mede aan het doen van examen onderworpen zijn, voor deskundigen, zoo als bij art. 2 bepaald is.

Zij zullen mede door den Gouverneur-Generaal worden benoemd.

Het zal den landmeters vrij staan, zoo veel élèves in dienst te nemen en te houden, als zij noodig oordeelen, onder de verplichting nochtans, om telkens, bij het in dienst nemen van eenen élève, den geconcerneerden Resident daarvan kennis te geven.

Uit deze élèves zullen bij voorkeur de landmeters der 2e en 3e klasse gekozen worden.

De landmeters der 1e klasse blijven verantwoordelijk voor de werkzaamheden van die der 2e klasse en der élèves, onder hun opzicht werkzaam.

ART. 5. De landmeters zijn verplicht, om hunne werkzaamheden binnen den kortst mogelijken tijd en met nauwkeurigheid ten uitvoer te brengen. Zij zijn verantwoordelijk voor alle schaden en nadeelen, die door verzuim of onoplettendheid van hunne zijde mochten worden veroorzaakt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 6. Hunne diensten zullen zich bepalen tot het opmeten van landerijen en erven en het karteeren derzelve, waarbij moeten worden opgenomen en bekend gesteld de scheidingen der verschillende perceelen, de loop der rivieren, grachten en kanalen, groote en binnenwegen, (langs of door dezelven); alsmede de verschillende soorten der bouwlanden, moerassen, bosschen, vijvers, steenen en houten gebouwen en dergelijken meer, als binnen de grenzen van een perceel gevonden worden, overeenkomstig de modellen L *a* A en B (1).

Zij zullen kunnen volstaan met zoodanige kaarten rechtlijnig af te leveren, op de volgende schalen, als.

De erven van woonhuizen, binnen de steden tot de breedte van 50 en diepte van 100 Nederlandsche ellen, (12 en 24 R. R.), op eene schaal van 500 op 1.—

Die van 51 breedte en 101 lengte of diepte, tot 100 ellen breedte en 200 ellen, (12, 24 en 48 R. R.), lengte of diepte, op eene schaal van 1000 op 1.—

Die van 101 ellen breedte en 201 lengte, tot 150 ellen breedte en 300 lengte; alsmede de grootere perceelen, waarvan de langste zijden bedragen 500 Nederlandsche ellen, op eene schaal van 2500 op 1.—

De landen van grootere afmetingen op zoodanige verkleinde schalen, dat ieder perceel op een vel royaal teekenpapier kan worden voorgesteld, met inachtneming alleen van geene andere schalen te gebruiken, dan van 5000, 10,000, 25,000 of 50,000 op 1.

Zij zullen niet gehouden zijn, volledige uitgewerkte topographische kaarten, noch teekeningen van gebouwen te leveren, zullende zij kunnen volstaan met van ieder op zich zelf staand gebouw, de buitenste lijnen aan te geven en alleen die binnenplaatsen, welke grooter dan 100 vierkante ellen zijn, op teekening bekend te stellen.

Art. 7. Zij zullen van alle opmetingen van landerijen de minuut houden, zooveel mogelijk ingericht overeenkomstig de modellen litt. A en B; daarop bekend stellen de wijze, waarop de meting gedaan is, de basis aantoonen, waaruit dezelve begonnen is en zooveel mogelijk twee of meer vaste punten, hetzij steenen gebouwen, steenen huizen of bruggen, mijlpalen of dergelijken aangeven, waaruit de metingen kunnen worden geverifieerd, en ten einde dezelve tevens met die van andere landen te kunnen verbinden.

Zij zullen ook daarop bekend stellen de noordlijn, met beschrijving hoedanig de meridiaan bepaald is, volgens de streek van het kompas, zonder of met en hoeveel miswijzing, door Geodegische of Astronomische meting, en zorgen, dat de aanwijzende noordlijn, zooveel mogelijk, naar boven en nimmer naar beneden de teekening loopt.

Art. 8. De landmeters zullen in eene behoorlijke orde de navolgende registers moeten houden.

*a.* Blokregister, waarin ieder perceel afzonderlijk, onder een volgnummer is beschreven, de breedte en diepte, en derzelver belendingen, ingevolge meetbrief, en de namen der eigenaren, volgens modellen A. en B.

*b.* Een register van alle kaarten, schetsen en teekeningen, zoowel van die, door hen overgenomen, als van die, welke later door hen vervaardigd zijn.

*c.* Een register van overgang van eigendom van alle vaste goederen, voorzien van een doorloopend nummer volgens model litt. C (2).

*d.* Een register van door hen gedane opnamen en taxatiën.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(1) Deze modellen zijn voor de ambtenaren van het kadaster niet van toepassing.

(2) Voor de ambtenaren van het kadaster is dit model niet van toepassing.

Wijders al zoodanige papieren, als voor een duidelijk overzicht en goede contrôle van alle bij hen voorkomende zaken noodig zijn, of door den Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen worden voorgeschreven.

Art. 9. Dáár, waar geene blokkaarten bestaan, zullen zij die aanleggen, en dáár, waar dezelve bestaan, behoorlijk moeten aanhouden, en wel die van de steden en ommesteden, op de schaal van 2500 op 1, en die van de ommelanden, op de schaal van 25,000 op 1.

Op deze kaarten zullen zij de nummers of letters der blokken bekend stellen, met en benevens de letters of nummers der perceelen.

Van zoodanige blokken, waarvan de indeelingen te klein zijn, om op de aangegeven schalen geteekend te worden, zullen zij moeten maken vergroote teekeningen, altijd echter op eene der schalen, bij art. 6 dezer Instructie bekend gesteld.

Art. 10. Zij zullen alverder verplicht zijn, omtrent zaken, welke met hunne betrekking in verband staan, aan de daarbij geconcerneerde autoriteiten te dienen van bericht, consideratiën en advies, zoo dikwerf dit van hun zal worden gevraagd, zonder dat hiervoor eenige betaling zal mogen worden gevorderd.

Art. 11. Bij de aangifte tot overgang van den eigendom van landerijen, huizen, tuinen of erven, niet door openbaren verkoop, maar op eenige andere wijze van eigenaar veranderd, zal door den landmeter, na inzage der benoodigde documenten, waaruit de bevoegdheid tot het doen van zoodanige overschrijving blijkt, ten zijnen kantore, behoorlijke aanteekening daarvan op de registers worden gehouden, met bekendstelling, in geval van verkoop, van den overeengekomen prijs, en door wien de ongelden op de overschrijving vallende, zullen betaald worden; behoudens de nader te doene aanteekening, zoodra hem uit de opgave van den Griffier van den Raad van Justitie te ontvangen, zal blijken, dat de overdracht gevolg heeft gehad.

In gevallen van openbaren verkoop van landerijen, zullen de documenten, hiervoren bedoeld, één maand voor den verkoopdag, aan den landmeter moeten worden bezorgd, ten einde het onderzoek te doen, bij art. 15 bepaald.

Art. 12. Hij zal de aangifte van dezen overgang niet mogen aannemen, zonder overlegging der quitantie, waaruit blijkt, dat de verponding tot op het tijdstip der aangifte behoorlijk is aangezuiverd, en zulks op verbeurte eener boete, gelijk aan het bedrag van die verschuldigde belasting.

Bijaldien de landmeter zulks noodzakelijk mocht oordeelen, zal de verkooper of kooper verplicht zijn, het perceel door hem te laten opnemen, onder gehoudenis echter op den landmeter, dat hij den kooper of verkooper vooruit met de redenen hiertoe leidende bekend maakt; zullende het den belanghebbende vrijstaan, om indien hij zich door eene opname bezwaard acht, zich tot den Resident te wenden, welke omtrent het al of niet doen van opname, en casu quo ten koste van wien, zal beslissen.

Art. 13. Van de gedane aanteekening bij art. 11 bedoeld, zal de landmeter een bewijs of landmeters-kennis aan de belanghebbenden moeten verleenen, geschreven op een zegel van een halven gulden, ingericht volgens model letter D.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 14. Behalve de beschrijving van het goed, den naam en voornaam van den eigenaar, zal de landmeterskennis ook vermelden het tijdstip der aangifte, de namen en voornamen (voluit geschreven) van hen, die de aangifte doen, en dergenen op wie de eigendom moet overgaan; alsmede de waarde, waarvoor het perceel in de registers der verponding, voor het dan loopende jaar, is aangeslagen, met bijvoeging casu quo van den verkoopprijs, die aan hem is opgegeven.

In geval van splitsing, bij openbaren verkoop, zal de aangifte bij den gezworen landmeter, op gelijke wijze als in geval van onderhandschen verkoop, moeten plaats hebben, en daaromtrent verder worden gehandeld, als bij art. 11.

Art. 15. Wanneer vaste goederen, als huizen, erven landerijen, opstallen, enz. door het vendukantoor worden verkocht zullen de koopbrieven vóór de veiling, door den landmeter onderzocht en de perceelen, voor zooveel noodig, opgenomen worden met inachtneming van het bepaalde bij art. 12, ter voorkoming van alle geschillen, omtrent de grensscheiding, en zulks ten koste van den eigenaar van zoodanig perceel, tenzij dat deze zich voor alle geschillen daaromtrent verantwoordelijk stelle.

Na de gedane opname an landerijen zijn de eigenaren, huurders of administrateurs verplicht, de grensscheidingspunten, dadelijk met limietsteenen te doen merken, in zoodanige richtingen, als hun door den landmeter worden aangewezen.

Art. 16. Wanneer daartoe aanvragen bij hem worden gedaan, zal de landmeter verplicht wezen, extracten uit de bij hem gehouden registers, aan belanghebbenden te verleenen, en hun verder zoodanige ophelderingen te geven, als van hem zullen worden verlangd, waarvan zoowel bij het register, als op het uit te reiken extract, duidelijke vermelding zal plaats hebben.

Art. 17. Voor den tienden dag van elke maand, zullen de landmeters aan den Griffier bij den Raad van Justitie van hun ressort moeten indienen eene opgave van de, gedurende de afgeloopen maand, bij hen ontvangen aangift n van eigendoms-verandering van vaste goederen en zulks op verbeurte der boete bij art. 35 van de Ordonnancie op de overschrijving van vaste goederen bepaald.

Art. 18. De landmeter zal verder verplicht zijn, om van alle splitsingen en samentrekkingen van perceelen, en van alle veranderingen, die daarin mochten worden gemaakt, aan den ambtenaar, belast met het houden der kohieren van verponding, kennis te geven, of, zoo hij daarmede zelf mocht belast wezen, alles aanwenden, wat tot het in eenen behoorlijken staat houden der kohieren vereischt wordt.

Art. 19. De landmeters zullen geene vaste bezoldiging genieten, maar zullen voor hunne werkzaamheden den belanghebbenden in rekening mogen brengen de, bij het onderstaande tarief, bepaalde salarissen, waaruit almede de beloonigen der adjunct-landmeters zullen moeten gevonden worden, en zulks naar de evenredigheid van twee derden voor den landmeter, en één derde voor doszelfs adjunct.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Art. 20. Zij zullen in rekening mogen brengen:

a. Voor het opnemen en meten van huizen en erven tot

eene waarde van ƒ 25,000 of daarboven..... ƒ 15.—
„ „ 24,999 tot en met ƒ 15,000 „ 12.—
„ „ 14,999 „ „ „ „ 10,000 „ 11.—
„ „ 9,999 „ „ „ „ 5,000 „ 10.—
„ „ 4,999 „ „ „ „ 1,000 „ 8.—
„ „ 999 „ „ „ „ 200 „ 6.—
beneden ƒ 200 waarde ƒ 3; het kostende van het zegel voor den meetbrief daaronder begrepen, doch zal door den belanghebbende moeten voldaan worden de wagenvracht, wanneer het perceel verafgelegen is.

*b.* Voor het opnemen en meten van landerijen ƒ 25 voor één dag of minder, (daaronder begrepen het daggeld, bedoeld bij § *f*).

*c.* Voor het vervaardigen van schetsen van de opgenomen en gemeten landen:

Voor een perceel beneden de waarde van ƒ 1000.—ƒ 10,—
een dito van ƒ 1,000 tot ƒ 5,000.....„ 20,—
„ „ „ „ 5,000 „ „ 10,000.....„ 30,—
„ „ „ „ 10,000 „ „ 20,000.....„ 40,—
„ „ „ „ 20,000 „ „ 50,000.....„ 50,—
en voor iedere ƒ 10,000 meerdere waarde, ƒ 5 daarenboven.

Voor eene volledige kaart of platte grondteekening zullen de belanghebbenden met den landmeter onderlinge schikking moeten maken.

*d.* Voor het verleenen van een certificaat of landmeterskennis van verkochte percelen:

van ƒ 10.000 waarde en daarboven..... ƒ 15.00
„ „ 5.000 tot ƒ 10.000..... „ 12.50
„ „ 1.000 „ „ 5.000..... „ 7.50
„ „ 500 „ „ 1.000..... „ 5.00
„ „ 200 „ „ 500..... „ 2.50

Voor percelen beneden ƒ 200 waarde zullen de certificaten gratis verleend worden, doch zal het kostende van het zegel, door den belanghebbende moeten worden voldaan.

*e.* Voor copiën of extracten uit de registers, eene of meer bladzijden bevattende, ƒ 3, buiten de kosten van het zegel, waarop dezelve geschreven worden, en die almede door den belanghebbenden moeten worden voldaan.

Voor het geven van inzage van stukken en mondelinge informatiën aan belanghebbenden, wanneer geene extracten worden gevraagd, de helft van het bepaalde voor een extract.

*f.* De landmeter in commissie reizende, zal mogen declareeren een daggeld van ƒ 15, door den landmeter der 1ste klasse, en ƒ 10 door den landmeter der 2e of 3e klasse, zoo voor de heen- als terugreis, onder dien verstande, dat alleen die dagen worden gerekend, waarop werkelijk gereisd wordt; zonder de wagen- of paardenhuur, welke door de belanghebbenden, bovendien zullen moeten worden betaald.

Art. 21 Als taxateurs van vaste goederen, zullen de landmeters der 1ste en 2e of 3e klasse, gezamenlijk, de volgende taxatieloonen mogen declareeren, als:

*a.* Van taxatiën tot eene waarde van ƒ 200 niets, tot ƒ 1.000, 1 percent. Daarboven, voor de verhooging tot ƒ 5.000, ¾ percent;

Daarboven, voor de verhooging tot ƒ 10.000, ½ pCt.

Daarboven, over al het meerdere dan 10000 ¼ percent; zoodat van eene taxatie, ter waarde van ƒ 15000 zal worden gedeclareerd, als volgt:

| | | | |
|---|---|---|---|
| ƒ 1.000 | à 1 | percent..... | ƒ 10.00 |
| „ 4.000 | „ ¾ | „ ..... | „ 30.00 |
| „ 5.000 | „ ½ | „ ..... | „ 25.00 |
| „ 5.000 | „ ¼ | „ ..... | „ 12.50 |
| ƒ 15.000 | | totaal ..... | ƒ 77.50 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

*b.* Taxatiën voor rekening van het Gouvernement en alle openbare inrichtingen, een vierde percent van de getaxeerde waarde.

Voor deze taxatiën zal de landmeter gehouden zijn, eenen behoorlijken taxatiebrief, geschreven op een zegel van een halven gulden, en aantoonende naar welken grondslag de taxatie gedaan is, aan den belanghebbende te verleenen, zonder daarvoor iets verder in rekening te mogen brengen.

In geen geval zal voor de taxatiën, bij § *a* en *b* bedoeld, meer kunnen worden in rekening gebracht, dan eene som van *f* 1.000 (een duizend gulden), zijnde die som ook het maximum van het taxatieloon, voor het waardeeren op eens van meer dan eene vastigheid, aan denzelfden persoon of denzelfden boedel toebehoorende.

Art. 22. Van alle commissiën en verdere diensten, ten behoeve van den Lande, door de landmeterste verrichten, zullen door hen, driemaandelijks, declaratiën worden opgemaakt, dewelke, na door de autoriteiten, welke hen zullen hebben te werk gesteld, nagezien en voor accoord geteekend te zijn, zij aan hunnen respectieven Resident inzenden.

Na liquidatie door de Algemeene Rekenkamer, zullen de daarbij gedeclareerde reis- of commissieloonen aan hen worden uitbetaald.

Art. 23. De landmeters der eerste, tweede en derde klasse zullen voor de behoorlijke uitoefening hunner functiën, en de nakoming dezer instructie zich verbinden door den eed, omschreven bij Staatsblad 1827, No. 115.

Art. 11, 12, 13 en 14 dezer instructie zijn aangevuld bij Staatsblad 1842, No. 17 (Zie overschrijvingen bladz. 28).

**Ampliatie** op alinea *a* art. 20 van deze ordonancie is uitgelegd in:

**Bijblad No. 3101.** Landmeters kunnen geene belooning vorderen voor het vervaardigen der schetsen, behoorende bij de meetbrieven, bedoeld bij alinea *a* art. 20 Staatsblad 1837 No. 3.

Deze instructie is voor geheel Java en Madura van toepassing verklaard bij Staatsblad 1868 No. 158.

**Staatsblad 1857 No. 57** bepaalt, dat landmeterskennissen en meetbrieven, noodig voor overschrijving, op straffe van nietigheid zullen moeten zijn verleden door Gouvernements landmeters of zoodanigen als bij ontstentenis derzelven door het gewestelijk bestuur zijn gemachtigd.

Dit Staatsblad is gewijzigd bij ondervolgende Ordonnantie van 7 Mei 1874, Staatsblad 1874 no. 129 en Bijblad no. 3110.

Het eerste luidt als volgt:

Art. 1. Alle landmeters-kennissen en meetbrieven, wier opmaking bij eene algemeene verordening wordt gevorderd, moeten, op straffe van nietigheid, worden afgegeven door den Gouvernements landmeter of door hem, die in het algemeen met de functiën van Gouvernements landmeter is belast.

Art. 2. Ingeval de toepassing van artikel 1, naar het oordeel van het hoofd van gewestelijk bestuur, de afdoening eener zaak te veel zou vertragen of voor den belanghebbende kosten zou veroorzaken buiten verhouding tot de waarde van het betrekkelijk goed, kan gemeld hoofd de uitoefening der functiën van Gouvernements landmeter, wat betreft de afgifte van landmeters-kennis-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

sen en meetbrieven betrekkelijk onroerende zaken, niet op eene blokkaart voorkomende, voor bepaalde gevallen of kategoriën van gevallen te zijner eigen aanwijzing of op verzoek van belanghebbenden, vergunnen aan personen, die in het bezit zijn van het bij het koninklijk besluit van 24 Januari 1866 (Indisch Staatsblad No. 46) bedoeld diploma, of begrepen zijn in artikel 5 van dat besluit en die den eed, bedoeld in artikel 4, hebben afgelegd.

Om geldig te zijn, moeten de landmeters-kennissen, ingevolge dit artikel afgegeven, voorzien zijn van de verklaring van den in artikel 1 bedoelden ambtenaar, dat hem een exemplaar van het stuk is uitgereikt.

Deze ambtenaar maakt van dat exemplaar gebruik voor de boeking, bedoeld in artikel 8 la c van het besloit van 18 Januari 1837 No. 3. (Staatsblad No. 3.) en artikel 9 der Ordonnancie van 21 Februari 1873 (Staatsblad No. 38), en voor de kennisgeving, bedoeld in artikel 35 der Ordonnancie van 21 April 1834 (Staatsblad No. 27.) en artikel 27 der evengenoemde Ordonnancie van 1873.

Art. 3. Landmeters-kennissen en meetbrieven afgegeven vóór de inwerking treding dezer Ordonnancie door één der in artikel 2 bedoelde personen, kunnen door het hoofd van gewestelijk bestuur worden geldig verklaard, wanneer de betrekkelijke onroerende goederen niet op eene blokkaart voorkomen.

Art. 4. De bepalingen van de artikelen 2 en 3 gelden niet voor de residentie Batavia.

**Bijblad No. 3110.** Landmeters-kennissen en meetbrieven opgemaakt door particuliere landmeters.

Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2 der ordonnancie van Staatsblad 1874 No. 129 werd de meening voorgestaan, dat wel enkele geïsoleerde perceelen kunnen worden opgenomen door een ander dan den Gouvernementslandmeter, maar dat dit met vele bij elkander liggende perceelen niet mag geschieden.

Deze meening is onjuist.

Volgens bedoelde bepaling zijn de hoofden van gewestelijk bestuur bevoegd om de uitoefening der functiën van Gouvernements-landmeter, wat betreft de afgifte van landmeters-kennissen en meetbrieven betrekkelijk onroerende zaken, niet op eene blokkaart voorkomende, voor bepaalde gevallen of categoriën van gevallen, te hunner aanwijzing of op verzoek van belanghebbenden, te vergunnen aan personen, die in het bezit zijn van het bij het koninklijk besluit van 24 Januari 1866 (Indisch Staatsblad No. 46) bedoeld diploma, of begrepen zijn in art. 3 van dat besluit en die den eed, bedoeld in art. 4, hebben afgelegd.

Het motief der uitsluiting van gronden, op een blokkaart voorkomende, is hierin gelegen, dat de metingen moeten sluiten aan of moeten passen in de blokkaart en dat dus, als het op te meten perceel daarop voorkomt, het in verband met het verdere op de blokkaart moet worden behandeld.

Met uitzondering derhalve van die gronden kunnen alle andere door particuliere landmeters worden opgenomen en de geldigheid hunner landmeters kennissen en meetbrieven is enkel afhankelijk van de verkregen vergunning van het hoofd van gewestelijk bestuur en de voorwaarde, gesteld in de tweede alinea van boven aangehaalde bepaling.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Staatsblad 1866 No. 46** stelt de voorwaarden vast van benoembaarheid tot Gouvernements-landmeter.

**Volgens art. I § II ten 3e van Staatsblad 1879 No. 164** moet telkens bij Gouvernements-besluit worden bepaald wanneer in een gewest de functiën van Gouvernements-landmeter op het kadaster overgaan.

Voor de ambtenaren van het kadaster, die daarvoor worden aangewezen, geldt de door den Ingenieur Chef van den dienst vastgestelde en hieronder volgende instuctie.

# VOORSCHRIFTEN VOOR DE LANOMETERS

VAN HET

# KADASTER.

*belast met de werkzaamheden, van Gouvernements Landmeter (Zie Staatsblad 1879 No. 164, II artikel 1, 3°.) voorgeschreven door den Ingenieur Chef van het Kadaster.*

---

Aan de landmeters van het kadaster, belast met de werkzaamheden, opgedragen aan de Gouvernements-landmeters (zie Staatsblad 1880 No. 162[a]) zullen, ter verkrijging van gelijkvormigheid in de administratie, worden verstrekt de navolgende blanco's:

Model I, verpondings kohier.
„ II verpondings register.
„ IIa Mutatiestaat der verponding.
„ III Register van aangiften van aangegane overeenkomsten betrekking hebbende op den overgang van onroerende goederen, thans formulier No. 10, gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnl. Bestuur ddo. 7 December 1881, No. 780.
„ IV Meetbrieven.
„ V Blanco register tot inschrijving der afgegeven landmeter-kennissen (Letterlijk afschrift).
„ VI. Salaris register, thans formulier no. 11,
„ vastgesteld bij besl. van den Directeur van BB. ddo. 7 December 1881, No. 780.
„ VIa. Duplicaat salarisregister.
„ VII. Register van briefwisseling.

## Model No. I.

*Verpondings-kohier.*

In dit register worden ingeschreven volgnummers gewijs alle bestaande bij de verponding geregistreerde perceelen.

Aan het hoofd van elk blad wordt vermeld de naam der afdeeling van het district en der dessa, waarin het perceel is gelegen.

Mutatiën in de regtstitels of in den aanslag der verponding worden op het onderste gedeelte der bladzijde behandeld, en zoo noodig op de naast gelegen zijde van het volgende blad voortgezet, door vermelding in de betrekkelijke kolommen van de acten of stukken ten gevolge waarvan die veranderingen zijn geschied.

In die residentiën waar de verpondingnummers niet in een doorloopende, maar in verschillende reeksen zijn geregistreerd, wordt een klapper aangelegd waarin de tot elke reeks behoorende verpondingsnummers in volgorde worden gesteld; verder wordt door eene omschrijving zoo als noodig zal zijn, elke reeks ter onderscheiding van elke andere aangeduid.

Naast elk verpondingsnummer wordt in dezen klapper verwezen naar het volgnummer van het verpondings kohier.

Daar waar perceelen, waarop regt van opstal, erfpacht of vruchtgebruik gevestigd is, op zich zelven eene reeks verpondingsnummers vormen, wordt een afzonderlijk register van die perceelen aangehouden.

## Model No. II.

*Verpondings register.*

In dit register worden in volgorde geschreven al de bestaande verpondingsnummers.

De invulling der kolommen blijkt uit de inrichting van het register.

Het tweede gedeelte van het blad bevat de getaxeerde waarde van elk perceel; het jaartal, waarover de taxatie loopt, wordt aan het hoofd van elke kolom ingevuld.

Bij naamsverandering worden de oude namen in rood leesbaar doorgehaald en de nieuwe namen achter in het register ingevuld. Hiervoor worden eenige der laatste bladzijden van het register opengehouden.

Bij het perceel wordt in eene kolom achter den doorgehaalden naam verwezen naar het volgnummer waaronder de naam van den nieuwen verkrijger voorkomt.

Bij latere overgangen wordt op gelijke wijze gehandeld met den naam van den laatst voorgaanden eigenaar of belastingschuldige.

Tusschen de verschillende nummers wordt genoegzame ruimte opengelaten, opdat geene verwarring in den betrekkelijken aanslag kan voorkomen.

In de Residentiën, waar de verpondingsnummers niet in eene doorloopende maar in verschillende reeksen zijn geregistreerd, wordt door middel van een klapper gehandeld als bij het verpondings kohier is aangegeven.

## Model No. II a.

*Mutatiestaat der verponding.*

In dezen staat worden opgenomen al de verpondingsnummers, welke gedurende het jaar verandering in den aanslag hebben ondergaan.

Deze staat wordt jaarlijks, zoo spoedig mogelijk, door tusschenkomst van den Resident aan den Directeur van Financiën ingediend.

## Model No. III.

*Register van gedane aangiften wegens eigendoms veranderingen (vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 7 December 1881, No. 780) als formulier No. 10.*

In dit register wordt aanteekening gehouden van aangiften van den overgang van den eigendom of daarop gevestigde zakelijke regten.

Dit register wordt ingevuld volgens de aanwezige kolommen tijdens de aangifte door den belanghebbende of diens gemachtigde.

Zooveel mogelijk wordt van den aangever geëischt, om de aangiften te constateeren door het stellen zijner handteekening in de kolom van aanmerkingen.

De van den overgang op te maken landmeters-kennis moet in overeenstemming zijn met de aanteekeningen in dit register.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Voor den 10en van elke maand, wordt een afschrift der aangiften, in de afgeloopen maand in voornoemd register aangeteekend, aan den ambtenaar belast met de overschrijvingen gezonden.

Bij de aangifte van overgang (niet bij openbaren verkoop) zal vóór de aangifte ingeschreven en de landmeterskennis afgegeven wordt, moeten worden overgelegd de laatste koopbrief of andere stukken waaruit blijkt dat de aangever bevoegd is, en eene quitantie, ten bewijze dat de verponding tot het tijdstip der aangifte is aangezuiverd (Staatsblad 1834, No. 27; artikelen 13 en 14).

Bij splitsing zijn voor de overschrijving ook noodig meetbrieven voor elk stuk, waarin het betrokken, onder één verpondings-nommer geregistreerd perceel, gesplitst wordt.

Op deze meetbrieven wordt voorloopig bekend gesteld het evenredig aandeel in de verponding van elk gedeelte (Staatsblad 1834, No. 27 artikel 17).

## Model No. IV.

*Meetbrieven.*

Voor de minuut meetbrieven worden de verstrekte blanco's model No IV gebezigd.

Aan het hoofd wordt vermeld de ligging, het verpondingsnummer en de taxatie van het betrekkelijk perceel, (wanneer die bekend zijn) alsmede de schaal, waarop de daar onderstaande teekening is vervaardigd.

In de omschrijving wordt vermeld de aard van bebouwing en verdere bijzonderheden van het perceel.

De belendingen en afmetingen worden op de aangegeven plaats vermeld, terwijl aan het slot de oppervlakte en de naam van den persoon, op wiens aanvrage en aanwijzing de meting heeft plaats gehad, wordt bekend gesteld.

In geval van aanvragen van Gouvernements grond wordt melding gemaakt van den naam van den aanvrager en mededeeling gedaan, of het perceel in eene blokkaart past, dan wel dat de merkteekens, bedoeld bij Staatsblad 1874, no. 262 en 1882, No. 311, behoorlijk zijn geplaatst.

Aan de meetbrieven wordt een doorloopend volgnummer gegeven.

De meetbrieven worden tot een afzonderlijk register ingebonden, zoodra er 200 aanwezig zijn.

De metingen, welke verrigt worden tot het afgeven van meetbrieven, geschieden volgens art. 52 van 's Gouvernements beslnit dd. 4 Augustus 1879 no. 7 (Bijblad 3431) overeenkomstig de daarbij vastgestelde instructie.

Wanneer het metingen betreft van 50 bahoes (± 25 hectaren) of meer, wordt de meting aan minstens drie vaste punten zoodanig verbonden, dat bij latere kadastrale opmeting van het omliggend terrein deze punten slechts behooren te worden aangemeten, om het geheel in het nieuwe Kadaster te kunnen opnemen.

Die vaste punten kunnen bestaan in:

Triangulatiepalen van den geografischen of topografischen dienst;

landhoofden van bruggen;

stevige steenen gebouwen, tot dit doel op te rigten steenen palen of merkteekens, bedoeld bij Staatsblad 1874, no. 262 en 1882, no. 311. (Zie bladz. 24).

Deze palen worden bekostigd door belanghebbenden.

De op den meetbrief voorkomende teekening van het opgemeten perceel wordt op een der navolgende schalen vervaardigd:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De erven van woonhuizen binnen de steden tot de breedte van ongeveer 50 en diepte van ongeveer 100 meter op eene schaal van 1 à 500.

Die van boven de 50 tot 100 meter breedte en van boven de 100 tot 200 meter lengte of diepte, op eene schaal van 1 à 1000;

Die van 100 meter en meer breedte en 200 en meer meter lengte of diepte op eene schaal van 1 à 2000.

De landen van grootere afmetingen worden op zoodanige schaal vervaardigd, als met de duidelijkheid is overeen te brengen.

Hiertoe worden gebezigd schalen van 1 à 5000 of 10,000.

Van die landen wordt alsdan eene afzonderlijke kaart vervaardigd, en op den betrekkelijken meetbrief naar de daarbij behoorende kaart verwezen.

Het Noorden wordt op elke teekening door eenen pijl aangeduid.

Bij kleine erven of perceelen worden de lengten en azimuths der grenzen of wel zoodanige gegevens op de schets van den meetbrief aangeteekend, dat daaruit de figuur op het terrein gereconstrueerd kan worden.

Bij opmeting van grootere perceelen, als landen, woeste gronden, enz. worden afzonderlijke staten van azimuths of hoeken en lengten, of van coördinaten bij den meetbrief overgelegd.

Van al de verrichte metingen worden duidelijk opgemaakte veldaanteekeningen vervaardigd.

Deze worden voor elk jaar in eenen afzonderlijken bundel zorgvuldig bewaard.

De landmeter, belast met den hiervoor bedoelden arbeid, kan de door hem te verrichten metingen aan een hem toegevoegd ambtenaar of beambte van het kadaster opdragen, in welk geval hij echter verpligt is de op te maken stukken te onderteekenen.

Geene metingen worden verricht, wanneer niet overeenkomstig Staatsblad 1882, No. 311 (zie bladzijde 24) de grenzen der op te meten perceelen behoorlijk uitgekapt, of wel de merkteenen niet geplaatst zijn.

## Model No. V.

*Blanco register tot inschrijving der afgegeven landmeters-kennissen.*

In dit Register worden de minuten der af te geven landmeters-kennissen in geregelde volgorde letterlijk ingeschreven.

Omtrent de opmaking der landmeters-kennissen volge men de voorschriften, vervat in Staatsblad 1837, No. 3, art. 11, 12, 13 en 14, met de gemaakte wijzigingen nader omschreven onder het hoofd *overschrijving* in deze verzameling. (Zie bladzijde 3 en 4.)

Wanneer vaste goederen worden verkocht door het vendukantoor, zullen de koopbrieven met de daarbij behoorende meetbrieven vóór de veiling door den landmeter worden onderzocht, d. i. vergeleken met de ten zijnen kantore daarop betrekking hebbende bescheiden en bij niet overeenstemming of bij twijfel aan de deugdelijkheid van den meetbrief, de perceelen zooveel noodig worden opgenomen, tenzij de belanghebbende zich voor alle geschillen daaromtrent verantwoordelijk wil stellen. (Zie art. 15 Staatsblad 1837, No. 3).

Indien de stukken in orde zijn bevonden, wordt hiervan een certificaat afgegeven.

Die certificaten worden onder de gewone volgnummers in het register voor landmeters-kennissen ingeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wanneer daartoe aanvragen bij hem worden gedaan, zal de landmeter verpligt zijn extracten uit de bij hem gehouden registers of inzage daarvan aan belanghebbenden te verleenen en hen verder zoodanige opheldering en te geven, als zullen worden verlangd.

(Modellen van landmeters-kennissen (zie bladzijde 16 en volgende.)

## Model No. VI.

*Salarisregister.*

In dit register als formulier No. 11 vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 7e December 1881, No. 780, wordt geboekt het salaris, verschuldigd voor het afgeven van meetbrieven, landmeters-kennissen, certificaten, uittreksel, het verleenen van inzagen, enz. volgens het tarief vastgesteld bij Staatsblad 1881, No. 188 en 1883 No. 156. (Zie bladzijde 19 enz.) en voor inzagen, extracten en afschriften uit het archief van het oude kadaster volgens het tarief vervat in Staatsblad 1837, No. 3; voorts wordt hiermede gehandeld overeenkomstig art. 2 van voornoemd besluit, 't geen aldus luidt:

Door de ambtenaren van het Kadaster, belast met de inning van de bij het Gouvernements besluit van den 4den September 1881, No. 12, Staatsblad No. 188) bedoelde gelden, wordt met ingang van 1 Januarij 1882, overeenkomstig het sub *b* van artikel 1 van dit besluit vastgesteld model een register in duplo aangehouden waarin alle ontvangsten nauwkeurig worden geboekt.

Drie maandelijks en wel vóór of uiterlijk den 20en dag van de maand, volgende op elk kwartaal, worden de ontvangen gelden in 's lands kas overgestort onder vertoon aan den algemeenen ontvanger van eene gedagteekende en door hen onderteekende opgaaf in duplo, volgens het in bedoeld besluit sub *c* vastgesteld model. (Zie bladz. 51.)

Ingevolge artikel 5 van het Gouvernements besluit van 10e December 1873 no. 6 (Bijblad op het Staatsblad no. 2718), ontvangt de ambtenaar die de overstorting doet, het origineel dier opgave gequiteerd terug, welk stuk hij, vergezeld van het duplicaatregister, toezendt aan den betrokken Ingenieur van het Kadaster.

De Ingenieur van het Kadaster onderzoekt of het overgestorte bedrag met het register overeenstemt en of de salarissen volgens de vastgestelde tarieven zijn berekend.

Daarvan doet hij blijken door op het origineel stortingsbewijs de volgende verklaring te stellen:

Vergeleken met het door den ..... te ..... ..... aangehouden register van salarissen en daarmede in overeenstemmig bevonden.

Het aldus geverifieerde origineelstortingbewijs wordt daarna door den Ingenieur zoo spoedig mogelijk aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ingediend, eveneens na afloop van elke inspectie het duplicaatregister, (model No. VIa), dat voorzien moet zijn van de verklaring, dat het door hem met het origineel is vergeleken en dat, voor zooveel kan worden nagegaan, alle posten daarin zijn geboekt.

Komen in het origineel register posten voor, die in het duplicaat niet zijn vermeld, of blijkt het, dat er posten niet zijn geboekt, dan wordt hiervan onmiddelijk kennis gegeven aan den Directeur van Binnenlandsch Bestuur door tusschenkomst van den Ingenieur belast met de leiding der Kadastrale dienst in *Nederlandsch-Indië*.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De Landmeter verstrekt kosteloos inzage, inlichting en uittreksels ten gerieve van alle takken van openbaren dienst.

De aanvragen geschieden door den chef van dienst in ieder gewest, het hoofd van gewestelijk bestuur, of den chef van een departement; wat den eersten betreft, met vermelding der redenen, waartoe de uittreksels of inlichtingen moeten dienen.

Ingeval van verschil tusschen den aanvrager (geen hoofd van gewestelijk bestuur of departement) om gratis inlichtingen of uittreksels en den ambtenaar van het kadaster omtrent de bevoegdheid tot het aanvragen of de strekking van het gevraagde, beslist het hoofd van gewestelijk bestuur. (Zie Staatsblad 1880, no. 148, art. 62, 63 en 64).

## Model No. VII.

*Register van briefwisseling.*

Alle inkomende en uitgaande brieven, betrekking hebbende op den hiervoren bedoelden arbeid, worden door den landmeter in een afzonderlijk register geboekt; wat betreft de ontvangen brieven de inhoud en de verzonden missiven in letterlijk afschrift.

De eerstbedoelde worden met verwijzing naar het nummer, waaronder zij in het register zijn geboekt en in jaarlijksche bundels verpakt.

Er wordt een inventaris aangehouden van het archief.

---

*Opgave van den ambtenaar, belast met de overschrijvingen der plaats gehad hebbende overgangen van eigendom, enz.*

Voor den 10en van elke maand ontvangt de landmeter van den ambtenaar, belast met de overschrijvingen, eene lijst van de in de laatst voorgaande maand plaats gehad hebbende overgangen van eigendom, enz.

Onmiddelijk na ontvangst worden die veranderingen in de registers en kohieren der verponding bijgewerkt en aanteekening gehouden van de perceelen, die eene hertaxatie voor de verponding moeten ondergaan.

Na gemaakt gebruikt worden die lijsten in een bundel zaamgebonden en na afloop van elk dienstjaar, van eene etiquette voorzien, in het archief opgeborgen (Staatsbl. 1834, no. 27, art. 37.)

*Opgave van den Rooimeester.*

Elke drie maanden ontvangt de landmeter van den rooimeester een opgave van de in het laatste kwartaal plaats gehad hebbende stichtingen, sloopingen en verbouwingen van gebouwen.

Het hoofd van gewestelijk bestuur regelt de wijze, waarop de landmeter de vorenbedoelde opgaven ontvangt op plaatsen, waar geen rooimeester is.

Die opgaven strekken, behalve gegevens tot de bijhouding van het kadaster, tot leiddraad voor de aanteekening der perceelen, welke in den verpondingsaanslag verandering moeten ondergaan (Staatsblad 1880, no. 148, art. 15*e*, 16 en 17.)

*Verpondingscommissie.*

De Gouvernements-landmeter is volgens (**art. 2*b* van Staatsbl. 1873, no. 127,**) secretaris der verpondingscommissie.

Als zoodanig verzamelt hij de opgaven van mutaties, waarvan hertaxatiën het gevolg kunnen zijn; zooals bij het hoofd van bestuur ingekomen doleanciën, opgaven van den rooimeester, voor zoover die aanleiding geven tot verandering van de waarde der perceelen, de opgaven van den ambtenaar met de overschrijving belast voor

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zoover daarvan het gevolg zijn, verauderingen in de namen der verpondingschuldigen, of overgang van Gouvernementsgroud op personen, die daarvoor in de belasting der verponding moeten worden aangeslagen.

Deze aanteekeningen zendt hij in de maand Januari aan 't hoofd van gewestelijk bestuur en dienen der verpondingscommissie ter voorlichting.

Tevens geeft hij aan die commissie alle inlichtingen, welke van hem uit den aard zijner betrekking kunnen worden verwacht.

Hierbij moet nog worden opgemerkt, dat de landmeters zoo weinig mogelijk met de commissiën moeten medegaan om hertaxaties te doen.

Zij verstrekken aan die Commissies slechts de gegevens en registreeren de door deze gedane hertaxaties.

Hetgeen van de verpondingsordonnancie (Staatsblad 1823, No. 5) voor de Gouvernements-landmeters wetenswaardig is volgt hieronder:

Het middel der verponding wordt geheven ad $^3/_4$ % van de waarde van het onroerend goed.

De taxatie geschiedt door commissiën, die jaarlijks door de hoofden van gewestelijk bestuur worden benoemd.

Zoo taxatie onmogelijk is, wordt de opgave van de eigenaren gevraagd, die echter, zoo de commissie de juistheid dezer opgaven mocht betwijfelen, gehouden zijn die te bevedigen.

Bij woonhuizen, pakhuizen, stallen, tuinen, enz. binnen de steden gelegen, wordt de huurwaarde met 10 vermenigvuldigd en van die som de belasting geheven.

Nog is bij **Bijblad No. 857** bepaald, dat de actueele waarde der goederen ook moet worden berekend naar de verkoopprijzen, vooral op publieke veiling, terwijl *Bijblad* 1257 vaststelt, dat de verponding van onroerend goed moet geheven worden, zelfs bij ontsteutenis van een wettig eigendomsbewijs in handen van den bezitter en bij *Staatsblad* 1863, No. 14, dat ook aan de belasting der verponding onderhevig zijn zakelijke rechten op den eigendom, als: recht van opstal, erfpacht of vruchtgebruik.

Van de belasting zijn vrijgesteld:

*I. Onvoorwaardelijk:*

Kerkgebouwen, kerkhoven, godshuizen, diaconiehuizen, gasthuizen, weeshuizen, gestichten, waar behoeftigen worden onderhouden, tucht- en werkhuizen.

Verder volgens **Staatsblad 1837 No. 49** alle perceelen, beneden de waarde van *f* 400.—

**Bijblad 1672** stelt daarenboven vast, dat in de residentie Batavia bij splitsingen van erven moet in het oog worden gehouden, dat daardoor niet eenig perceel tot eene waarde beneden de *f* 400 worde gebracht.

*II. Voorwaardelijk*:

Alle gouvernementshuizen, erven, gronden en alle publieke, zoo civiele als militaire gebouwen, de woningen der residenten en andere publieke ambtenaren, welke aan den Lande in eigendom toebehooren, daaronder begrepen de huizen der regenten, met uitzondering van dezulken, die in vruchtgebruik of erfpacht zijn of mochten afgestaan worden, zullende alsdan de belasting door de bruikers of eigenaren worden betaald.

De voorwaardelijk en onvoorwaardelijk vrijgestelde perceelen zullen evenwel geregistreerd moeten worden en is door de bewindhebbers, bezitters of eigenaars te voldoen aan de daartoe noodige formaliteiten, namelijk het doen van opgave omtrent ligging, uitgestrektheid, enz. na oproeping daartoe door het bestuur volgen art. 23, 24 en 27 van genoemde ordonnancie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Tot grondslag van deze opgave zullen moeten dienen de jongste eigendomsbewijzen van het onroerend goed.

Zijn daarin de ligging, uitgestrektheid en belending zoomede de gebouwen in 't geheel niet of niet duidelijk genoeg omschreven, dan zal eene nieuwe opmeting ten koste van den eigenaar worden bevolen (art. 25 en 26)

*III. Provisioneel.*

Provisioneel zijn alle huizen vrijgesteld, gebouwd op grond aan een ander toebehoorende en worden die perceelen voorloopig noch getaxeerd, noch geregistreerd, totdat daaromtrent nadere bepalingen zullen zijn gemaakt.

Bij **Staatsblad 1875 No. 288 art. 2,** zijn tijdelijk vrijgesteld steenen huizen van inlanders, op hoofdplaatsen van gewesten met pannen of metaal gedekt, voor den tijd van 8 jaren; huizen van houten stijlen met bamboezen of houten wanden en met pannen of metaal gedekt voor den tijd van 4 jaren.

Het licht in den aard der zaak dat van deze perceelen wordt aanteekening gehouden of dat ze geregistreerd worden, om te kunnen weten, op welk tijdstip de belasting der verponding ingaat.

Landerijen, waarvan landrente wordt geheven, alsmede bazaars zijn niet aan de belasting der verponding onderhevig.

Bij afbraak van eenig huis of ander gebouw moet de volle belasting gedurende het tijdperk daarvan van het perceel worden geheven en geen permissie worden verleend tot afbraak, dan na deponeering van het bedrag der verpondingsbelasting of borgstelling daarvoor.

Dit zal evenwel alleen van toepassing zijn op zoodanige eigendommen, alwaar het erf zijne waarde ontleent aan het daarop staand gebouw en niet omgekeerd.

Vrijstelling van de *volle betaling* der belasting voor een afgebroken gebouw kan worden verleend, wanneer volkomen noodzakelijkheid tot den afbraak mocht bestaan.

Alle nieuw opgerichte gebouwen moeten eene maand vóór de voltooijng en vóór ze bewoonbaar zijn door de eigenaars worden aangegeven.

De betaling der belasting geschiedt echter niet over het jaar, waarin het gebouw voltooid is.

De aanslag is slechts voorloopig en moet telkens door de Regeering worden vastgesteld.

Hij werd vroeger voor 3 jaren, sedert Staatsblad 1873 No. 127, jaarlijks vastgesteld en telkenjare wordt de aanslag voor het volgend jaar door een Gouvernements-besluit geregeld.

Volgens **Staatsblad 1872 No. 116 art. 13** zijn de erfpachtslanden en de daarop staande gebouwen, enz., aan de bestaande of in te voeren belastingen onderhevig. De verponding wordt echter niet geheven over het jaar, waarin de gronden zijn afgestaan en over de 5 volgende jaren.

Luidens **Bijblad No. 2830** neemt bij conversie van huur in erfpacht met ingang dezer laatste ook een aanvang de betaling der verponding. Nadere definitie vindt men hieromtrent in **Bijblad No. 3739.**

Het blijkt daaruit, dat voor ingang der erfpacht moet worden verstaan, de datum van het besluit, waarbij de erfpacht is toegewezen, niet die waarop het erfpachtsrecht is ingeschreven.

Nog is bij **Staatsblad 1872 No. 117 art. 21** bepaald, dat gronden, waarvan het individueel erfelijk bezit door eigendom is vervangen, aan de belasting der verponding zijn onderworpen, voor zoover daarvan geen landrente of soortgelijke belasting wordt geheven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

*Afstand van Gouvernements-gronden.*

De landmeter is verplicht, den commissien van afstand van Gouvernements-gronden (*Bijblad* 1866, no. 1852, Gouvernements-beshuit *dd.* 23 *Mei* 1866 no. 1974) kosteloos de noodige inlichtingen te verschaffen en aanwijzingen te doen, betrekkelijk de door hem afgegeven meetbrieven.

Volgens Gouvernements besluit van 21 *Januari* 1881 No. 12, *art. I a*, 3, is de Gouvernements-landmeter of met de functiën daarvan belaste ambtenaar verplicht, volgens het daarvoor vastgestelde model VII^bis^ (zie bladz. ) aan de hoofden van plaatselijk bestuur in den loop der maand Januari van elk jaar in te dienen eene opgaaf van de in elke afdeeling aanwezige gronden, zoowel door inlanders, als door niet-inlanders in eigendom, opstal, huur of erfpacht bezeten.

*Jaarlijksch-Verslag.*

In den loop van de maand Januari wordt aan den betrokken ingenieur ingezonden een verslag der gedurende het afgeloopen jaar verrichte werkzaambeden.

Dat verslag moet bevatten:

Het getal afgegeven meetbrieven, landmeters-kennissen, certificaten en kopieën uit de stukken, alsmede verleende inzagen.

Het bedrag der ontvangen salarisgelden en verder in het algemeen alles, wat betrekking heeft op de verrichte werkzaamheden.

Volgens art. 24 der comptabiliteitswet (Staatsbl. 1864, is bepaald, dat alle comptabele ambtenaren (dus ook Gouv.-landmeters van het kadaster en bewaarders) jaarlijks eene afrekening aan de Rekenkamer (door tusschenkomst van het betrokken Departement) moeten indienen, volgens daarvoor bij Gouv.-besluit van 23 Januari 1877 No. 9 vastgesteld model. (Zie bladz. )

## Modellen van Landmeters-kennissen

### Koop en verkoop onderhands.

*Landmeters-kennis.*

No. 1.

De heer N. N. heeft op den 15^n^ Januarij 1866 bekend gemaakt den gedanen verkoop aan den heer N. N. voor een som van *f* 15000, zegge vijftien duizend gulden, van het hem blijkens akte van eigendom dd. 2 December 1863 no. 1001 toebehoorend erf, bebouwd met een huis van steen en met pannen gedekt en dito bijgebouwen, gelegen in blok M, deel 3, sektie III, no. 14, buurt of wijk Koningsplein, bij het middel der verponding geregistreerd sub no. 8064.

Voormeld perceel is voor het loopende jaar bij het middel der verponding aangeslagen over een som van *f* 12000, zegge twaalf duizend gulden.

*Landmeters-kennis.*

No. 2.

De heer N. N. (naam en voornamen voluit) als daartoe gemagtigd door den heer A. (idem naam en voornaam voluit) bij akte dd. 5 Januarij 1866 no. 14, verleden voor dén notaris B. (naam en voornaam voluit) en getuigen alhier, heeft op den 15^n^ Januarij 1866 bekend

gemaakt den gedanen verkoop aan hem, lasthebber, voor een som van *f* 15000, zegge vijftien duizend gulden, van het zijn konstituant blijkens akte van eigendom op te maken, enz.

---

*Landmeters-kennis.*

No. 3.

De heer C., als daartoe gemagtigd door den heer A. bij onder te noemen akte, heeft bekend gemaakt, dat zijn konstituant bij akte dd. 14 Maart 1866 no. 19, verleden voor den notaris B. en getuigen albier, heeft verkocht aan hem lasthebber onder de in die akte genoemde voorwaarden en voor een som van *f* 300, zegge drie honderd gulden, het zijn konstituant blijkens, enz., enz.

Voormeld perceel is getaxeerd op *f* 300, zegge drie honderd gulden, en is mitsdien vrij van de belasting der verponding.

---

*Landmeters-kennis.*

No. 4.

De inlander Sidin heeft bekend gemaakt, dat hij bij akte, dd. 3 Mei 1866 no. 9, verleden voor den notaris B. en getuigen allier, heeft verkocht aan den inlander Saimoen voor een som van *f* 400, zegge vier honderd gulden, het hem blijkens akte van eigendom dd. 2 November 1865 no. 908 en die op te maken naar de vendduquitantie van den 18den April 1866 toebehoorend $^1/_5$ aandeel in een erf behouwd met vier steenen pedakken met pannen gedekt, gelegen in blok K, deel 1, no. 15, buurt of wijk Meester-Kornelis, bij het middel der verponding geregistreerd sub no. 2080.

Voorts wordt alhier in voldoening aan 's Gouvernements besluit van den 27 April 1842 no. 13 genoteerd, door dezen gedeeltelijken eigendomsovergang alsnu het geheele perceel zal zijn toebehoorende aan de ondervolgende personen:

Saima voor $^1/_3 = {}^{20}/_{60}$ } Blijkens akte van eigendom dd. 17 Julij 1859 no. 630.

Raigoen „ $^1/_6 = {}^{10}/_{60}$ }
Aisa „ $^1/_4 = {}^{15}/_{60}$ } Blijkens akte van eigendom dd. 4 Februarij 1860 no. 180.
Joesoep „ $^1/_{20} = {}^{3}/_{60}$ }

Saimoen „ $^1/_5 = {}^{12}/_{60}$ „ Blijkens deze landmeters-kennis.

Te zamen $^{60}/_{60}$ ged. of 't geheel.

Voormeld perceel is in zijn geheel bij het middel der verponding aangeslagen over een som van *f* 2000 en alzoo het $^1/_3$ gedeelde over *f* 400, zegge vier houderd gulden.

**Overgangen krachtens testamentaire bepalingen.**

---

*Landmeters-kennis.*

No. 5.

De Chinees Kwa Kingloeng, exekuteur in den boedel van wijlen den Chinees Oeij Kangsaij, heeft bekend gemaakt, dat krachtens het testament van den overledene, onder no. 6 op den 2n Januarij 1866, verleden voor den allhier residerenden notaris A. en getuigen, het den testateur blijkens akte van eigendom, dd. 2 November 1882 no. 992, toebehoord hebbend stuk grond, gelegen in blok , deel , no. , buurt of wijk ,
bij het middel der verponding geregistreerd sub no. ,

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

behoort over te gaan ten name zijner minderjarige kinderen Oeij Kangsoeij, Oeij Kongthaij en Oeij Kongliong, ieder voor een gelijk of $^1/_3$ gedeelte,

Vermeld perceel is enz., enz.

---

*Landmeters-kennis.*

No. 6.

De inlander Saimoen, exekuteur en mede-erfgenaam in den boedel van wijlen den inlander Joesoep, blijkens testament onder no. 4 op den 1n Mei 1866, verleden voor den notaris A en getuigen alhier, heeft bekend gemaakt, dat krachtens gemeld testament en de resolutie van het kollegie van boedelmeesteren in onchristen-sterfboedels alhier, dd. 24 Mei 1866 No....., het den testateur blijkens akte van eigendom dd. 5 Januarij 1855 No....., toebehoord hebben $^1/_5$ aandeel in een stuk grond gelegen in blok M, deel 2, no. 6, buurt of wijk Tanah Abang, bij het middel der verponding geregistreerd sub no. 7058, behoort over te gaan ten name van hem (Saimoen) voor $^{14}/_{24}$, van de inlandsche vrouw Aisa voor $^3/_{24}$ en de minderjarige dochter Saima voor $^7/_{24}$ gedeelte; zoodat hierdoor aan ieder hunner in de geheele nalatenschap zal toekomen:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Saimoen | het | $^{14}/_{120}$ | gedeelte. |
| Aisa | „ | $^3/$ „ | „ |
| Saima | „ | $^7/$ „ | „ |

Te zamen het $^{24}/_{120}$ gedeelte.

Voorts wordt alhier in voldoening aan 's Gouvernements Besluit dd. 27 April 1842 no. 13 genoteerd, dat door dezen gedeeltelijken eigendomsovergang alsnu het geheele perceel zal toebehooren aan de navolgende personen:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Saidan | voor | $^2/_5 = {}^{48}/_{120}$ | ged. | Blijkens acte van eigendom dd. 2 November 1846 no. |
| Sidin | „ | $^2/_5 = {}^{48}/$ „ | „ | |
| Saimoen | „ | $^{14}/$ „ | „ | Blijkens deze landmeters-kennis. |
| Aisa | „ | $^3/$ „ | „ | |
| Saima | „ | $^7/$ „ | „ | |

Te zamen $^{120}/_{120}$ ged. of 't geheel.

Vermeld perceel enz., enz.

---

**Overgangen bij sterfgevallen ab-intestato bij Europeanen.**

---

*Landmeters-kennis.*

No. 7.

De heer Adolf A, zoon en mede-erfgenaam van wijlen den heer Bernhard A, heeft bekend gemaakt, dat krachtens art. 852 van het Burgerlijk Wetboek van Nederlandsch-Indie het den overledene blijkens akte van eigendom ..... enz., enz..... behoort over te gaan ten name van hem, Adolf A en Frederik A, ieder voor een gelijk of $^1/_2$ gedeelte.

Vermeld perceel, enz., enz.

Batavia, den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Overgangen bij sterfgevallen ab-intestato onder inlanders en daarmede gelijkgesteldan.**

---

*Landmeters-kennis.*

No. 8.

De inlander Jaesoep, mede-erfgenaam in den boedel van wijlen den inlander Sidin, blijkens resolutie van het Kollegie van Boedelmeesteren in onchristen sterfboedels albier dd ..... heeft bekend gemaakt, dat krachtens gemelde resolutie het den overledene blijkens, enz., enz.

---

**Overgangen door cessie ruil, of schenking.**

---

*Landmeters-kennis.*

No. 9.

De heer A, als daartoe gemagtigd door den heer B, bij akte op den 15 Augustus 1866 onder no. 60, verleden voor den notaris C. en getuigen albier, heeft bekend gemaakt, dat zijn konstituant bij wege van transaktie en ter vereffening van schulden, bij bovengenoemde notariële akte heeft gecedeerd aan den heer D. het land genaamd ..... gelegen in het Westerkwartier der Bataviasche Ommelanden no. 17, bij het middel der verponding geregistreerd sub no. 6530, en den heer B. toebehoorende blijkens akte van eigendom dd. 12 Januari 1848 no. 29.

Komparant heeft verklaard dat bij deze transaktie geen bepaalde waarde aan het land is toegekend.

Vermeld perceel is bij het middel der verponding voor het loopende jaar aangeslagen over een waarde van *f* 100.000, zegge honderd duizend gulden.

Batavia, den .

---

**Staatsblad 1881 No. 188.** *Salaris voor de verrichtingen van de ambtenaren van het kadaster op aanvraag en ten gerieve van het publiek.*

Art. 1. Waar kantoren van bewaring van het kadaster zijn georganiseerd, of de verrigtingen van de Gouvernements-landmeters zijn opgedragen aan de ambtenaren van het kadaster, wordt ten behoeve van den lande betaald, als volgt:

*a.* Voor het verleenen van landmeters-kennissen, benoodigd voor de overschrijvingen volgens de ordonnanciën van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en 21 Februari 1873 (Staatsblad no. 38) wanneer het goed eene waarde heeft van:

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| beneden | *f* | 100 | | | | | niets |
| van | *f* | 100 | tot beneden | *f* | 200 | *f* | 1 |
| „ | „ | 200 | „ „ | „ | 500 | „ | 2 |
| „ | „ | 500 | „ „ | „ | 1.000 | „ | 3 |
| „ | „ | 1.000 | „ „ | „ | 2.500 | „ | 5 |
| „ | „ | 2.500 | „ „ | „ | 5,000 | „ | 8 |
| „ | „ | 5.000 | „ „ | „ | 10.000 | „ | 11 |
| „ | „ | 10.000 | „ „ | „ | 15.000 | „ | 15 |

en voor elke *f* 5000 of gedeelte daarvan meer *f* 5 daarenboven;

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

*b.* voor het meten, het afgeven van meetbrieven of schetsen daaronder begrepen:

wanneer het goed eene waarde heeft van

beneden ƒ 100 ..... ƒ 0.50
van ƒ 100 tot beneden ƒ 200 ..... „ 1
„ „ 200 „ „ „ 500 ..... „ 2
„ „ 500 „ „ „ 1.000 ..... „ 3
„ „ 1.000 „ „ „ 2.500 ..... „ 5
„ „ 2.500 „ „ „ 5.000 ..... „ 8
„ „ 5.000 „ „ „ 7.500 ..... „ 11
„ „ 7.500 „ „ „ 10.000 ..... „ 15

en voor elke ƒ 5000 of gedeelte daarvan meer ƒ 5 daarenboven.

Slechts de helft van het sub letter *b.* van dit artikel gestelde bedrag is verschuldigd voor den meetbrief en, als een taxatiebrief gevorderd wordt, voor meetbrief en taxatiebrief te zamen, wanneer dat stuk of die stukken worden gevraagd ter verkrijging van uitwijzing van gebruiksregt op den voet van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 16 April 1872 no. 29 (Indisch Staatsblad no. 117).

*c.* voor het verleenen van inzage of het geven van mondelinge inlichtingen:

voor één perceel in formulier no. 1 ..... ƒ 1.
voor elk volgend aan denzelfden eigenaar toebehoorend perceel ..... „ 0.25
voor een perceel in formulier no. 3 ..... „ 1.
voor elk volgend, aan denzelfden eigenaar toebehoorend perceel ..... „ 0.25
voor elken naam in het formulier no. 4 met de daarachter genoemde perceelen ..... „ 1.
voor elk verpondingsnummer in het formulier no. 5 ..... „ 0.50
voor elk volgend aan denzelfden eigenaar toebehoorend verpondingsnummer ..... „ 0.10
voor een kadastraal plan ..... „ 1.
voor elk volgend plan van dezelfde sectie .... „ 0.50
voor elk blad der overzigtskaart ..... „ 1.

Voor dit laatste wordt geen salaris berekend, als het raadplegen der overzigtskaart voor het opzoeken der andere kaarten, waarvan men inzage of extract verlangt, noodig is.

Evenzoo is geen salaris verschuldigd voor het gebruik van het formulier No. 4, wanneer het noodig is voor het opzoeken der perceelen van één eigenaar als van die perceelen inzage of extract genomen wordt.

Ingeval er van één of meer bepaald aangewezen perceelen eerst inzage van het plan of de registers wordt verlangd en nog staande het bezoek op het kantoor van één of meer dierzelfde perceelen een extract wordt aangevraagd, dan wordt het in dit artikel sub. c. bedoelde salaris voor de laatstbedoelde perceelen slechts voor de helft berekend.

*d.* voor extracten uit de kadastrale kaarten en registers.

voor één perceel uit de formulieren No. 1 of 3 ƒ 1.—
voor elk perceel meer op hetzelfde extract .... „ 0.50
voor elken naam met de daarachter bekend gestelde kadastrale kenmerken uit formulier No. 4 ..... „ 1.—
voor elken verderen naam enz. op hetzelfde extract „ 0.50
voor een verpondingsnummer met de daarachter gevoegde kadastrale kenmerken uit formulier No. 5 „ 0.25
voor elk verpondingsnummer enz. meer op hetzelfde extract ..... ƒ 0.10
voor een extract van een perceel uit het kadastrale plan ..... „ 2.50
voor elk op hetzelfde blad voorkomend perceel meer „ 0.50
voor copijen van de overzigtskaart voor elk sectie of gedeelte daarvan ..... „ 5.—

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

ART. 2. Bij ruiling wordt het sub. *a.* van artikel 1 voorkomende salaris berekend over het stuk van de hoogste waarde.

ART. 3. Als de sub. *a.* en *b.* van artikel 1 en de in artikel 2 bedoelde waarde wordt aangemerkt de waarde, waarvoor het goed is aangeslagen in de verponding.

Indien die maatstaf niet kan worden toegepast, hetzij omdat het goed niet of te zamen met andere goederen in de verponding is aangeslagen, wordt de waarde bepaald door den bewaarder of den ambtenaar van het kadaster, aan wien de functiën van gouvernements landmeter zijn opgedragen.

Ingeval de belanghebbende zich niet kan vereenigen met de alzoo bepaalde waarde, kan hij zijne bezwaren inbrengen bij het hoofd van gewestelijk bestuur, dat alsdan de eindbeslissing neemt.

ART. 4. Het staat hen, die de in artikel 1 sub *c.* bedoelde inzage en inlichtingen namen, vrij, om bij die gelegenheid kosteloos korte aanteekeningen en onbeduidende afteekeningen van een of meer perceelen te nemen.

ART. 5. Onder de sub *a.* en *b.* van artikel 1 bedoelde salarissen is het bedrag van het zegel niet begrepen.

ART. 6. Voor het opmeten en het in kaart brengen van landerijen, wanneer zulks ter verkrijging van uitgifte wordt aangevraagd, of bij overgang moet dienen, om de noodige bescheiden voor de overschrijving te verkrijgen, wordt, in plaats van het artikel 1 sub *b.* vastgestelde salaris, gerekend als volgt:

*a.* voor de meting *f* 1.— per hectare;

*b.* voor het maken der kaart *f* 0.50 per hectare.

Bij splitsing van landerijen, die reeds door ambtenaren van het kadaster gemeten zijn, is het snb *b* van artikel 1 vastgestelde salaris verschuldigd, te berekenen naar de waarde van de gesplitste kadastrale perceelen. — Perceelen, beneden de 35 hectaren (± 50 baboe), worden niet als landerijen in den zin van dit artikel aangemerkt.

Boven de salarissen in dit artikel bepaald, moeten belanghebbenden terug betalen alle onkosten voor koelis, bakens, enz., op de meting vallende.

ART. 7. Reis- en verblijfkosten worden aan belanghebbenden niet in rekening gebragt.

ART. 8. Vooruitbetaling kan worden gevraagd volgens eene begrooting door den bewaarder of den ambtenaar van het kadaster, aan wien de funktien van gouvernements landmeter zijn opgedragen, behoudens verrekening.

---

*Nota.* Art. 7 van voornoemd Staatsblad is gewijzigd bij Staatsblad 1883 No. 156, luidende aldus:

Te bepalen, dat reis- en verblijfkosten overeenkomstig Staatsblad 1862 No. 153a en 1877 No. 12 en 1882 No. 180 aan belanghebbenden in rekening zullen worden gebracht, wanneer het, naar het oordeel van het hoofd van plaatselijk bestuur aan hen te wijten is, dat de betrokken ambtenaren en beambten van het kadaster zich meer dan eenmaal naar de op te meten perceelen moeten begeven.

---

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Omtrent het bij Staatsblad 1881 No. 188 vastgesteld salaris voor certificaten (noodig bij publieken verkoop van vaste goederen) is twijfel gerezen.

Bij schrijven van den Directeur van B. B. dd. 24 Maart 1882 No. 1866 en 1867, respectivelijk gericht aan den Resident van Semarang en den Ingenieur, Chef van het kadaster is daaromtrent beslist dat voor de bedoelde certificaten in rekening mag worden gebracht de tot de opmaking daarvan benoodigde inzagen in- en extracten uit de kadastrale bescheiden.

---

MODEL IV.

No.

MEETBRIEF van het perceel gelegen in de Residentie

.....

Afdeeling District Kampong blok wijk.....

Verpondingsnummer Taxatie *f*

Schaal van 1 à.....,

**OMSCHRIJVING.**

.....

**BELENDINGEN.**

Ten Noorden aan.....
„ Oosten aan.....
„ Zuiden aan.....
„ Westen aan.....

**AFMETINGEN.**

Aan de Noordzijde.....
„ de Oostzijde.....
„ de Zuidzijde.....
„ de Westzijde.....

Voornoemd perceel heeft eene inhoudsvlakte van

..... *den* 188 .

*De landmeter der klasse*

Gezien en deugdelijk bevonden,

*den* 18 .

*De Ingenieur der klasse,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**STAAT** der Coördinaten van de hoekpunten der Opmetings polygoon.

| Aanduiding der Punten. | AFSTANDEN TOT DEN: | | | | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|
| | Meridiaan. | | Perpendiculair. | | |
| | + Oost. | — West. | + Noord. | — Zuid. | |
| | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Staatsblad 1882 No. 311.

*Nieuwe voorschriften ter verzekering der juiste grenzen van stukken Gouvernements grond onder eenigen titel aangevraagd of uitgegeven en met op eene blokkaart of nieuwe kadastrale kaart voorkomende.*

Art. 1. Bij opmeting van Gouvernements grond, onder eenigen titel aangevraagd of uitgegeven en niet op eene blokkaart of kadastrale kaart voorkomende, worden de grenzen daarvan door den aanvrager of diens gemagtigde aan den landmeter aangewezen.

Art. 2. Voor zoover betreft gronden, waarvan de grenzen begroeid zijn, moeten langs of in de onmiddelijke nabijheid dezer grenzen vóór de opmeting, door de zorg van den aanvrager en met voorkennis van het hoofd van plaatselijk bestuur, meetpaden, ter breedte van minstens 1.5 meter, uitgekapt zijn in regtlijnige slagen, die zoolang mogelijk genomen moeten worden.

Art. 3. In het gemis van vaste punten, als bedoeld in artikel 7 van Staatsblad 1837 no. 3, wordt voorzien door het stellen van steenen merkteekenen, bestaande uit gemetselde pilaren van minstens zes decimeters hoog boven den grond, vijf decimeters in het vierkant en staande op eene in den grond gemetselde fundeering van vier decimeters hoog en zeven decimeters in het vierkant.

Deze pilaren moeten, overeenkomstig de daarvan op den meetbrief te geven nummers, op eene duurzame wijze genummerd worden.

Als 'regel' wordt aangenomen, dat, voor het vastleggen der grenzen, voldoende zijn, voor perceelen:

| | | |
|---|---|---|
| Van 10 bouws en minder..... | 2 | pilaren. |
| „ boven de 10 tot en met 100 bouws. | 3 | „ |
| „ „ „ 100 „ „ „ 300 „ | 5 | „ |
| „ „ „ 300 „ „ „ 500 „ | 6 | „ |
| „ „ „ 500 „ „ „ 750 „ | 7 | „ |
| „ „ „ 750 „ „ „ 1000 „ | 8 | „ |

Belanghebbenden moeten zorg dragen, dat één of meer geschikte werklieden met de benoodigde materialen voor den bouw van het voorgeschreven aantal pilaren tijdens de opmeting op het perceel aanwezig zijn. Waar metselsteenen niet of moeijelijk verkrijgbaar zijn, kunnen ook berg- of keisteenen dienen.

Minstens 14 dagen te voren doet de landmeter mededeeling van den dag, waarop met de opmeting een begin zal worden gemaakt.

Art. 4. De plaatsing der merkteekenen geschiedt door de zorg en op kosten van den aanvrager op aanwijzing van den landmeter en gedurende de opmeting.

Art. 5. De verkrijger van den grond is verpligt die merkteekenen in behoorlijken staat, ter beoordeeling van het plaatselijk bestuur, te onderhouden, op verbeurte eener boete van vijf en twintig gulden per pilaar.

Bij verzuim wordt door bedoeld bestuur op kosten van den nalatige in dat onderhoud voorzien.

**Toelichting van bovengenoemd Staatsblad bij circulaire dd. 13 Januari 1883 no. 267. (merkteekenen.)**

Bij de ordonnantie van 16 December 1882 (Staatsblad 1882 No. 311) zijn, met intrekking der ordonnantie van 12 November 1874 (Staatsblad no. 262) nieuwe voorschriften in het leven geroepen ter verzekering der juiste grenzen van stukken Gouvernements grond, onder eenigen

titel aangevraagd of uitgegeven en niet op eene blokkaart of nieuwe kadastrale kaart voorkomende.

Voor zooveel betreft woeste gronden, die in huur of erfpacht worden aangevraagd, zal het voor den landmeter zaak zijn, zich niet ter opmeting naar het terrein te begeven, vóór dat hem door belanghebbende is medegedeeld, dat de grenzen overeenkomstig art. 2 der nieuwe ordonnancie zijn uitgekapt en dat voor het metselen der bij art. 3 voorgeschreven pilaren de benoodigde werklieden en bouwmaterialen op het perceel aanwezig zijn.

UweldEdG. gelieve hierop de aandacht te vestigen van den in uw gewest bescheidengouvernements landmeterof den daarvoor fungeerenden persoon en hem voorts te verzoeken in den vervolge steeds op de meetbrieven te vermelden:

1o. Voor het geval het perceel op eene blokkaart voorkomt:

Op welke kaart het voorkomt.

2o. Voor het geval er merkteekenen moeten opgericht worden:

dat die merkteekenen volgens de bij deze ordonnancie gegeven voorschriften geplaatst zijn.

3o. Voor het geval er natuurlijke merkteekenen in de nabijheid van het perceel worden aangetroffen, waarvan is gebruik gemaakt bij de meting:

Welke die merkteekenen zijn.

4o. Voor in huur of erfpacht verlangde woestegronden, datum en nommer van het Gouvernements-besluit, waarbij de gronden in huur of erfpacht zijn toegezegd.

*De Directeur van Binnl. Bestuur,*

(wg.) D. PLES.

---

*Overschrijvingen voor zooveel noodig bij de uitoefening der functien van Gouvts.-landmeter, wordt het ondervolgend extract uit de overschrijvings-ordonnancie gegeven.*

---

## Staatsblad 1834 No. 27.

*Ordonnancie op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen, en het inschrijven van hypotheken op dezelve in Nederlandsch-Indië.*

---

Art. 1. De bewijzen van eigendom en overgang van alle vaste of onroerende goederen, (waaronder worden verstaan landerijen, huizen, tuinen en erven, met al hetgeen op of in dezelve, aard-, grond- en nagelvast is, zoo ook schepen en vaartuigen, zonder onderscheid, open of overdekt, van de grootte van vier lasten of koijangs en daarboven met derzelver toebehooren en inventaris), voorts alle acten, waarbij zoodanige onroerende goederen worden verhypothekeerd of verbonden en eindelijk alle acten van cessie van zoodanige hypotheken, zullen, op poene van nulliteit, worden verleden, in de residentiën, alwaar raden van Justitie gevestigd zijn, voor een of twee commissarissen uit die raden, bijgestaan door derzelver Griffier; en in de residentiën, waar zoodanige rechtbanken niet gevestigd zijn, voor den Resident of Assistent-Resident, bijgestaan door den Secretaris der residentie, of waar geen Secretaris is, door eenen Commies van het residentiekantoor.

Acte van borgtocht voor reeds bestaande hypotheken zullen, op de vordering van partijen, almede voor genoemde autoriteiten worden gepasseerd.

**Nota. Staatsbladen 1834, no. 41, 1838, no. 46.**

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Volgens deze beide Staatsbladen is geene overschrijving noodig voor opstallen of gebouwen van welken aard ook, wanneer die niet toebehooren aan den eigenaar van den grond, waarop zij staan.

ART. 2. Alle overschrijvingen van onroerende goederen, hetzij dezelve in het openbaar of onder de hand verkocht, dan wel bij erfstelling vermaakt of op eenige andere wijze vervreemd of in bezit verkregen worden, zullen, behoudens de in art. 3 en 4 bepaalde uitzonderingen moeten geschieden, binnen den tijd van zes maanden, te rekenen, voor de goederen in het openbaar verkocht, van den dag der vendutie, en voor die, welke onder de hand zijn vervreemd, van de dagteekening der deswege gemaakte acte of overeenkomst, of wel van den dag der, in art. 14 bevolen aangifte bij den landmeter, of, anders, van het tijdstip, dat zoodanig goed in het bezit van een ander is overgegaan.

**Nota.** Bij bijblad 2261 is bepaald, dat de termijn bij art. 2 dezer ordonnancie bepaald, niet van toepassing is op de overschrijving van het recht van opstal.

ART. 3. De termijn van overschrijving van vaste goederen met een hypotheek bezwaard, welke, in het openbaar, op het gewone crediet der vendukantoren, en dus niet tegen dadelijke betaling, verkocht worden, wordt bepaald op zeven maanden, gerekend van den dag der verkooping.

ART. 4. De termijn van overschrijving van vaste goederen, op welker eigendomsovergang het recht op de collaterale successiën verschuldigd is, wordt bepaald op negen maanden, gerekend van het overlijden des laatsten eigenaars, zullende de goederen mitsdien, binnen dien tijd, door de boedelbedderaars op naam der erfgenamen of legatarissen worden overgeschreven.

Dezelfde termijn van overschrijving wordt vastgesteld voor vaste goederen, bij gifte onder de levenden van eigenaar veranderende, in het geval namelijk, dat de donatie aan de belasting op de collaterale successiën onderworpen is; zullende de dag, waarop van de donatie acte is opgemaakt, gehouden worden voor dien, waarop de eigendom door den nieuwen eigenaar is verkregen.

ART. 5. De overschrijving van vaste goederen is (behoudens de uitzondering in art. 7 vermeld) onderworpen aan een recht van 5 ten honderd (ter vervanging van de thans bestaande belasting van 's Heeren gerechtigheid, betaalbaar ten kantore van den plaatselijken ontvanger, zoo dikwijls de goederen geheel of gedeeltelijk verkocht, vervreemd, geschonken, in voldoening of mindering van schuld overgenomen, daarna wederom genaderd of wel tegen elkander geruild worden of op welke andere wijze ook van eigenaar veranderen.

ART. 6 bepaalt dat de belasting zal worden geheven over de volle waarde, en, moeht bij verkoop de koopprijs van eenig vast goed minder zijn dan zal de taxatie in de verponding tot grondslag voor de berekening van dit recht worden genomen.

Volgens art. 7 zijn van de belasting vrijgesteld de navolgende overschrijvingen:

a. Van onroerende goederen waarvan de eigendom in de opklimmende of nederdalende lijn, bij erfenis of gifte onder de levenden verkregen wordt, onverschillig of zoodanige vaste goederen op de ouders, of van de kinderen, dan wel op de echtgenooten der moeders of vrouwelijke

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kinderen en erfgenamen, wanneer dezelve in gemeenschap van goederen zijn gehuwd, worden overgedragen.

*b.* Van onroerende goederen door den eerst stervende van eenig, tot de Europ. bevolking behoorend echtgenootschap, aan den langstlevende bij testament vermaakt, wanneer tusschen de echtgenooten gemeenschap van goederen heeft bestaan.

*c.* Van onroerende goederen welke van een der bij § *b* bedoelde echtgenooten op den anderen plaats heeft, bij de scheiding eens boedels tusschen man en vrouw, dan wel bij het overlijden van een van beide, of ook bij schifting of deeling van een gemeenschappelijken boedel.

*d.* Van vaste goederen van een der echtgenooten op den anderen, overgeschreven wordende in het geval dat dezelve buiten gemeenschap van goederen gehuwd zijn en de overschrijving, bij onderlijke overeenkomst, voor het aangebrachte bij de huwelijks voorwaarden geschiedt, doch anders niet.

*e.* Van alle onroerende goederen, waarvan de eigendom bij successie dan wel bij gifte onder de levenden of ter zake des doods, wordt verkregen en waarvan het recht op de collaterale successie verschuldigd en betaald is.

*f.* Van alle vaste goederen welke worden afgestaan vermaakt of geschonken ten behoeve van Godsdienstige of liefdadige gestichten of andere inrichtingen van algemeen nut.

*g.* Van alle vastigheden een mindere waarde hebbende dan *f* 200.

*h.* Van alle vaste goederen met voorbehouding van het recht van redemtie verkocht, mits de redemtie binnen den tijd van 5 jaren plaats hebbe. Art. 8, 9, 10 bepalen de boeten.

Art. 11. Geene overdracht van eenig vast goed, aan het recht van overschrijving onderworpen, zal door de daartoe gestelde ambtenaren worden toegelaten, zoo niet die belasting alvorens is gekweten, en zulks op verbeurte van eene boete, gelijk aan het bedrag der belasting, te betalen door den Griffier of Secretaris, die te dezen in verzuim zal worden bevonden.

Art. 12. Om de overschrijving van vaste goederen te bewerkstelligen, zal men zich moeten vervoegen, op plaatsen, alwaar een Raad van Justitie gevestigd is, bij den Griffier van denzelven, en elders bij den Resident of Assistent-Resident, die na de bewijzen van eigendom, de quitantiën der betaalde verponding en alle andere, tot het doen van overdracht benoodigde stukken, te hebben nagezien en in orde bevonden, zal verleenen eene ordonnancie van storting in duplo, welke de belanghebbende aanbieden zal aan den ambtenaar, belast met het in ontvang nemen van het recht van overschrijving, van welke ordonnancie, na volbrachte betaling, eene expeditie, voor voldaan geteekend, aan den belanghebbende zal worden teruggegeven.

Art. 13. Bij overgang van landerijen, huizen, tuinen of erven, niet door openbaren verkoop, maar op eenige andere wijze van eigenaar veranderende, zal onder de stukken, volgens het voorgaande artikel, ter bekoming van overschrijving in te leveren, ook behooren een landmeters-kennis; ter bekoming waarvan de verkooper en kooper, of overschrijver en verkrijger zich zullen vervoegen ten kantoore van den Gezworen landmeter of dengeenen, die daartoe door het plaatselijke bestuur is gemachtigd, ten einde, onder overlegging van de laatsten koopbriet en zoodanige verdere stukken, waaruit de bevoegdheid tot het doen der verlangde overschrijving blijkt, aangifte te doen van de verandering van eigenaar, die heeft plaats

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gehad, met bekendstelling, in geval van verkoop, van den overeengekomen prijs, en door wien de ongelden, op de overschrijving vallende, zullen betaald worden.

Art. 14. De Gezworen landmeter of als zoodanig fungeerende, zal de voorschreven aangifte niet mogen ontvangen, tenzij door overlegging der quitantie blijke, dat de verponding, tot het tijdstip der aangifte toe, behoorlijk is aangezuiverd, en zulks op verbeurte eener boete, gelijk aan het bedrag van die verschuldigde belasting.

Art. 15. De landmeters-kennis door den gezworen landmeter of als zoodanig fungeerende, ten bewijze der gedane aangifte, aan de belanghebbenden te verleenen, zal, behalve de beschrijving van het goed en den naam van den eigenaar, ook vermelden het tijdstip der aangifte, de namen en voornamen desgeenen, op wien de eigendom moet overgaan, alsmede de waarde, waarvoor het perceel in de registers der verponding voor het dan loopende jaar is aangeslagen met bijvoeging casu quo van den verkoopsprijs, die aan hem is opgegeven.

**Nota**: *Aanvulling van art.* 15 *volgens:*
**Staatsblad 1842 No. 17.**

Ampliatie van de ordonnantie op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen, en der instructie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija.

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Bij ampliatie van art. 15 der ordonnantie op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen, gearresteerd bij publikatie van den 21sten April 1834 (Staatsblad no. 27) en van art. 11, 12, 13 en 14 der instructie voor de landmeters te Batavia, Samarang en Soerabaija, gearresteerd bij besluit van den 18den Januari 1837 no. 3 (Staatsblad no. 3), te bepalen:

*a.* dat bij elken overgang door eigendoms verandering van het geheel of een gedeelte van een gemeenschappelijk bezeten onroerend goed, in de daarvan uit te reiken landmeters-kennis en in de daarvan op te maken acten van overschrijving, bepaaldelijk aanteekening zal moeten worden gehouden, aan welke eigenaren het geheel perceel tengevolge der plaats gehad hebbende mutatie toebehoort, onder vermelding der titels van eigendom, waaruit ieders aandeel blijkt, invoege als bij de aan dit besluit geannexeerde modellen no. 1 en 2, wordt aangegeven, waarvan de vorm zoo veel mogelijk zal moeten worden geobserveerd; zullende daarbij vooral in acht behooren te worden genomen, dat in de landmeters-kennissen en eigendoms bewijzen, wat betreft de verdeeling, omschrijving en toekenning van den eigendom, volkomen overeenkomst bestaa, met vrijlating aan de ambtenaren belast met het doen der overschrijving, om indien zij mogten vermeenen, dat in den inhoud der landmeters-kennis, regtens ontjuistheden voorkomen, die vooraf te doen rectificeren;

*b.* dat bij eigendoms overgang van het geheel of een gedeelte van eenig onroerend goed, ten gevolge van erfenis abintestato onder de Inlanders en daarmede gelijk gestelde vreemde oosterlingen, de landmeters, alvorens de hiervoren bedoelde landmeters-kennis uit te reiken, zullen vorderen een bewijs van de Inlandsche boedelkamers of van derzelver agenten ter plaatse waar de bescheiden zijn, aantoonende op hoedanige wijze volgens het Mohamedaansche of Chinesche versterfregt, de verdeeling en overgang behoort plaats te vinden, welk bewijs, vrij van zegel en zonder eenige kosten, zal moeten worden verleend;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

c. dat voor zoo veel betreft de Javaansche bevolking, het, bij voorgaande paragraaf bedoeld, bewijs, verleend zal worden door de eerste plaatselijke autoriteit na vooraf te hebben ingewonnen het advies van de bevoegde Mohamedaansche hoofden of priesters.

Ten derde: enz.

ART. 16. Van de invoege voorschreven gedane aangifte en de uitreiking van den landmeters-kennis, zal door den Gezworen landmeter of als zoodanig fungerende, in een behoorlijk register aanteekening gehouden worden, zullende hij nogtans de opgegeven verandering van eigenaar niet in de registers afkohieren der verponding mogen inschrijven, dan nadat van den overgang van eigendom, op de bij art. 37 bepaalde wijze, aan hem zal zijn kennis gegeven.

ART. 17. Bij splitsing of deeling van eenig vast goed, zal in de landmeters-kennis worden bekend gesteld het evenredige aandeel in de verponding van elk zoodanig gesplitst of afgescheiden gedeelte, en tevens aan de belanghebbenden worden uitgereikt de benoodigde meet- of belendingsbrieven, zoowel van het gesplitste of afgescheiden gedeelte, als van dat, hetwelk daarna nog van het geheel overblijft.

ART. 18. In geval het over te schrijven goed in deszelfs geheel openbaar is verkocht, wordt geene aangifte bij den Gezworen landmeter vereischt, maar zal het genoegzaam zijn, dat een authentiek extract uit de vendurol bij de in art. 12 vermelde stukken worde gevoegd; zoo daarentegen het goed bij den openbaren verkoop is gesplitst, zal de aangifte bij den Gezworen landmeter, op gelijke wijze als in geval van onderhandschen verkoop, moeten plaats hebben en daaromtrent verder worden gehandeld, als bij art. 13 is voorgeschreven.

ART. 19. De voor voldaan getekende ordonnancie, ten bewijze dat het regt van overschrijving behoorlijk is betaald, of, waar geen belasting verschuldigd is, de landmeters-kennis en de daarbij behoorende stukken, zullen vervolgens door de belanghebbenden worden overgegeven aan de autoriteit, voor welke de overschrijving moet geschieden, ten einde daartoe te worden toegelaten.

ART. 20 tot 34 (zijn niet van gewicht voor de Gouvts. landmeters.)

ART. 35. Ter betere wering, zoo van verzuimen in het doen der overschrijvingen, als van verkorting van 's lands rechten, zullen de notarissen en landmeters, overal waar Raden van Justitie gevestigd zijn, op verbeurte van eene boete van *f* 25 tot *f* 100, ter bepaling van den Rechter, *vóór* den *tienden* dag van elke maand, aan den Griffier, bij den Raad van Justitie van hun ressort eene opgave indienen, de eerstgenoemde van de koopcontracten van vaste goederen, en de laatstgemelde, van de bij hen ontvangen aangiften van gedane verkoopen.

ART. 37. De Griffiers of Secretarissen zullen, vóór den tienden dag van elke maand, aan den landmeter en aan den houder van het register der verponding eene lijst zenden van de in de laatst voorgaande maand plaats gehad hebbende overgangen van eigendom, om bij de registers en kohieren te worden bekend gesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 38. De Griffiers zullen nauwkeurig toezien, of de overschrijvingen van vaste goederen overeenkomstig de in gevolge art. 34 en 35 bij hen ontvangen opgaven binnen de bepaalde termijnen plaats hebben en zullen, deze verstreken zijnde, de ordonnancie in duplo op den ontvanger, bij art. 12 gemeld, niet anders opmaken en afgeven, dan voor de belasting en de verbeurde boete te zamen.

Art. 39. Wanneer eene maand is verstreken na die, waarin de overschrijving had moeten plaats hebben en de nalatige zich tot het doen der overschrijving met bij betaling der boete niet heeft aangemeld, geeft de Griffier of Secretaris van het begaan verzuim kennis aan den competenten Officier van Justitie, die als dan de nalatige tot de betaling der verschuldigde belasting en verbeurde boete in rechten zal vervolgen.

Art. 41. Waar geen Raad van Justitie gevestigd is en de overdracht van vaste goederen geschiedt voor het bestuur der plaats, en waar geene afzonderlijke notarissen, vendumeesters, landmeters, enz. gevonden worden, zullen de Resident en Assistent-residenten, zoo veel mogelijk, nagaan en doen nagaan, of de overschrijvingen van vaste goederen behoorlijk plaats hebben en, bij bevinding van het tegendeel zorgen, dat aan het voorgeschrevene bij art. 38 en 39 voldaan worde.

De art. 36, 40, 42 — 47 (zijn niet van gewicht voor de Gouvts- landmeters.)

Hieronder volgen nog eenige bepalingen omtrent de overschrijvingen of uitleggingen daarvan, voorkomende in het Bijblad op het Staatsblad.

**Bijblad no. 509.** De Regeering is van meening, dat overschrijving van onroerend goed, zonder tusschen overschrijving ten name van verschillende kopers, direct op een daaropvolgend kooper, niet mag worden toegestaan.

**Bijblad 1722** beantwoordt in ontkennenden zin de vraag, of behalve de grond, ook rechten van opstal of gebouwen op dien grond afzonderlijk moeten worden overgeschreven.

**Bijblad 2261** bepaalt, dat de termijn bij Staatsblad 1834 No. 27 voor de overschrijvingen bepaalt, niet van toepassing is op de rechten van opstal.

**Bijblad 2325** geeft uitlegging van in- en overschrijving, luidende als volgt:

Bij „eerste inschrijving" is geen belasting verschuldigd voor overschrijving van den eigendom van vaste goederen.

De bepalingen op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen en het inschrijven van hypotheken op dezelven in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1834 No. 27) worden nu en dan niet met juistheid toegepast.

Voornamelijk is dit het geval met hetgeen onder overschrijvingen en onder inschrijving wordt verstaan.

Blijkens het bepaalde bij artikel 5 van de boven aangehaalde ordonnancie is de overschrijving van vaste goederen behoudens de uitzondering in art. 7, onderworpen aan een recht van vijf ten honderd betaalbaar ten kantore van den plaatselijken ontvanger, zoo dikwijls de goederen, geheel of gedeeltelijk verkocht, vervreemd, geschonken, in voldoening of vermindering van schuld overgenomen, daarna wederom genaderd, of wel tegen elkander verruild worden, of op welke andere wijze ook van eigenaar veranderen.

Dat artikel spreekt alleen van vastigheden reeds in eigendom bezeten, waarvan de eigendomsbewijzen bestaan en die op de een of andere wijze ook van eigenaar veranderen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het heeft zich meermalen voorgedaan, dat ook de 5 pCt. rechten zijn gevorderd geworden van Gouvernements gronden, die in recht van eigendom worden afgestaan tegen betaling van de getaxeerde waarde.

Op plaatsen waar het individueel grondbezit niet bestaat en ten aanzien van goederen, waarvan de eigenaren niet bekend zijn, of die niet tot eenig doel door de inlandsche bevolking worden aangewend, heeft het Gouvernement krachtens art. 62 van het regeerings-reglement, het recht om die gronden bij kleine stukjes te verkoopen.

De kooper van een dergelijk perceel moet zijn eigendom in de openbare registers doen inschrijven volgens de kortelings aangenomen regelen, binnen den tijd van zes maanden gerekend van den dag, waarin hem het perceel in eigendom is afgestaan.

Aan den belanghebbende wordt dan eene eerste acte van eigendom uitgereikt en er heeft dus eene eerste inschrijving en geene overschrijving plaats.

Voor eene dergelijke eerste inschrijving is de regeering eerst bij besluit van 6 Januari 1865 No. 18 (Bijblad op het Staatsblad No. 1692) en later bij dat van 26 Januari 1869 No. 9 van het beginsel uitgegaan dat de 5 pCt. rechten, bedoeld in artikel 5 van de ordonnancie in Staatsblad 1834 No. 27, niet moeten worden geheven.

**Bijblad No. 3737.** Bij circulaire geeft de Regeering aan de hoofden van gewestelijk bestuur te kennen, dat inschrijvingen van rechten van opstal, vruchtgebruik, enz. op militair terrein, onmiddellijk ter kennis moeten worden gebracht van den kommandant van het leger.

---

## Diverse Bepalingen.

**Staatsblad 1881 No. 1.** Toekenning van reis en verblijfkosten aan ambtenaren van het kadaster voor werkzaamheden als Gouvernements landmeters.

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Te bepalen, dat voor de werkzaamheden, vroeger opgedragen aan de Gouvernements landmeters, overeenkomstig het reglement, opgenomen in Staatsblad 1862 no. 153a, reis- en verblijfkosten mogen declareeren:

*a.* de bewaarders en de hun toegevoegde ambtenaren van het kadaster, wanneer zij die werkzaamheden verrichten in nog niet kadastraal opgenomen gedeelten van het gewest, waarin zij werkzaam zijn;

*b.* de overige ambtenaren van het kadaster, voor zoover de metingen plaats hebben buiten de kadastrale afdeeling, waarin zij werkzaam zijn.

**Staatsblad 1881 No. 188.** Vaststelling van een tarief van salarissen voor de verrichtingen van werkzaamheden als Gouvernements landmeters.

Aanvulling hiervan door het **besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 7 December 1881 No. 780.** (Zie bladz. 21) Staatsblad 1883 No. 156.

Door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur zijn bovendien nog eenige circulaires betreffende de Gouvernements landmeters uitgevaardigd, als:

**I. Van 15 October 1875, No. 10606.**

Omtrent het verplichten van eigenaren van perceelen vóór de vaststelling van Staatsbl. 1874 No. 262 opgemeten.

---

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

*Merkteekenen.*

Door een uwer ambtgenooten is mij de vraag gedaan of de erfpachters, waarvan de gronden zijn opgemeten vóór de uitvaardiging der Ordonnancie in Staatsblad 1874 No. 262, ook verplicht zijn de daarbij voorgeschreven merkteekenen op te richten.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uweledelg. mede te deelen, dat de bovenbedoelde personen daartoe niet kunnen worden genoodzaakt.

De maatregel is echter genomen niet alleen in het belang van het gouvernement, maar ook in dat der erfpachters, ter voorkoming dat later questiën ontstaan omtrent de juiste grenzen.

Mochten derhalve in Uw gewest erfpachters zijn wier gronden in de bovenbedoelde categorie vallen, dan gelieve Uweledelg. hun in hun eigen belang aan te raden zich alsnog voor de plaatsing der bij Staatsblad 1874 No. 262 bedoelde merkteekenen tot den Gouvernements landmeter te wenden.

Toezicht van bestuurszijde mag niet achterwege blijven.

### II. Van 6 April 1877 No. 3474. Bijblad 3208.

Voor zoover die betrekking heeft op het plaatsen van merkteekenen.

Door een uwer ambtgenooten is gewezen op het geldelijk bezwaar, verbonden aan de stipte navolging van het in Staatsblad 1874 No. 262 gegeven voorschrift tot plaatsing van merkteekenen op alle onder eenigen titel aangevraagde perceelen, die niet op eene blokkaart voorkomen.

Ik vind hierin aanleiding er uwe aandacht op te vestigen, dat de ordonnancie in Staatsblad 1874 No. 262 slechts in eene leemte voorziet van artikel 7 der instructie voor de landmeters (Staatsblad 1837 No. 3), volgens hetwelk zij gehouden zijn ten aanzien van alle opmetingen van landerijen bekend te stellen de wijze, waarop de meting gedaan en de basis, waaruit dezelve begonnen is, en om zooveel mogelijk twee of meer vaste punten, hetzij steenen gebouwen, steenen sluizen of bruggen, mijlpalen of dergelijken aan te geven, waaruit de metingen kunnen worden geverifieerd, ten einde dezelve tevens met die van andere landen te kunnen verbinden.

**Artikel 1 toch van Staatsblad 1874 No. 262** zegt alleen, dat bij opmeting van gronden, niet op eene blokkaart voorkomende, in het gemis van zoodanige vaste punten moet worden voorzien door het stellen, op de meest doelmatige plaatsen van steenen merkteekenen, die de basis zullen aanwijzen, waaruit de meting is geschied.

Worden in de nabijheid der aangevraagde perceelen steenen huizen, bruggen of mijlpalen wel aangetroffen, dan is het plaatsen van merkteekenen onnoodig, en mag dit niet door den landmeter geëischt worden.

De regeering acht het echter niet geraden, om, bij gemis van vaste punten, vrijstelling te verleenen van het plaatsen van merkteekenen, al zijn ook de meetbrieven vóór het in werking treden van Staatsblad 1874 No. 262 opgemaakt.

### III. Van 2 April 1880 No. 3438.

Nadere omschrijving wanneer de bij Staatsblad 1874 No. 262 en 1882 No. 311 bedoelde merkteekenen moeten geplaatst worden.

Voorts vestig ik Uwe aandacht op het herhaaldelijk niet opvolgen van de in Staatsblad 1874 No. 262 thans in

Staatsblad 1882 No. 311, vervatte voorschriften omtrent het plaatsen van merkteekenen op de in eigendom aangevraagde gronden. In vele gevallen vloeit dat verzuim blijkbaar voort uit eene te ruime opvatting van het in art. 1 van gemeld Staatsblad voorkomende woord „blokkaart". Het mag echter uit de ervaring, in vele gewesten opgedaan, worden afgeleid, dat aan die blokkaarten, met uitzondering van het gewest onder uw bestuur, weinig waarde kan worden toegekend, daar zij misschien niet volledig zijn aangelegd noch behoorlijk worden bijgehouden. Het stellen van merkteekenen mag dus zelfs daar waar blokkaarten bestaan, alleen de hoofdplaats van uw gewest uitgezonderd, niet overbodig worden geacht.

### IV. 24 Augustus 1881 No. 6500.

Bepaling, dat geen taxatie van af te stane gronden door den Gouvernementslandmeter en bij eerste inschrijving geen landmeters-kennis noodig is.

Meermalen worden bij aanvragen om afstand van Gouvernements grond in eigendom of opstal taxatie-brieven van den gouvernements landmeter overgelegd.

De aanvragers worden daardoor noodeloos op kosten gejaagd. De taxatie behoort te geschieden door de commissie, die de aanvrage onderzoekt (Staatsblad 1866 No. 25) en is eene taxatie door den Gouvernements landmeter voor dit doel althans ten eenen male overbodig.

Ook de overlegging van landmeters-kennissen bij eerste inschrijving van door de regeering in eigendom, opstal of erfpacht afgestane perceelen (conform Bijblad No. 2325 Zie bladz. 30) kan waar deze tot dusverre gevorderd werd in den vervolge achterwege blijven.

### V. Van 6 Maart 1882 No. 1436.

Een staat van azimuths moet bij de meetbrieven overgelegd worden.

De verificatie aan mijn departement van meetbrieven van woeste gronden wordt dikwijls moeielijk, zoo niet onmogelijk gemaakt, doordien de azimuthen niet zijn vermeld.

Een staat dier azimuthen moet alsdan nog worden opgevraagd en gaat daarmede voor de aanvragers van woeste gronden een kostbare tijd verloren.

Ik heb daarom de eer UEdG. te verzoeken den gouvernements landmeter in uw gewest uit te noodigen om, indien in de door hem af te geven meetbrieven of op de daarbij behoorende kaarten de azimuthen niet zijn vermeld, daarvan een staat op te maken en dezen bij de meetbrieven te voegen.

### VI. Van 29 Maart 1882 No. 1964.

Ten vervolge op mijne circulaire van 6 Maart jl. No. 1436, heb ik de eer UEdG. mede te deelen, dat in de gewesten, waar de functien van Gouvts.-landmeter aan ambtenaren van het kadaster zijn opgedragen, in plaats van het vermelden der azimuths op de meetbrieven of het daaraan toevoegen van een staat van azimuths, ook op de meetbrieven vermeld of op een afzonderlijken staat daaraan gehecht kan worden, eene opgave der coördinaten van al de punten van den veelhoek, waardoor de grens van het perceel gevormd wordt; zijn de meetlijnen niet tevens grenzen der aangevraagde perceelen, dan worden de coördinaten van de meetlijnen opgegeven, maar tevens de cijfers op de kaart vermeld, waardoor de details nader zijn bepaald.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De Ingenieur van het kadaster, die met de verificatie van den meetbrief belast is, moet voor elken meetbrief beoordeelen, of de azimuths, dan wel de coördinaten behooren te worden opgegeven, zoodat na de goedkeuring van eenen meetbrief door den Ingenieur gecenscerd moet worden, dat in dit geval naar omstandigheden gehandeld is.

### VII. Van 21 September 1882 No. 6100.

De Regeering acht zich bezwaard bij aanvragen om afstand van gronden met eenigen titel, ook al zijn de aanvragers Gouvernements landmeters, genoegen te nemen met door de aanvragers zelven opgemaakte meetbrieven, ook zelfs dan wanneer de perceelen gelegen zijn op plaatsen, waar eene kadastrale opmeting heeft plaats gehad, tenzij voldoende gecertificerd zij, dat het betrokken perceel in de blokkaart past.

Ik heb de eer het vorenstaande te uwer kennisse te brengen, met verzoek daarop bij voorkomende gelegenheid te willen letten en doen letten.

### VIII. In Bijblad No. 2997

is o. a. nog voorgeschreven: „In elk geval zal uit de meetbrieven en kaarten steeds ten duidelijkste moeten blijken hoe de meting is geschied en de in houdgevonden.

### IX. Missive v. d. Directeur van Financien dd. 17/2 83 No. 2498.

Blijkens zijn hierbij weder aangeboden schrijven van 6 October 1882 no. 570/12 verkeert de ingenieur, belast met de leiding van den kadastralen dienst hier te lande, in onzekerheid omtrent de bedoeling van het voorkomende bij letter C, der derde alinea van mijne Circulaire van 7 Januari 1878 no. 173, in zooverre dat het hem niet duidelijk is of door de daarbij bedoelde categorie van ambtenaren (waartoe de ambtenaren van het kadaster, secretarissen van verpondingscommissien behooren), mede daggelden kunnen worden gedeclareerd voor de dagen, waarop zij, deel uitmakende van eene verpondingscommissie, als zoodanig op hunne standplaats werkzaam zijn geweest, op dagen dus, waarop zij niet hebben gereisd, althans geene verdere afstanden dan 6 palen buiten hunne standplaats hebben afgelegd.

In voldoening aan het bij Uwe missive van 6 December 1882 No. 8296 gedaan verzoek om inlichting ter zake heb ik de eer U HEdG. mede te deelen, dat de bedoeling van genoemde bepaling inderdaad is, dat gemelde ambtenaren in de omschreven gevallen daggelden mogen declareeren tot een bedrag, als bij het reglement in Staatsblad 1862 no. 153a is toegestaan over de klasse, waartoe zij in verband tot artikel 1 van dat reglement behooren.

## Onteigening ten algemeene nutte.

*Algemeene bepalingen.*

Bij Staatsblad 1864, No. 6, worden onder nadere goedkeuring des Konings regelen vastgesteld voor de onteigening ten alg. nutte.

Bij Staatsblad 1864, No. 185, wordt het koninkl. besluit gepubliceerd, waarbij de goedkeuring der boven bedoelde regeling verleend wordt.

Voor de ambtenaren van het kadaster zijn slechts de hieronder volgende artikelen van 1 tot en met 13 van belang.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 1. Onteigening ten algemeenen nutte kan plaats hebben in het publiek belang van den staat, van een gewest, van eene afdeeling, van een regentschap, van een district of van eene gemeente.

ART. 2. In dat publiek belang kan ook ten name van bijzondere personen of vereenigingen, aan wie de uitvoering van het werk dat onteigening vordert, is toegestaan, worden onteigend.

ART. 3. Als eigenaars of mede-eigenaars der te onteigenen onroerende goederen worden beschouwd, zij die als zoodanig in de acten van eigendom van onroerende goederen in *Nederlandsch-Indië*, ingevolge de wettelijke bepalingen opgemaakt, voorkomen.

Desniettegenstaande kan ieder, die beweert eigenaar of mede-eigenaar te zijn en niet in het geding van onteigening is geroepen, aan den regter verzoeken, daarin te mogen tusschenkomen, zoolang de eind-conclusiën door partijen niet genomen zijn.

Hetzelfde regt hebben derde belanghebbenden, waaronder verstaan worden huurders en zij, die zakelijke regten op het goed hebben.

Bij tegenspraak der hoedanigheid van eigenaar, mede-eigenaar of derde belanghebbende, wordt de onteigening met de overigen voortgezet en zal hij, die beweert een zakelijk regt op de zaak te hebben, dit alleen op de schadeloosstelling kunnen uitoefenen, die in dat geval wordt geconsigneerd.

ART. 4. De voor de verschillende regtbanken bestaande bepalingen, betrekkelijk de burgerlijke regtsvordering, zijn op het geding van onteigening toepasselijk, voor zoover daarvan bij deze verordening niet is afgeweken.

## OVER ONTEIGENING IN GEWONE GEVALLEN.

### Hoofdstuk I.

*Over de verklaring van algemeen nut.*

ART. 5. Het bij het te ondernemen werk betrokken departement van algemeen bestuur dient aan den Gouverneur-Generaal een behoorlijk toegelicht voorstel in, tot verklaring, dat het algemeen nut onteigening vordert, vergezeld van een uitgewerkt plan met uitvoerige kaarten en grond-teekeningen van dat gedeelte van het werk, hetwelk gelegen is in de afdeeling of in het regentschap, waar vermoedelijk eenige onteigening zal behooren plaats te hebben.

De vermoedelijk te onteigenen eigendommen worden, met hunne nummers van verponding, zoo zij aan die belasting onderworpen zijn, en de namen hunner eigenaars, duidelijk aangewezen.

Wanneer tot het maken van het plan gravingen, opmetingen of het stellen van teekenen op iemands grond noodig geacht worden, moeten de bezitters dier goederen dit gedoogen, mits hun dit tweemaal vier-en-twintig uren te voren door het hoofd van bestuur der betrokken afdeeling schriftelijk zij aangezegd.

Indien de bezitters tot de inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking behooren, geschiedt die aanzegging door tusschenkomst hunner hoofden.

De schade, daardoor veroorzaakt, wordt voorloopig en behoudens het regt van belanghebbende, zich tot den bevoegden regter te wenden, door gezegd hoofd van bestuur begroot en door het Gouvernement vergoed.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Dit verhaalt die kosten op hen, ten wier name het werk wordt ontworpen.

Art. 6. De verklaring van algemeen nut geschiedt door den Gouverneur-Generaal in overeenstemming met den raad van *Nederlandsch-Indië*.

Zij wijst den aard, de strekking en de hoofdpunten ter bepaling der algemeene rigting van het werk aan en bij kanalen en wegen, zoo veel mogelijk, de gemeenten, door welke zij zullen loopen.

De verklaring wordt in den vorm eener ordonnancie afgekondigd.

## Hoofdstuk II.

*Over de eind-aanwijzing der te onteigenen percelen.*

Art. 7. Nadat de in het vorig artikel bedoelde verklaring geschied is, wijst het hoofd van bestuur van het gewest of de residentie, waar het werk of een gedeelte daarvan moet worden uitgevoerd, een of meer ambtenaren aan, die, bijgestaan door eenen ambtenaar, daarmede door het departement van algemeen bestuur, waartoe het werk behoort, belast, en door twee uit de inlandsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking gekozen hoofden uit de afdeeling of uit het regentschap, waarin het werk moet worden ten uitvoer gelegd, mede door het hoofd van gewestelijk bestuur daartoe aan te wijzen, zich vervoegen ter plaatse, waar volgens het plan een of meer percelen te onteigenen zijn, ten einde de bezwaren der belanghebbenden tegen dat plan aan te hooren.

Die commissie moet hare werkzaamheden, met inbegrip van de inzending van het proces-verbaal in art. 10 vermeld, binnen twee maanden, van den dag harer benoeming af, volbragt hebben.

Art. 8. Uiterlijk veertien dagen, vóór dat de commissie deze werkzaamheden aanvangt, word door de zorg van het hoofd der afdeeling tijd en plaats, op welke de commissie bijeen zal komen, op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend gemaakt.

Wanneer het werk op *Java* of *Madura* moet worden ten uitvoer gebragt, wordt een en ander tevens in de Javasche Courant aangekondigd.

De kosten komen ten laste van hen, ten wier name het werk wordt uitgevoerd.

De belanghebbenden worden daarbij tevens opgeroepen.

Art. 9. Zoo spoedig mogelijk, ten minste veertien dagen voor de zamenkomst der commissie, moeten de uitgewerkte plans van het werk met de kaarten en grondteekeningen, voor zoo verre deze stukken die afdeeling betreffen, ten kantore van het hoofd der afdeeling ter inzage van een ieder nedergelegd worden.

De vermoedelijk te onteigenen eigendommen worden met hunne nummers van verponding, zoo zij aan die belasting onderworpen zijn, en de namen hunner eigenaars duidelijk aangewezen.

De bekendmaking geschiedt op de wijze en ten koste als in het vorig artikel vermeld.

De stukken blijven ter inzage van een ieder liggen, totdat de commissie hare werkzaamheden binnen die afdeeling heeft volbragt.

Art. 10. Van de mondeling bij haar ingekomen klagten maakt de commissie proces-verbaal, door de klagers te onderteekenen, op en zendt dit met de haar schriftelijk medegedeelde bezwaren, benevens hare meening daarom-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

trent door tusschenkomst van het hoofd van het gewestelijk bestuur aan het bij het werk bet okken departement van algemeen bestuur.

Van dat proces-verbaal en dat advies moet een afschrift ten kantore van het hoofd der afdeeling, binnen welke de commissie hare zittingen gehouden heeft, voor ieder die dit verlangt, ter lezing liggen.

Ieder kan er ten zijnen koste een afschrift van nemen.

Inlanders of daarmede gelijkgestelde personen kunnen hunne bezwaren in persoon of door tusschenkomst hunner hoofden indienen.

Art. 11. Nadat de stukken bij het departement zijn onderzocht, geschiedt de eind-aanwijzing der percelen, welke onteigend moeten worden, door aanhaling van de plans of kaarten, waarop die percelen naauwkeurig zijn aangewezen, en vermelding van hunne numme s van v rponding, zoo zij aan die belasting onderworpen zijn, en de namen hunner eigenaars.

De aanwijzing geschiedt door den Gouverneur-Generaal, na raadpleging van den raad van *Nederlandsch-Indië*, binnen één jaar nadat de commissiën haren arbeid hebben volbragt.

Wanneer het besluit van den Gouverneur-Generaal niet binnen dien tijd genomen is, vervalt de ordonnantie, waarbij het algemeen nut verklaard is.

Indien andere percelen, dan welke bij het eerste plan vermeld zijn, moeten worden onteigend, worden de bepalingen der vier voorgaande artikelen ten aanzien dier percelen toegepast.

Art. 12. Het besluit van den Gouverneur-Generaal, betreffende de aanwijzing der percelen wordt in de Javasche Courant openbaar gemaakt.

Het wordt daarenboven door de hoofden der afdeelingen, binnen welke percelen te onteigenen zijn, op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend gemaakt.

Art. 13. Percelen, die onteigend moeten worden ten gevolge van veranderingen in de door de aanwijzing, in art. 11 genoemd, vastgestelde rigting, worden mede door den Gouverneur-Generaal op de wijze en binnen den tijd bij dat artikel bepaald, aangewezen.

Het besluit deelt de redenen mede, welke de verandering hebben doen noodig keuren.

Het wordt op de wijze, bij art. 12 vermeld, ter algemeene kennis gebragt.

Het heeft geenerlei kracht, zoo de formaliteiten, bij art. 7, 8, 9 en 10 voorgeschreven, daaraan niet zijn voorafgegaan.

Betreffende de onteigening ten behoeve van militaire werken of het niet mogen oprichten dan wel het toestaan tot oprichting van gebouwen in de nabijheid van vestingswerken, zijn voorschriften gegeven in de volgende:

**Staatsbladen en bijbladen:**

*Staatsblad* 1836 *no.* 3.

*Eerstelijk.* Te bepalen:

a. Dat van wege het Militaire departement, door het plaatsen van duidelijke en duurzame kenteekenen, zullen worden afgebakend de afstandslijnen van 100 en 300 roeden, van de op Java opgerigt wordende of in het vervolg nog op te rigten en aan te leggen citadellen, linien van defensie of andere permanente versterkingen, behoorende tot de hoofdverdediging van het eiland; alsmede

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

die van 50 roeden van alle andere sterkten, niet tot de hoofddefensie behoorende.

b. Dat de bovengemelde afstanden zullen gemeten worden:

1o. Voor vestingen, sterkten, enz., met bedekte wegen omgeven, uit den rand van derzelver borstwering.

2o. Voor vestingen, sterkten, enz., zonder bedekte wegen, maar met enveloppes of buitenwerken, uit den buitengrachts-boord dezer werken.

3o. Voor sterkten, vestingen, enz., welke geene bedekte wegen, enveloppes of buitenwerken bezitten, uit den boord der grachten des hoofdwals.

4o. Voor sterkten, bedoeld in het slot van § *a*, uit de binnenlijn der berm.

c. Dat van heden af op geene Gouvernements gronden, binnen de voorbedoelde afstanden van de gemelde citadellen en sterkten gelegen, gebouwen opgerigt, tuinen met opgaande boomen aangelegd of afsluitingen van tuinen en erven of anderszins, opgetrokken zullen worden, zonder daartoe door het Gouvernement uitdrukkelijk verleende permissie, welke steeds zal worden beschouwd niet anders te zijn verleend, dan onder voorwaarden van dadelijke wegneming, ten koste van den eigenaar, wanneer het belang der verdediging zulks zal vorderen; terwijl voorts alle Gouvernements gronden, welke na dato dezes, binnen gemelden omtrek, aan particulieren in eigendom mogten worden afgestaan, niet anders zullen worden verkocht, dan onder hetzelfde voorbehoud, hetwelk steeds geacht zal worden stilzwijgend in de voorwaarden van den afstand begrepen te zijn.

d. Dat van Gouvernementswege, naar mate hetzelve daartoe in de gelegenheid zijn zal, of de noodzakelijkheid daartoe zal geboren worden, tot onteigening tegen billijke schadeloosstelling zal worden overgegaan, van de gronden en daarop staande gebouwen, binnen den gezegden omtrek der citadellen en sterkten gelegen, welke den eigendom zijn van particuliere personen; en dat inmiddels op zoodanige van de bedoelde gronden, welke nog geheel of gedeeltelijk ledig liggen, geene nieuwe of meerdere gebouwen zullen mogen worden opgerigt, zonder de speciale vergunning der Regeering, welke vergunning niet zal worden geweigerd, tenzij tegen dadelijke onteigening, op den bovengemelden voet, van het perceel waarop gebouwd zou worden.

e. Dat, wanneer bij de Regering tot de onteigening wordt besloten van eenig huis, binnen den omtrek van 300 roeden der fortificatiën gelegen, die onteigening zich buiten dien kring niet zal behoeven uit te strekken tot eene grootere uitgebreidheid gronds, dan redelijker wijze kan geacht worden tot dat huis te behooren, en dat wanneer hieromtrent met de eigenaars verschil ontstaat, des noods door arbiters zal worden beslist, welk gedeelte van zoodanig perceel, als grond tot het huis behoorende beschouwd en in de onteigening begrepen behoort te worden.

f. Dat met de eigenaren van ledige erven of van gedeelten van erven, binnen den meergemelden afstand der fortificatiën gelegen, welke gelegenheid tot het opbouwen van huizen aanbieden, zoo mogelijk nu reeds, overeenkomsten zullen worden aangegaan, om tegen geheele of gedeeltelijke vrijstelling van zoodanigen grond, van de belasting der verponding of op zoodanige andere voorwaarden, als zullen worden oorbaar geacht, afstand te doen van het regt, om daarop huizingen te bouwen, en nitsdien van de bevoegdheid, om daartoe, ingevolge het voorkomende bij § *d*, vergunning te verzoeken.

*Ten tweede.* Enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Staatsblad 1843 No. 13.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat op geene Gouvernements gronden, binnen den afstand van 50 roeden van alle verdedigingswerken op de buitenbezittingen, te rekenen van den voet van het buiten-tallud der borstwering, gebouwen opgerigt, tuinen met opgaande boomen aangelegd, of afsluitingen van tuinen of erven als anderzins opgetrokken mogen worden, zonder daartoe van het Gouvernement uitdrukkelijk verleende vergunning, welke steeds zal worden beschouwd niet anders te zijn gegeven, als onder voorwaarde van dadelijke wegruiming ten koste van den eigenaar, wanneer het belang der verdediging zulks zal vorderen, terwijl voorts Gouvernements gronden later binnen gemelden omtrek aan particulieren niet anders zullen worden afgestaan of verkocht, als onder hetzelfde voorbehoud, hetwelk steeds zal geacht worden stilzwijgend in de voorwaarden van den afstand te zijn begrepen.

Afschrift, enz.

## Staatsblad 1848 no. 13.

Gelet op § *d* van art. 1 der resolutie van den 20sten Januarij 1836, no. 2, Staatsblad no. 3, luidende:

„dat van Gouvernementswege, naar mate hetzelve daar-
„toe in de gelegenheid zijn zal, of de noodzakelijkheid
„daartoe zal geloren worden, tot de onteigening tegen
„billijke schadeloosstelling zal worden overgegaan van de
„gronden en daarop staande gebouwen binnen den bij die
„resolutie voorgeschreven omtrek der citadellen en sterk-
„ten op Java gelegen, welke de eigendom zijn van par-
„ticuliere personen; en dat inmiddels op zoodanige van
„de bedoelde gronden, welke nog gedeeltelijk ledig liggen,
„geene nieuwe of meerdere gebouwen zullen mogen worden
„opgerigt, zonder de speciale verguuning der regering,
„welke vergunning niet zal worden geweigerd, tenzij tegen
„dadelijke onteigening, op den bovengemelden voet, van
„het perceel waarop gebouwd zou worden".

Is goedgevonden en verstaan;

Te verklaren:

„dat de residenten en op zich zelf staande adsistent
„residenten, zich gemagtigd kunnen beschouwen tot het
„verleenen van de vergunning, bedoeld ten slotte der
„boven omschreven bepaling, wanneer, na de plaatselijke
„*militaire* autoriteit gehoord te hebben, door deze daar-
„tegen geene bedenkingen worden ingebragt, en er slechts
„sprake is van kleine planken of bamboezen met pannen
„gedekte woningen, welke op zich zelve weinig of geene
„waarde hebben en voor overplaatsing vatbaar zijn, en de
„eigenaren der gronden bovendien, door middel van eene
„verklaring in tegenwoordigheid van twee getuigen, op
„een zegel van eenen halven gulden, ten kantore van
„den plaatselijken rooimeester doen blijken, dat zij afstand
„doen van het regt, om voor zoodanige woningen eenige
„schadevergoeding te vorderen, en de verpligting op zich
„nemen, dezelve bij de eerste aanzegging te hunnen kosten,
„te doen wegruimen;

„zullende van elke aldus te verleenen vergunning, bij
„de verponding-registers en in een door den militairen
„kommandant en den 1sten aanwezenden officier der genie
„aan te leggen register, aanteekening worden gehouden, te
„welken einde telkens afschrift van voormelde verklaring
„aan de militaire autoriteit zal worden toegezonden".

Afschrift, enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

### Staatsblad 1862 no. 48.

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van art. 1, § 2, van het besluit van 13 April 1853, no. 12, (Staatsblad no. 26), te verklaren, dat ook het bepaalde bij besluit van 8 Maart 1848, no. 9, (Staatsblad no. 13), van toepassing is op alle permanente versterkingen van *Nederlandsch-Indië*.

### Staatsblad 1864 no. IIa.

*Ten derde:* Te bepalen, dat de bevoegdheid, bij de Staatsbladen van 1848, no. 13, 1862, no. 48 en 1864, no. 11*a*, aan de hoofden van gewestelijk bestuur in geheel *Nederlandsch-Indië* verleend, tot het toestaan van kleine bouwingen binnen den verboden kring van citadellen en andere sterkten, zich niet uitstrekt tot de verboden kringen, vastgesteld om buskruit, werk- en bergplaatsen, en verder dat die bevoegdheid beperkt wordt tot die gedeelten der verboden kringen in het algemeen, welke op meer dan 100 ellen van de versterkingen gelegen zijn.

### Bijblad no. 173.

De regeering vermeent, dat het niet gebruikelijk is (adat) bij het verleenen van schadeloosstellingen aan de bevolking naar het verlies van bebouwde sawah- of tegalgronden, die haar worden ontnomen om voor een bepaald doel door het Gouvernement te worden gebezigd, den maatstaf van berekening te volgen, die voor den afstand van Gouvts-groud aan particulieren is bepaald; dat in naleving van de bestaande gebruiken als maatstaf behoort te worden aangenomen, het zuiver bedrag der voordeelen, die de bevolking van de haar ontnomen wordende gronden gemiddeld in een jaar trekt, waaraan het tienvoud als vergoeding behoort te worden uitgekeerd.

## Agrarische aangelegenheden.

De agrarische wet dateert van 9 April 1870, Ind'sch Staatsblad 1870, no. 55 en luidt als volgt:

Artikel 62 van het Reglement op het beleid der Regeering van *Nederlandsch-Indie* wordt met het volgende aangevuld:

„Volgens regels, bij algemeene verordening te stellen, worden gronden afgestaan in erfpacht voor niet langer dan vijf-en-zeventig jaren.

„De Gouverneur-Generaal zorgt, dat generlei afstand van grond inbreuk make op de regten der inlandsche bevolking.

„Over gronden, door inlanders voor eigen gebruik ontgonnen, of als gemeene weide of uit eenigen anderen hoofde tot de dorpen behoorende, wordt door den Gouverneur-Generaal niet beschikt dan ten algemeenen nutte, op den voet van art. 77 en ten behoeve van de op hoog gezag ingevoerde cultures volgens de daarop betrekkelijke verordeningen, tegen behoorlijke schadeloosstelling.

„Grond, door inlanders in erfelijk individueel gebruik bezeten, wordt, op aanvraag van den regtmatigen bezitter, aan dezen in eigendom afgestaan onder de noodige beperkingen, bij algemeene verordening te stellen en in den eigendomsbrief uit te drukken, ten aanzien van de verpligtingen jegens den lande en de gemeente en van de bevoegdheid tot verkoop aan niet-inlanders.

„Verhuur of in-gebruik-geving van grond door inlanders aan nietinlanders geschiedt volgens regels, bij algemeene verordening te bepalen."

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Bij Staatsblad 1870 no. 118** worden nader omschreven: de rechten der inlanders op den grond en de voorwaarden waaronder gronden in erfpacht aan Nederlanders, ingezetenen van Nederland, ingezetenen van Nederlandsch-Indië of Vennootschappen van Koophandel, gevestigd in Nederland of in Nederlandsch-Indië kunnen worden afgestaan.

Voornoemd Staatsblad is verder gewijzigd bij de Staatsbladen 1872 no. 116, 1874 no. 78, 1877 no. 196 en 270.

Voor de ambtenaren van het kadaster zijn de voornoemde verordeningen evenwel van weinig belang.

Meer wetenswaardig zijn voor die ambtenaren de art. 1, 18, 19, 20, 21, 22 en 23 van Staatsblad 1872, No. 117, luidende als volgt:

## Staatsblad 1872 No. 117.

ART. 1. Elk inlander, die den door hem krachtens erfelijk individueel gebruiksregt bezeten grond, overeenkomstig de vierde bepaling der wet van 9 April 1870 (Indisch Staatsblad no. 55) in eigendom wenscht te verkrijgen moet zich tot uitwijzing van zijn gebruikregt, met een verzoekschrift wenden tot den president van den landraad, binnen volks gebied de grond gelegen is, onder overlegging van een meetbrief, en, voor zoover het gronden betreft waarvan geen landrente of gelijksoortige belasting verschuldigd is, ook van een taxatie-brief.

ART. 18. De inlander, die ingevolge dit besluit eigenaar is geworden van grond, vroeger krachtens erfelijk individueel gebruiksregt bezeten, blijft, behalve aan de algemeene lasten en belastingen, nit speciale verordeningen voortvloeijende, als de onteigening ten algemeenen nutte, de betaling van landrente, enz. en behoudens de bepaling van artikel 21, uit hoofde van zijn regt op den grond onderworpen aan de heeren- en kultuurdienstpligtigheid, voor zoover die rusten op den grond, en aan de verpligtingen jegens de gemeente, voor zoover die hier of daar, volgens gemeentelijke regelingen, aan het grondbezit mogten verbonden zijn, terwijl de Regeering het regt behoudt om, ten behoove der op hoog gezag ingevoerde kultures, volgens de daarop betrekkelijke verordeningen, tegen behoorlijke schadeloosstelling over den grond te beschikken, of wel om zich de vruchten der koffijplantsoenen, tegen een door haar te bepalen prijs, te doen leveren.

ART. 19. De ingevolge dit besluit in eigendom verkregen grond mag voor 's hands, op straffe van nietigheid der hand ling, niet worden vervreemd aan niet-inlanders. Geen ander zakelijk regt mag daarop worden verleend dan dat van hypotheek.

Onteigening daarvan ten algemeenen nutte kan nogtans plaats vinden.

De Gouverneur-Generaal is bevoegd op het b paalde bij de 1ste alinea uitzonderingen toe te staan voor stukken grond, bestemd en gevorderd voor inrigtingen van nijverheid of landbouw van geene grootere uitgestrektheid dan tien bouws, voor uitbreiding van bestaande zamenwoningen van Europeanen of vreemde Oosterlingen, of voor andere gewigtige doeleinden.

ART. 20. Het bij de artikelen 18 en 19 voorgeschrevene wordt als uitdrukkelijke voorwaarde van den afstand in de eigendomsakte opgenomen.

ART. 21. De gronden, die krachtens dit besluit in eigendom verkregen worden, zijn, voor zoover daarvan geen landrente of gelijksoortige belasting verschuldigd is, onderworpen aan de belasting der verponding.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 22. Alle schrifturen en akten, in dit besluit genoemd, zijn vrij van zegel.

De procedure bij den landraad geschiedt kosteloos.

ART. 23. Onder inlanders worden in dit besluit niet begrepen de met hen gelijkgestelde personen.

Hetgeen ten opzichte van in- en overschrijvingen van agrarisch eigendom voor het kadaster zelf meer van beteekenis is, bevat staatsblad 1873, No. 38, in de ondervolgende art. 1, 2, 7, 8, 9, 10, 27 en 28.

ART. 1. De bewijzen van eigendom en overgang van gronden, door inlanders in eigendom verkregen overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van 16 April 1872 no. 22 (Indisch Staatsblad no. 117), voorts alle akten, waarbij op zoodanige gronden het regt van hypotheek wordt verleend, en eindelijk alle akten van cessie van die hypotheken worden, op straffe van nietigheid, verleden voor den President van den landraad, bijgestaan door Griffier of den als zoodanig fungerenden ambtenaar.

In de afdeelingen, waar het Hoofd van plaatselijk bestuur belast is met het voorzitterschap van den landraad, wordt de akte van inschrijving, bedoeld bij het 2de lid van artikel 16 van vermeld Koninklijk besluit, verleden voor den plaatselijken Kontroleur bij het binnenlandsch bestuur of, waar een zoodanige niet is aangesteld, voor den ambtenaar ter beschikking, bijgestaan door den Griffier van den landraad of den als zoodanig fungerenden ambtenaar.

ART. 2. De overschrijvingen, in deze ordonnancie bedoeld, moeten geschieden binnen dezelfde termijnen, als bij de ordonnancie op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen en het inschrijven van hypotheken op dezelve in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1834 no. 27) zijn bepaald.

ART. 7. Geen overdragt van gronden, aan het regt van overschrijving onderworpen, zal door de daartoe gestelde ambtenaren worden toegelaten, zoo niet vooraf die belasting is gekweten, en zulks op verbeurte van eene boete, gelijk aan het bedrag der belasting, te betalen door den ambtenaar, die in verzuim bevonden wordt.

ART. 8. Om overschrijvingen, in deze ordonnancie bedoeld, te bewerkstelligen, vervoegt men zich bij den Griffier van den landraad die, na de bewijzen van eigendom, de quitantiën der betaalde verponding of van de landrente en alle andere, tot het doen van overdragt benoodigde stukken te hebben in orde bevonden, eene ordonnancie van storting verleent in duplo, welke de belanghebbende aanbieden moet aan den ambtenaar, belast met de ontvangst van het regt van overschrijving, van welke ordonnancie, na volbragte betaling, een expeditie, voor voldaan geteekend, aan den belanghebbende wordt teruggegeven.

ART. 9. Wanneer de gronden niet ten gevolge van openbaren verkoop, maar op eenige andere wijze van eigenaar veranderen, behoort onder de stukken, volgens het voorgaand artikel ter bekoming van overschrijving in te leveren, ook een landmeterskennis, ter erlanging waarvan de verkooper en kooper, of overschrijver en verkrijger zich zullen vervoegen ten kantore van den Gouvernements landmeter, ten einde onder overlegging van de laatste akten van overschrijving en zoodanige verdere stukken, waaruit de bevoegdheid tot het doen der verlangde overschrij-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ving blijkt, aangifte te doen van de verandering van eigenaar, met bekendstelling, ingeval van verkoop, van den overeengekomen prijs, en door wien de ongelden, op de overschrijving vallende, zullen betaald worden.

De Gouvernements landmeter mag de voorschr ven aangifte niet ontvangen, tenzij door overlegging der quitantie blijke, dat de verponding of landrente, tot het tijdstip der aangifte, behoorlijk is aangezuiverd, en zulks op verbeurte van eene boete, gelijk aan het bedrag van de verschuldigde belasting.

De landmeters-kennis door den Gouvernements- landmeter, ten bewijze der gedane aangifte aan de belanghebbenden te verleenen, moet, behalve de beschrijving van het goed en den naam van den eigenaar, ook vermelden het tijdstip der aangifte, de namen en voornamen dergenen, op wie de eigendom moet overgaan, alsmede de waarde waarvoor het perceel in de registers der verponding voor het dan loopend jaar, of wel het bedrag, waarvoor het in de landrente is aangeslagen, met bijvoegiug casu quo van den verkoopprijs, die aan hem is opgegeven.

Van de invoege voorschreven gedane aangifte en de uitreiking van de landmeters-kennis wordt door den Gouvernements-landmeter in een register aanteekening gehouden.

Bij splitsing of deeling van eenig vast goed wordt in de landmeters-kennis bekend gesteld het evenredig aandeel in de verponding of landrente van elk zoodanig gesplitst of afgescheiden gedeelte, en worden tevens aan de belanghebbenden uitgereikt de benoodigde meet- of belendingsbrieven zoowel van het gesplitst of afgescheiden gedeelte, als van dat, hetwelk daarna nog van het geheel overblijft.

Indien de gronden gelegen zijn in afdeelingen, waarin geen Gouvernements-landmeter gevestigd is, kan de aangifte geschieden door tusschenkomst van het Hoofd van plaatselijk bestuur.

Art. 10. Ingeval de over te schrijven grond, in zijn geheel, openbaar is verkocht, wordt geene aangifte bij den Gouvernements-landmeter vereischt, maar is het voldoende dat een authentiek extrakt uit de vendurol bij de in artikel 8 vermelde stukken wordt gevoegd.

Is daarentegen de grond bij den openbaren verkoop gesplitst, dan wordt gehandeld overeenkomstig het vorig artikel.

Art. 27. Tot betere wering zoo van verzuimen der overschrijvingen, als van verkorting van 's lands regten, dienen de notarissen en de landmeters op verbeurte van eene boete van *vijf-en-twintig* tot *één honderd* gulden, vóór den tienden dag van elke maand aan den Griffier van den landraad in hun ressort eene opgave in, — de eerstgenoemden van de koopbrieven der gronden voor hen gedurende de afgeloopen maand verleden, en de laatstgenoemden van de bij hen ontvangen aangiften van gedane verkoopen.

Op gelijke wijze zijn de vendukantoren of vendumeesters verpligt, om maandelijks aan den Griffier van den landraad opgave te doen van de gronden, door hen verkocht.

Art. 28. De Grifliers van de landraden zenden vóór den tienden van elke maand aan den landmeter en aan den houder van het register der verponding, zoomede aan het Hoofd van plaatselijk bestuur eene lijst van de, in de laatst voorgaande maand plaats gehad hebbende overgangen van eigendom, om bij de registers en kohieren te worden bekend gesteld.

PERPUSTAKAAN ARSIP NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Voor de in en overschrijving van agrarisch eigendom zijn nog van belang de volgende Bijbladen:

No. 3581. **GRONDEN. Erfpacht, opmeting van meer gronden, die in erfpacht zijn toegezegd.**

*Batavia*, 20 Mei 1880.

Op bekomen last heb ik de eer UEG. ter voorlichting van aanvragers van woeste gronden te doen weten, dat wanneer zij door den landmeter meer gronden doen opmeten dan hun bij het eerste gouvernements-besluit met regt van erfpacht werden toegezegd, de Regeering dien grond niet zal afstaan, tenzij het meerdere begeerde het onderwerp van eene afzonderlijke aanvrage uitmake.

---

No. 3608. **GRONDEN. Verkoop van binnen den omtrek of in de onmiddellijke nabijheid van steden of dorpen gelegen kleine stukken grond, welke bestemd zijn om als tuin gebezigd te worden, is niet in strijd met art. 62 van het Regeeringsreglement.**

BESLUIT.

*Buitenzorg*, 30 April 1880.

Gelezen:

1o. het rekest, gedagteekend 30 Mei 1879, van N. N., houdende verzoek om afstand in eigendom van een door hem geoccupeerd stuk grond, gelegen in de kampong *Panggang*, ter hoofdplaats der afdeeling *Japara*, residentie van dien naam, groot 10994 vierk. meter, breeder omschreven bij den overgelegden meetbrief, gedagteekend *Pati*, 29 Mei 1877 no. 651;

2o. de missives:

*a.* van den resident van *Japara* van 13 November 1879 no. 4122/1, waaruit blijkt, dat bovenbedoeld stuk grond voor een groot gedeelte met klapperboomen is beplant en adressant voornemens is om het als tuin te blijven bezigen;

*b.* van den Directeur van binnenlandsch bestuur van 2 December 1879 no. 11938;

Overwegende, dat verkoop van binnen den omtrek of in de onmiddellijke nabijheid van steden of dorpen gelegen kleine stukken grond, welke bestemd zijn om als tuin gebezigd te worden, niet in strijd te achten is met art. 62 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Is goedgevonden en verstaan:

Aan den adressant te kennen te geven, dat de Regeering genegen is aan hem het boven omschreven stuk groud te verkoopen tegen betaling van *f* 219,88 (*tweehonderd negentien gulden acht en tachtig cents*), met bepaling, dat hij gehouden is voor de levering van bedoeld stuk grond, binnen den tijd van zes maanden na de dagteekening van dit besluit, zich te wenden tot de bevoegde autoriteit;

Zullende, bij niet voldoening aan dit beding, deze beschikking als vervallen worden beschouwd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Hieronder nog eenige bepalingen ten opzichte van de uitgifte van gronden vervat in de volgende Bijbladen.

**Bijblad 1881 No. 3629.**

Het geheurt meermalen, dat bij de behandeling van aanvragen om eigendom of opstal van zonder wettig n titel b zeten stukken grond, uit de overgelegde bescheiden niet blijkt welke bestemming door de aanvragers aan die perceelen zal worden gegeven.

Daar de Regeering streng wenscht vast te houden aan het bepaalde bij art. 62 van het Regeeringsreglement om geene andere gronden met genoemde titels af te staan, dan die bestemd tot uitbreiding van steden en dorpen of tot het oprigten van inrigtingen van nijverheid, zoo heb ik de eer UEdG. te verzoeken, om ter voorkoming van onnoodig geschrijf bij de behandeling van aanvragen om eigendom of opstal, in het bij mijne circulaire van 24 Junij 1875 no. 6315 bedoelde proces-verbaal steeds melding te doen maken van de door de aanvragers aan den grond te geven bestemming.

**Bijblad 1881 No. 3690.**

In antwoord op eene door den Directeur van Binnl. Best. aan de Regeering gedane vraag, welke uitlegging behoort te worden gegeven aan de woorden: „ongeveer 500 bouws", gebezigd in art. 16, lett. C van het Koninklijk besluit van 20 Julij 1870 no. 15 (Indisch Staatsblad no. 118), is mij medegedeeld, dat, naar het inzien der Regeering, 550 bouws de grootste uitgestrektheid is, die ingevolge de aangehaalde § *in een perceel* in erfpacht kan worden uitgegeven.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer UEdG. te verzoeken zulks zooveel mogelijk ter kennisse van aanvragers van woeste gronden te brengen, ten einde te voorkomen, dat zij door de opmeting eener grootere uitgestrektheid in één perceel noodeloos in kosten vervallen.

---

## Ontginningen.

**Staatsblad 1874 No. 79.**

AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN.

*Regelen omtrent het regt der inlanders om gronden, niet als gemeene weide of uit eenigen anderen hoofde tot de dorpen behoorende, te ontginnen.*

Art. 1. Voor ontginning van grond, deel uitmakende van het stuk domein, en niet als gemeene weide of uit eenigen anderen hoofde tot de dorpen behoorende, behoeft de inlander eene door het bestuur verleende vergunning.

Art. 2. Onder gemeene weide wordt verstaan de grond, welke te dien einde voor het uitsluitend gebruik van een of meer dorpen is afgezonderd.

Onder gronden, uit anderen hoofde tot het dorp behoorende, worden verstaan de gronden, door inlanders voor eigen gebruik ontgonnen en niet kennelijk verlaten; de woonerven; de wegen, die ten laste zijn van het dorp; gewijde gronden; begraafplaatsen; de erven der moskeën en alle binnen de kom der dorpsgemeente gelegen pleinen en andere openbare plaatsen.

In geval verschil of onzekerheid bestaat ten aanzien van de vraag, of eenig stuk grond behoort tot de gronden, in de vorige alinea's bedoeld, beslist het hoofd van gewestelijk bestuur, nadat het dorp in zijn belang is gehoord en na plaatselijk onderzoek.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 3. De vergunning wordt verleend:

*a.* door het hoofd van gewestelijk bestuur, wanneer de grond met djati- of wildbont, bamboe- of nipabosch is begroeid, als ook in ieder geval, wanneer de aanvraag tien bouw of meer betreft;

*b.* door het hoofd van plaatselijk bestuur, wanneer de aangevraagde grond zich niet aansluit aan- of niet geënclaveerd is tusschen gronden, bedoeld in de twee eerste alinea's van artikel 2, of daarvan door natuurlijke beletselen gescheiden is, alsook wanneer eenige aanvraag betreft meer dan vijf en minder dan tien bouw;

*c.* door het distriktshoofd in ieder ander geval.

Bij weigering der vergunning, kan de aanvrager zich in het geval van *b* en *c* met zijne bezwaren wenden tot het hoofd van gewestelijk bestuur en in het geval van *a* tot den direkteur van binnenlandsch bestuur; deze autoriteiten beslissen alsdan in het hoogste ressort.

Art. 4. De vergunning wordt verleend schriftelijk, op ongezegeld papier.

Het distriktshoofd houdt een algemeen register aan, waarin hij aanteekening houdt van alle bij hem ingekomen aanvragen tot ontginning en van de daarop door hem genomen beschikkingen, alsmede van de vergunning, die door de hoofden van plaatselijk en van gewestelijk bestuur zijn verleend.

De beide laatstgenoemde hoofden houden mede een register aan van de bij hen ingekomen verzoeken en daarop door hen genomen beschikkingen.

De inrigting van deze dorpsgewijze aan te houden registers wordt door of namens den Gouverneur-Generaal vastgesteld.

Art. 5. De vergunning wordt verleend onder voorwaarde:

1e. voor eene aanvraag van drie bouw en minder, dat binnen twee jaar de grond in bebouwing zij gebracht.

Indien de aanvraag eene grootere uitgestrektheid betreft of den aanleg beoogt van vischvijvers, wordt in de beschikking zelf een termijn bepaald naar gelang van omstandigheden;

2e. dat de verkrijger den grond dadelijk door duurzame grensteekenen zal afbakenen;

3e. bij hellend terrein, zoo er gevaar bestaat voor afspoeling van den bouwkruin, dat de aanleg geschiede terrasgewijze, en voorts onder zoodanige voorwaarden, als plaatselijke omstandigheden wenschelijk maken.

Bij gebleken onwil of onvermogen om de gestelde voorwaarden na te komen, wordt de vergunning door den resident ingetrokken.

Art. 6. Het door de vergunning verkregen regt tot ontginning kan alleen aan inlanders worden overgedragen.

Wanneer dit regt, hetzij door overdragt, hetzij door erfopvolging overgaat, is de regtverkrijgende verpligt binnen één maand na den overgang, op verbeurte eener geldboete van één tot tien gulden, daarvan kennis te geven aan het dorpshoofd, die het mededeelt aan het distriktshoofd ter opneming in diens register.

Tot hetzelfde doel geeft deze van den overgang kennis aan het hoofd van gewestelijk of dat van plaatselijk bestuur, indien deze de vergunning hebben verleend.

Art. 7. Zoodra aan alle voorwaarden, bij de vergunning gesteld, is voldaan, is de verkrijger erfelijk individueel bezitter van den door hem ontgonnen grond.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 8. Ontginning van grond zonder vergunning wordt gestraft met tenarbeidstelling aan de publieke werken voor den kost zonder loon van één tot vier weeken.

ART. 9. Onder inlanders worden in deze verordening niet verstaan de met hen gelijkgestelden.

ART. 10. Deze verordening is, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van art. 27 van het reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indie, alleen van toepassing op Java en Madura.

ART. 11. Deze ordonnantie treedt in werkingop 1 Julij 1883.

Hierop hebben nog betrekking de bepalingen of uitleggingen vervat in de volgende bijbladen.

**Bijblad 1879 No. 3270.**

Bij mijne circulaire van 7 Mei jl. no. 4725 werden eenige opgaven gevraagd omtrent de toepassing van de ontginningsordonnantie (Staatsblad 1874 no. 79). Van 14 hoofden van gewestelijk bestuur werden die opgaven ontvangen; van 6 nog niet; uit de antwoorden blijkt evenwel, dat de voorschriften van de ordonnancie, op weinig uitzonderingen na, bijna allerwege eene doode letter zijn gebleven en dat dus het doel, dat de wetgever er mede beoogde, niet is bereikt. Ik acht het daarom noodig nu nogmaals uw aandacht op die gewigtige aangelegenheid te vestigen.

Door mijn voorganger werd, in zijne circulaire van 21 Februari 1876, no. 1814 (1), reeds opgemerkt, „dat „niets het gezag meer schaadt dan het moedwillig of „oogluikend verwaarloozen van verordeningen, die in „wettigen vorm zijn afgekondigd. Bestaan er bezwaren „van overwegend belang tegen de toepassing, dan dient „men die ter kennis van de Regeering te brengen. Dit „na te laten is pligtverzuim". Dat pligtverzuim had op ruime schaal plaats. Dit is te meer te betreuren daar, waar het geldt eene ordonnancie van zoo groot en overwegend belang als de hier bedoelde, *regelende het regt der inlanders om gronden, niet als gemeene weide of uit eenigen anderen hoofde tot de dorpen behoorende, te ontginnen.* Is die ordonnancie toch te beschouwen als de grondslag van de agrarische wetgeving, evenzeer is, zonder eene volledige toepassing van hare bepalingen, eene goede landrenteregeling ondenkbaar. Ik heb daarom de eer UwEdG. te verzoeken, de noodige maatregelen te nemen om de volledige toepassing van de ordonnancie te verzekeren en al de onder uw bevelen dienende ambtenaren uit te noodigen, het begane verzuim zoo spoedig mogelijk te herstellen.

Het doel der bepalingen van **Staatsblad 1874 no. 79** is: Voor goed een eind te maken aan de roekelooze ontginning van gronden, waardoor Java's kosthare bouwkruin met algeheele vernieling wordt bedreigd en de toekomst van den landbouw zeer ernstig in gevaar gebragt. De ontginningsordonnancie verdeelt de oppervlakte van Java in twee groote deelen en wel in:

1o. *gronden behoorende tot het vrije staatsdomein;*

2o. *gronden, als algemeene weide of uit eenigen anderen hoofde, tot de dorpen behoorende.*

Slechts over het *vrije staatsdomein* heeft de Regeering de volledige beschikking. Op de gronden *tot de dorpen behoorende* worden door anderen regten uitgeoefend, die

(1) Bijblad no. 2963.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

door de Regeering geëerbiedigd worden. Het drijven van een rationeelen landbouw, ook op deze laatste gronden, kan daarom alleen door leiding en aanmoediging worden verkregen. Daarvoor kan de Regeering geene voorschriften geven, die opgevolgd moeten worden. Voor de ontginning van grond evenwel, behoorende tot het *staatsdomein*, behoeft de inlander eene door het bestuur verleende vergunning, waarbij tevens de voorwaarden worden gesteld, waarop de Regeering verlangt dat de ontginning geschieden zal. De toepassing van de eerste bepaling van de ordonnancie is echter eene onmogelijkheid, wanneer op het terrein niet eene scherpe grenslijn getrokken is tusschen de gronden tot het staatsdomein behoorende en die, waarop door anderen reeds regten worden uitgeoefend; wanneer men dat vrije staatsdomein *niet kent*, doordat men niet weet *welke* gronden tot de *gemeenten* behooren. De *aanwijzing* en *afbakening* zoo noodig van deze laatste gronden, moet dus aan de toepassing van de ordonnancie *voorafgaan*. Dit nu heeft nog hijna nergens plaats gehad en vandaar de onmogelijkheid om te waken voor eene juiste uitvoering van de bepalingen.

Wat toch ziet men dagelijks en schier overal gebeuren? Dat inlanders gronden ontginnen zonder vergunning daartoe te hebben bekomen. Vraagt men hun met welk regt zij dat doen, dan is hun antwoord, dat zij die gronden vroeger *ook* al eens in hun bezit hebben gehad (bekas boeka doelo). Kunnen zij nu ook al moeijelijk bewijzen, dat zulks het geval was, het tegendeel kan door de ambtenaren evenmin bewezen worden en zoodoende is de roofbouw, evenals vroeger, blijven voortgaan de beste bouwgronden te vernielen, niettegenstaande reeds in 1874 uitgevaardigd werd de ordonnantie, die aan dien toestand voor goed een einde had kunnen en moeten maken. Ik wijs er slechts op, dat er onder de 254 districten, waarvan de opgaven ontvangen werden, 116 voorkomen, waar geene vergunningen tot ontginning werden uitgereikt en ook evenmin straffen werden opgelegd, wegens ontginning van grond *zonder* vergunning. Vele van de districten, zijn bergdistricten, waar bijna uitsluitend de gâgâcultuur gedreven wordt. Behalve 138 districten zijn er nog 65 waar ook geene enkele straf werd opgelegd. Van enkele districten werd zelfs medegedeeld: „de ordonnancie wordt hier nog niet toegepast".

Onverwijld moet daarom allerwege een aanvang worden gemaakt met het *aanwijzen* en *zoo noodig afbakenen* van *alle gronden, die tot de dorpen behooren*. *Alles* wat *daarbuiten* ligt is dan het vrije staatsdomein, waarop door de ambtenaren het strengste toezigt moet uitgeoefend worden en dat door hen moet worden beheerd als een kostbaar goed, waarvan de toekomst van Java en haar zoo sterk toenemende bevolking grootendeels afhankelijk is. Doen zich bij die aanwijzing moeijelijkheden voor: de laatste alinea van art. 2 geeft aan het hoofd van gewestelijk bestuur de bevoegdheid die op te lossen, want aan hem is het regt van beslissing gelaten, ingeval van verschil of onzekerheid.

Art. 3*a* bepaalt, dat de vergunning tot ontginning wordt verleend door het hoofd van gewestelijk bestuur, wanneer de grond met djati- of wildhout, bamboe of nipahosch is begroeid, alsook in ieder geval wanneer de aanvraag 10 bahoe of meer bedraagt.

Door een der hoofden van gewestelijk bestuur zijn, naar aanleiding van die bepaling, groote uitgestrektheden *boschgrond* tot ontginning afgestaan, zelfs tot eene uitge-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

strektheid van 100 en 150 bahoe aan één aanvrager en dat wel zonder het stellen van eenige voorwaarde. Het verleenen van vergunningen tot ontginning op zoo groote schaal meen ik, zoo erstig mogelijk te moeten ontraden. Het doel van de vergunnning moet zijn gronden in cultuur te brengen en in den regel heeft een inlander niet de middelen om dat te doen, waar het zulke uitgestrektheden geldt. Het eenige doel van de hier bedoelde aanvragers was dan ook alleen het verkoopen van het brandhout, dat op die gronden voorkomt. De gronden bleven dus onontgonnen, want ook anderen konden er niet aankomen. Dat verder bij het verleenen van eene vergunning tot ontginning een termijn *moet* worden gesteld, waar binnen die *afgeloopen* moet zijn, blijkt uit art. 5. Daar omtrent de 1ste alinea van dit artikel bij mij een voorstel tot ampliatie in behandeling is, zoo verzoek ik, Uw EdG

1°. Mij, voor dat eene vergunning tot ontginning verleend wordt, vooraf mededeeling te doen, wanneer de aanvrage meer dan 13 bahoe bedraagt;

2°. Bij de te stellen voorwaarden te letten op art. 29 en v. v. van het boschreglement (Staatsblad 1874 no. 110) en de daarvoor gegeven toelichtingen in de nota van toelichting, in het vorige jaar ter landsdrukkerij alhier gedrukt. Op pag. 20 dier nota komt voor: „Kan een ter ontginning af te staan „terrein door het daarop staande hout den ontginner „bijzondere voordeelen opleveren, zoo behoort het „Gouvernement hiervoor te worden schadeloos ge„steld." Dat voorschrift dient met kracht te worden gehandhaafd.

3°. Den termijn voor de ontginning zoo kort mogelijk te stellen en tevens de bepaling op te nemen welke uitgestrektheid binnen *twee* jaar ontgonnen moet zijn en welke uitgestrektheid verder jaarlijks.

Met opzigt tot het bepaalde omtrent het aanleggen van terrassen, in art. 5, verwijs ik nogmaals naar de boven reeds vermelde missive van mijn ambtsvoorganger dd. 21 Februari 1876, no. 1814, wordt eene stipte en naauwgezette opvolging van hetgeen daarin staat voorgeschreven, nogmaals zeer ernstig aanbevolen. De modellen der aan te houden registers en van de uit te reiken vergunningsbewijzen zijn vastgesteld bij het gouvernements besluit van 12 Junij 1874, no. 4n. Waar nog gedrukten ontbreken, kunnen die worden aangevraagd.

Dit bijblad houdt nog eenige nadere voorschriften in voor de hoofden van gewestelijk bestuur, doch voor het kadaster van minder beteekenis.

### Bijblad 1879 No. 3281.

De Regeering acht het in vele opzigten wenschelijk, dat aanvragen om perceelen in eigendom, grooter dan een bahoe, afzonderlijk bij goed toegelichte voorstellen worden voorgebragt, en niet meer, gelijk tot dus verre, gemengd onder de gewone aanvragen om eigendom op kleinere stukken.

Uit die voorstellen dient duidelijk te blijken, of de grond door de inlandsche bezitters als woonerven, dan wel als bouwgrond gebezigd werd, en of de bestemming, door de aanvragers daaraan te geven, tegen den afstand al dan niet bezwaar oplevert.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Bijblad 1879 No. 3396.**

Het is mij gebleken, dat, wanneer inlanders gronden zonder vergunning ontginnen, zij in sommige gewesten in de verdere ontginning of bearbeiding dier gronden worden vrijgelaten, nadat zij de straf ondergaan hebben, daarvoor vastgesteld bij artikel 8 der ordonnancie van 7 Maart 1874, Staatsblad no. 79.

Wanneer zij die straf ondergaan hebben, wordt de onwettige ontginning dus beschouwd als gewettigd.

De straf is zeer gering en zullen velen zich die gaarne laten welgevallen, bijaldien zij daardoor een mooi stuk boschgrond kunnen verkrijgen, dat hun zoo zij aanvrage tot ontginning hadden gedaan, stellig geweigerd zou zijn.

Na over deze aangelegenheid met de Regeering in correspondentie te zijn getreden, ben ik door Haar gemagtigd, in verband met de ordonnancie van 7 Maart 1874, Staatsblad no. 79, onder Uwe aandacht te brengen, dat wanneer inlanders gronden zonder vergunning, dus onwettig, ontginnen, zóódanige gronden, na bestrafting van de schuldigen, niet langer mogen worden bearbeid, zonder de vergunning, bedoeld bij Staatsblad 1874 no. 79.

Ik heb mitsdien de eer UwEdGr. te verzoeken, aan bovenstaande bepaling streng de hand te willen houden en te doen houden.

**De gronden in Agrarisch eigendom afgestaan volgens Staatsblad 1872 No. 117, zie pagina 41 enz. worden, op de vooromschreven wijze, afzonderlijk geadministreerd.**

---

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Model No. 1.

# REGISTER

van onroerende goederen, waarop door derden volgens gerechtelijke acten rechten verkregen zijn, en derhalve in de termen vallen om bij het middel der verponding te worden aangeslagen.

Residentie

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

*Fol.* ***Afdeeling*** ***District***

| Doorlopend Nummer. | Verponding Nummer. | OMSCHRIJVING VAN HET PERCEEL. | Jaartal van den aanslag. | Taxatie. |
|---|---|---|---|---|
| | | Eigenaar<br><br>Vruchtgebruiker, Erfpachter, Opstalhouder<br><br>Verkregen bij acte dd. No.<br>Dit perceel is bekend:<br>Ten Noorden aan<br>„ Oosten „<br>„ Zuiden „<br>„ Westen „ en<br>heeft de volgende afmetingen:<br><br>Het heeft eene oppervlakte van | | |

## MUTATIEN.

| Aanduiding der gerechtelijke acte van overgang. | | | | NAAM VAN DEN NIEUWEN RECHTVERKRIJGER. | Landmeters kennis. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Jaar. | Maand. | Datum. | No. | | Jaar. | No. |
| | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# *Dessa*

| Aanduiding der gerechtelijke acte van overgang. | | | | NAAM VAN DEN NIEUWEN RECHTVERKRIJGER. | Landmeters kennis. | | Jaartal van den aanslag. | Taxatie. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Jaar. | Maand. | Datum. | No. | | Jaar. | No. | | |
| | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BL. II[d].

*Residentie* *Afdeeling*

:ATAVIA.

# REGT VAN VERPONDING.

## STAAT VAN PERCEELEN,

welker taxatie verhoogd, verminderd dan wel vervallen is en van die perceelen welke in het jaar 18 in de openbare registers ingeschreven werden en alzoo te beginnen met 18 belastingschuldig zijn geworden.

Deze gedrukten worden gebruikt voor de jaarlijks in te dienen *Mutatie Staat*, alsmede voor de staten op te maken door de verpondingscommissie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volg-nummer. | Verpondings-nummer. | OMSCHRIJVING VAN HET PERCEEL. | NAAM VAN DEN EIGENAAR. | **Taxatie** voor 18 |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Verschuldigde verpondings-belasting. | **Taxatie** voor 18 | Verschuldigde verpondings-belasting. | Alzoo aan belasting voor 18 | | *Aanmerkingen.* |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | Meer. | Minder. | |
| | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

OUD
MODEL III.
thans
Formulier No. 10.
KADASTER.

# DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

# REGISTER

VAN

gedane aangiften wegens eigendomsveranderingen ter bekoming van landmeters kennissen, (art. 66 Staatsblad 1871 no. 148.)

aangehouden door den _____

te _____

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer van dit register. | DAGTEEKENING | | | Aard van den overgang en waarde der breuk bij aldien de overgang een onverdeeld gedeelte betreft. | | Aangegeven waarde of koopprijs. | | NAMEN DER VERVREEMDERS OF ERFLATERS. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | der aangifte. | der acte en naam van den Notaris waarbij die is verleden of van het besluit waarbij afstand is toegezegd. | van het overlijden der Erflaters. | | | *f.* | *c.* | |
| | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| NAMEN DER VERKRIJGERS. | KADASTRALE DAN WEL BESTUURS AFDEELING. | AANWIJZING DER PERCEELEN VOLGENS HET | | | TAXATIE OF WAARDE VOLGENS DE LOOPENDE VERPONDING VAN HET | | | | Volgnummer der landmeters kennis. | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | nieuw kadaster. | | oud kadaster. | geheele perceel. | | betrokken gedeelte. | | | |
| | | Sectie. | Nummers. | Verpondings nummers. | *f.* | *c.* | *f.* | *c.* | | |
| | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

MODEL. II.

# REGISTER

DER

# VERPONDING.

*Residentie* _____

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Doorloopend No. | Verponding No. | LIGGING. | | NAAM VAN DEN VERPONDINGSCHULDIGE. | Volgnummer bij Naamsverandering. | TITEL VAN AANKOMST. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | District (of Wijk en Blok.) | Dessa (Kampong of Buurt.) | | | Dagteekening. | Nummer. |
| | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJHOUDING VAN DE MUTATIËN IN DE GETAXEERDE WAARDE VOOR DE VERPONDING.

NIEUWE TAXATIE OVER HET JAAR.

| 188 . | 188 . | 188 . | 188 . | 188 . | 188 . | 188 . | 188 . | Aanmerkingen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

OUD

MODEL VI

thans

FORMULIER No. 11.

KADASTER.

DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

# REGISTER

VAN

ontvangen salaris- en zegelgelden, (art. 68 Staatsblad 1880 No. 148) aangehouden door den

te

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer van dit register. | DAGTEEKENING. | | NAMEN DER AANVRAGERS. | Aard of benaming der afgegeven stukken of der verrigtingen. | BIJ INZAGE OF EXTRACT. | | | Oppervlakte van opgemeten landerijen, groter dan 35 hectaren. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | MAAND. | Dagen. | | | Aantal. | | | | | |
| | | | | | Namen. | Perceelen. | Bladen. | H. | A. | C. |
| | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Verpondings No. | Kadastraal. | | Nummer van de | | | Taxatie of waarde volgens de loopende verponding van: | | | | Breuk bij overgang van onverdeelde gedeelte. | Kadastrale dan wel Bestuurs afdeeling. | Ontvangen salaris. | | Bedrag der gedezigde zegelgelden. | | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Sectie. | No. | Meetbrieven. | Landmeterskennis. | Certificaten. | geheele perceel. | | Betrokken gedeelte. | | | | | | | | |
| | | | | | | *f.* | *c.* | *f.* | *c.* | | | *f.* | *c.* | *f.* | *c.* | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Model No. VII.

# REGISTER

VAN

# BRIEFWISSELING

van den .....

Residentie .....

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| NOMMER. | VERZONDEN STUKKEN (Letterlijk afschrift.) | INGEKOMEN STUKKEN (Korte inhoud.) |
|---|---|---|
| | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| NOMMER. | VERZONDEN STUKKEN (Letterlijk afschrift.) | INGEKOMEN STUKKEN (Korte inhoud.) |
|---|---|---|

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Model VII^bis.**

Residentie

Afdeeling

# STAAT

aantoonende de uitgestrektheid der in de verponding vallende gronden en van die door het Gouvernement uitgegeven in huur.

Behoort bij art. 1 § a van het Besluit van 21 Januarij 1881 no. 12.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Mij bekend:

*De Gouvernements Secretaris,*

| AFDEELING. | GRONDEN IN HET BEZIT VAN INLANDERS. | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | met regt van eigendom. | | met regt van opstal. | | in huur. | | in erfpacht. | |
| | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. |
| | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| GRONDEN IN HET BEZIT VAN NIET-INLANDERS. | | | | | | | | TOTAAL. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| met regt van eigendom. | | met regt van opstal. | | in huur. | | in erfpacht. | | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. |
| aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | aantal perceelen. | uitgestrektheid in bahoes. | | |
| | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# Departement van Binnenlandsch-Bestuur.

**Comptabiliteit No. 15.**

# TOELICHTING

VAN DE

## JAARREKENING

VAN DEN

Bewaarder / of / Landmeter | VAN HET KADASTER,

TE

**over 188 .**

(Vastgesteld bij Gouvernements besluit dd. 23 Januari 1877 no. 9).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| RUBRIEK DER REKENING. | AANWIJZING DER VORDERING. | Verschijndag of tijdvak. | VORDERBAAR BEDRAG. | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | Achterstallig op ult. Dec. 188 . | Vorderbaar geworden in 188 . | Totaal. |
| | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| AANZUIVERING. | | | | Achterstand op ult. Dec. 188 . | *Aanmerkingen.* |
|---|---|---|---|---|---|
| Ontvangen. | | Vernietigd afgeschreven. | Totaal. | | |
| Dagteekening. | Bedrag. | | | | |
| | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De Ondergeteekende .....

verklaart op heden den .....

1800 en tachtig in 's lands kas alhier te hebben gestort:

De som van .....

(*f* .....) zijnde de Ontvangen salarisgelden over het kwartaal 188

den 188

Afgegeven voor .....

*De* .....

Voor de ontvangst van het hierboven genoemd bedrag.

*De Algemeen Ontvanger*,

Vergeleken met het door den .....

aangehouden register van salarissen en daarmede in overeenstemming bevonden.

..... den ..... 188

De Ingenieur der ..... klasse van het kadaster,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# Besluiten, voorschriften en bepalingen betreffende den Kadastralen dienst in Nederlandsch-Indië.

## Staatsblad 1872 No. 19.

Dat Hij, het noodig oordeelende, voor zooveel betreft het kadaster, gebruik te maken van de bevoegdheid, verleend bij artikel 1 van het Koninklijk besluit, dd. 31 Januarij 1871 no. 14 (Indisch staatsblad no. 92);

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan.

Te bepalen, dat het kadaster wordt gebragt tot den werkkring van het departement van Binnenlandsch Bestuur.

## Staatsblad 1872 No. 65.

Gelet op de art. 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de navolgende bepalingen:

1. De ambtenaren en beambten der geographi che dienst, zoomede die van het kadaster, zijn bevoegd zich met de arbeiders, die hun behulpzaam zijn in hunne ambtelijke verrigtingen, tot het doen van geodesische triangulatiën of kadastrale opnamen en metingen, te begeven op alle erven, die zij daartoe noodig oordeelen.

De eigenaren, bezitters en houders dier erven zijn verpligt voornoemde ambtenaren en beambten met hunne arbeiders op hunne erven toe te laten, wanneer ten minste vier-en-twintig uren te voren van wege het Hoofd van plaatselijk bestuur aan hunne woningen van de komst van gemelde ambtenaren en beambten schriftelijk is kennis gegeven en mits die ambtenaren en beambten vergezeld zijn van het Hoofd van plaatselijk bestuur of den ambtenaar, die hem vervangt.

2. De eigenaren, bezitters en houders van erven, die weigeren den toegang in het vorig artikel bedoeld, te verleenen, worden gestraft met eene geldboete van vijf-en-twintig tot honderd gulden.

3. Het Hoofd van plaatselijk bestuur of de ambtenaar daartoe door het hoofd van gewestelijk bestuur aangewezen maakt proces-verbaal op wegens de in het vorig artikel vermelde weigering, en handelt verder ingevolge de voor den betrokken persoon geldende voorschriften van strafvordering.

4. De ambtenaar, die overeenkomstig artikel 1 de aldaar bedoelde ambtenaren en beambten vergezelt, draagt zorg, dat ingeval van weigering van den eigenaar, bezitter of houder van het erf, de noodige middelen, des vereischt ook het verbreken of uit den weg ruimen van afsluitingen of andere beletselen, worden aangewend, om de ambtenaren en beambten der geographische dienst en van het kadaster in staat te stellen hunne werkzaamheden te verrigten.

Tot die verbreking of wegruiming mag niet worden overgegaan dan ten minste vier-en-twintig uren nadat de weigerachtige eigenaar, bezitter of houder gesommeerd zal zijn den vereischten toegang tot zijn erf te verleenen.

De schade, uit de verbreking of wegruiming voortgevloeid, blijft ten laste van den weigerachtige, die daarenboven aansprakelijk is voor al de kosten, door zijne weigering veroorzaakt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

5. De eigenaren, bezitters of houders van erven zijn verpligt te gedoogen, dat merkteekenen ten behoeve der geodesische triangulatie zoomede van het kadaster op de erven worden geplaatst.

Deze merkteekenen mogen niet boven den beganen grond uitsteken, dáár waar hunne tegenwoordigheid voor den eigenaar, bezitter of houder van het erf hinderlijk is.

Indien tusschen dezen en de ambtenaren en beambten der geographische dienst of van het kadaster geschil ontstaat over het punt, alwaar een merkteeken zal worden geplaatst, zoomede over de al of niet optrekking van het merkteeken boven den beganen grond, beslist het Hoofd van gewestelijk bestuur op het verzoekschrift der meest gereede partij, nadat de wederpartij zal zijn gehoord of daartoe geroepen.

In afwachting der beslissing wordt tot de plaatsing van het merkteeken niet overgegaan.

6. Het Hoofd van plaatselijk bestuur draagt zorg, des noods met inroeping van de hulp van den sterken arm, dat de arbeiders, die met de plaatsing van een merkteeken belast zijn, in de uitvoering hunner taak niet worden gestoord.

7. Ingeval de eigenaar, bezitter of houder, op wiens erf een merkteeken is geplaatst, daardoor schade lijdt, kan hij daarvoor vergoeding vragen. Ingeval van weigering of verschil wordt het bedrag door den bevoegden Regter bepaald.

8. Ieder die merkteekenen ten behoeve der geodesische triangulatie of van het kadaster vernielt, omverwerpt, schendt, beschadigt of verplaatst, wordt gestraft met de straf gesteld op het vernielen, omverwerpen, schenden of beschadigen van gedenkstukken, standbeelden of andere voorwerpen, bestemd tot algemeen nut of tot openbare versiering.

Indien de vernieling, omverwerping, schending, beschadiging of verplaatsing het kenmerk mist van boos opzet, wordt zij gestraft met eene geldboete van vijf-en-twintig tot honderd gulden, ongerekend de gehoudenheid tot de vergoeding der aangebragte schade.

## Staatsblad 1882 No. 269.

Wijzigt de voor afgaande bepalingen als volgt:

Te bepalen, dat de in de ordonnantie van 3 April 1872 (staatsblad no. 55) voorkomende woorden:

„het hoofd van plaatselijk bestuur of de ambtenaar, die hem vervangt"

worden vervangen door de woorden:

„het hoofd van plaatselijk bestuur of de ambtenaar, daartoe door het hoofd van gewestelijk bestuur aangewezen."

## Staatsblad 1874 No. 37.

*Eerstelijk:* Krachtens magtiging des Konings, de blijkens Koninklijk kabinets reskript van 11 Junij 1872, no. 1 (Indisch besluit van 16 Augustus daaraan volgende no. 24), toegestane organisatie van het personeel bij het kadaster in *Nederlandsch-Indie* te wijzigen en uit te breiden in volgender voege:

1°. het personeel van het kadaster in *Nederlandsch-Indie* is verdeeld in de na te noemen rangen, als:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ingenieur,
bewaarder,
landmeter,
adjunkt- landmeter,
} van het kadaster;

2e. elk van deze rangen is verdeeld in drie klassen, met de volgende bezoldigingen, als:

| | | | |
|---|---|---|---|
| ingenieur | 1ste klasse..... | ƒ 8400.— | 's jaars |
| idem | 2de „ ..... | „ 7200.— | „ |
| idem | 3de „ ..... | „ 6000.— | „ |
| bewaarder | 1ste „ ..... | „ 7200.— | „ |
| idem | 2de „ ..... | „ 6000.— | „ |
| idem | 3de „ ..... | „ 4800.— | „ |
| landmeter | 1ste „ ..... | „ 4800.— | „ |
| idem | 2de „ ..... | „ 4200.— | „ |
| idem | 3de „ ..... | „ 3600.— | „ |
| adjunkt-landmeter | 1ste klasse. | „ 2400.— | „ |
| idem | 2de „ | „ 2100,— | „ |
| idem | 3de „ | „ 1800.— | „ |

3e. boven deze vaste bezoldigingen genieten de genoemde ambtenaren zoodanige wisselvallige inkomsten per te meten bouw van 500 vierkante rhijnlandsche roeden, alsmede per te geven aan- of overwijzing, inzage, inlichting of uittreksel, als na de te dezen aanzien verkregen ervaring, door den Gouverneur-Generaal zal worden vastgesteld;

4e. de titularissen, die bij de organisatie van dezen dienst-tak worden aangesteld, kunnen bij gebleken ijver en bekwaamheid, — indien zich na drie jaren aktieve dienst nog geen vakature heeft opgedaan, — tot eene hoogere klasse bevorderd worden.

5e. bij vakatures, hetzij dat deze terstond of later invallen, worden de hoogere rangen bij opklimming door ambtenaren van het vak aangevuld.

## Staatsblad 1874 No. 156.

Art. 1. Om tot adjunkt-landmeter bij het kadaster in Nederlandsch-Indie te worden benoemd, moet zijn voldaan aan een examen, in Nederland of in Nederlandsch-Indie af te leggen, overeenkomstig het aan dit besluit gehecht programma.

Art. 2. In Nederlandsch-Indie wordt het examen afgenomen in het Nederlandsch of in het Maleisch, ter keuze van den kandidaat.

Art. 3. Kommissien voor het afnemen van het examen worden benoemd:
in Nederland, door onzen Minister van Kolonien;
in Nederlandsch-Indie, door den Gouverneur-Generaal.

Art. 4. Van het afleggen van het in art. 1 vermeld examen zijn vrijgesteld:
*a.* de personen, vermeld bij no. 1 tot en met no. 4 van art. 5 van Ons besluit van 24 Januarij 1866, no. 92 (Indisch Staatsblad no. 46);
*b.* Landmeters bij het kadaster in Nederland.
*c.* Zij, die vóór 1 Januarij 1873 zijn benoemd tot aspirant-landmeter bij het kadaster in Nederland.
*d.* Zij, die het examen volgens het programma van artikel vier van Ons besluit van 10 September 1864, no. 74 (Indisch Staatsblad no. 194), afgelegd, en in het daarbij door hen gekozen vak van landmeten en waterpassen voldaan hebben.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 5. Naar gelang der behoefte wordt door Onzen Minister van Kolonien het vereischte aantal adjunkt-landmeters en landmeters bij het kadaster in Nederlandsch-Indie ter beschikking gesteld van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

De voordeelen en verpligtingen aan de uitzending uit Nederland verbonden, worden telken male door Ons geregeld.

Art. 6. De bepalingen van dit besluit treden in werking:

in Nederland, door plaatsing in de Nederlandsche Staatscourant;

in Nederlandsch-Indie door opname in het Staatsblad van Nederlandsch-Indie.

**Regeling der voorwaarden van benoembaarheid tot de betrekking van adjt. landmeter en landmeter 3de klasse van het kadaster in Ned.-Indie — wijziging van Staatsblad 1874 No. 157.**

**Staatsblad 1883 No. 121.**

Art. 1. Tot de betrekking van Adjunct-Landmeter of van Landmeter derde klasse bij het kadaster in Nederlandsch-Indië zijn, behoudens het geval bedoeld in artikel 5 van dit besluit, alleen zij benoembaar, die voldaan hebben aan een examen, af te leggen overeenkomstig de aan dit besluit gehechte programma's.

Art. 2. De examens voor de in het vorig artikel vermelde betrekkingen worden jaarlijks afgenomen ter hoofdplaats Batavia, op een tijdstip door den Gouverneur-Generaal te bepalen.

De commissiën voor het afnemen van die examens worden door den Gouverneur-Generaal benoemd.

Art. 3. Tot het afleggen van het in artikel 1 bedoelde examen, voor benoeming tot Landmeter, worden slechts toegelaten Adjunct-Landmeters bij het kadaster in Nederlandsch-Indië, die gedurende drie jaren in die betrekking werkzaam zijn geweest.

Zij mogen zich slechts drie malen aan dat examen onderwerpen.

Wie zich zonder geldige reden staande het examen terugtrekt, wordt geacht het examen te hebben gedaan met onvoldoenden uitslag.

Art. 4. De bevordering tot Landmeter regelt zich, behoudens de voorwaarden van ijver en geschiktheid, naar de ancienniteit in den rang van Adjunct-Landmeter.

Art. 5. Wanneer het vereischte aantal Adjunct-Landmeters en Landmeters bij het kadaster in Nederlandsch-Indië niet op de wijze in de vorige artikelen aangegeven, kan worden verkregen, dan wel indien dit in bijzondere gevallen om andere redenen wenschelijk is, worden die Adjunct-Landmeters en Landmeters gekozen uit de Aspirant-Landmeters en Landmeters bij het kadaster in Nederland en door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking gesteld van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

De voordeelen en verplichtingen aan de uitzending uit Nederland verbonden worden telken malen door Ons geregeld.

Art. 6. Het tijdstip, waarop dit besluit in Indië in werking treedt wordt door den Gouverneur-Generaal bepaald.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Bijlage van het Staatsblad 1883 No. 121.**

## PROGRAMMA van het examen voor Adjunct-Landmeter der 3e klasse bij het kadaster in Nederlandsch-Indië.

*a. Nederlandsche taal.*

Kennis van de hoofdregels der spraakkunst.

Vaardigheid om zich schriftelijk en mondeling ordelijk en duidelijk zonder grove taal- en stijlfouten uit te drukken.

*b. Maleische taal.*

Spreken en met gewone karakters schrijven, zooveel als noodig tot het geven en verkrijgen van inlichtingen over het werk en wat daarmede in verband staat, aan en van inlanders en hunne hoofden.

*c. Rekenkunde.*

Grondige kennis van de hoofdregels, van het Nederlandsch stelsel van maten en gewichten en van de voornaamste in Indië gebruikelijke lengte en vlakte maten.

Vierkants- en kubiek-worteltrekking.

De leer der logarithmen, rekenkundige en meetkundige reeksen.

Bij het oplossen van vraagstukken zal in het bijzonder op de nauwkeurigheid der berekeningen en op het vaardig gebruiken der logarithmentafels gelet worden.

*d. Stelkunde.*

Herleiding van sommen, verschillen, producten en quotiënten van gehecle en gebroken stelkundige vormen. De wortelvormen.

Vergelijkingen van den 1sten en van den 2den graad met één onbekende.

*e. Meetkunde.*

Grondige kennis van de meetkunde van het platte vlak, van de goniometrie en de rechtlijnige driehoeksmeting. Kennis van de voornaamste stellingen uit de meetkunde der vlakken, inzonderheid van de meetkundige eigenschappen van den bolvormigen driehoek.

Eenige kennis van de bolvormige driehoeksmeting strekt tot aanbeveling.

*f. Natuurkunde.*

Voldoende kennis van de hoofdstukken over de zwaartte kracht, de warmte en het licht, om de inrichting en het gebruikt der verschillende meetinstrumenten te kunnen begrijpen.

*g. Cosmographie.*

Eenige kennis der Cosmographie en natuurkundige aardrijkskunde, voor zoover die noodig is om van lengte- en breedtebepaling en barometrisch hoogte meten een goede verklaring te geven.

*h. Schrift en teekenen.*

Het schrijven van een nette en duidelijke hand.

Eenige oefening in het schrijven van rondschrift en het zetten van eenvoudige drukletters.

Eenige bedrevenheid in het rechtlijnig- en handteekenen en het gelijkmatig leggen van tinten.

---

## PROGRAMMA voor het overgangsexamen van Adjunct-Landmeter tot Landmeter 3e klasse bij het kadaster in Nederlandsch-Indië.

I. Vaardigheid om zich schriftelijk en mondeling ordelijk en duidelijk uit te drukken zonder grove taal- en spelfouten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

II. De inrichting en vereischten, het gebruik en de regeling van de hoek- en andere instrumenten, die bij de kadastrale metingen, de samenstelling van kaarten en de berekening van inhouden worden gebezigd.

III. De landmeetkunde, meer bepaald grondige kennis van de verschillende methoden welke bij het opmeten, in kaart brengen en het bepalen van de oppervlakte van terreinen van verschillende gesteldheid en uitgebreidheid kunnen worden gevolgd, en van de hulpmiddelen, waarmede daarbij voorkomende hindernissen en moeielijkheden kunnen worden overwonnen.

De candidaat zal in deze blijken van bekwaamheid moeten geven door het opmeten en in kaart brengen van een hem daartoe aangewezen terrein en het mondeling beantwoorden der door de commissie te stellen vragen en te maken bemerkingen naar aanleiding van het gemetene.

IV. De kennis der berekeningen, betreffende de herleiding van de hoeken tot de as van het signaal en tot den horizon.

Van de kennis zal moeten blijken door het practisch oplossen van één geval voor elk onderdeel.

V. Het uitvoeren van een triangulatie zooals voor de kadastrale metingen vereischt wordt, in haren geheelen omvang d. i.

het waarnemen van de hoeken,
het vereffenen van de verschillen,
het berekenen van de zijden,
het afleiden van eene basis uit de gegevens der triangulatie van eene hoogere orde, waarmede moet worden aangesloten, het afleiden en overbrengen van het azimuth tegen eene zijde van de uitgevoerde triangulatie,
het berekenen van de coördinaten,
het vereffenen van de voorkomende verschillen tusschen de uitgevoerde triangulatie en die, waarmede moet worden aangesloten.

Door practische toepassing op een daartoe gegeven driehoeksnet van minstens 7 driehoeken zal de candidaat in deze van zijne kennis moeten doen blijken.

VI. De toepassing van de gewijzigde kegel-projectie van Flamsteed bij het projecteeren van driehoekspunten.

VII*a*. Het aanleggen van kadastrale kaarten en het met de meeste juistheid daarop uitzetten van triangulatie en hoofdlijnen door middel van coördinaten.

*b*. Het nauwkeurig samenstellen en met netheid teekenen en beschrijven van kadastrale kaarten.

VIII*a*. Bekendheid met de nieuwe kadastrale boekhouding, en met alle op het kadaster betrekking hebbende voorschriften.

*b*. Bekendheid met de ordonnancién op de in- en overschrijving, de verponding, de ontginningen en met de voorschriften voor de gouvernements landmeters.

*c*. Eenige kennis van het tweede boek van het burgerlijk Wetboek.

Van de sub *b* en *c* bedoelde vakken zal niet meer gevraagd worden dan hetgeen den ambtenaren van het kadaster bij de uitoefening van hunne betrekking kan te pas komen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Staatsblad 1883 no. 122,** bepaalt, dat Staatsblad 1883 no. 121, in werking treedt op den dag der uitgifte van het Staatsblad, waarin het is geplaatst.

### Staatsblad 1883 No. 123.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 20 April 1883 No. 16.

Gelezen.

Is goedgevonden en verstaan:

*Ten derde:* Te bepalen, dat aan de Adjunct-Landmeters van het kadaster in Nederlandsch-Indië, die buiten de hoofdplaats Batavia wonen en voor het eerst het examen afleggen voor de betrekking van landmeter der 3e klasse bij dien tak van dienst, reis- en verblijfkosten zullen worden toegestaan op den voet van de daarop bestaande bepalingen, onverschillig of zij al dan niet in het examen slagen.

### Bij Staatsblad 1875 No. 183,

worden algemeene voorschriften voor de kadastrale metingen op de drie hoofdplaatsen gegeven.

Art. 1 De ingenieur, belast met het toezigt op de metingen, maakt alvorens die te doen aanvangen, van de grenzen der op te meten afdeeling eene omschrijving en onderwerpt het koncept der omschrijving aan de goedkeuring van het hoofd van gewestelijk bestuur.

Na verkregen goedkeuring, wordt van die omschrijving één exemplaar gedeponeerd in het archief van het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur en één in dat van den bewaarder van het kadaster.

Art. 2. De ingenieur maakt vervolgens van het grondgebied der op te meten afdeeling een ontwerp van verdeeling in sektien.

Hij neemt daarbij in acht:

1e. dat terreinen, die dezelfde plaatselijke benaming dragen, zoo min mogelijk in verschillende sektien voorkomen;

2o. dat de sektien onderling niet teveel in getal perceelen verschillen;

3e. dat tot limiten der seksiën, scheidingen worden aangenomen, die niet ligt aan veranderingen onderhevig zijn, zooals rivieren, wegen, enz.

Een weg, rivier of gracht, die tot grensscheiding eener sektie dient, wordt gerekend te behooren tot de sektie, waarin die weg, rivier of gracht, naar volgorde van het alphabet, het eerst voorkomt.

Nadat dit ontwerp door het hoofd van gewestelijk bestuur is goedgekeurd, wordt een proces-verbaal van sektieverdeeling opgemaakt, hetwelk, na mede voorzien te zijn van het bewijs van goedkeuring van het hoofd van gewestelijk bestuur, in het archief van den bewaarder van het kadaster wordt gedeponeerd.

Art. 3. De sektien worden aangeduid door de opvolgende letters van het alphabet, beginnende met de letter A.

Art. 4. De perceelsgewijze meting moet worden voorafgegaan, hetzij door eene driehoeksmeting, hetzij door eene veelhoeksmeting, naar gelang de toestand van den bodem zulks vordert.

Art. 5. De meridiaan over een punt, dat uit zijn aard niet ligt aan verplaatsing onderhevig is, wordt als eerste meridiaan, de lijn loodregt door dat punt op dien meridiaan getrokken, als eerste perpendiculair aangenomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 6. Na afloop der voor de driehoeks-of veelhoeksmeting vereischte werkzaamheden, worden de volgende, voor het kantoor van bewaring bestemde, stukken vervaardigd, als:

1e. een plan van driehoeks- of veelhoeksmeting;

2e. een register van driehoeks- of veelhoeksmeting.

Het register vermeldt de coördinaten van al de getrianguleerde of gepolygoneerde punten.

ART. 7. De veldaanteekeningen worden op papier van goede hoedanigheid gesteld; zij worden met de meest mogelijke duidelijkheid geschetst en in zwarten inkt overgetrokken.

ART. 8. Van elke sektie wordt een afzonderlijk minuutplan opgemaakt. De bladen, waaruit het bestaat, worden naar volgorde genummerd.

De nummering der bladen van elke sektie begint met het cijfer 1.

ART. 9. De kaartering geschiedt op vellen deugdelijk papier van gelijke grootte en behoorlijk met linnen omzoomd.

ART. 10. Het minuutplan wordt, naarmate de bodem meer of minder sterk is geparcelleerd, gekarteerd op de schaal van 1 à 1000 of 1 à 2000.

Blijkt het echter, dat voor sommige terreinen eerstgenoemde schaal niet voldoende is voor een behoorlijk overzigt en voor de bijwerking, dan wordt op de schaal van 1 à 500 gekarteerd.

ART. 11. Al de bladen worden zooveel mogelijk ten volle Noord gerigt.

Het Noorden wordt aangeduid door een pijl.

ART. 12. Elk blad van het minuutplan wordt voorzien van in blaauwen inkt te trekken ruiten (vierkanten), elk ter grootte van een vierkante decimeter.

De zijden der ruiten worden gevormd door den eersten meridiaan, door de eerste perpendiculair en door aan dezen evenwijdige lijnen.

ART. 13. De afstand tot den meridiaan en tot de perpendiculair wordt bij elk der bij het voorgaande artikel bedoelde lijnen aangeteekend.

De aanteekening geschiedt met rooden inkt.

ART. 14. De ruiten op elk blad worden voorzien:

1e. van den linker- naar den regterbovenhoek der kaart van de letters A, B, enz.;

2e. van den linkerbovenhoek naar den linkerbenedenhoek van de cijfers 1, 2, enz.

De letters en cijfers worden regtstandig geplaatst.

ART. 15. De punten van driehoeks- of veelhoeksmeting worden met behulp van de zijden der ruiten, volgens hunne coördinaten op de bladen van het plan gebragt.

ART. 16. De in het voorgaande artikel bedoelde punten worden in blaauwen inkt op het perceelsgewijze minuutplan met het teeken * aangeduid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 17. Op de bladen worden geene meetlijnen overgebragt, dan na verifikatie door den ingenieur van de wijze en de juistheid van den aanleg.

ART. 18. De meet- en andere lijnen, gaande over bladen naar punten, welke niet op die bladen voorkomen, worden daarop gebragt door de abcissen en ordinaten te berekenen van de punten, waar die lijnen de buitenste ruitlijnen van het blad snijden.

ART. 19. De scheidingen der perceelen worden met volle lijnen (O.-I. inkt) aangeduid.

ART. 20. Als afzonderlijke perceelen worden beschouwd die stukken grond, welke door dezelfde personen worden bezeten of althans waarop dezelfde zakelijke regten worden uitgeoefend.

Hoewel aan denzelfden persoon behoorende, worden evenwel als afzonderlijke perceelen opgemeten zoodanige gedeelten van het terrein, die bepaald zijn door vaste of natuurlijke scheidingen of die een verschillenden kultuurtoestand hebben, zoomede de gedeelten van wegen en wateren, die een afzonderlijken naam dragen.

Gedeelten van perceelen in verschillende sektien gelegen, worden elk als een afzonderlijk perceel beschouwd.

Woningen van bamboe opgetrokken, worden niet op de kaart gebragt.

ART. 21. Als scheidingen worden niet beschouwd wegen of voetpaden, niet door sloten van de aangrenzende landen afgescheiden, en alleen dienende tot uit af over weg evenmin greppels dienende tot af watering of besproeijing noch kaden indien deze niet tevens de grenzen der eigendommen aanduiden.

ART. 22. Van vestingwerken en gronden daartoe behoorende, wordt alleen de omtrek in kaart gebragt.

ART. 23. Gebouwen, wateren en openbare wegen worden met een ligte tint gekleurd, te weten.

gebouwen, rood (karmijn);
vater, blaauw (pruis. blaauw);
wegen, geelachtig bruin.

ART. 24. Sluizen, bruggen en dergelijke worden geteekend op dezelfde wijze als dit op het topographisch bureau van het Departement van Oorlog te Batavia plaats heeft.

ART. 25. De sektie- en bladscheidingen, alsmede de grenzen der plaatselijke benamingen worden van kleuren voorzien of door kleuren aangeduid.

De kleuren worden zoodanig gekozen, dat de afscheiding der sektien duidelijk is.

De kleuren der sektiescheidingen worden wel, die der bladscheidingen en der grenzen van plaatselijks benamingen niet uitgewasschen.

De kleur bij bladscheidingen aan te brengen, moet de dubbele breedte hebben van die, waarmede de plaatselijke benamingen worden aangeduid.

ART. 26. De grenzen der afdeeling worden van eene paarsche uitgewasschen kleur voorzien.

De plaats, waar twee aangrenzende afdeelingen te zamen komen, wordt duidelijk door het teeken —.—.—. aangewezen.

ART. 27. De aanduiding van aangrenzende afdeelingen, sektien en bladen; de letters der sektien; de namen van buurten, kampongs wegen, rivieren, vaarten, enz. worden geschreven met eenvoudige, nette letters (druk of batard schrift), in grootte verschillende, naarmate van hetgeen zij aanwijzen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 28. Het gebruiken van letters van buitengewone grootte of van bijzonderen vorm is even als het gebruiken van versierde letters verboden.

Het aanbrengen van schaduwkanten langs gebouwen, wateren, wegen, enz. of het aanduiden van de schaduwzijden door dikkere lijnen dan de overige, het gebruik van kleuren voor andere aanwijzing dan bij art. 23, 24 en 25 is bedoeld, in één woord al hetgeen zonder eenig nut slechts strekken kan tot opsiering van het plan, hetwelk alleen door naauwkeurigheid en netheid zich moet onderscheiden, wordt achterwege gelaten.

Art. 29. De perceelen worden sektiesgewijze genummerd, zoodanig dat de nummering, aanvangende met no. 1, een onafgebroken volgorde uitmaakt.

Het gebruik van bisnummers is verboden.

Het nummer wordt zooveel mogelijk in het midden van het perceel geplaatst.

Art. 30. De perceelen, welke op meer dan één blad voorkomen, worden genummerd op het blad, dat het laagste volgnummer draagt.

Op de volgende plans, waarop mede een gedeelte van zoodanig perceel is afgebeeld, wordt het nummer herhaald in rooden inkt.

In perceelen, welke op meer dan een blad voorkomen, wordt het nummer niet in het midden, maar nabij de bladscheiding gesteld.

Art. 31. Elk blad wordt voorzien van eene schaal van twee decimeters lengte.

Die schaal wordt verdeeld in vakken, vertegenwoordigende honderd meters.

Het linkervak wordt verdeeld in vakken van 10 tot 16 meters, waarvan het meest regts geplaatste nog wordt gesplitst in afdeelingen van meter tot meter.

De schaal wordt geplaatst aan de benedenzijde der kaart.

Art. 32. Aan de linkerbovenzijde van elk blad wordt geschreven:

Gewest.....
Afdeeling.....
in.....sektien.
Sektie.....in.....bladen.
Blad.....

De naam der afdeeling, de letter der sektie en het nummer van het blad der sektie worden herhaald in den regterbovenhoek der kaart.

Art. 33. Aan de beneden linker- en regterzijden van het blad worden, indien de ruimte zulks toelaat, geschreven de volgende verklaringen:

*a.* aan de linkerzijde:

Opgemeten en gekarteerd door of onder toezigt van mij landmeter der.... .klasse van het kadaster;

.....deu.....18...

*b.* aan de regterzijde:

Onderzocht en goedgekeurd door mij ingenieur der .....klasse van het kadaster.

.....den.....18...

Art. 34. Nadat al de kaarten der afdeeling zijn voltooid, worden al de bladen naar volgorde genummerd, beginnende met sektie A te blad.

Het nummer wordt geplaatst in den linkerbovenhoek van de keerzijde der kaart.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 35. Dadelijk na de voltooijing van het plan eener sektie doet de ingenieur de berekening van den vlakken inhoud verrigten.

Die berekening geschiedt perceels- en bladsgewijze.

Tusschen beide berekeningen mag hoogstens een verschil van 1/400 bestaan.

De uitkomstem der berekeningen, alsmede de gegevens, waardoor die uitkomsten verkregen zijn, worden in een register verzameld.

ART. 36. Na afloop dier berekening stelt de landmeter, die met de meting der sektie belast was, een aanwijzend tableau zamen.

Dit tableau moet voor elk perceel bevatten:

1e. het nummer;
2e. de liggng op de kaart;
3e. de plaatselijke benaming,
4e. de soort van eigendom;
5e. den vlakken inhoud;
6e. de opgave omtrent de personen, die zakelijk regt op het goed uitoefenen, voor zoover daarvan den landmeter gebleken is.

ART. 37. Van elk blad van het minuutplan, bedoeld bij art. 8, worden dadelijk na zijne voltooijing 3 copien vervaardigd, t. w.:

1e. het bijblad;
2e. het nette plan:
3e. de zak- of veldatlas.

ART. 38. Het bijblad (vervolg van het minuutplan) strekt, om met de meest mogelijke naauwkeurigheid den aktuelen omtrek en de aktuele gedaan e weêr te geven van al de perceelen, welke sedert het arresteren van het minuut plan een of meermalen veranderingen hebben ondergaan.

ART. 39. Op elk aan te legg n bijblad moeten voorkomen:

1e. de omschrijjving:
2e. de ruiten met de letters, cijfers en afstanden:
3e. in licht grijzen inkt, de omtrek van al de perceelen.

ART. 40. Het nette plan en de zakatlas zijn volkomen copien van het minuutplan, met uitzondering van de verklaring aan den voet der bladen van het minuutplan, bedoeld bij art. 33, welke op al de bovenbedoelde copien vervangen wordt door:

Voor copij conform
.....den.....18....
De landmeter der.....klasse van het kadaster.

Het nette plan en de zakatlas worden steeds in overeenstemming gehouden met het terrein.

ART. 41. Het nette plan strekt tot raadpleging voor het publiek en tot de vervaardiging van aangevraagde copien of uittreksels.

ART. 42. De zakatlas is bestemd ten gebruike van de landmeters en van de schatters bij hunne opnemingen te velde.

ART. 43. In den regterbovenhoek onder de verkorte aanduiding, bedoeld in art. 32, wordt geschreven op het nette plan „Nette plan", op den zakatlas „Zakatlas".

ART. 44. Nadat de kaartering van al de sektien is afgeloopen, wordt een verzamelkaart der afdeeling vervaardigd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 45. De verzamelkaart moet bevatten eene duidelijke voorstelling van den omtrek der afdeeling, van de indeeling in sekties en bladen en van de voornaamste wegen, rivieren, vaarten, gebouwen, enz.

Zij wordt gekaarteerd op één blad en op eene schaal, die alsdan zal blijken de meest geschikte te zijn.

ART. 46. De verzamelkaart wordt, in tegenstelling met de perceelsgewijze plans, topographisch opgewerkt en ten volle Noord gerigt.

ART. 47. Aan de linkerbovenzijde van de verzamelkaart wordt een titel geplaatst van den volgenden inhoud:

Verzamelkaart van de afdeeling.....der residentie..... opgemeten in de jaren..... door de landmeters van het kadaster.....

Aan de regterbovenzijde wordt geplaatst de volgende verklaring:

Onderzocht en goedgekeurd:
.....den.....18....
De Ingenieur,

ART. 48. Op de verzamelkaart wordt op ongeveer een decimeter, onder de namen der landmeters, een schaal geplaatst van twee decimeters lengte en verdeeld in vakken aangevende honderd meters; het linkervak wordt nog verdeeld in tien gelijke deelen.

ART. 49. De verzamelkaart wordt niet voorzien van ruiten.

Alleen wordt daarop de eerste meridiaan en de eerste perpendiculair in blaauwen inkt aangeduid.

ART. 50. De perceelsgewijze meting geschiedt door landmeters en adjunkt-landmeters.

De laatstgenoemden worden zooveel noodig door den ingenieur aan de landmeters toegevoegd.

ART. 51. Ieder adjunkt-landmeter is ondergeschikt aan den landmeter, bij wien hij is werkzaam gesteld.

ART. 52. De landmeters zijn verantwoordelijk voor de deugdelijkheid van het werk der aan hen toegevoegde adjunkt-landmeters.

Jaarlijks zenden eerstgenoemden aan den ingenieur een rapport in omtrent den ijver, de geschiktheid, den aanleg en de bekwaamheid van ieder der onder hun toezigt werkzaam zijnde adjunkt-landmeters.

ART. 53. De perceelsgewijze meting geschiedt sektiesgewijs.

De ingenieur draagt zorg, dat sektien, waarvan in het belang van den staat en van het publiek eene spoedige behandeling wenschelijk is, het eerst worden afgedaan.

ART. 54. Alvorens met de opmeting eener sektie aan te vangen, geeft de ingenieur hiervan kennis aan het hoofd van gewestelijk bestuur, onder opgave van den naam van den landmeter met de meting belast en van de grenzen binnen welke de sektie is begrepen.

ART. 55. Wanneer de hulp of inlichting van hoofden der Inlandsche bevolking of van vreemde oosterlingen of van andere ambtenaren, ondergeschikt aan het hoofd van gewestelijk bestuur noodig wordt geacht, wordt aan dien hoofdambtenaar verzocht de noodige bevelen daaromtrent te geven of te doen geven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 56. Bij het bestaan van verschil over de grens tusschen twee perceelen, tracht de landmeter de eigenaren tot eene minnelijke schikking te bewegen.

Indien de daartoe aangewende pogingen vruchteloos blijven, worden beide perceelen onder een nummer op de kaart gebragt en in het later te omschrijven aanwijzend tableau geboekt ten name van één der eigenaren en consorten.

ART. 57. De grenzen der Rijksgronden en der onbeheerde eigendommen worden, voor zoo verre zij te velde onzigtbaar zijn, door den betrokken landmeter in overleg met den ingenieur en na raadpleging der titels van eigendom, door blijvende teekenen op het terrein zigtbaar gemaakt.

---

## Bijblad No. 3308.

### Modellen voor de registers der kadastrale boekhouding.

BESLUIT.

No. 58. BATAVIA, 5 September 1878.

Gelet op het besluit van 15 Maart 1876 no. 32, waarbij magtiging werd verleend om exemplaren te doen drukken van twee der destijds aan de regering door den directeur van binnenlandsch bestuur bij zijne missive van 1 Februari 1876 no. 1065 ter arrestering aangeboden modellen voor de registers der kadastrale boekhouding, ontworpen door den bewaarder van het kadaster:

Gelezen de missives:

*a.* van den directeur van binnenlandsch bestuur van 11 April 1878 no. 3884, waarbij de hiervoren bedoelde modellen weder worden aangeboden met die, welke sedert zijn ontworpen, door den ingenieur van het kadaster en toegelicht in diens aan den directeur van binnenlandsch bestuur gerigt schrijven van 16 November 1877 no. 90;

*b.* van den directeur van justitie van 23 Mei 1878 no. 2833, naar aanleiding van den brief van den gouvernements-secretaris van 4 Mei te voren no. 698;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Overwegende:

dat de denkbeelden, door den ingenieur van het kadaster in zijn aangehaald schrijven ontwikkeld, ten aanzien van het doel, dat met de daarstelling van een kadaster in *Nederlandsch-Indië* voorloopig wordt beoogd, namelijk de meest mogelijke regtszekerheid aan den eigendom te verschaffen, allezins juist zijn, en dus de daarop gegronde voorstellen ten zeerste aanbeveling verdienen;

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* Te bepalen:

*a.* dat in het hierbij vastgestelde formulier no. 1 zullen worden opgenomen de in art. 36 van Staatsblad 1875 no. 183 bedoelde „gegevens voor het aanwijzend tableau, welke door den landmeter verzameld worden, benevens de volgende door den bewaarder in te vullen gegevens, als:

1. verwijzing naar de oude verpondingsnummer en de overeenkomstige kenmerken van het oude kadaster, of, waar geene blokkaarten bestaan, van die voorkomende op de betrekkelijke meetbrieven;

2. dagteekening en nummer van den laatsten regtstitel;

3. de namen van hen, die, volgens de officieele bescheiden een zakelijk regt op den grond uitoefenen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

*b* dat, alvorens tot de definitieve invulling der kadastrale boekhouding wordt overgegaan, aan de voorloopig te boek gestelde eigenaren enz. door den ingenieur van het kadaster zal worden uitgereikt eene kennisgeving in den vorm van het hierbij vastgestelde formulier no. 2, waarbij de bedoelde eigenaren enz. worden uitgenoodigd, om, na in die kennisgeving te hebben ingevuld wat van hen volgens aanwijzing wordt verlangd, het stuk in persoon of door tusschenkomst van een' gemagtigde in de leveren ter plaatse en ten tijde, als daarin wordt vermeld, en terens inzage te geven van alle bewijzen van eigendom of andere zakelijke regten, die betrekking hebben op de in de kennisgeving bedoelde perceelen;

zullende de hiervoren bedoelde kennisgeving voor vreemde oosterlingen en inlanders gesteld worden in het maleisch.

*Ten tweede:* Vast te stellen:

*a. voor de kadastrale boekhouding:*

1. een hoofdregister der kadastrale boekhouding, bevattende sectie- en volgnummersgewijze eene volledige omschrijving der kadastrale perceelen (formulier no. 3).

2. een alphabetische naamlijst der eigenaren, houders van het regt van opstal, erfpachters en vruchtgebruikers, bevattende bij ieders naam de sectie, letters en nummers der daarop geboekte perceelen (formulier no. 4), welke naamlijst in drie afdeelingen zal worden opgemaakt als:

één voor europeanen en daarmede gelijkgestelden;

één voor inlanders, arabieren en andere vreemde oosterlingen, uitgezonderd chinezen, en

één voor chinezen.

3. een register voor de verwijzing, bij elk oud verpondingsnummer, naar de overeenkomstige kadastrale perceelen (formulier no. 5).

*b. voor de bijhouding van het kadaster:*

1. een aanteekeningsregister van de mutatien in den eigendom enz. (formulier no. 6).

2. een aanteekeningsregister van de mutatien in den bodem (formulier no. 7).

3. een staat, houdende uitkomsten der metingen, tengevolge van mutatiën in den bodem (formulier no. 8).

4. een hulpkaart, houdende de teekening enz. der nieuwe perceelen (formulier no. 9).

Afschrift, enz.

## Staatsblad 1878 No. 104.

Art. I en 5 van Staatsblad 1875 No. 183 worden gewijzigd.

Te bepalen dat:

I. aan artikel 1 der algemeene voorschriften betreffende de kadastrale metingen in Nederlandsch Indië, vastgesteld bij het besluit van 12 Augustus 1875 no. 1 (Staatsblad no. 183), wordt toegevoegd eene alinea van den volgenden inhoud:

Onder afdeeling wordt in kadastralen zin verstaan elk zooveel mogelijk door blijvende grenzen ingesloten terrein, waarvan de Regering de kadastrale opmeting bevolen heeft.

II. artikel 5 dier voorschriften wordt gelezen als volgt:

De in het vorige artikel bedoelde driehoeks- of veelhoeksmeting wordt verbonden aan de driehoeksmetingen van de geographische dienst of van die der militaire verkenningen, door ten minste twee punten daarvan in eerstgenoemde op te nemen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De punten van de driehoeks- of veelhoeksmeting worden naar dezelfde coördinaten-assen berekend en in kaart gebragt, als gebruikt zijn voor de geographische dienst of voor die der militaire verkenningen.

Waar geene metingen van de geographische dienst of militaire verkenningen hebben plaats gehad, wordt de meridiaan over een punt, dat uit zijn aard niet ligt aan verplaatsing onderhevig is, als eerste meridiaan, — de lijn loodregt door dat punt op dien meridiaan getrokken, als eerste perpendiculair aangenomen. Afschrift enz.

**Staatsblad 1879 No. 164** bepaald dat:

De statistieke opname wordt opgeheven en het technisch personeel bij het kadaster ingedeeld.

*Eerstelijk:* Krachtens magtiging des Konings, met intrekking van de besluiten van 2 November 1864 No. 31 (Staatsblad No. 166) en 6 Mei 1867 No. 29 (Staatsblad No. 63), te bepalen.

I. De statistieke opname van Java en de kadastraal-statistieke bureaux worden opgeheven.

II. Tot den werkkring van het kadaster behoort:

1o. De vervaardiging van kaarten van hoofdplaatsen van gewesten en afdeelingen op Java en Madoera op den voet van de bepalingen in Staatsblad 1875 No. 183 en 1878 No. 104;

2o. De vervaardiging van kaarten van de overige gedeelten van Java en Madoera (de residentien Djokjakarta en Soerakarta en de regentschappen Madoera en Soemenep uitgezonderd); met dien verstande, dat de grenzen der individueel bezeten gronden alleen dan op de kaarten worden gebragt, wanneer op die gronden een zakelijk regt is gevestigd, hetzij op de wijze bepaald in Staatsblad 1834 No. 27, hetzij op die bepaald in Staatsblad 1872 No. 117.

Voorschriften omtrent deze kaarten worden nader vastgesteld.

3o. De werkzaamheden, voor zooveel betreft Java en Madoera, opgedragen aan de gouvernements landmeters bij de instruktie in Staatsblad 1837 No. 3 en 1863 No. 158.

De sommen voor die werkzaamheden in rekening te brengen, worden in 's lands kas gestort.

Voor elk gewest of voor een gedeelte daarvan wordt afzonderlijk bepaald op welk tijdstip de overgang van de funktiën dezer landmeters op het kadaster plaats heeft.

4o. De bijhouding van de kaarten der statistieke opname en der daarbij behoorende stukken.

III. De verzameling van statistieke gegevens, opgedragen aan het personeel van de statistieke opname of van de kadastraal statistieke bureaux, voor zoo ver zij niet betreft de gegevens door meting verkregen, geschiedt voortaan door de zorg van de ambtenaren van het binnenlandsch bestuur, volgens nader te geven voorschriften.

*Ten tweede:* De directeur van binnenlandsch bestuur bepaalt in welke der door de Regering voor de kadastrale opneming aangewezen gewesten of in welke der gewesten, waar de bijhouding moet plaats hebben, de ambtenaren

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

en beambten van het kadaster werkzaam worden gesteld.

*Ten derde:* enz.

### Staatsblad 1879 No. 336.

Vaststelling van de tractementen der ambtenaren van het kadaster.

*Eerstelijk:* Krachtens magtiging des Konings, met wijziging in zooverre van artikel 1 van het besluit van 30 Januarij 1874 no. 9 (Staatsblad no. 37) en met intrekking van alle toelagen, onder den vorm van wisselvallige inkomsten of veranderlijke belooningen aan de Europeschen van huishuur en reiskosten aan de inlandsche ambtenaren bij het kadaster in Nederlandsch-Indië toegekend, de bezoldigingen van het ambtelijk personeel bij dien tak van dienst vast te stellen als volgt:

#### Europeesch personeel.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ingenieur | der | 1ste | klasse | ƒ | 1000 | (*één duizend gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 2de | „ | „ | 850 | (*acht honderd vijftig gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 3de | „ | „ | 700 | (*zeven honderd gulden*) 's maands, |
| Bewaarder | „ | 1ste | „ | „ | 800 | (*acht honderd gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 2de | „ | „ | 700 | (*zeven honderd gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 3de | „ | „ | 600 | (*zes honderd gulden*) 's maands, |
| Landmeter | „ | 1ste | „ | „ | 600 | (*zes honderd gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 2de | „ | „ | 525 | (*vijf honderd vijf en twintig gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 3de | „ | „ | 450 | (*vier honderd vijftig gulden*) 's maands, |
| Adj. | „ | 1ste | „ | „ | 300 | (*drie honderd gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 2de | „ | „ | 250 | (*twee honderd vijftig gulden*) 's maands, |
| „ | „ | 3de | „ | „ | 200 | (*twee honderd gulden* 's maands, |

onder dien verstande, dat zij, die thans aan tractement en toelage voor veranderlijke belooningen meer genieten dan de voor hunnen rang vastgestelde bezoldiging zal bedragen, dat meerdere zullen blijven genieten in den vorm van eene persoonlijke toelage, welke bij bevordering of ontslag komt te vervallen.

#### Inlandsch personeel.

*bij de opname.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hoofdmantri . . . . . | ƒ | 100 | (*één honderd gulden*) 's maands, |
| Mantri der 1ste klasse | „ | 75 | (*vijf en zeventig gulden*) 's maands, |
| „ „ 2de „ | „ | 60 | (*zestig gulden*) 's maands, |
| „ „ 3de „ | „ | 45 | (*vijf en veertig gulden*) 's maands, |
| Élève-mantri . . . . . | „ | 20 | (*twintig gulden*) 's maands, |

*bij de bureaux.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hoofdmantri . . . . . | ƒ | 75 | (*vijf en zeventig gulden*) 's maands, |
| Mantri der 1ste klasse | „ | 55 | (*vijf en vijftig gulden*) 's maands. |
| „ „ 2de „ | „ | 40 | (*veertig gulden*) 's maands. |
| „ „ 3de „ | „ | 30 | (*dertig gulden*) 's maands. |
| Élève-mantri . . . . . | „ | 15 | (*vijftien gulden*) 's maands. |

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

**EXTRACT uit het Register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië.**

BUITENZORG, den 4den Augustus 1879, (n°. 7.)

Gelet enz.;

Is Goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de aan dit besluit gehechte voorschriften tot regeling van de details der kadastrale metingen, bedoeld bij II, N°. 2 van artikel 1 van het besluit van 10 Mei 1879 N°. 4 (Staatsblad N°. 154).

Afschrift enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië:*

*De Gouvernements-Secretaris,*
PANNEKOEK.

---

Bijbl. 3431.

## VOORSCHRIFTEN

**tot regeling van de détails der kadastrale metingen, bedoeld bij II No. 2 van artikel 1 van het besluit van 10 Mei 1879 No. 4.**

ART. 1. Kadastrale metingen in het binnenland worden alleen bewerkstelligd in de residentiën, waar de triangulatiën van de geographische en topographische diensten hebben plaats gehad, en de punten van driehoeksmeting zijn verzekerd.

ART. 2. Zooveel mogelijk zal elke kadastrale afdeeling bestaan uit een district of onderdistrict.

ART. 3. Aan de opmeting daarvan gaat vooraf de afbakening en vaststelling van de grenzen van het gebied der verschillende desa's.

Die afbakening geschiedt door de desahoofden in tegenwoordigheid van een der ambtenaren of beambten van het kadaster, die van den loop der grenslijnen een proces-verbaal met daarbij behoorend schetskaartje opmaakt.

Dit proces-verbaal wordt in het maleisch geschreven en geteekend door de betrokken desahoofden en den ambtenaar of beambte van het kadaster.

ART. 4. Op plaatsen waar de desagrenzen door wildernis, moeras, enz. loopen, en derhalve slechts bij benadering zijn bepaald, moet zoowel om de meting te vereenvoudigen, als om het behoud der grenzen gemakkelijk te maken, bij de afbakening er naar gestreefd worden de grenzen zoo veel mogelijk uit regte lijnen te doen bestaan.

ART. 5. De kadastrale afdeelingen worden onderverdeeld in sectiën.

Als grenzen der sectiën worden zoo veel mogelijk aangenomen scheidingen, die niet ligt aan veranderingen onderhevig zijn, zooals: rivieren, waterleidingen, wegen, enz.

Een weg, rivier of waterleiding, die tot grensscheiding eener sectie dient, wordt gerekend te behooren tot de sectie, waarin zij naar volgorde van het alphabet het eerst voorkomen.

De verdeeling in sectiën wordt ontworpen door den landmeter met de leiding der opmeting belast.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Dit ontwerp wordt den ingenieur van het kadaster toegezonden, die het, van zijne bemerkingen voorzien, aan het hoofd van gewestelijk bestuur doet toekomen.

Na goedkeuring van het hoofd van gewestelijk bestuur wordt het proces-verbaal definitief opgemaakt en door de drie betrokken ambtenaren ter vaststelling geteekend.

ART. 6. De sectiën worden aangeduid door de opvolgende letters van het alphabet, beginnende met de letter A.

ART. 7. De perceelsgewijze meting moet worden voorafgegaan hetzij door eene driehoeksmeting, hetzij door een veelhoeksmeting naar gelang de toestand van den bodem zulks vordert.

ART. 8. De in het vorige artikel bedoelde driehoeks- of veelhoeksmeting wordt verbonden aan de driehoeksmetingen van de geographische dienst of van die der militaire verkenningen, door ten minste twee punten daarvan in eerstgenoemde opteneemen.

De punten van de driehoeks of veelhoeksmeting worden naar dezelfde coördinaten-assen berekend en in kaart gebragt, als gebruikt zijn voor de geographische dienst of voor die der militaire verkenningen.

ART. 9. Na afloop der voor de driehoeks- of veelhoeksmeting vereischte werkzaamheden worden de volgende, voor het kantoor van bewaring bestemde stukken vervaardigd, als:

1°. een plan van driehoeks- of veelhoeksmeting;

2°. een register van driehoeks- of veelhoeksmeting.

Het register vermeld de coördinaten van al de getrianguleerde of gepolygoneerde punten: de grootte der hoeken en lengte der zijden.

ART. 10. De veldaanteekeningen worden op papier van goede hoedanigheid gesteld; zij worden met de meest mogelijke duidelijkheid geschetst en in zwarten inkt overgetrokken.

ART. 11. Van elke sectie wordt een afzonderlijk minuutplan opgemaakt.

De bladen, waarmit het bestaat, worden naar volgorde genummerd.

De nummering der bladen van elke sectie begint met het cijfer 1.

ART. 12. De kaartering geschiedt op vellen deugdelijk papier van gelijke grootte en behoorlijk met linnen omzoomd.

ART. 13. Als afzonderlijke blokken worden opgemeten zoodanige gedeelten van het terrein, die door vaste natuurlijke grenzen, als: wegen, rivieren, groote en kleine waterleidingen, slooten, heggen, enz. zijn afgescheiden of die een verschillenden kultuurtoestand hebben.

De grenzen der individueel bezeten gronden worden alleen dan opgemeten, wanneer op die gronden een zakelijk regt is gevestigd, hetzij op de wijze bepaald in Staatsblad 1834 no. 27, hetzij op die, bepaald in Staatsblad 1872 no. 117.

Gedeelten van perceelen of blokken, in verschillende sectiën gelegen, vormen in elke sectie een afzonderlijk perceel of blok.

ART. 14. Van vestingwerken en gronden daartoe behoorende, wordt alleen de omtrek in kaart gebragt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 15. Het minuutplan wordt, naarmate debodem meer of minder sterk is geparceelleerd, gekaarteerd op de schaal van 1/10.000, 1/5000, 1/2000 of 1/1000.

ART. 16. Al de bladen worden zooveel mogelijk ten volle Noord gerigt.

Het noorden wordt aangeduid door een pijl.

ART. 17. Elk blad van het minuutplan wordt voorzien van in blaauwen inkt te trekken ruiten (vierkanten), elk ter grootte van een vierkante decimeter.

De zijden der ruiten worden gevormd door den eersten meredian, door de eerste perpendiculair en door aan dezen evenwijdige lijnen.

ART. 18. De afstand tot den meridiaan en tot de perpendiculair wordt bij elk der bij het voorgaande artikel bedoelde lijnen aangeteekend.

De aangeteekening geschiedt met rooden inkt.

ART. 19. De ruiten op elk blad worden voorzien:

1e. van den linker- naar den regter bovenhoek der kaart van de letter A. B. enz.

2e. van den linkerbovenhoek naar den linkerbenedenhoek van de cijfers 1, 2, enz.

De letters en cijfers worden regtstandig geplaatst.

ART. 20. De punten van driehoeks- of veelhoeksmeting worden met behulp van de zijden der ruiten volgens hunne coördinaten op de bladen van het plan gebragt.

ART. 21. De in het voorgaande artikel bedoelde punten worden in blaauwen inkt op het perceelsgewijze minuutplan met het teeken * aangednid.

ART. 22. Op de bladen worden geene meetlijnen overgebragt, dan na verificatie door den ingenieur van de wijze en de juistheid van den aanleg.

ART. 23. De meet- en andere lijnen, gaande over bladen naar punten, welke niet op die bladen voorkomen, worden daarop gebragt door de abcissen en ordinaten, te berekenen van de punten, waar die lijnen de buitenste ruitlijnen van het blad snijden.

ART. 24. De grenzen der perceelen of blokken worden op de kaart met volle lijnen (O. I. inkt) aangeduid.

ART. 25. Gebouwen, wateren en openbare wegen worden met een ligte tint gekleurd, te weten:

gebouwen rood (karmijn)
water, blaauw (pruiss. blaauw)
wegen, geelachtig bruin.

ART. 26. Sluizen, bruggen, kaden, voetpaden en dergelijke, worden opgemeten en op de kaarten aangeduid op dezelfde wijze als dit op het topographisch bureau van het departement van oorlog te *Batavia* plaats heeft, doch vormen geene afzonderlijke perceelen of blokken.

ART. 27. De sectie- en bladscheidingen alsmede de grenzen der desagebieden en plaatselijke benamingen worden van kleuren voorzien of door kleuren aangeduid.

De kleuren worden zoodanig gekozen, dat de afscheiding der secties duidelijk is.

De kleuren der sectie-scheidingen worden wel, die der blad-scheidingen en der grenzen van plaatselijke benamingen niet uitgewasschen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

De kleur, bij bladscheidingen aan te brengen, moet de dubbele breedte hebben van die, waarmede plaatselijke benamingen worden aangeduid.

ART. 28. De grenzen der afdeeling worden van eene paarsche uitgewasschen kleur voorzien.

De grenzen der desagebieden worden door eene niet uitgewasschen paarsche kleur aangeduid.

De plaats, waar twee aangrenzende afdeelingen te zamen komen, wordt duidelijk door het teeken —.—.—. aangewezen.

ART. 29. De aanduiding van aangrenzen der afdeelingen, secties en bladen; de letters der secties; de namen van buurten, kampongs, wegen, rivieren, waarten enz. worden geschreven met eenvoudige, nette letters (druk of batard schrift) in grootte verschillende, naarmate van hetgeen zij aanwijzen.

ART. 30. Het gebruiken van letters van buitengewone grootte of van bijzonderen vorm is evenals het gebruiken van versierde letters verboden.

Het aanbrengen van schaduwkanten langs gebouwen door dikkere lijnen dan de overige, het gebruik van kleuren voor andere aanwijzing dan bij artikelen 25, 26, 27 en 28 is bedoeld, in één woord al hetgeen zonder eenig nut slechts strekken kan tot opsiering van het plan, hetwelk zich alleen door nauwkeurigheid, duidelijkheid en netheid moet onderscheiden, moet worden achterwege gelaten.

ART. 31. De perceelen en blokken worden sectiesgewijze genummerd, zoodanig dat de nummering aanvangende met n°. 1 een ononderbroken volgorde uitmaakt.

Het gebruik van bis nummers is verboden.

Het nummer wordt zooveel mogelijk in het midden van het perceel of blok geplaatst.

ART. 32. De perceelen, welke op meer dan een blad voorkomen, worden genummerd op het blad, dat het laagste volgnummer draagt.

Op de volgende plans, waarop mede een gedeelte van zoodanig perceel is afgebeeld, wordt het nummer herhaald in rooden inkt.

In perceelen, welke op meer dan één blad voorkomen, wordt het nummer niet in het midden maar nabij de bladscheiding gesteld.

ART. 33. Aan de linkerhovenzijde van elk blad wordt geschreven:

Gewest.....

Afdeeling.....

in.....secties

sectie.....in.....bladen

Blad

op de schaal van:

De naam der afdeeling, de letter der sectie en het nummer van het blad der sectie worden herhaald in den regter bovenhoek der kaart.

ART. 34. Aan de beneden linker- en regterzijde van het blad worden, indien de ruimte zulks toelaat, geschreven de volgende verklaringen:

*a.* aan de linkerzijde:

Opgemeten en gekarteerd door of onder toezigt van mij landmeter der....klasse van het kadaster.

.....den.....18.....

*b.* aan de regterzijde:

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Onderzocht en goedgekeurd door mij ingenieur der ... klasse van het kadaster

.....den.....18.....

ART. 35. Dadelijk na de voltooijing van het plan eener sectie doet de ingenieur de berekening van den vlakken inhoud verrigten.

Die berekening geschiedt perceelsgewijze.

De controle berekening geschiedt door middel der ruiten, waarvan de volle volgens hun ne wiskundig juiste grootte, en de gedeeltelijke volgens naauwkeurige uitpassing worden in rekening gebragt.

Tusschen beide berekeningen mag hoogstens een verschil van 1/400 bestaan.

De uitkomsten der berekeningen, alsmede de gegevens, waardoor die uitkomsten verkregen zijn, worden in een register verzameld.

ART. 36. Na afloop der inhoudsberekeningen wordt voor elke sectie een aanwijzend tableau zamengesteld, volgens een door den directeur van Binnenlandsch Bestuur vasttestellen formulier hetwelk moet bevatten voor elk perceel of blok

Het nummer van ieder perceel of blok in volgorde.

De ligging op de kaart

Den aard van bebouwing.

De plaatselijke benaming

Den vlakken inhoud in hektaren, aren en centiaren en in bouws en □ Rijnl. roeden

Voor elk perceel, waarvan een regtstitel verleend is, den naam van den regthebbende.

De aanduiding van den laatsten regtstitel door aanhaling van datums en nummers.

Verwijzing naar de nieuwe perceelen, waardoor bij mutatie in den bodem de oude vervangen worden, en naar de oude waaruit de nieuwe getrokken zijn.

ART. 37. Voor elke controle afdeeling worden afschriften gemaakt van het aanwijzende tableau ten gebruike van den controleur van het Binnenlandsch Bestuur.

ART. 38. Het bijblad (vervolg van het minuutplan) strekt, om met de meest mogelijke naauwkeurigheid den aktuelen omtrek en gedaante weêr te geven van al de perceelen, welke sedert het arresteren van het minuutplan, een of meermalen veranderingen hebben ondergaan.

ART. 39. Op elk aanteleggen bijblad moeten voorkomen:

1°. de omschrijving;

2°. de ruiten met de letters, cijfers en afstanden.

3°. in hard potlood scherp afgetrokken de *omtrek* van al de perceelen en blokken.

ART. 40. Het nette plan en de zakatlas zijn volkomen copiën van het minuutplan, met uitzondering van de verklaring aan den voet der bladen van het minuutplan, bij bedoeld artikel 34, welke op al de boven bedoelde copiën vervangen wordt door:

Voor copij conform:

.....den.....18...

*De landmeter der....kl. van het kadaster,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het nette plan en de zakatlas worden steeds in overeenstemming gehouden met het terrein.

ART. 41. Het netto plan strekt tot raadpleging voor het publiek, tot de vervaardiging van aangevraagde copiën of uittreksels, en voor het maken van uittreksels benoodigd bij de metingen voor de bijhouding.

ART. 42. De zakatlassen zijn bestemd voor het gebruik van de ambtenaren van het Binnenlandsch Bestuur.

ART. 43. In den regter bovenboek onder de verkorte aanduiding bedoeld in art. 33 wordt geschreven op het netto plan „*Netto plan*" op den zakatlas „*Zakatlas*".

ART. 44. Nadat de kaartering van al de sectien is afgeloopen, wordt een verzamelkaart der afdeeling vervaardigd.

ART. 45. De verzamelkaart moet bevatten eene duidelijke voorstelling van den omtrek der afdeeling, van de indeeling in sectien en bladen en van de voornaamste wegen, rivieren, vaarten, gebouwen enz.

Zij wordt gekarteerd op de schaal van 1/10000 of 1/20000, naar gelang van de uitgestrektheid der afdeeling.

ART. 46. Aan de linker bovenzijde van de verzamelkaart wordt een titel geplaatst van den volgenden inhoud:

Verzamelkaart van de afdeeling.....der Residentie.....opgemeten in de jaren..... door de landmeters van het kadaster.....

Aan de regter benedenzijde wordt geplaatst de volgende verklaring.

Onderzocht en goedgekeurd:
.....den.....18...
*De ingenieur*,

ART. 47. Op de verzamelkaart wordt op ongeveer een decimeter, onder de namen der landmeters een schaal geplaatst van twee decimeters lengte en verdeeld in vakken aangevende honderd meters, het linkervak wordt nog verdeeld in tien gelijke deelen.

ART. 48. De verzamelkaart wordt niet voorzien van ruiten.

Alleen wordt ongeveer in het midden der kaart één parallel aan den meridiaan en één aan de perpendiculair in blaauwen inkt getrokken.

ART. 49. Wanneer de hulp of inlichting van hoofden der inlandsche bevolking of van vreemde oosterlingen of andere ambtenaren, ondergeschikt aan het hoofd van gewestelijk bestuur noodig wordt geacht, wordt aan dien hoofdambtenaar verzocht de noodige bevelen daaromtrent te geven of te doen geven.

ART. 50. Bij het bestaan van verschil over de grens tusschen twee perceelen, tracht de landmeter de eigenaren tot eene minnelijke schikking te bewegen.

Indien de daartoe aangewende pogingen vruchteloos blijven, worden beide perceelen onder een nummer gebragt op de kaart en in het later te omschrijven aanwijzend tableau geboekt ten name van een der eigenaren en consorten.

ART. 51. Van de triangulatie punten door de kadastrale metingen bepaald, worden alleen de voornaamste, waarvan het te voorzien is, dat in het vervolg nuttig gebruik gemaakt kan worden, door gemetselde steenen pilaren in den vorm van die van de topographische opname, doch van kleinere afmetingen en met de initialen K T voorzien, verzekerd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De pilaren worden gebouwd op last van de hoofden van gewestelijk bestuur op aanwijzing van den ingenieur van het kadaster, welke laatste zich overtuigt dat ze ter juiste plaatse zijn gesteld.

De ligging der overige punten wordt alleen verzekerd door er hardsteenen ter grootte van ± 3 kubieke centimeters tot een halven meter beneden den beganen grond te begraven.

ART. 52. De metingen thans door de gouvernements landmeters verrigt, volgens de instructie in Staatsblad 1837 n°. 3 en 1863 n°. 155, worden zoodra ze aan het personeel van het kadaster zijn opgedragen, met dezelfde naauwkeurigheid en volgens dezelfde methode verrigt, als de overige metingen voor de kadastrale dienst.

Zij worden aan ten minste 3 vaste punten zoodanig verbonden, dat bij latere kadastrering van het omliggend terrein deze punten slechts behoeven te worden aangemeten, om het geheel in het nieuwe kadaster te kunnen opnemen.

ART. 53. De vaste punten kunnen bestaan in aanwezige triangulatie palen van de geographische en topographische diensten, landhoofden van bruggen, stevige steenen gebouwen, voor dit doel opterigten steenen pilaren en alle vaste merkteekenen van blijvenden aard.

ART. 54. De pilaren worden door belanghebbenden opgerigt, bekostigd en onderhouden op den voet van Staatsblad 1874 n°. 262.

ART. 55. De hiervan opgemaakte kaarten en veldwerken worden door den ingenieur onderzocht en bij den landmeter zorgvuldigd bewaard.

ART. 56. Onder den ingenieur wordt een landmeter van het kadaster belast met de leiding der werkzaamheden van eene opneuningsectie.

De overige daarbij geplaatste ambtenaren en beambten zijn aan hem ondergeschikt.

De landmeter met de leiding belast is verantwoordelijk voor den goeden gang en deugdelijkheid van het werk.

Jaarlijks zendt hij aan den ingenieur een rapport omtrent aanleg, ijver, geschiktheid en bekwaamheid van ieder der onder zijne leiding werkzame ambtenaren en beambten.

Eindelijk gedragen zich de chefs der opmetingssectien, en het overige personeel naar de voorschriften, die door den ingenieur met de leiding belast in het belang van den dienst worden gegeven, en niet in strijd zijn met de van hooger hand vastgestelde bepalingen.

Vastgesteld bij besluit van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*, van 4 Augustus 1879 n°. 7.

Mij bekend:
*De Gouvernements Secretaris*,
PANNEKOEK.

Bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 21 April 1883 no. 30 wordt het aanwijzend tableau vastgesteld bedoeld in art. 36 van de hier voor afgaande voorschriften. (Zie bladz 106).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**EXTRACT uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.**

No. 30. BATAVIA, den 30sten April 1883.

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* De voorschriften tot regeling van de details der Kadastrale metingen, vastgesteld bij het besluit van 4 Augustus 1879 No. 7 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indie* no. 3431), te wijzigen als volgt:

De artikelen 37 en 41 vervallen;

De artikelen 40, 42 en 43 worden gelezen als volgt:

Artikel 40. De zakatlas is eene volkomen kopij van het minuutplan, met uitzondering van de verklaring aan den voet der bladen, welke op de bovenbedoelde kopij vervangen wordt door:

Voor kopij conform,

.....den.....18...

De Landmeter der....klasse van het kadaster.

De zakatlas wordt steeds in overeenstemming gehouden met het terrein,

Artikel 42. De zakatlassen zijn bestemd voor het gebruik van de ambtenaren van het kadaster en zijn tevens, evenals de minuutplans, ter raadpleging voor het publiek toegankelijk.

Artikel 43. In den rechter bovenhoek onder de verkorte aanduiding bedoeld in artikel 33 wordt het woord zakatlas gesteld.

In de 3de alinea van artikel 51 wordt het woord centimeters vervangen door decimeters.

*Ten tweede:* Vast te stellen de aan dit besluit gehechte voorschriften tot regeling van de bijhouding der kadastrale metingen, bedoeld bij II no. 2 van artikel 1 van het besluit van 10 Mei 1879 no. 4 (Staatsblad no. 164).

---

## VOORSCHRIFTEN

### tot regeling van de bijhouding der kadastrale metingen, bedoeld bij II no. 2 van art. 1 van het besluit van 10 Mei 1879 no. 4 (Staatsblad no. 164).

ART. 1. Dáár, waar nog geene bewaringen zijn opgericht, bedoeld bij art. 1 van Staatsblad 1880 no. 148, geschiedt de bijhouding der kadastrale metingen in de binnenlanden, nader omschreven sub art. 1, II no. 2 van het besluit van 10 Mei 1879 no. 4 (Staatsblad no. 164), door de zorg van de Chefs der kadastrale metingen.

ART. 2. Na de algeheele voltooiing eener kadastrale afdeeling (district of onderdistrict), worden ten behoeve der ambtenaren van het Binnenlandsch Bestuur de volgende kaarten en beschrijven aangelegd:

I. dessakaarten, zijnde dessa's gewijze copiën van de kadastrale plans;

II. verzamelkaarten van de kadastrale afdeeling, zijnde copiën van de kaarten bedoeld bij art. 44 der voorschriften vastgesteld bij besluit van 4 Augustus 1879 no. 7;

III. kadastrale grondregisters van elke dessa volgens hierbij gevoegd model (formulier no. 3*a*);

IV. verzamelstaten voor elke dessa, bevattende de uitgestrektheden der soorten van bebouwing van de tot het dessagebied behoorende gronden, volgens hierbij gevoegd model (formulier no. 3*b*).

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

ART. 3. Nadat de Ingenieur van het Kadaster de bij art. 2 bedoelde stukken heeft onderzocht en goedgekeurd, worden aan het betrokken hoofd van plaatselijk bestuur overgegeven:

1o. de dessakaarten,
2o. de verzamelkaarten,
3o. de kadastrale grondregisters (formulier no. 3*a*),
4o. de verzamelstaten (formulier no. 3*b*).

De drie eerstgenoemden, om op het kantoor van genoemd bestuurshoofd te worden bewaard, de laatste om te worden afgegeven aan den betrokken controleur.

ART. 4. Onmiddellijk na deze overgave wordt een begin gemaakt met de bijhouding van alle kadastrale kaarten en registers.

ART. 5. Ten einde den ambtenaren van het Kadaster de tot de bijhouding noodige gegevens te verschaffen, zullen de Hoofden van Gewestelijk Bestuur zorg dragen, dat de dessahoofden op de rapportdagen bij de districtshoofden, aangifte doen van alle tot stand gekomen grondveranderingen binnen hun dessagebied, als: het aanleggen van wegen, groote of kleine waterleidingen; blijvende verandering in de soort van bebouwing, als bijv.: sawahs in erven of omgekeerd, bevloeibare sawahs in van regen afhankelijke sawahs of omgekeerd, woeste terreinen in tegallans, sawahs of tuinen, enz., enz.

ART. 6. Den districtshoofden zal materieel, volgens hierbij gevoegd model, worden verstrekt voor het aanleggen der staten van gerapporteerde grondveranderingen, welke staten halfjaarlijks door tusschenkomst van den controleur der afdeeling worden toegezonden aan den ambtenaar van het Kadaster belast met de bijhouding.

ART. 7. Eveneens door tusschenkomst van den controleur, ontvangt de ambtenaar van het Kadaster jaarlijks een extract uit de registers der toegestane ontginningen, bedoeld bij art. 4 van de ordonnantie van 7 Maart 1874 (Staatsblad no. 79) en door het districtshoofd aan te houden.

ART. 8. De hoofden van gewestelijk bestuur zijn gehouden extracten te verleenen aan den ambtenaar met de bijhouding van het Kadaster belast van hunne besluiten van splitsing of samenvoeging van dessagebieden.

ART. 9. De roümeesters zijn gehouden jaarlijksmededeeling te doen van de voorgevallen stichtingen en sloopingen van gebouwen en van verbouwingen van eenigen omvang, zooveel mogelijk onder aanhaling van de kadastrale kenmerken (sectie en nummer) en in elk geval onder bekendstelling van den eigenaar en de plaatselijke benaming.

ART. 10. Van alle perceelen, waarop zakelijke rechten zijn gevestigd, geschiedt de samenstelling der kadastrale boekhouding en de bijhouding van het Kadaster in overeenstemming met de instructie voor de Bewaarders van het Kadaster, vastgesteld bij besluit dd. 8 Augustus 1880 no. 12 (Staatsblad no. 148), met dien verstaande evenwel, dat het aanwijzend tableau wordt aangelegd volgens het bij art. 36 van het besluit van 4 Augustus 1879 no. 7 vastgestelde formulier.

ART. 11. De ambtenaren, belast met de bijhouding, leggen een mutatieregister aan, volgens hierbij behoorend model (formulier no. 7*a*), waarin verzameld worden alde sub art. 6, 7, 8 en 9 vermelde gegevens voor de toepassing der veranderingen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 12. Eenmaal 's jaars, en wel beginnende met 1 April, worden de gerapporteerde grondveranderingen opgemeten.

Vóórdat de ambtenaar, met het opmeten der grondveranderingen belast, zich daarvoor naar het terrein begeeft, neemt hij afschrift van het in 't vorig artik l bedoelde register, voor zoover betreft het hem ter opmeting aangewezen terrein.

Van de gedurende zijne aanwezigheid op het terrein nog gerapporteerde grondveranderingen wordt hem een suppletoir extract uit dat register door den ambtenaar, met de bijhouding belast, toe gezonden.

Deze hem later bekend wordende grondveranderingen meet hij tevens op, als zij in een terreingedeelte liggen, dat door hem nog moet worden bereisd.

ART. 13. De volgens art. 7 gerapporteerde ontginningen worden pas gemeten, het jaar volgende op dat, waarin de toegestane termijn voor den duur der ontginning vervalt.

ART. 14. Bij het opmeten der grondveranderingen wordt gebruik gemaakt van den zakatlas, welke tevens dient om het terrein, waar langs gereisd wordt, of dat in de nabijheid van de op te meten grondveranderingen gelegen is, met de kaarten te vergelijken en eventueel *niet gerapporteerde* grondveranderingen op te sporen en te meten.

ART. 15. De opgespoorde grondveranderingen worden na terugkomst van het terrein in het mutatieregister (formulier no. 7*a*) bijgeschreven, en daarvan een extract aan het hoofd van plaatselijk bestuur gezonden, ter bekendstelling van de in het rapporteeren der grondveranderingen nalatige dessahoofden.

ART. 16. Vóór ultimo October moeten de metingen afgelooperi en de hulpkaarten volgens hierbij gevoegd model (formulier no. 9*a*) opgemaakt zijn.

ART. 17. Daarna worden de gemeten grondveranderingen toegepast op de bijbladen, zakatkassen en dessakaarten, in het aanwijzend tableau (bedoeld bij art. 36 der voorschriften vastgesteld bij het besluit van 4 Augustus 1879 no. 7), in het dessaregister (formulier no. 3*a*) en in de verzamelstaten (formulier no. 3*b*).

ART. 18. Voor die bijwerking of toepassing worden de op de kantoren der hoofden van plaatselijk bestuur berustende kaarten en registers en de bij de controleurs bewaarde verzamelstaten (formulier no. 3*b*) door den Chef der bijhouding, kadastrale afdeelingsgewijs, successievelijk opgevraagd en moeten door dezen laatste uiterlijk op primo Maart bijgewerkt, teruggezonden worden.

ART. 19. Op de hulpkaart (formulier no. 9*a*) worden van het minuteplan de grenzen van het perceel of der percelen, waarbinnen de terreinverandering heeft plaats gehad, zeer juist overgenomen.

ART. 20. De nieuwe grenzen worden in verband met de overgenomene op de hulpkaarten gekaarteerd.

ART. 21. Kadastrale percelen of blokken verkrijgen nieuwe nummers, wanneer het bij de hermetingen blijkt, dat de grenzen van een of meer oude percelen of blokken wijziging hebben ondergaan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De nieuw ontstane perceelen worden zoodanig genummerd, dat zij met de oude, welke in de betrokken sectie reeds bestaan, eene onafgebroken reeks vormen. Veranderingen echter, binnen den omtrek van een oud kadastraal perceel of blok, zooals door stichting, bijbouw en afbraak van gebouwen, daarstelling of opheffing van aangelegde werken, ontstaan, worden wel in kaart gebracht en kunnen wijziging in de omschrijving vorderen, doch hebben geene verandering van het kadastraal-nummer tengevolge.

Art. 22. Bij de berekening der inhoudsgrootte van de nieuwe perceelen mag met de bekende oppervlakte der oude geen grooter verschil bestaan dan:

1/300 voor perceelen grooter dan een hectare,
1/150 voor die, welke eene oppervlakte van 10 ares tot 1 hectare hebben, en
1/50 voor perceelen beneden de 10 ares.

De gevonden verschillen binnen deze grens worden op de nieuwe perceelen evenredig verdeeld, zoodanig, dat de gezamenlijke oppervlakte der nieuwe juist overeenkomt met die der oude perceelen.

Art. 23. Op elke hulpkaart mogen slechts perceelen tot eene zelfde sectie behoorende, voorkomen, doch van dezelfde sectie, zooveel, als de ruimte van het papier toelaat.

Art. 24. De nieuwe grenzen worden in rood-, de vervallene in lichtblauw- en de onveranderde in zwart getrokken.

Art. 25. De huizen, het water, de wegen, enz. worden op de hulpkaarten op dezelfde wijze gekleurd, als voor de minuteplans is voorgeschreven bij besluit van 4 Augustus 1879 no. 7.

Art. 26. De hulpkaarten worden zooveel mogelijk ten volle Noord gericht, en de ruitlijnen worden van het minuteplan zeer nauwkeurig in blauwen inkt overgenomen.

Zoo niet ten volle Noord gericht kan worden, wordt het Noorden door een pijl aangeduid.

De nummers en letters der ruiten worden op de hulpkaarten overgenomen.

Art. 27. Aan de hulpkaarten wordt na gemaakt gebruik met rooden inkt een doorloopend nummer gegeven waarna zij sectiegewijze in afzonderlijke omslagen worden geborgen.

De hulpkaarten, tot één of meer secties behoorende, worden te zamen in eene portefeuille goed gerangschikt bewaard.

Art. 28. De veldaanteekeningen worden nagenoeg op maat, zeer duidelijk opgemaakt, de nummers der nieuwe perceelen of blokken worden er in *rood* op ingevuld.

Zij worden in afzonderlijke portefeuilles, voor elke afdeeling goed gerangschikt, bewaard.

Art. 29. Na het opmaken der hulpkaart wordt het daarop voorkomende formulier ingevuld.

Elke post, d. i., elke op zich zelf staande verandering binnen de grenzen van een of meer oude perceelen of blokken, wordt afgesloten.

Art. 30. De inhoudsgrootte der oude perceelen of blokken, waarbinnen de grondverandering heeft plaats gehad, vermeld in de kolom no. 3, moet sluiten met de inhoudsgrootte der nieuwe perceelen of blokken kolom, welke uit die verandering is voortgekomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 31. In den rechteronderhoek der hulpkaart wordt door den vervaardiger daarvan de navolgende verklaring gesteld en onderteekend:

Deugdelijk opgemaakt te.....den.....18..

ART. 32. Bij elke inspectie onderzoekt de betrokken Ingenieur of ten opzichte der hulpkaarten aan alle voorschriften is voldaan, of de kaarteering juist geschied is en of de inhoudsberekening nauwkeurig heeft plaats gehad.

Ten blijke dat de stukken door den ingenieur in orde zijn bevonden, worden die door hem eveneens geteekend.

De Ingenieur is echter bevoegd, ten fine van voornoemd onderzoek, telkens als het hem voor den goeden gang der werkzaamheden noodig mocht toeschijnen, de hoveugenoemde hulpkaarten en afschriften op te vragen.

ART. 33. Tot de toepassing der veranderingen op de kadastrale kaarten en in de registers en staten mag eerst worden overgegaan na de in het voorafgaand artikel bedoelde goedkeuring der hulpkaarten door den Ingenieur.

ART. 34. Zoodra de goedkeuring door den Ingenieur heeft plaats gehad, worden in het bij art. 11 bedoelde register (formulier no. 7*a*) de opgemeten veranderingen leesbaar doorgehaald met verwijzing naar het jaartal en nummer der hulpkaart.

ART. 35. De toepassing van de grondveranderingen in het aanwijzend tableau (art. 36 der voorschriften vastgesteld bij het besluit van 4 Augustus 1879 no. 7) geschiedt:

*a.* wanneer het de vervanging van oude perceelen door nieuwe betreft; door het leesbaar doorhalen van de oude perceelen met verwijzing naar de nieuwe, en het bijschrijven van de nieuwe perceelen onder het laatste nummer met verwijzing naar de oude.

*b.* wanneer veranderingen alleen in den aard der bebouwing plaats hebben, in het doorhalen der oude benaming en het daaronder stellen van de nieuwe.

Mocht hetzelfde nummer herhaaldelijk dergelijke wijzigingen moeten ondergaan, dan kan de nieuwe cultuur in de kolom „toelichting" worden omschreven.

ART. 36. De bijhouding van het kadastraal grondregister der dessa's (formulier no. 3*a*) geschiedt met behulp van de aanwijzende tableaux, als volgt:

*a.* bij vervanging van de oude perceelen door nieuwe, worden de oude evenals in art. 35 sub *a* doorgehaald met verwijzing naar het nieuwe volgnummer.

*b.* veranderingen enkel in den aard der bebouwing worden geheel behandeld als in art. 35 sub *b*.

ART. 37. De bijwerking van den verzamelstaat (formulier no. 3*b*) heeft plaats met behulp van het kadastrale grondregister, door het, op een volgenden regel, op nieuw inschrijven van alle uitkomsten, reeds in het register vermeld, behalve dat in de kolommen, waarop de veranderingen betrekking hebben, de nieuwe uitkomsten in plaats der oude worden vermeld.

In de eerste kolom wordt bovendien de datum, waarop die invulling heeft plaats gehad, vermeld.

Hebben in het afgeloopen jaar geene veranderingen plaats gehad, dan wordt ten blijke daarvan in de eerste kolom alleen de datum vermeld, waarop het grondregister is afgesloten.

ART. 38. De bijwerking der kaarten geschiedt in deze volgorde.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

1. de dessakaarten.
2. de zakatlassen,
3. de bijbladen.

De verzamelkaarten worden mede bijgewerkt.

ART. 39. Tot het bijwerken der twee eerste stellen worden de vervallen grenzen en nummers voorzichtig en net geradeerd en daarna de nieuwe grenzen van de hulpkaarten overgetrokken en het noodige bijgekleurd.

Eindelijk worden de nieuwe nummers in de perceelen gesteld.

ART. 40. Op de bijbladen worden de niet vervallen, in grijzen inkt of potlood daarop voorkomende grenzen van de veranderde perceelen, in zwart overgetrokken, en daarna de nieuwe grenzen uit het veldwerk gekaarteerd en in inkt gezet.

Verder wordt het noodige ingekleurd en worden eindelijk de nieuwe nummers in de perceelen gesteld.

ART. 41. Bij herhaalde veranderingen, zoodat de veranderde perceelen reeds op het bijblad voorkomen, geschiedt de bijwerking door radeering en in de plaatsstelling doch worden de nieuwe grenzen steeds uit het veldwerk gekaarteerd.

ART. 42. Op de minuutplans worden de vervallen nummers niet dan mijn onderstreept.

ART. 43. Het toezicht op de bijhouding wordt, behalve door den Ingenieur belast met de leiding van den kadastralen dienst, uitgeoefend door de Ingenieurs van het kadaster, ieder in den hem aangewezen kring.

Het benoodigde materieel wordt verstrekt door tusschenkomst van het Kadaster.

---

Vastgesteld bij art. 2 van het besluit van 30 April 1883 no. 30.

Mij bekend:

*De Gouvernements Secretaris*,
GALLOIS.

---

## CIRCULAIRE van den Ingenieur belast met de leiding der kadastrale dienst in Nederlandsch-Indie aan zijne ondergeschikte ambtenaren.

No. 527/10 *Batavia*, den 4den Augustus 1880.

Bij mijne laatste inspectie der verschillende opmetingssectien is gebleken:

1e. Dat het toezicht op de handelingen der mantris, wat betreft het dagelijks tijdig beginnen en beëindigen van hunnen arbeid, zoowel te velde als op het bureau, het niet verschijnen wegens ziekte, enz. zeer verschillend gehouden wordt.

2e. Dat de contrôle op hunne verrichtingen, zoowel wat betreft de metingen als de werkzaamheden ten bureele, zeer verschillend wordt uitgeoefend.

Ofschoon het onmogelijk en ook niet noodig is, om voor alle speciale gevallen voorschriften te geven, komt het mij met het oog op het voorafgaande toch wenschelijk voor, om algemeen bekend te stellen hoe in eenige gevallen, die steeds en overal voorkomen, in het belang der deugdelijkheid, eenvormigheid en goede vordering van het werk gehandeld zal behooren te worden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De chefs der metingen zijn natuurlijk in alle opzichten verantwoordelijk voor den goeden gang van het werk. Om zich te vrijwaren voor onaangename aanmerkingen over het werk van hunne ondergeschikten, moet zorg gedragen worden dat alles onder behoorlijke contrôle geschiedt en dat die zoo eenvoudig mogelijk zij.

Daartoe zal men op de volgende wijze het best kunnen geraken.

Het inlandsch personeel wordt toegevoegd aan het Europeesche en zoo noodig ook aan de hoofdmantris.

Bij de verdeeling daarvan wordt rekening gehouden met de bekwaamheden van het controleerende personeel, zoodat aan de bekwaamsten het meeste en minst geschikte inlandsche personeel worde toegevoegd, en, wordt een Europeesch ambtenaar of beambte voor de leiding ongeschikt geacht dan wordt hij onder direct toezicht van den chef zelf met zoodanig meetwerk belast, als anders gewoonlijk aan de mantris wordt overgelaten.

De Europeesche ambtenaren verdeelen de hen toegevoegde mantris zoo noodig weder in ploegen van twee, er steeds op lettende dat de minst bekwame met den meest geschikte zamen werken; mantris, die genoegzaam geoefend zijn, kunnen op zich zelf worden werkzaam gesteld.

Het Europeesch personeel meet zoo veel mogelijk zelf de lijnen, waardoor de veldwerken worden ingesloten, en de hoeken en lijnen van de polygonen van beteekenis; legt de veldwerken nagenoeg op schaal aan, geeft ze daarna aan de mantris, en wijst hen op het terrein de hoofdlijnen aan. Bespreekt verder de hoofdindeeling van het veldwerk, en wijst hen op de bezwaren, die zich welligt zullen voordoen, hoe die moeten overwonnen worden, enz.

Door de mantris wordt op het veldwerk aangeteekend den datum van de dagen, waarop zij er aan begonnen zijn en het beëindigd hebben, en ingeval ze eenige dagen verhinderd zijn geweest om er aan te werken, wordt zulks mede bekend gesteld; verder teekent de ambtenaar met de contrôle belast het veldwerk voor „Gezien voor de deugdelijke uitvoering".

Zoodra een veldwerk af is, worden een of twee van de vroeger gemeten lijnen (deze behoeven niet groot te zijn, b. v. van 100 tot 300 meters) op nieuw uitgezet en onder toezicht van den betrokken Europeschen ambtenaar in al hunne details nagemeten, zoowel om de juistheid der lengtemeting der lijnen te controleeren als om nategaan, of ze met overleg en goed inzicht de loodlijnen hebben geplaatst, de grenzen hebben aangenomen zoo als het behoort, enz., enz.

Hierdoor zullen ze niet alleen aangespoord worden om juist te meten, maar ook de opvattingen leeren kennen, die bij het bepalen en aannemen der grenzen moeten worden in practijk gebragt.

Om te zorgen dat ze tijdig uitgaan, den behoorlijken tijd op het terrein blijven, en ijverig bezig zijn, is het noodig dat de ambtenaren met contrôle belast zich gedurig op het terrein bevinden, voor al op den tijd dat de werkzaamheden behooren begonnen en beeindigd te worden zoodat ze bij pligtverzuim in dit opzicht steeds gevaar loopen van betrapt te worden.

Bij het controleeren hunner werkzaamheden wordt ook nota genomen van het getal en de geschiktheid der koelies, die ze in dienst hebben, en het opgegeven getal op hunne verantwoording der koeliegelden, wordt daarmede van tijd tot tijd vergeleken.

De chefs nemen de noodige maatregelen om nategaan

of de Europesche ambtenaren aan de hierboven aangegeven voorschriften voldoen, door op hunne beurt vroeg en laat zich te overtuigen dat zij tijdig uitgaan, en niet voor den bepaalden tijd terugkeeren, en of alles behoorlijk volgens de hier voorafgaande en door hen te geven voorschriften geschiedt.

Bij het kaarteerwerk is de contrôle op het tijdig beginnen en verlaten van het werk natuurlijk veel eenvoudiger en kan geheel aan het beleid van den chef worden overgelaten. Voor de deugdelijkheid van dien arbeid komt het mij noodig voor, dat nagenoeg alle lijnen door daarvoor bekwame Europesche ambtenaren worden in kaart gebragt, het detailwerk kan dan onder behoorlijke contrôle door daartoe geschikte mantris worden verrigt, zoo ook het in inkt zetten als er bekwame teekenaars onder zijn, het kleuren, beschrijven enz., doch steeds onder leiding en toezicht, want van het beleid der mantris bij het afsluiten van perceelen enz. enz. en van hunnen smaak bij het kleuren, en het kiezen en verdeelen der letters, bij het beschrijven, valt niets te verwachten.

Het is zeker noodig tegenover het geven van voorschriften ook middelen aan de hand te doen om ze bij onwil, onverschilligheid, luiheid of onkunde te handhaven.

In het onderhavige geval bestaan die hierin dat het den chefs wordt aanbevolen om in deze gevallen zoodra het blijkt, dat ernstige vermaningen van hunne zijde geene verbetering ten gevolge hebben, de in verzuim zijnde ambtenaren, beambten of mantris, bij den Ingenieur aanteklagen, met duidelijke opgaven van hunne tekortkomingen, en vermelding van de middelen, die reeds zijn aangewend om hen tot hun pligt te brengen; kunnende zij er op rekenen dat bij billijke klachten het noodige zal worden verrigt om de beklaagden eene aan de feiten evenredige straf te doen ondergaan.

*De Ingenieur belast met de leiding der Kadastrale dienst in Ned. Indie.*

---

## VOORSCHRIFTEN voor de vervaardiging van desakaarten en verzamelkaarten van de kadastrale afdeelingen.

No. 490/3.

In de voorschriften tot regeling van de bijhouding der kadastrale metingen, vastgesteld bij Gouvernements besluit ddo. 30 April 1883 no. 30 is bij artikel 2 sub. I en II is bepaald, dat er na de algeheele voltooijing eener kadastrale afdeeling, desa-kaarten en verzamelkaarten van de kadastrale afdeeling zullen worden aangelegd, ten behoeve der ambtenaren van het Binnenlandsch Bestuur.

Verder, dat de sub I bedoelde zijn, desa'sgewijze copijen van de kadastrale plans, en die sub II kopieën van de kaarten bedoeld in artikel 44 der voorschriften, vastgesteld bij besluit van 4 Augustus 1879 no. 7.

Om echter eenvormigheid in de samenstelling dier kaarten te verkrijgen, acht ik het noodig daaromtrent bij deze de hieronder volgende voorschriften te geven:

Uit de kadastrale plans worden kaarten vervaardigd, welke op één of meerbladen het gebied eener desa bevatten.

Alvorens echter aan de samenstelling dezer desakaarten te beginnen, moet de in hoofde bedoelde verzamelkaart worden opgemaakt.

Hierop worden de grenzen der desagebieden overgebracht, en aan den binnenkant langs die grenzen voor elke desa eene vaste onuitgewasschen tint gelegd.

De kleuren voor de verschillende desas worden hierbij zoodanig gekozen, dat er nergens desas met dezelfde kleur aangeduid, aan elkander grenzen.

De verschillende cultuursoorten worden op deze verzamelkaart met conventioneele teekens aangegeven, daartoe vastgesteld voor de topografische dienst. Gouvts. besluit van 20 Mei 1883 no. 16.

De grenzen der perceelen of blokken binnen een, tot dezelfde cultuursoort behoorend terrein, worden niet op de verzamelkaart overgebracht.

De verzamelkaart wordt geheel beschreven met rond (batarde) schrift en romeinsch cursief, volgens de voorschriften tot vervaardiging van Topografische kaarten.

Naarmate meer of minder belangrijke zaken moeten worden aangeduid, wordt alleen in de grootte en den vorm der letters afwisseling gebracht als: staand of liggend, vol of open, enz.

De desa kaarten worden vervaardigd op teeken-papier van de gewone afmeting (100 bij 68 C. M.)

De kaarten worden zooveel mogelijk ten volle noord gericht.

Alleen in gevallen dat hierdoor het aantal bladen noodeloos zou vermeerderd worden, wordt hiervan afgeweken.

Het noorden wordt door eenen eenvoudigen pijl aangeduid.

Zoo veel mogelijk worden voor de onderlinge aansluiting der bladen natuurlijke grenzen genomen, doch als die niet geschikt aanwezig zijn, of het getal bladen moet er om vermeerderd worden, dan worden daarvoor ruitlijnen aangenomen.

De kaarten zijn voor zoo ver de wegen, rivieren en perceelscheidingen betreft, zuivere kopieën der kadastrale plans.

Alleen de omtrekken der kampongs, desas (pekarangans) worden aan de binnenzijde ± 3 mill. breed, met groen (vert vegital) afgekleurd.

Langs de grenzen van het desagebied worden aan den buitenkant uitgewasschen kleuren gelegd.

Waar die grens tevens districtsafdeeling of residentiegrens is, wordt daartoe paars gebruikt.

Waar zij de grensscheiding uitmaakt met andere desas, wordt voor elk der belendende desas, de kleur gebruikt, waarmede die aangrenzende desa op de verzamelkaart is afgezet.

Komt het desagebied onder meer dan eene kadastrale sectie voor, dan worden de op de kadastrale kaart gebezigde sectiekleuren ook langs de sectiescheidingop de desa kaart gelegd.

De gedeelten der desagronden, die een afzonderlijken naam dragen, worden met eene smalle niet uitgewasschen tint, van dezelfde kleur als waarmede op de verzamelkaart de dessa is omgeven, afgekleurd.

De perceel-nommers worden zoo veel mogelijk midden in elk perceel geplaatst.

Wanneer de desakaart uit meer dan een blad bestaat en sommige perceelen met gedeelten op verschillende bladen voorkomen, wordt het nommer nabij de bladscheiding geplaatst en met een pijltje aangeduid, dat het perceel op het aansluitend blad wordt voortgezet.

Op het aangrenzend blad wordt dat nommer op dezelfde manier herhaald.

De kruispunten der ruitlijnen van de kadastrale plans worden zuiver in hard potlood op de desakaarten overgenomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Wanneer de desa uit meer dan 2 of 3 bladen bestaat, zoodat zulks voor het gemakkelijk opzoeken der nummers noodig wordt geacht, worden de ruitlijnen van het kadaster zelf op de desakaarten overgenomen.

In dit geval worden de ruiten op elke kaart aangeduid door daaraan te geven letters en nummers, onafhankelijk van de op de kadastrale plans daarvoor gebezigde.

De beschrijving der kaarten geschiedt zoo veel mogelijk evenwijdig aan den bovenkant van het blad.

Voor de beschrijving wordt uitsluitend rondschrift (bâtarde) en romeinsch cursief gebruikt.

Naarmate meer of minder belangrijke zaken worden aangeduid, wordt in de grootte en den vorm der letters eenige variatie gebracht.

De naam van het gewest wordt in den linker bovenhoek geplaatst (staand open bâtarde).

In den rechter bovenhoek wordt de naam der desa en het piagem-nummer vermeld in cursief romeinsch schrift, en ingeval de desa uit meer dan één blad bestaat, het blad nummer.

Waar zulks op de voordeeligste wijze kan geschieden, wordt een hoofd geplaatst bevattende:

*a.* Den naam der kadastrale afdeeling met sectie letter en bladnummer, als de naam niet te lang is, op één regel in staand, open, bâtarde schrift.

*b.* Het piagem nummer in staand vol bâtarde schrift.

*c.* Het woord district met diens naam op één regel in staand open bâtarde schrift.

*d.* Het woord „desa" met den naam daarvan in vol staand batarde schrift.

*e.* Het getal bladen (In... bladen) met schuin batarde.

*f.* Het woord „Blad" met het nummer als er meer dan één blad is, met staand vol batarde.

*g.* Schaal van.....met klein schuin batarde schrift.

Wanneer het dessgebied in meer dan eene sectie gelegen is, worden de letters der verschillende secties in het midden van het betrekkelijk gedeelte der desa geplaatst in staand open batarde.

Wanneer het desa gebied slechts in eene kadastrale sectie gelegen is, wordt de vermelding van de sectie letter op de voor omschreven wijze achterwege gelaten.

De namen van wegen, waterleidingen, rivieren enz. worden hunne richting volgende daarlangs of daarin geplaatst, met klein romeinsch cursief schrift.

In de bewoonde gedeelten der desas (pekarangans) de padoekoeans, gedeelten sawah of tegalans, die een bijzondere naam dragen, worden de namen waaronder zij bekend zijn, vermeld, met cursief schrift in grootte verschillend naarmate meer of minder belangrijk zaken worden aangeduid.

De naam en het piagem nummer der aangrenzende desa's worden zonder het woord desa te vermelden, met staand vol batarde geschreven.

Is de grens tevens een gedeelte van de districts afdeeling of residentie grens, dan wordt het woord „district" „afdeeling" of „residentie" met den daarbij behoorenden naam in staand open batarde geschreven.

Op plaatsen waar vele zeer kleine desas voorkomen, kunnen twee of meer desas in dezelfde kadastrale afdeeling gelegen, op één blad geteekend worden.

Zoo die desas aan elkander sluiten geschiedt de bewerking zoo als hiervoor is bepaald, alleen wordt dan nog ongeveer in 't midden van elk dessagebied, de betrekkelijke desanaam in vol staand batarde schrift op de kaart vermeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Sluiten die kleine desas niet aan elkaar, dan kan het teekenpapier in verschillende vakken worden verdeeld, en in elk vak eene desakaart worden geteekend.

Voor elke desa geschiedt de beschrijving dan afzonderlijk, op de voorschreven manier voor groote desas; dus wordt dan ook de naam der desa niet in het geteekend gedeelte geschreven.

Wanneer in het aangenomen gebied eenerdesa gronden voorkomen, die tot een ander desagebied behooren, dan worden de perceelscheidingen in dat geënclaveerd gedeelte niet getrokken.

De kleur welke de desa, waartoe de enclave behoort op de verzamelkaart heeft, wordt dan binnen dit blanco gedeelte gelegd en uitgewasschen.

In open liggend batarde schrift wordt in het open gebleven stuk de naam der desa vermeld, waartoe het behoort.

Gedeelten van desas welke met de hoofddesa geen aan elkander gesloten geheel vormen, maar door andere desas zijn ingesloten, worden zoo veel mogelijk op de kaart der moederdesa in aparte vakken geteekend.

De omtrek dier gedeelten wordt met eene uitgewasschen kleur, waarmede de omsluitende desas op de verzamelkaart is aangeduid, omgeven even als of dit gedeelte eene afzonderlijke desa uitmaakte.

Kunnen zulke afgelegen gedeelten niet op de kaart der moederdesa worden geteekend, zonder dat zulks de duidelijkheid schaadt, dan worden zij op één of meer afzonderlijke bladen gebracht, en die bladen voorzien van nummers volgende op die welke voor de hoofd-desa zijn gebezigd.

De beschrijving dier bladen geschiedt alsof dat gedeelte eene afzonderlijke desa vormde.

*Batavia*, 14 Augustus 1883.

*De Ingenieur belast met de leiding der kadastrale dienst in Ned. Indie.*

## Staatsblad 1880 No. 147.

Regeling van het gebruik maken der uitkomsten van de kadastrale metingen in gerechtelijke acten.

Te bepalen:

Art. 1. Nadat de opmetingen voor het kadaster in eene kadastrale afdeeling zijn afgeloopen en het kantoor van bewaring van het kadaster is georganiseerd, worden de in die afdeeling gelegen onroerende goederen, welke het onderwerp uitmaken van eene geregtelijke acte als bedoeld in artikel 1 der ordonnancie van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) artikel 1 der ordonnancie van 21 Februari 1873 (Staatsblad no. 38) en de artikelen 26, 31, alinea 1, en 34 der bepalingen omtrent de invoering van- en den overgang tot de nieuwe wetgeving, daarin aangewezen door vermelding van de kadastrale kenmerken, bestaande in:

den naam der residentie,

den naam der kadastrale afdeeling, en

de sectie-letters en nommers waaronder de perceelen bekend zijn.

Art. 2. Wanneer een onroerend goed bestaat uit een gedeelte van een kadastraal-perceel, behoort tot de stukken, benoodigd voor de opmaking der geregtelijke acte, een meetbrief, zijnde een extract uit het kadastrale plan, waarop de nieuwe grenzen en de meetcijfers, waardoor zij worden bepaald, zijn aangewezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Die meetbrief wordt vermeld in de geregtelijke acte en daarna vastgehecht

ART. 3. De laatst voorgaande omschrijving volgens het nieuwe kadaster wordt vermeld, ingeval een perceel sedert de laatste geregtelijke acte, waarvan het een onderwerp uitmaakte, een nieuw nommer heeft gekregen.

ART. 4. De Gouverneur-Generaal bepaalt voor elke kadastrale afdeeling den dag, waarop de vorenstaande bepalingen in werking treden.

Van het onroerend goed, dat voor het eerst na die inwerkingtreding het onderwerp eener geregtelijke acte uitmaakt, wordt daarin ook het verpondingsnommer vermeld.

## Staatsblad 1880 No. 148.

### Instructie voor de bewaarders van het kadaster.

ART. 1. Kantoren van bewaring van het kadaster worden opgerigt naarmate de werkzaamheden van het nieuwe kadaster vorderen.

De kring van elk kantoor van bewaring wordt door den Gouverneur-Generaal bepaald en zooveel noodig later uitgebreid tot andere kadastrale afdeelingen,

Aan het hoofd van elk kantoor staat een bewaarder of een ander als zoodanig fungerend ambtenaar van het kadaster.

Ondergeschikt technisch en ander personeel wordt aan het kantoor toegevoegd door den directeur van het departement, waaronder deze dienst ressorteert.

ART. 2. Het algemeen toezigt op die kantoren wordt uitgeoefend door de hoofden van gewestelijk bestuur, daarin bijgestaan door den algemeenen chef van het kadaster en de ingenieurs van dien diensttak, aan welke laatsten tevens is opgedragen de uitoefening van de noodige contrôle en het toezigt.

ART. 3. Dit toezigt zal hoofdzakelijk bestaan in het onderzoek naar het in verband brengen van de oude kadastrale omschrijving met de nieuwe; de ineenzetting der nieuwe kadastrale boekhouding, en, of alle werkzaamheden, de instandhouding van het kadaster betreffende, naauwkeurig, ordelijk en op tijd worden uitgevoerd en in het algemeen alles, wat in dit reglement is of zal worden voorgeschreven.

ART. 4. Minstens eens in het jaar en verder telkens, wanneer hij door het hoofd van gewestelijk bestuur, met omschrijving van de daartoe leidende redenen zal zijn aangezocht, of de chef van den diensttak zulks noodig oordeelt, zal de ingenieur elk kantoor in zijne afdeeling inspecteren.

ART. 5. De werkzaamheden der bewaarders bestaan in:

*a.* het brengen van verband tusschen de nieuwe en de oude aanduiding van de kadastrale perceelen;

*b.* het ineenzetten van de kadastrale boekhouding;

*c.* het instandhouden van het kadaster, en

*d.* het afgeven van landmeters kennissen en meetbrieven, het verstrekken van extracten uit — het verleenen van inzage in de kadastrale kaarten en in de registers en het geven van mondelinge inlichtingen omtrent den inhoud van deze stukken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 6. Daartoe worden na oprigting van een kantoor van bewaring en verder telkens, wanneer binnen diens kring eene kadastrale afdeeling is opgemeten, de kaarten en stukken door den ingenieur ter beschikking gesteld van den resident, die den bewaarder opdraagt om ze op den inventaris aan te teekenen en de sub *a* en *b*, van het vorig artikel bedoelde verrigtingen daarop toetepassen.

Art. 7. Het werk bedoeld sub *a* van artikel 5 bestaat in het invullen der kolommen nos. 8 tot 13 en no. 15 van het bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 5 September 1876 no. 59 vastgestelde formulier no. 1.

Zulks geschiedt naar de oude kadastrale bescheiden, als: blokkaarten, blokregisters, verpondings-kohieren en meetbrieven, zooveel noodig aangevuld met behulp van het archief der ambtenaren belast met de in- en overschrijvingen volgens de ordonnantiën van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en 21 Februarij 1873 (Staatsblad no. 38).

Art. 8. Nadat aldus het verband, bedoeld in artikel 5 sub *a* gevestigd is, gaat de bewaarder over tot het in eenzetten van de kadastrale boekhouding.

Daartoe worden ingevuld de formulieren nos. 3, 4 en 5, vastgesteld bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 5 September 1878 no. 59.

Art. 9. In de registers volgens formulier no. 3, mogen op elke bladzijde niet meer dan drie perceelen voorkomen.

De bewaarder moet naar den aard en de gesteldheid van de perceelen beoordeelen, of het wenschelijk is een, twee of drie perceelen op één bladzijde te stellen.

De laatste tien bladen van het register worden genommerd en blijven in blanco om daarop de bijhouding van die perceelen voort te zetten, waarvoor door herhaalde overgangen en vele aanteekeningen ruimte op het oorspronkelijk blad mogt ontbreken.

Art. 10. Bij de invulling van formulier no. 4 wordt zorg gedragen, dat er in de 3e kolom tusschen de invullingen bij de opvolgende namen genoeg ruimte overblijft, om voor gerunnen tijd de later te verkrijgen perceelen te kunnen beschrijven.

Het bepaalde bij de laatste alinea van het vorig artikel is hierop van toepassing.

Art. 11. In het formulier no. 5 worden achter elk der in volgorde ingeschreven verpondingsnommers, door het aanhalen van de sectie letters en nommers, de kadastrale perceelen vermeld.

Als een nieuw kadastraal perceel van twee of meer verpondingsnommers afkomstig is, wordt het in kolom no. 3, bij elk der betrokken verpondings-nommers ingevuld met de aanduiding van „gedeelte".

Art. 12. De achterkant van de laatste bladzijde van elk der kadastrale registers (formulier nos. 1, 3, 4 en 5) wordt door den bewaarder gedateerd en geteekend voor de deugdelijke opmaking, en door den ingenieur voor de verifikatie.

Art. 13. Het kadaster wordt jaarlijks bijgehouden. Het dienstjaar loopt van 1 Januarij tot ultimo December van het jaar, waarin de veranderingen hebben plaats gehad.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 14. Vóór den 1en Februarij van het jaar, volgende op het dienstjaar, moeten alle gedurende het dienstjaar aan de bewaring bekend geworden veranderingen in de registers zijn bijgewerkt.

Art. 15. Voor de geregelde instandhouding van het kadaster ontvangt de bewaarder kennis:

*a.* van alle geregterlijke acte van in- of overschrijving betrekkelijk regten van eigendom, erfpacht, opstal, vruchtgebruik of gebruik van onroerende goederen of erfdienstbaarheden;

*b.* van alle stichtingen en sloopingen van gebouwen en verbouwingen van eenige beteekenis;

*c.* van alle nieuw aangelegde wegen, waterleidingen aanmerkelijke terreinveranderingen van blijvenden aard en de ontginningen volgens artikel 3 van staatsblad 1874 no. 79.

Art. 16. De sub *a* bedoelde gegevens ontvangt de bewaarder in opvolging van het bepaalde bij artikel 37 van de ordonnancie van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en artikel 28 van de ordonnancie van 21 Februarij 1873 (Staatsblad no. 38).

De sub *b* van hetzelfde artikel bedoelde gegevens door de rooimeesters.

Het hoofd van gewestelijk bestuur regelt de wijze, waarop de bewaarder mededeeling ontvangt van de in het vorig artikel sub *c* bedoelde veranderingen en van die sub *b* bedoeld op plaatsen waar geen rooimeester is.

Art. 17. Uit de sub *a* van artikel 15 bedoelde stukken wordt het formulier no. 6 ingevuld.

Uit de opgaven sub *b* en *c* van dat artikel en die sub *a* voor zoover ze betrekking hebben op gedeeltelijke perceelen, vult de bewaarder het formulier no. 7 in.

Art. 18. Alle overgangen van eigendom of zakelijke regten daarop, die geene voorafgaande meting vereischen, worden zoo spoedig mogelijk, na de boeking in formulier no. 6, in de formulieren no. 3 en 4 in toepassing gebragt.

Art. 19. Dit geschiedt door in formulier no. 3, onder den ouden naam, dien van den nieuwen regtverkrijger te schrijven, en daar naast in de kolommen 8 en 9 den datum en het nommer van den nieuwen regtstitel te vermelden.

In kolom no. 12 wordt de aard van den overgang en het volgnommer van formulier no. 6 vermeld.

Art. 20. In het formulier no. 4 worden de overgegane perceelnommers met eene dunne inktstreep leesbaar doorgehaald.

Daarna worden zij bij de namen der verkrijgers in kolom no. 3 ingevuld.

In geval de verkrijger nog niet in de nieuwe naamlijst voorkomt, wordt de nieuwe naam ingeschreven in het 2de gedeelte van het formulier tegenover een alphabetisch daarmede overeenstemmende naam in het eerste gedeelte, en worden de sectie letters en nommers daarnaast vermeld.

Art. 21. Bij het vestigen van een zakelijk regt wordt in kolom no. 11 of kolom no. 15 van formulier no. 3, (naar den aard van het zakelijk regt) den naam van den regtverkrijgenden ingevuld, en in kolommen nos. 8 en 9 de dagteekening en het nommer van den regtstitel vermeld, met bijvoeging van de initialen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

R v E voor regt van erfpacht
R v O „ „ „ opstal
R v V „ „ „ vruchtgebruik
R v G „ „ „ gebruik
R v E D „ „ „ erfdienstbaarheid.

ART. 22. Bij overgang van een zakelijk regt wordt gehandeld als in artikel 19 omtrent wijziging in den eigendom is bepaald.

ART. 23. De hermetingen, die de perceelen, geboekt ten gevolge van de in artikel 15 genoemde veranderingen, moeten ondergaan, zullen, behoudens de toepassing van artikel 56 op de hoofdplaats twee maal, en voor de overige gedeelten binnen het gewest eenmaal 's jaars plaats hebben.

Bij deze opnemingen zal te velde van den zak-atlas gebruik gemaakt mogen worden.

ART. 24. Bij de in het vorig artikel bedoelde hermeting mogen de gemeten lengten met de afmetingen van het minute plan niet meer verschillen dan:

$^1/_{400}$ voor groote afmetingen, en $^1/_{200}$ voor perceel scheidingen.

Binnen deze grens worden de gevonden verschillen over de gemeten lengten evenredig verdeeld.

ART. 25. Op de hulpkaart (formulier no. 9) worden van het minuteplan de grenzen van het perceel of der perceelen, waar binnen de terreinsverandering heeft plaats gehad, zeer juist overgenomen.

De nieuwe grenzen worden in verband met de overgenomene op de hulpkaarten gekaarteerd.

ART. 26. Kadastrale perceelen verkrijgen nieuwe nommers, wanneer het bij de hermetingen ingevolge artikel 23 of artikel 56 blijkt, dat de grenzen van een of meer oude perceelen wijziging hebben ondergaan.

De nieuw ontstane perceelen worden zoodanig genommerd, dat ze met de oude, welke in de betrokken sectie reeds bestaan, eene onafgebroken reeks vormen.

Veramleringen echter, binnen den omtrek van één oud kadastraal perceel, zooals door stichting, bijbouw en afbraak van gebouwen, daarstellen of opheffing van aangelegde werken ontstaan, worden wel in kaart gebragt en kunnen wijziging in de omschrijving vorderen, doch hebben geene verandering van het kadastraal nommer ten gevolge.

ART. 27. Bij de berekening der inhoudsgrootte van de nieuwe perceelen mag met de bekende oppervlakte der oude geen grooter verschil bestaan dan:

$^1/_{300}$ voor perceelen grooter dan een hectare,
$^1/_{150}$ voor die, welke eene oppervlakte van 10 ares tot 1 hectare hebben, en
$^1/_{50}$ voor perceelen beneden de 10 ares.

De gevonden verschillen binnen deze grens worden op de nieuwe perceelen evenredig verdeeld, zoodanig, dat de gezamenlijke oppervlakte der nieuwe juist overeenkomt met die der oude perceelen.

ART. 28. Op elke hulpkaart mogen slechts perceelen tot éénzelfde sectie behoorende, voorkomen.

ART. 29. De nieuwe grenzen worden in rood, de vervallene in licht blaauw en de onveranderde in zwart getrokken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 30. De huizen, het water, de wegen enz. worden op de hulpkaarten op d zelfde wijze gekleurd als voor de minute plans is voorgeschreven bij Staatsblad 1875 no. 183.

ART. 31. De hulpkaarten worden zoo veel mogelijk ten volle Noord gerigt, en de ruitlijnen worden van het minute plan zeer naauwkeurig in blaauwen inkt overgenomen.
Zoo het plan niet ten volle Noord gerigt kan worden, wordt het Noorden door een pijl aangeduid.
De nommers en letters der ruiten worden op de hulpkaarten overgenomen.

ART. 32. Aan de hulpkaarten wordt, na gemaaktgebruikt, met rooden inkt een doorloopend nommer gegeven, waarna zij sectiesgewijze in afzonderlijke omslagen worden geborgen.
De hulpkaarten tot één of meer secties behoorende, worden te zamen in eene portefeuille bewaard.

ART. 33. De veldaanteekeningen worden nagenoeg op maat, zeer duidelijk opgemaakt, de nommers der nieuwe perceelen worden er in rood op ingevuld.
Zij worden in afzonderlijke portefeuilles, voor elke afdeeling goed gerangschikt, bewaard.

ART. 34. Na het opmaken der hulpkaart wordt formulier no. 8 ingevuld.
In denzelfden staat mag slechts ééne sectie behandeld worden.
Elke post, dat is elke op zich zelf staande verandering binnen de grenzen van een of meer oude perceelen, wordt afgesloten.

ART. 35. De inhouds grootte van elk oud perceel, vermeld in kolom no. 6, moet sluiten met de som van de gedeelten der nieuwe perceelen, vermeld in kolom no. 8, en die van elk nieuw perceel in kolom no. 14 met de in kolom no. 16 vermelde gedeelten der oude perceelen.

ART. 36. Voor elken post moet het totaal der oude perceelen in kolom no. 6 sluiten met het totaal der nieuwe in kolom no. 14.

ART. 37. Onder den laatsten post van den staat moet door den bewaarder de navolgende verklaring gesteld en onderteekend worden:
Deugdelijk opgemaakt te.....den.....
De bewaarder

ART. 38. Nadat de bewaarder de hulpkaarten en metingstaten heeft opgemaakt, zendt hij die met het daarbij behoorende veldwerk en een afschrift van formulier no. 7 aan den ingenieur, die nagaat, of aan alle voorschriften is voldaan, of de kaarteering juist is geschied en de berekening naauwkeurig heeft plaats gehad.

ART. 39. Ten blijke, dat het in het vorig artikel bedoelde onderzoek heeft plaats gehad en de stukken in orde zijn bevonden, wordt eveneens onder den laatsten post en op de hulpkaart in den regteronderhoek door den ingenieur voor „gezien" geteekend en worden de stukken onmiddelijk daarna aan den bewaarder teruggezonden.

ART. 40. De laatst opgemaakte metingstaat met de daartoe behoorende bijlagen, moeten vóór den 10en Januarij van het jaar op het dienstjaar volgende, bij den ingenieur

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zijn ingekomen en vóór den 20en van dezelfde maand door den bewaarder zijn terugontvangen.

Aan den voet van dezen laatsten staat wordt het getal oude en nieuwe perceelen vermeld, dat in het afgeloopen dienstjaar behandeld is.

Art. 41. Na weder ontvangst der metingstaten en hulpkaarten, gaat de bewaarder over tot het doorhalen der oude en het boeken der nieuwe perceelen in formulier no. 3.

Art. 42. Van de vervallen perceelen wordt alleen het nommer doorgehaald en in kolom no. 14 vermeld in welke nieuwe nommers het is overgegaan. Tevens wordt kolom no. 12 ingevuld, door vermelding der redenen, die tot de verandering hebben geleid.

Art. 43. De nieuwe nommers worden in formulier no. 3 naar rangorde ingeschreven zoodanig dat het laagste nieuwe nommer volgt op het hoogste oude. In kolom no. 13 worden de oude perceelen vermeld, waaruit de nieuwe zijn getrokken.

Art. 44. Ten blijke, dat de ingeschreven posten behandeld zijn, worden in formulier no. 7 de kolommen nos. 6 en 7 ingevuld.

Art. 45. De wijzigingen, die het formulier no. 4 door de toepassing van de veranderingen in formulier no. 8 opgenomen, moeten ondergaan, geschieden op dezelfde wijze als in artikel 20 is voorgeschreven.

Art. 46. Nadat al de metingstukken van één dienstjaar goedgekeurd bij den bewaarder zijn teruggekomen, worden de kaarten in deze volgorde bijgewerkt:

eerst de nette plans;

daarna de zakatlassen.

en eindelijk de bijbladen.

De verzamelkaarten behoorende bij de nette en zakatlassen worden mede bijgewerkt. De bijwerking moet zijn afgeloopen op ultimo Maart van het nieuwe dienstjaar.

Art. 47. Tot het bijwerken der twee eerste stellen worden de vervallen nommers voorzigtig en net geradeerd en daarna de nieuwe grenzen van de hulpkaarten overgetrokken en het noodige bijgekleurd. Eindelijk worden de nieuwe nommers in de perceelen gesteld.

Op de bijbladen worden de niet vervallen, in grijzen inkt daarop voorkomende grenzen van de veramlerde perceelen in zwart overgetrokken en daarna de nieuwe grenzen uit het veldwerk gekaarteerd en in inkt gezet.

Verder wordt het noodige ingekleurd en eindelijk de nieuwe nommers in de perceelen gesteld.

Art. 48. Bij herhaalde veramlering, zoodat de veramderde perceelen reeds op het bijblad voorkomen, geschiedt de bijwerking door radeering en in de plaats stelling, doch worden de nieuwe grenzen steeds uit het veldwerk gekaarteerd.

Art. 49. Op de minute plans worden de vervallen nommers met carmijn onderstreept.

Art. 50. De metingstaten (formulier no. 8) vormen de voorzending van formulier no. 1, en moeten dus soetiesgewijze gerangschikt en opgeborgen worden.

Art. 51. In de landmeterskommissen, welke volgens de ordonnancien van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en van 21 Februarij 1873 (Staatsblad no. 38) moeten

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

worden overgelegd, zullen, nadat de bepalingen van de ordonnancie van 8 Augustus 1880 (Staatsblad no. 147) in de betrokken kadastrale afdeeling zijn in werking getreden, de onroerende goederen worden omschreven door de aanhaling van de kadastrale kenmerken, bestaande in:

den naam der residentie;

den naam der kadastrale afdeeling;

de sectie-letters en nommers der perceelen, waaronder het onroerend goed bij het nieuwe kadaster bekend is, en de inhoudsgrootte.

De landmeterskennis, afgegeven bij den eersten overgang van eenig goed na de in werking treding van de bepalingen der ordonnancie van 8 Augustus 1880 (Staatsblad no. 147) moet daarenboven bevatten het verpondingsnommer.

De laatst voorgaande omschrijving volgens het nieuwe kadaster wordt steeds vermeld, ingeval sedert de jongste acte, het onderwerpelijk goed ten gevolge van splitsing, vereeniging, enz. een nieuw kadastraal nommer heeft gekregen.

ART. 52. In geval van openbaren verkoop worden de bewijzen van eigendom, volgens artikel 19 der instructie in Staatsblad 1819 no. 81 aan het vendukantoor ingeleverd, door den bewaarder onderzocht, die, als geene landmeterskennis vereischt wordt, er eene opgaaf der kadastrale kenmerken bijvoegt, welke door het vendukantoor wordt gehecht aan het extract uit de vendurol bedoeld in artikel 18 der ordonnancie van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en artikel 10 der ordonnancie van 21 Februarij 1873 (Staatsblad no. 38).

ART. 53 Zoo de overeenkomst gedeeltelijke perceelen betreft, wordt op de landmeterskennissen tevens vermeld, dat de geschatte waarde, of, bij publieken verkoop de koopsom, slechts betrekking heeft op het gedeelte, dat op den mede overgelegden meetbrief, bedoeld in het volgende artikel, nader is aangeduid.

ART. 54. In dat geval wordt aan de landmeterskennis een meetbrief gehecht als bedoeld in artikel 2 der ordonnancie van 8 Augustus 1880 (Staatsblad no. 147).

ART. 55. Ten einde den in het vorige artikel bedoelden meetbrief te kunnen verstrekken, doet de bewaarder op aanvrage de noodige opmetingen verrigten.

ART. 56. Zooden de bewaarder kennis krijgt van de overschrijving der acte, waarbij de bedoelde gedeeltelijke perceelen zijn overgegaan, maakt hij eene hulpkaart en den daarbij behoorenden metingstaat op, waarin aan elk der gedeelten een nieuw nommer wordt gegeven en past de in dit reglement voorgeschreven verrigtingen later daarop toe. Blijken de nieuwe grenzen bij de opmeting in het vorig artikel bedoeld van blijvenden aard te zijn, dan kan het opmaken der hulpkaart en de hiervoren bedoelde toepassing dadelijk geschieden.

ART. 57. Ieder, die zulks verlangt, kan inzage en uittreksels verkrijgen van de kadastrale kaarten en registers tegen betaling van het daarvoor verschuldigde salaris.

ART. 58. Voor de af te geven uittreksels uit de formulieren nos. 3. en 4 worden modellen gedrukt, vast te stellen door den departements chef, tot wiens werkkring het kadaster behoort (Zie bladz....)

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 59. De uittreksels moeten den toestand van de daarop voorkomende perceelen aangeven, zoo als die op het oogenblik der aangifte bekend is, tenzij de aanvrager den toestand mogt verlangen, zoo als hij was op een door hem aan te geven tijdstip.

Deze tijdstippen worden in de verklaringder uittreksels opgenomen.

ART. 60. In den linker bovenhoek der uittreksels uit de kadastrale plans moeten de naam der kadastrale afdeelingen en de sectie letters worden vermeld, benevens de schaal, waarop het extract is vervaardigd.

Op eene geschikte plaats wordt de volgende onderteekende verklaring gesteld:

Afgegeven door mij, bewaarder te.. .....

den.....

Verder wordt op elk uittreksel een noordpijl en, zoo zulks verlangd wordt, ook eene schaal geteekend.

ART. 61. Op elk stuk wordt het bedrag van het salaris vermeld zoomede het volgnommer van het register, waarin het salaris is geboekt.

ART. 62. De bewaarder verstrekt kosteloos inzage, inlichting en uittreksels uit de kadastrale plans en registers ten gerieve van alle takken van openbare dienst.

ART. 63. De aanvragen daartoe geschieden door den chef van de dienst in eenig gewest, het hoofd van gewestelijk bestuur of den chef van een departement; wat den eerste betreft met vermelding der redenen, waartoe de uittreksels of inlichtingen moeten dienen.

ART. 64. Ingeval van verschil tusschen den aanvrager (geen hoofd van gewestelijk bestuur of departement) om gratis inlichtingen of uittreksels, en den bewaarder omtrent de bevoegdheid tot het aanvragen of de strekking van het gevraagde, beslist het hoofd van gewestelijk bestuur.

ART. 65. De opbrengst van de vastgestelde of nog vast te stellen salarissen wordt elke drie maanden gestort in 's landskas op den voet van het bepaalde bij artikel 1, ten vijfde, van de voorschriften, gearresteerd bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 10 December 1873 no. 6.

ART. 66. In een register, waarvan het model wordt vastgesteld door den directeur, tot wiens werkkring deze diensttak behoort, worden geboekt alle aanvragen om landmeterskennissen, met vermelding van den datum der aanvrage, den aard van den overgang, de geschatte waarde, den naam van den verkrijger enz.

ART. 67. De ingevolge artikel 35 der ordonnancie van 21 April 1834 (Staatsblad no. 27) en artikel 27 van de ordonnancie van 21 Februarij 1873 (Staatsblad no. 38) in te dienen opgaven bestaan in extracten uit het register, in het vorig artikel bedoeld.

ART. 68. In een register, vast te stellen alsin artikel 66, worden de ontvangen zegel- en salarisgelden geboekt.

ART. 69. Door den bewaarder worden aangelegd en bijgehouden twee inventarissen, één van meubelair en instrumenten, een van de aanwezige kaarten en registers.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 70. De metingen ingevolge eene op II 3o van artikel 1 van Staatsblad 1879 no. 164 gegronde opdragt door den bewaarder te verrigten in de nog niet kadastraal opgemeten gedeelten van het gewest, geschieden met dezelfde naauwkeurigheid en volgens dezelfde methode als op dat stuk in Staatsblad 1875 no. 183 is voorgeschreven.

ART. 71. Wanneer het metingen betreft van 50 bahoes of meer (± 35 hectares) wordt de meting aan drie vaste punten zoodanig verbonden, dat bij latere kadastrale opmeting van het omliggend terrein, deze punten slechts behoeven te worden aangemeten, om het geheel in het nieuwe kadaster te kunnen opnemen.

ART. 72. Die vaste punten kunnen bestaan in:
triangulatie palen van de geografische of topografische dienst;
landhoofden van bruggen;
stevige steenen gebouwen;
tot dit doel opterigten steenen palen en alle vaste kenteekenen van blijvenden aard.

ART. 73. De noodige opterigten palen worden bekostigd door den aanvrager.

ART. 74. De hiervan op te maken kaarten worden met de daarvan duidelijk opgemaakte veldaanteekening zorgvuldig bewaard.

ART. 75. De bewaarder kan de metingen, door hem te verrigten, opdragen aan een hem met dat doel toegevoegd ambtenaar van het kadaster, in welk geval hij echter verpligt is de op te maken stukken mede te onderteekenen.

ART. 76. Het is den bewaarders en hunnen ondergeschikten verboden, om, zonder toestemming van den departementschef waartoe deze diensttak behoort, andere werkzaamheden voor particulieren te verrigten, dan in dit reglement speciaal zijn genoemd.

ART. 77. Al het benoodigde materieel, als gedrukten, teekenpapier, instrumenten en teekengereedschappen, worden bewaarders verstrekt door den ingenieur, belast met de leiding der kadastrale dienst.

---

## MAANDELIJKSCHE VERSLAGEN.

Bij missive van den Ingenieur belast met de leiding der kadastrale dienst in Nederlandsch-Indie, dd. 1 Juli 1879 no. 5212 en latere aanvullingen daarvan, is voorgeschreven, dat de chefs der opmetingssectien aan de betrokken Ingenieurs maandelijks zullen indienen een verslag in duplo der werkzaamheden, hetwelk zal moeten bevatten:

*a.* Eene opgave van den stand der werkzaamheden op den laatsten dag der verslags-maand.

*b.* Verrichte werkzaamheden in de afgeloopen maand.

*c.* Bijzonderheden van verschillenden aard, personaliaenz.;

*d.* Opgave der vermoedelijk te verrichten werkzaamheden gedurende de op de verslags-maand volgende maand;

*e.* Mededeelingen omtrent de uitoefening der functien van Gouvernements-landmeter.

N. B. De opgaven sub *a* en *b* zullen o. a. moeten bevatten het getal gemeten hectaren en perceelen, en, door het aanbrengen van een doelmatig staatje, den stand van het kaarteerwerk.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Die sub *c* eene vermelding van het getal dagen dat elken ambtenaar of beambte verzuimd heeft wegens ziekte.

Die sub *d* het bedrag van het geïnde salaris en het bedrag der op deze zaak betrekking hebbende ingediende declaratien.

Een exemplaar blijft bij den Ingenieur, met het toezicht belast, berusten, terwijl hij het tweede met zijne bemerkingen toezendt aan den Ingenieur, belast met de leiding van den kadastralen dienst.

Bij circulaire van den Ingenieur, belast met de leiding van den Kadastralen dienst dd. 10 October 1881, no. 412/4, is voorgeschreven, dat ook de Bewaarders van het Kadaster maandelijks aan de betrokken Ingenieurs een verslag in duplo moeten indienen, waaruit gemakkelijk de stand van het werk en de verrichtingen gedurende de verslagsmaand kunnen worden nagegaan en waaruit verder blijkt, welke werkzaamheden in de daarop volgende maand zullen worden verricht, volgens het hier onderstaand model, en waarmede bedoelde Ingenieurs handelen als met de verslagen betreffende de opmetingssecties.

Verslag der werkzaamheden aan de Bewaring van het Kadaster te over de maand 188

A. Algemeene staat der werkzaamheden.

Dit heeft in het algemeen betrekking op het loopende jaar, tenzij het eene zaak geldt, in het vorige jaar of vroeger begonnen en in het loopende jaar voortgezet.

1e. Afgegeven en verstrekt:

..... Meetbrieven tot een bedrag van *f* .....
..... Landmeterskennissen .....
..... Certificaten .....
..... Inzagen .....
..... Kopieën .....
..... Meetkundige verrichtingen .....
Totaal bedrag der ontvangsten na aftrek der zegels .....

2e. Korte algemeene omschrijving der overige in den loop van het dienstjaar verrichte werkzaamheden.

3e. Zoolang de nieuwe kadastrale boekhouding nog niet gereed is, eene korte omschrijving van den stand van dit werk.

B. Verrichte werkzaamheden gedurende de verslagsmaand

1e. Afgegeven en verstrekt:

..... Meetbrieven tot een bedrag van *f* .....
..... Landmeterskennissen id. .....
..... Certificaten id. .....
..... Inzagen id. .....
..... Kopieën id. .....
..... Meetkundige verrichtingen id. .....
Totaal bedrag der ontvangsten buiten het bedrag der zegels *f* .....

2e. Korte algemeene omschrijving der overige in den loop der maand verrichte werkzaamheden.

3e. Korte omschrijving van hetgeen in den loop der maand aan de nieuwe kadastrale boekhouding en de in verbandbrenging is verricht.

C. 1e. Bijzonderheden van verschillenden aard, personalia enz., b. v. overplaatsing, ziekte enz. van ambtenaren, alsmede opmerkingen omtrent ijver, geschiktheid, gedrag, enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

2e. Het bedrag aan declaratien voor verrichtingen buiten de kadastrale afdeelingen.

*d.* Globale opgave omtrent de gedurende de volgende maand te verrichten werkzaamheden.

Bij missive van den Ingenieur, belast met de leiding van den Kadastralen dienst ddo. 17 November 1881 No. 464/2 is voorgeschreven, dat de Ingenieurs, belast met het toezicht en de controle op de kadastrale werkzaamheden aan den Ingenieur-chef van het kadaster dri maandelijks verslag zullen uitbrengen van hetgeen op hunne bureaux gedurende de drie laatste maanden is verricht: omtrent hunne bevindingen bij de inspecties der opmetingssectien en kad. bewaringen; welke buitengewone maatregelen in het belang van den goeden gang der werkzaamheden noodig zijn geweest of nog genomen zullen moeten worden enz. enz.

Wat betreft de verrichtingen op hunne bureaux, zal uit het verslag moeten blijken, hoe de stand van het werk was op het einde van het kwartaal, en wat er in de drie laatste maanden gedaan is; omtrent de inspecties, welke sectien en bewaringen zij bezocht hebben, wat er is nagegaan en hoe het onderzochte werk is bevonden.

De controle moet vooral geschieden in verband met de voorschriften, vastgesteld bij Gouvernements-besluit ddo. 4 Augustus 1879 no. 7 (metingen in de binnenlanden), met de Staatsbladen 1837 no. 3, 1863 no. 158, 1875 no. 183, 1880 no. 147 en 148, 1881 no. 188, de door den Ingenieur-chef van het kadaster gegeven voorschriften bij circulaire 1881 no. 814 enz:

Het verslag moet kort, bondig en rubrieksgewijze zijn ingericht en moet dus meer zijn eene opgave, dan eene verhandeling.

Door de ambtenaren van het kadaster, die aan het hoofd van Bureaux of opmetings-sectien staan, wordt een inventaris aangehouden van de bij hun in verantwoording zijnde meet- en teeken-instrumenten en het meubilair (Zie bladz. . . .)

Deze inventaris wordt halfjaarlijks en wel in het begin van Januari en van Juli aan den directen chef ingezonden, die hem met zijne bemerkingen voortschikt aan den Ingenieur, belast met de leiding van den kadastralen dienst.

Daarbij worden tevens aanvragen gedaan voor de benoodigdheden van het volgende halfjaar.

Aan de chefs van opmetings-sectien, Bewaarders en Ingenieurs worden op kost van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur door de Residenten voorschotten verstrekt, ter bestrijding van koelieloonen en andere noodzakelijke uitgaven bij de metingen en voor verzendingen van instrumenten enz. tot bedragen van hoogstens *f* 500.

Herhaalde voorschotten worden gegeven, nadat de vorigen behoorlijk, zooveel mogelijk onder overlegging van kwitantien zijn verantwoord.

(Zie bladz. . . .) de modellen voor de verantwoordingen en kwitanties.

Door de chefs van opmetingssectien en de Bewaarders moet jaarlijks op 10 Januari een staat aan hunnen onmiddelijken chef worden ingediend over den stand van het werk, welke chef hem met zijne bemerkingen doorzendt aan den Ingenieur, belast met de leiding van den Kadastralen dienst. (Zie bladz. . . .) het model voor dezen staat.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# VOORSCHRIFTEN

VOOR DE

## bijhouding der kaarten van de voormalige statistieke opneming.

Gouvts. besluit van 20 Mei 1880 no. 18 art: 2.

ART. 1. De mantris, belast met de bijhouding der kaarten van de voormalige statistieke opneming, staan onder de bevelen van den Ingenieur van het kadaster, belast met de leiding der kadastrale dienst in *Nederlandsch-Indië*.

Deze laatste wordt in de uitoefening van het noodige toezigt op de bijhouding der kaarten geassisteerd door een of meer ambtenaren van het kadaster, onder wier onmiddelijke bevelen de mantris der bijhouding werken; terwijl aan de hoofden van plaatselijk bestuur daar, waar voornoemde kaarten bewaard worden, is opgedragen te zorgen, dat de mantris geregeld en op tijd op het kantoor verschijnen en behoorlijk werken.

ART. 2. De werkzaamheden voor de bijhouding van genoemde kaarten worden gesplitst in bureau- en veldwerk.

Met de leiding *van* — en de verantwoordelijkheid *voor* het bureauwerk zijn de mantriteekenaars belast, terwijl zij tevens toezigt houden op de geregelde en tijdige opmeting der grondveranderingen door de mantris in hunnen kring daarmede belast.

Het veldwerk, d. i het opmeten der gerapporteerde en het opsporen en meten van de verzwegen grondveranderingen is de taak der daartoe aangewezen mantriopnemers.

*Werkzaamheden van de mantriteekenaars.*

ART. 3. Op het kantoor van elken mantriteekenaars moeten de ondervolgende staten aanwezig zijn en bijgehouden worden:

*a.* de inventaris van het materieel (meubilair, instrumenten en teekengereedschappen) zoowel in gebruik op het kantoor, als bij de mantris met het opmeten der grondveranderingen belast (bijlage 1);

*b.* inventaris van het archief.

ART. 4. Tot het archief van het teekenkantoor behooren:

I. de maandelijksche werkstaten en dagboeken der mantris (bijlage 2);

II. de maandelijksche en jaarlijksche verantwoordingstaten der koeliegelden bijlage 3):

III. De net-desakaarten met daarbij behoorende staten, grondregisters en hulpkaarten en districtskaarten:

IV. de kwartaalstaten der gerapporteerde grondveranderingen (bijlage 4);

V. het register der geconstateerde grondveranderingen (bijlage 5);

VI. de staten litt. A. (opgemaakt volgens het bij het besluit van 8 October 1876 no. 28 gearresteerde model (bijlage 6);

VII. de staten der verzwegen maar opgemeten grondveranderingen (bijlage 7);

VIII. het register der ontginningen (bijlage 8);

IX. de staat, aantoonende de splitsingen en zamentrekkingen van desagebieden, districts gewijze ingenaaid (bijlage 9);

X. de staat van foutive hulp- en desakaarten (bijlage 10).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 5. De inventaris van het materiëel wordt door den mantriteekenaar goed bijgehouden en dient hij daarvan uiterlijk 10 dagen na het einde van elk kwartaal een exemplaar aan den ambtenaar belast met het toezigt op de bijhouding in, vergezeld zoo noodig, van de processen-verbaal in duplo van afgekeurde voorwerpen en van eene aanvraag om nieuwe ter vervanging van de afgekeurde; alsook van eene aanvraag om de voor het loopende kwartaal benoodigde gedrukten, schrijf- en teekenbehoeften, enz.

ART. 6. De inventaris van het archief wordt alleen op het kantoor bijgehouden en aldaar door den ambtenaar, met het toezigt belast, geverifiëerd.

ART. 7. De maandelijksche werkstaten en het dagboek van den mantriteekenaar worden uiterlijk op den 8sten van elke maand ingediend.

De daartoe noodige dagboeken der mantris van de opmetingen worden door deze uiterlijk op den 3den van elke maand aan den mantriteekenaar gezonden, die daaruit de werkstaten opmaakt en de dagboeken op zijn kantoor bewaart.

ART. 8. In het begin van elke maand ontvang de mantriteekenaar op aanvraag een voorschot op de koeliegelden, voldoende om aan elken der onder hem werkzame mantris een voorschot van *f* 20.— te kunnen geven.

ART. 9. Tegelijk met hunne dagboeken zenden de mantris hunne verantwoording der uitgegeven koeliegelden aan den mantriteekenaar op; heeft deze die stukken uiterlijk op den 5den der maand nog niet ontvangen, zoo maakt hij daarvan melding aan den ambtenaar met het toezigt belast.

ART. 10. Tegelijk met de werkstaten dient de mantriteekenaar de maandelijksche verantwoording der koeliegelden in, opgemaakt uit de hem geworden verantwoordingen der mantris, welke als bewijsstukken daarbij worden overgelegd.

ART. 11. De net-desakaarten worden districtsgewijze in trommels opgeborgen op het teekenkantoor.

De klad-desakaarten blijven in handen der mantris van de opmeting en worden eveneens in trommel bewaard. In elken trommel der net-desakaarten wordt bovendien de districtskaart in een portefeuille geborgen.

ART. 12. Naar gelang de hulpkaarten en graadboekjes binnenkomen, worden zij districtsgewijze in portefeuilles, waarop buiten de naam van het district te lezen is, opgeborgen, en wel volgens het volgnommer van de desa, waarbij er op gelet moet worden, dat de hulpkaarten en graadboekjes van elke desa in een omslagvel verzameld worden.

Successivelijk overtuigt zich alsdan de mantriteekenaar van de goede kaartering volgens de graadboekjes en brengt de grondveranderingen op de net-desakaarten over.

ART. 13. Het overbrengen van alle grondveranderingen geschiedt slechts op de desakaarten, terwijl grondveranderingen van groot belang, zooals: veranderingen van wegen, rivieren en waterleidingen, het verlaten van oude of het aanleggen van nieuwe desa's of gehuchten, splitsingen of zamentrekkingen van desagebieden, ook op de districtskaarten worden bijgehouden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Hierbij geldt als regel, dat de *nieuwe grenzen* van het desagebied op eene duidelijk zigtbare wijze in carmijn uitgewasschen, de nieuwe nommers in rood ingeschreven, en de oude met roode strepen doorgehaald worden.

Art. 14. Blijkt het geheel onmogelijk de grondverandering op de kaart over te brengen, hetzij omdat de hulp-, dan wel de oorspronkelijke kaart geheel foutief is, dan wordt de hulpkaart en het graadboekje in een daarvoor bestemde portefeuille opgeborgen en te zijner tijd aan den mantri der opmeting tot nader onderzoek teruggegeven.

Art. 15. Van den uitslag van dit onderzoek brengt de mantri later rapport uit, en mogt daarnit blijken, dat de oorspronkelijke kaart foutief was, dan beslist de ambtenaar met het toezigt belast, bij de eerste inspectie, of tot eene geheele dan wel gedeeltelijke hermeting der desa zal worden overgegaan.

Blijkt de hulpkaart foutief, dan wordt deze verbeterd en wordt daarna door den mantriteekenaar onderzocht, of zij thans op de desakaart kan worden overgebragt.

Van de foutiefbevinding, zoowel van de desa- als van de hulpkaart, wordt door den mantriteekenaar aanteekening gehouden in een daarvoor aan te houden staat (bijl. 10, voor zooveel betreft de desakaarten).

De foutiefbevinding der hulpkaarten wordt in een boekje opgeteekend en moet die optceckening bevatten:

het nommer en den naam der desa, den naam van het district en den naam van den mantri, die de grondverandering foutief had opgemeten.

Art. 16. Is de grondverandering op de netdesakaart overgebragt, dan gaat de mantriteekenaar over tot de inhoudsberekening der hulpkaart door middel van glasruiten of driehoeken, en vult het resultaat in de daarvoor op de hulpkaart aanwezige kolom in.

Ook in den staat der gerapporteerde grond veranderingen wordt alsdan de kolom „uitgestrektheden, gemeten" ingevuld en de grondveranderingen in het register der geconstateerde grondveranderingen opgenomen.

Art. 17. Eerst dan ontvangt de hulpkaart haar volgnommer en wel op die wijze, dat de mantriteekenaar zorgt, al de hulpkaarten van dezelfde desa van een *doorloopend* volgnommer te voorzien. Dit volgnommer wordt ook opgenomen in het register der geconstateerde grondveranderingen.

Hierna wordt eindelijk de hulpkaart en het graadboek weder in de portefeuille opgeborgen, volgens het doorloopend volgnommer op het omslagvel der betrokken desa.

Art. 18. De staten van gerapporteerde grondveranderingen ontvangt de mantriteekenaar kwartaalsgewijze van het bestuur en draagt bij zorg, dat de mantri's der opmeting die opgaven zoo spoedig mogelijk ontvangen.

Art. 19. Op het einde van elk semester zendt de mantriteekenaar die staten aan het hoofd van plaatselijk of gewestelijk bestuur terug, nadat hij van de constateerde grondveranderingen de kolom „uitgestrektheid gemeten" ingevuld heeft, ten teeken, dat de grondverandering opgemeten is.

Kan de grondverandering om de eene of andere reden niet geconstateerd worden, dan blijft de eerstgenoemde kolom ongevuld, en wordt in de kolom „aanmerkingen" de reden opgegeven, waarom deze post niet behandeld is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 20. Eveneens worden op het einde van elk halfjaar, volgens het register der geconstateerde grondveranderingen de staten litt. A. (bijlage 6) voor elke desa ingevuld.

Art. 21. Het register der geconstateerde grondveranderingen en de staten litt. A. worden districts- of onderdistricts gewijze ingenaaid in de volgorde der *pingem*-nommers; voorts moet bij elk register eene alphabetische *zaamlijst* der daarin voorkomende desas gevoegd worden, waarin achter de namen het pingem-nommer der desa voorkomt.

Art. 22. De hulpkaarten en graadboekjes van verzwegen grondveranderingen worden voorloopig in eene afzonderlijke portefeuille opgeborgen, en wel districtsgewijze in afzonderlijke omslagen.

Halfjaarlijks wordt aan het bestuur een staat van de verzwegen grondveranderingen aangeboden, en worden zij eerst dan op de kaart en in het register der geconstateerde grondveranderingen overgebragt, nadat zij door het bestuur zijn goedgekeurd.

Art. 23. Van het register der aangevraagde ontginningen, door de districtshoofden aangehouden, ontvangt de mantriteekenaar jaarlijks een afschrift, waarnit hij een extract volgens het aan deze instructie gehecht model (bijlage 8) opmaakt, voor elk district afzonderlijk, maar in een bundel.

Is de termijn, waarbinnen de ontginning had moeten plaats hebben, verstreken, dan draagt hij aan den mantri, met de opmeting belast op, bij zijne *eerste* halfjaarlijksche tournée naar den toestand der ontginning onderzoek te doen.

Heeft de ontginning plaats gehad overeenkomstig artikel 5, sub 2 en 3 van Staatsblad 1874 no. 79 d.i., is de nieuw ontgonnen grond met duurzame teekens afgebakend, en zijn op hellend terrein de voorgeschreven terassen aangelegd, dan wordt de nieuwe ontginning als gewone grondverandering opgemeten en verder behandeld.

Heeft de ontginning niet volgens de genoemde voorwaarden plaats gehad dan houdt de mantriopmeter daarvan aanteekening en geeft daarvan kennis aan den mantriteekenaar.

Halfjaarlijks, in den loop van Januarij en Julij dient de mantriteekenaar eenen staat aan het hoofd van plaatselijk bestuur in, aantoonende den toestand der aangevraagde ontginningen, waarvan de termijn van den duur der ontginning afgeloopen is.

Art. 24. De splitsingen of zamentrekkingen van desagebieden, even als de foutief-bevindingen der desa- en hulpkaarten worden behoorlijk op het kantoor van den mantriteekenaar bijgehouden.

Art. 25. Den tijd, die den mantriteekenaars na het verrigten van genoemde werkzaamheden nog mogt overblijven, besteden zij aan het vernieuwen der kladdesakaarten op de in art. 27 aangegeven wijze.

Tevens zijn zij verpligt aan de hoofden van plaatselijk en gewestelijk bestuur de door dezen gevraagde inlichtingen, staten, kopiën van kaarten, enz. te verstrekken.

Van die werkzaamheden en de dagen, daaraan besteed, maken zij in hun dagboek melding.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Werkzaamheden van de mantris, belast met het opmeten der grondveranderingen.**

Art. 26. Deze mantris hebben met niets anders bemoeijenis dan met het opmeten en het op de hulpkaart overbrengen van gerapporteerde of verzwegen en opgespoorde grondveranderingen in den hun aangewezen kring.

Hiertoe moet ook gerekend worden het hermeten van desas, die bevonden zijn gedeeltelijk of geheel foutief te zijn opgemeten.

Tot de hier bedoelde metingen behoort ook het opmeten van de grenzen der tegalvelden, bij de desa-bewoners in gebruik en van de gronden tot het staatsdomein behoorende, overal waar die door de ambtenaren van het binnenlandsch bestuur, overeenkomstig de circulaire van den Directeur van binnenlandsch bestuur dd. 14 October 1876 no. 13 zijn of zullen worden afgebakend.

De inboudsberekening der grondveranderingen geschieden op het kantoor door den mantriteekenaar.

Art. 27. Gedurende den tijd, die hun na genoemde werkzaamheden nog overblijft, houden zij zich op het kantoor van den mantriteekenaar bezig met het vernieuwen van klad-desakaarten, welk werk door den mantriteekenaar zóódanig geregeld wordt, dat het eerst die kaarten vernieuwd worden, wier slechte toestand zulks het meest noodzakelijk maakt.

Tot dat einde worden kopiën gemaakt van de netdesakaarten en worden alsdan de nieuwe kaarten als net-, de andere als kladdesakaarten beschouwd.

De mantris, woonachtig op plaatsen waar geen teekenkantoor gevestigd is, ontvangen voor dat doel net-desakaarten van den mantriteekenaar, en wel op zijn hoogst 5 net-desakaarten tegelijk.

Art. 28. Voor het opmeten der grondveranderingen begeven de mantris zich 2 keeren in het jaar op reis, en wel tegen het einde van Januarij en van Julij.

Op hunne eerste tournée meten zij *alle* grondveranderingen op, die in de laatste 2 kwartalen van het afgeloopen jaar gerapporteerd zijn; op hunne 2de tournée de grondveranderingen in het 1ste en 2de kwartaal van het loopende jaar gerapporteerd.

Art. 29. Zij rigten hunne reizen zóó in, dat zij successivelijk in de meest geschikte volgorde alle desas aandoen, waarvan grondveranderingen gerapporteerd zijn; Daarbij doen zij tevens moeite, om de verzwegen grondveranderingen door informatie bij de desabewoners, en door het vergelijken van de kaarten met het terrein, op te sporen en wel zóódanig, dat na een tijdverloop van 5 jaar het geheele, hun voor het opmeten der grondveranderingen aangewezen terrein met de kaarten vergeleken is.

Art. 30. Ook de verzwegen door hen opgespoorde grondveranderingen meten de mantris op, en leggen daarvan een bijzonderen staat aan, (bijlage 7) dien zij bij hunne terugkomst met de hulpkaarten aan den mantriteekenaar afgeven.

Art. 31. De opmeting der grondveranderingen geschiedt met de stnalkalder-boussôle of équerre cylindrique en met behulp van het patent-niveau en de daarbij behoorende projectietafel.

De daarvoor noodige aanteekeningen worden in het graadboekje (bijlage 11) in potlood opgeteekend en t'huis in inkt overgetrokken.

Is de mantri niet in het bezit van een patent-niveau en moet hij in bergachtig terrein meten, zoo draagt hij zorgt, dat de ketting onder het meten zooveel mogelijk

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

horizontaal worde gehouden, al moet hij dan ook bij zwaar hellend terrein slechts lengten van halve of kwartkettingen in eens meten.

ART. 32. Zooveel mogelijk maken de mantris bij het meten gebruik van hulplijnen, om van daaruit door loodlijnen met behulp van den ketting de détails in te meten.

ART. 33. Het kaarteeren der hulpkaarten geschiedt op daarvoor te verstrekken gedruktens volgens het hieraan gehechte model (bijlage 12).

Vóór het opmeten der grondverandering vult de mantri den naam der desa op de hulpkaart in, en maakt daarop eene kopie van het blok, waarbinnen de grondverandering voorkomt, in zwarte lijnen.

ART. 34. De grondverandering moet vastgemeten worden aan minstens 2 bestaande vaste punten, die zoowel op het terrein als op de kaart aanwezig zijn.

Op de hulpkaart worden deze punten met eene roode stip en een kringetje daaromheen aangeduid.

Ook de *nieuwe* grenzen moeten op de hulpkaart in rood worden getrokken en de nieuw ontstane blokken van zwarte letters voorzien worden, die in de daarvoor aanwezige kolommen op de hulpkaart ingevuld en nader omschreven worden.

Vervallen grenzen van blokken of perceelen worden op de hulpkaart met lichtblaauwe lijnen aangegeven.

Aangezien het volgnommer der hulpkaart eerst op het teekenkantoor door den mantriteekenaar wordt ingevuld, wordt door den mantriopmeter geen volgnommer aan de hulpkaart gegeven.

ART. 35. Gedurende zijne tournée kaarteert de mantri de hulpkaarten slechts in potlood, totdat hij overtuigd zal zijn, dat bij de meting geene fouten hebben plaats gehad.

Na de terugkomst van den mantri op zijne standplaats worden de hulpkaarten door dezen in inkt afgewerkt en naar gelang ze klaar komen, met de graadboekjes aan den mantriteekenaar overhandigd.

ART. 36. Twee keeren in het jaar, en wel in het begin van Januarij en van Julij, vertoonen de mantriopmeters hunne meet- en teekeninstrumenten aan den mantriteekenaar, die de meerkettingen naauwkeurig verifieert en ter vervanging van onbruikbaar geworden instrumenten nieuwe aanvraagt, onder toezending van de afgekeurde aan den ambtenaar met het toezigt op de bijhouding belast.

Vastgesteld bij art. 2 van het besluit van 20 Mei 1880 no. 18.

### Aanwijzing der Kantoren van bijhouding.

Naar aanleiding van het Gouvts. Besluit dd. 13 Januari 1883 no. 36 worden thans de kaarten van de voormalige statistieke opneming en de daarbij behoorende stukken bewaard en bijgehouden op alle assistent residents hoofdplaatsen waar zulke kaarten zijn opgemaakt.

### Bijblad No. 2369.

I. Personen, die kopien wenschen te vervaardigen van de op de kadastraal statistieke bureaux aanwezige kaarten, moeten zich wenden tot den Directeur van B. Bestuur, die gemachtigd is de vergunning daartoe te verleenen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 26. Deze mantris hebben met niets anders bemoeijenis dan met het opmeten en het op de hulpkaart overbrengen van gerapporteerde of verzwegen en opgespoorde grondveranderingen in den hun aangewezen kring.

Hiertoe moet ook gerekend worden het hermeten van desas, die bevonden zijn gedeeltelijk of geheel foutief te zijn opgemeten.

Tot de hier bedoelde metingen behoort ook het opmeten van de grenzen der tegalvelden, bij de desa-bewoners in gebruik en van de gronden tot het staatsdomein behoorende, overal waar die door de ambtenaren van het binnenlandsch bestuur, overeenkomstig de circulaire van den Directeur van binnenlandsch bestuur dd. 14 October 1876 no. 13 zijn of zullen worden afgebakend.

De inhoudsberekening der grondveranderingen geschieden op het kantoor door den mantriteekenaar.

Art. 27. Gedurende den tijd, die hun na genoemde werkzaamheden nog overblijft, houden zij zich op het kantoor van den mantriteekenaar bezig met het vernieuwen van klad-desakaarten, welk werk door den mantriteekenaar zóódanig gevolgd wordt, dat het eerst die kaarten vernieuwd worden, wier slechte toestand zulks het meest noodzakelijk maakt.

Tot dat einde worden kopiën gemaakt van de net-desakaarten en worden alsdan de nieuwe kaarten als net-, de andere als kladdesakaarten beschouwd.

De mantris, woonachtig op plaatsen waar geen teekenkantoor gevestigd is, ontvangen voor dat doel net-desakaarten van den mantriteekenaar, en wel op zijn hoogst 5 net-desakaarten tegelijk.

Art. 28. Voor het opmeten der grondveranderingen begeven de mantris zich 2 keeren in het jaar op reis, en wel tegen het einde van Januari en van Julij.

Op hunne eerste tournée meten zij *alle* grondveranderingen op, die in de laatste 2 kwartalen van het afgeloopen jaar gerapporteerd zijn: op hunne 2de tournée de grondveranderingen in het 1ste en 2de kwartaal van het loopende jaar gerapporteerd.

Art. 29. Zij rigten hunne reizen zóó in, dat zij successivelijk in de meest geschikte volgorde alle desas aandoen, waarvan grondveranderingen gerapporteerd zijn;

Daarbij doen zij tevens moeite, om de verzwegen grondveranderingen door informatie bij de desabewoners, en door het vergelijken van de kaarten met het terrein, op te sporen en wel zóódanig, dat na een tijdverloop van 5 jaar het geheele, hun voor het opmeten der grondveranderingen aangewezen terrein met de kaarten vergeleken is.

Art. 30. Ook de verzwegen door hen opgespoorde grondveranderingen meten de mantris op, en leggen daarvan een bijzonderen staat aan, (bijlage 7) dien zij bij hunne terugkomst met de hulpkaarten aan den mantriteekenaar afgeven.

Art. 31. De opmeting der grondveranderingen geschiedt met de smalkalder-boussôle of équerre cylindrique en met behulp van het patent-niveau en de daarbij behoorende projectietafel.

De daarvoor noodige aanteekeningen worden in het graadboekje (bijlage 11) in potlood opgeteekend en t'huis in inkt overgetrokken.

Is de mantri niet in het bezit van een patent-niveau en moet hij in bergachtig terrein meten, zoo draagt hij zorgt, dat de kettting onder het meten zooveel mogelijk

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

horizontaal worde gehouden, al moet hij dan ook bij zwaar hellend terrein slechts lengten van halve ofkwartkettingen in eens meten.

ART. 32. Zooveel mogelijk maken de mantri's bij het meten gebruik van hulplijnen, om van daaruit door loodlijnen met behulp van den ketting de détails in te meten.

ART. 33. Het kaarteeren der hulpkaarten geschiedt op daarvoor te verstrekken gedruktens volgens het hieraan gehechte model (bijlage 12).

Vóór het opmeten der grondverandering vult de mantri den naam der desa op de hulpkaart in, en maakt daarop eene kopie van het blok, waarbinnen de grondverandering voorkomt, in zwarte lijnen.

ART. 34. De grondverandering moet vastgemeten worden aan minstens 2 bestaande vaste punten, die zoowel op het terrein als op de kaart aanwezig zijn.

Op de hulpkaart worden deze punten met eene roode stip en een kringetje daaromheen aangeduid.

Ook de *nieuwe* grenzen moeten op de hulpkaart in rood worden getrokken en de nieuw ontstane blokken van zwarte letters voorzien worden, die in de daarvoor aanwezige kolommen op de hulpkaart ingevuld en nader omschreven worden.

Vervallen grenzen van blokken of perceelen worden op de hulpkaart met lichtblauwe lijnen aangegeven.

Aangezien het volgnommer der hulpkaart eerst op het teekenkantoor door den mantriteekenaar wordt ingevuld, wordt door den mantriopmeter geen volgnommer aan de hulpkaart gegeven.

ART. 35. Gedurende zijne tournée kaarteert de mantri de hulpkaarten slechts in potlood, totdat hij overtuigd zal zijn, dat bij de meting geene fouten hebben plaats gehad.

Na de terugkomst van den mantri op zijne standplaats worden de hulpkaarten door dezen in inkt afgewerkt en naar gelang ze klaar komen, met de graadboekjes aan een mantriteekenaar overhandigd.

ART. 36. Twee keeren in het jaar, en wel in het begin van Januarij en van Julij, vertoonen de mantriopmeters hunne meet- en teekeninstrumenten aan den mantriteekenaar, die de meetkettingen naauwkeurig verifieert en ter vervanging van onbruikbaar geworden instrumenten nieuwe aanvraagt, onder toezending van de afgekeurde aan den ambtenaar met het toezigt op de bijhouding belast.

Vastgesteld bij art. 2 van het besluit van 20 Mei 1880 no. 18.

### Aanwijzing der Kantoren van bijhouding.

Naar aanleiding van het Gouvts. Besluit dd°. 13 Januari 1883 no. 36 worden thans de kaarten van de voormalige statistieke opneming en de daarbij behoorende stukken bewaard en bijgehouden op alle assistent residents hoofdplaatsen waar zulke kaarten zijn opgemaakt.

### Bijblad No. 2369.

I. Personen, die kopien wenschen te vervaardigen van de op de kadastraal statistieke bureaux aanwezige kaarten, moeten zich wenden tot den Directeur van B. Bestuur, die gemachtigd is de vergunning daartoe te verleenen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

II. Alvorens tot het kopieeren mag worden overgegaan zal er retributie worden betaald, overeenkomstig den volgenden maatstaf:

*a.* voor de desa kaarten, geteekend op de schaal van 1 : 2500 : *f* 4 per desa kaart.

*b.* voor kaarten, geteekend op de schaal van 1 : 10.000:

| | | |
|---|---|---|
| Beneden de 200 bunders aaneengeschakeld oppervlak | | *f* 8. |
| 200 — 400 | bunders | „ 12. |
| 400 — 1000 | id | „ 20. |
| 1000 — 2000 | id | „ 30. |
| en voor elke duizend bunders meer | | „ 10. |

opklimmende.

*c.* voor kaarten op de schaal van 1 : 100.000 · Beneden de 5000 bunder oppervlak *f* 1 opklimmende.

III. Het kopieeren geschiedt op bovengenoemde bureaux geheel voor rekening van de belanghebbenden en wordt geregeld in verband met de werkzaamheden en de localiteit op die bureaux.

Vergrooting af verkleining van de ter kopieering afgegeven kaarten is op het bureau niet veroorloofd.

**Staatsblad 1881 No. 188.**

Vaststelling van een tarief van Salarissen voor de verrichtingen van ambtenaren van het kadaster op aanvraag en ten gerieve van het publiek (Zie bladz. 19.)

*Besluit van den Directeur van Binn. Bestuur dd. 7 December* 1881 No. 780.

Uitlegging van dit tarief en aanvulling (Zie bladz. 50.)

*Missive Directeur Binn. Bestuur dd.* 24 Maart 1882 No. 1867.

Bepaling welk tarief moet worden gerekend voor het afgeven van certificaten (Zie bladz. 22.)

**Staatsblad 1883 No. 156.**

Wijziging van art. 7 van het tarief (Staatsblad 1881 No. 188, (Zie bladz. 21.)

**Staatsblad 1882 No. 311.**

Wijziging van Staatsblad 1874 No. 262 (merkteekenen) (Zie bladz. 24.)

**Gvts. besluit van 20 Mei 1883 No. 16.**

Vastelling van voorschriften voor het vervaardigen van topographische kaarten.

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* Met intrekking van alle daarmede strijdige voorschriften, te bepalen, dat de opvolging van hetdoor den Koning goedgekeurde nieuwe *„voorschrift ter vervaardiging van topographische kaarten, betreffende de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indie"* verplichtend is bij alle kaarten, die voor 's Rijksdienst *in Nederlandsch-Indie* vervaardigd, of door het Rijk *in Nederlandsch-Indie* uitgegeven worden; onder bekendstelling dat later nog een aanvullingsblad bij dat voorschrift zal worden gevoegd, waarop een terrein op de schaal van 1 : 100.000 is voorgesteld:

*Ten tweede:* Het sub 1 genoemde voorschrift (te zamen met het later nog uittegeven aanvullingsblad) voor zoover de voorraad strekt bij het Topographisch bureau te *Batavia* voor het algemeen verkrijgbaar te stellen, tegen den prijs van *f* 5.— (*vijf gulden*) per exemplaar.

Afschrift: enz.

Accordeert met voorst. Register:
*De Gouvernements Secretaris,*
(w.g.) GALLOIS.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Reis- en verblijfkosten.

### Staatsblad 1862 No. 153a.

Reglement op de reis- en verblijfkosten van Europeesche ambtenaren.

Art. 1. De burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië worden, met betrekking tot hunne reis- en verblijfkosten, verdeeld — volgens den maatstaf hunner vaste maandelijksche bezoldiging — in deze vier klassen:
1e. klasse: bezoldiging van ƒ 1000 en daar boven.
2e. klasse: bezoldiging van ƒ 500 tot en met ƒ 999.
3e. klasse: bezoldiging van ƒ 150 tot en met ƒ 499.
4e. klasse: bezoldiging van minder dan ƒ 150.

Art. 2. Door vaste maandelijksche bezoldiging wordt verstaan tractement en doorloopende daggelden of andere inkomsten, voor zoo ver die het tractement vervangen.

Art. 3. Die meer dan één bezoldigde betrekking bekleedt, geniet tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten in de klasse, waartoe hij volgens de hoogst bezoldigde behoort.

Art. 4. Die buiten activiteit met verlof of gepensioneerd is, geniet tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten, voor zooveel hij daarop volgens art. 7 aanspraak heeft, in de klasse, waartoe hij volgens de laatst door hem bekleede betrekking behoorde.
Bij verplaatsing wordt de tegemoetkoming genoten in de klasse, waartoe men volgens de aanvaard wordende betrekking behoort.

Art. 5. Militairen, met eene burgerlijke betrekking bekleed, genieten tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten in de klasse waartoe zij volgens de burgerlijke betrekking behooren.

Art. 6. De tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten bestaat in:
(Dit art. is gewijzigt zie Staatsblad 1882 no. 180. Zie bladz. 141 en vervolg.)

II. Bij reizen te water:

A *Overtogt voor rekening van den lande, met of zonder voeding,*
B *Overtogt voor bedienden,*
C *Scheepsruimte voor bagage,*
D *Daggeld,*
E *Tafelgeld,*

alles overeenkomstig het aan dit besluit gehecht tarief en onder de volgende bepalingen:

1e. Onder reizen *te water* zijn begrepen alle reizen op rivieren, zoogenaamde binnenwateren en over zee.
2e. De scheepsgelegenheid wordt door het plaatselijk bestuur aangewezen op aanvrage van den belanghebbende, gestaafd door de lastgeving tot de reis.
3e. De wijze van overtogt wordt bepaald door de bestaande reglementen en tarieven en door de plaatselijke gebruiken en omstandigheden, alles zoo veel mogelijk met inachtneming van den rang en den stand des reizigers.
4e. *Daggeld* wordt genoten voor al de dagen die de reiziger aan boord heeft doorgebragt.
5e. *Tafelgeld* wordt alleen te goed gedaan, wanneer geene voeding voor 's lands rekening verstrekt wordt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

6e. Wanneer bij plaatsing of verplaatsing gereisd wordt met vrouw en wettige kinderen, wordt bij reizen te water te goed gedaan verblijf aan boord voor de vrouw en kinderen met voeding.

Wanneer geene voeding voor 's lands rekening verstrekt wordt, worden voor de vrouw en ieder kind boven de 15 jaren de volle-, voor ieder kind tusschen de 15 en 2 jaren de helft der bij de vorige § bedoelde tafelgelden te goed geldaan.

Art. 7. Tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten wordt genoten:

*a.* door nieuw benoemden, wanneer zij met eene aanstelling uit Nederland zijn gekomen, van Batavia of van de plaats, waar zij zich na aankomst uit Nederland met goedkeuring der regering gevestigd hebben, naar de plaats van bestemming. Wanneer zij in Indië gevestigd zijn, van de plaats van verblijf naar die van bestemming.

*b.* bij verplaatsing:
van de plaats van vestiging naar die van de nieuwe bestemming.

*c.* bij reizen in commissie van de plaats van vestiging tot de terugkomst aldaar of wel tot de aankomst ter plaatse, waar de reizende zich op nieuw moet vestigen.

*d.* bij ontslag uit de betrekking onder toekenning van wachtgeld:
van de plaats van vestiging naar die (binnen Nederlandsch-Indië), waar de eerste betaalbaarstelling van het wachtgeld verlangd wordt.

*e.* bij weder in activiteitstelling:
van de plaats van verblijf naar die van bestemming.

*f.* bij pensionering:
van de plaats, waar men het laatst actief gediend heeft, naar die, waar men zich binnen Nederlandsch-Indië wenscht te vestigen, mits zulks geschiede binnen het jaar na de toekenning van het pensioen; of van eerstgenoemde plaats naar de meest nabij gelegen haven, waar gelegenheid bestaat ter inscheping naar plaatsen in Nederlandsch-Indië.

*g.* bij toekenning van verlof buiten Nederlandsch-Indië:
van de plaats van verblijf naar de meest nabij gelegen haven, waar gelegenheid bestaat ter inscheping naar plaatsen buiten Nederlandsch-Indië.

*h.* bij toekenning van binnenlandsch verlof wegens ziekte:
van de plaats van vestiging tot die, alwaar de zieke zich, volgens geneeskundig certificaat, tot genezing van zijne ziekte moet ophouden en van daar terug naar de plaats van zijne vestiging.

Art. 8. De tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten wordt berekend naar de afstanden, bij de officiële afstandwijzers aangewezen.

Bij ontstentenis van zoodanige aanwijzing, wordt de juistheid der afstanden gecertificeerd door het hoofd van gewestelijk bestuur.

Art. 9. Het is aan burgerlijke ambtenaren en militairen met eene burgerlijke betrekking bekleed, die voor rekening van den lande reizen, verboden, om zonder eene bijzondere vergunning van den Gouverneur-Generaal, andere personen (lijfbedienden uitgezonderd) mede te nemen of transport te verleenen met de middelen van vervoer

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

hun van Gouvernementswege verstrekt, anders dan in de gevallen bij dit reglement toegestaan, op straffe van betaling van de kosten dier middelen voor den afgelegden afstand.

Art. 10. Bij het te goed doen van daggelden wordt zoowel mogelijk tot maatstaf genomen, dat bij reizen over land met postpaarden ten minste 35 en met andere transportmiddelen ten minste 18 palen, van 400 Rhijnlandsche roeden per dag afgelegd moeten worden.

Art. 11. De geldelijke gevolgen van het moedwillig verzuim door den reiziger, om van eene hem ten minste 24 uren vóór het vertrek aangewezen scheepsgelegenheid gebruik te maken, blijven voor zijne rekening.

Daarenboven worden hem, van den dag van verzuim tot dien der nadere inscheping, geene daggelden te goed gedaan.

Art. 12. Aan den reiziger wordt, indien hij zulks verlangt, een voorschot verleend op de door hem te goed te maken reis- en verblijfkosten, ten bedrage van twee derden van het vermoedelijk eindcijfer der declaratie, of, wanneer de reis langer moet duren dan één maand, van twee derden van het over de eerste maand te goed te maken bedrag.

Art. 13. Vóór het vertrek legt de reiziger eene declaratie aan overeenkomstig het aan dit reglement gehecht model.

Die declaratie wordt vóór het vertrek, ter visering en ten einde daarop aan te teekenen of al dan niet voorschot verleend is, aangeboden te Batavia aan den directeur van financien en elders aan het hoofd van het gewestelijk of plaatselijk bestuur.

Art. 14. In de lastgeving tot reizen wordt tevens het doel der reis kort vermeld.

Indien echter de zaak geheimhouding vordert of eenige andere reden de vermelding van het doel der reis verhindert, wordt zulks uitdrukkelijk in de lastgeving verklaard.

Art. 15. Het origineel of een gewaarmerkt afschrift der lastgeving wordt bij de declaratie overgelegd.

Indien de reis is geschied op mondelingen last, moet daarvan blijken door eene verklaring van den lastgever op de declaratie, met korte vermelding van het doel der reis, behoudens de toepassing van het tweede lid van het voorgaande artikel.

Indien de reis is geschied uit kracht van eene instructie of doorloopende magtiging, wordt die instructie, met verwijzing naar het artikel of die doorloopende magtiging, bij de declaratie aangehaald.

Art. 16. De ambtenaar of het collegie, waaraan de reiziger regtstreeks ondergeschikt is, ziet toe, dat de tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten niet verder te goed gedaan worde dan voor zoo ver de betrokkene diligent is geweest, en doet van zijn gevoelen deswege blijken door eene verklaring op de declaratie te stellen bij de doorzending van dat stuk ter verevening naar de algemeene rekenkamer.

Art. 17. De declaratie wordt binnen een maand na afloop van de reis door den belanghebbende ingediend aan zijnen onmiddelijken chef, ter verdere doorzending aan de autoriteit in artikel 16 bedoeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 18. Voor reizen, welke zich niet verder uitstrekken dan tot eenen afstand van zes palen van 400 Rhijnlandsche roeden buiten de plaats van vestiging, wordt geene tegemoetkoming voor reiskosten verleend.

Daggelden, wegens verpligt verblijf binnen zes palen van de plaats der vestiging, worden te goed gedaan voor al de dagen, gedurende welke de in commissie reizende verpligt is geweest ter plaatse te vernachten.

Art. 19. Dit reglement is van toepassing op van 's landswege bezoldigde godsdienst-leeraars en geestelijken, op vrouwen met eenig ambt bekleed en op de officieren van het sedentaire zeewezen.

Het reglement is niet van toepassing op zoodanige ambtenaren, die voor hunne reizen bij speciale beschikkingen door indemniteiten of op eene andere wijze worden schadeloosgesteld.

De personen, die geene bezoldiging van 's landswege genieten, worden in ieder bijzonder geval door den Gouverneur-Generaal gerangschikt onder eene der klassen, vermeld in art. 1 van dit reglement, wanneer zij tot eenige tijdelijke of doorloopende dienstverrigting ten behoeve van den lande worden geroepen.

Art. 20. De Gouverneur-Generaal is bevoegd in buitengewone of dringende omstandigheden van de bepalingen van dit reglement af te wijken.

## Staatsblad 1882 No. 180.

Wijziging van het tarief bij klein transport.

*Eerstelijk:* Te bepalen dat met ingang van 1 Julij 1882:

A. worden ingetrokken de besluiten van 10 Augustus 1858 no. 43 (Staatsblad no. 89), 16 Mei 1861 no. 14 (Staatsblad no. 35) en 24 April 1864 no. 1 (Staatsblad no. 67), en dat het vervoer van alle Gouvernements gelden, onverschillig met welk doel vervoerd wordende, waar dit niet aan een aannemer is opgedragen, geschiedt tegen de minst te bedingen prijzen, ter beoordeeling van het betrokken hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur;

B. wordt ingetrokken het besluit van 21 November 1863 no. 18 (Staatsblad no. 162), en dat artikel 6 § 1 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij artikel 1 van het besluit van 17 December 1862 no. 32 (Staatsblad no. 153a), zooals die § is aangevuld bij artikel 1 van het besluit van 6 October 1864 no. 6 (Staatsblad no. 148), bij § c. van het besluit van 13 Januarij 1877 no. 11 (Staatsblad no. 12) en bij de §§ *a* en *b* van artikel 2 van het besluit van 24 Augustus 1877 no. 35 (Staatsblad no. 161), wordt gelezen als volgt:

Artikel 6. De tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten bestaat in:

1. Bij reizen over land:

*a.* postpaarden,
*b.* reisgeld,
*c.* transportkosten,
*d.* daggeld,

alles overeenkomstig het aan dit reglement gehecht tarief en onder de volgende bepalingen:

1e. Postpaarden worden alleen verstrekt aan reizigers der 1ste, 2de en 3de klasse.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ondergeschikte ambtenaren, die met hunne chefs reizen en derhalve geen afzonderlijk rijtuig gebruiken, hebben geen aanspraak op de verstrekking van postpaarden.

Waar geen postpaarden van Gouvernementswege gestationeerd en particuliere postpaarden aanwezig zijn, volgens de daarvoor gesloten overeenkomst door den aannemer te leveren, moet daarvan steeds worden gebruik gemaakt.

2e. Reisgeld strekt tot goedmaking der kleine uitgaven aan het reizen met postpaarden verbonden en wordt alzoo alleen te goed gedaan bij gebruik van postpaarden.

3e. Transportkosten worden te goed gedaan aan reizigers der 1ste, 2de en 3e klasse, wanneer geene postpaarden kunnen worden verstrekt, en aan reizigers der 4de klasse.

4e. Daggeld wordt genoten voor al de dagen, op welke de reiziger in het belang zijner dienstreis buiten zijne standplaats verbleven is, onverschillig of hij op die dagen gereisd heeft of niet, behoudens het bepaalde in art. 18 alinea 3 (§ *a* van het besluit van 13 Januarij 1877 no. 11 Staatsblad, no. 12,)

Aan reizende ambtenaren, die op tusschenliggende plaatsen wegens ziekte verblijf moeten houden, wordt eene tegemoetkoming in de verblijfkosten toegekend ten bedrage van hetgeen zij bij verpleging in het hospitaal zouden moeten betalen, ingeval zij zich bevinden op eene plaats alwaar een hospitaal is, welk bedrag zij op hunne declaratiën kunnen in rekening brengen; op plaatsen waar geen hospitaal is, wordt aan de zoodanigen toegestaan in rekening te brengen, voor de eerste tien dagen het daggeld volgens reglement, en voor de meerdere dagen van verblijf eene tegemoetkoming ten bedrage van de helft van dat daggeld.

5e. Wanneer bij plaatsing of verplaatsing (waaronder mede begrepen is het reizen tengevolge van opwachtgeldstelling, bij het toekennen van verlof buiten Nederlandsch-Indië of van pensioen) gereisd wordt met vrouw en wettige kinderen, wordt daarvoor bij reizen over land, zonder postpaarden te goed gedaan een gedeelte van de aan den reiziger zelf toegestane transportkosten als:

voor de vrouw vier vijfde;

voor elk kind boven de 12 jaren drie vijfde;

voor elk kind beneden de 12 jaren twee vijfde.

6e. In de residentie Palembang worden aan de reizigers, langs de wegen waar de bruggen en overvaarten daartoe geschikt zijn en de transportaannemer in het vervoer voorziet, uitsluitend karren op veeren met twee paarden of twee ossen bespannen verstrekt, met dien verstande, dat eene kar als transportmiddel geldt voor een reiziger en een bediende als alleen — en voor twee reizigers als met wettig gezin gereisd wordt.

Tandoes worden langs deze wegen slechts verstrekt aan zieke personen of in bijzondere gevallen aan de vrouwen der reizigers.

Voor bedienden alleen worden geene karren maar bediendenpaarden beschikbaar gesteld.

C. enz.

*Ten tweede:* enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

TARIEF der tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten bedoeld bij art. 6 § 1 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1862 no. 153a), zooals die § gewijzigd is bij art. 1 § B van het besluit van 29 Junij 1882 no. 2.

| Klasse. | Daggeld. | Met postpaarden. | Zonder postpaarden. | |
|---|---|---|---|---|
| | | | Transportkosten per paal. | |
| | | Reisgeld per paal. | Bij reizen wegens plaatsing of verplaatsing. | Bij reizen in commissie of met binnenlandsch verlof wegens ziekte. |
| 1ste | ƒ 10 | 12 cts. | ƒ 1. | ƒ 0.70 |
| 2de | „ 8 | 12 „ | „ 0.85 | „ 0.70 |
| 3de | „ 6 | 12 „ | „ 0.70 | „ 0.50 |
| 4de | „ 6 | — | 0.60 | „ 0.50 |

**Staatsblad 1872 No. 77.**

Reizen per spoor.

ART. 1. Van het vervoer door middel van spoorwegen moet steeds gebruik worden gemaakt wanneer en zoo ver als zij zijn gelegen in de rigting van het oord van bestemming der Gouvernements-reizigers.

De plaatsen in de spoortreinen worden genomen voor den geheelen afstand, dien de reizigers in eens kunnen afleggen.

ART. 2. Behoudens de gevallen, waarin, op grond van reeds verleende of nader te verleenen koncessiën, of krachtens de bepalingen in het algemeen reglement voor de spoorwegdiensten in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1866 no. 132), vervoer tegen verminderde prijzen of kosteloos vervoer plaats heeft, wordt voor het vervoer van Gouvernementsreizigers, hunne gezinnen, bedienden, goederen, enz. betaald volgens de voor het gewoon personen- en goederen-vervoer door de betrokken spoorwegondernemingen vastgestelde en door den Gouverneur-Generaal goedgekeurde tarieven.

ART. 3. De vracht, voor het spoorwegvervoer verschuldigd, wordt voorgeschoten door de Gouvernements reizigers, voor zoo ver zij niet zijn militairen of zeelieden beneden den graad van adjudant-onderofficier, of beambten der justitie en policie.

Voor de aldus voorgeschoten sommen wordt op de gewone wijze gedeklareerd. Echter moeten de deklaratiën zijn voorzien van eene verklaring der reizigers, op den eed aan den Lande afgelegd, dat de opgebragte sommen werkelijk door hen zijn besteed.

ART. 4. In de spoorweg-rijtuigen der *eerste klasse* wordt gereisd:

1o. door de burgerlijke ambtenaren, die bij het reglement op de reis- en verblijfkosten, vastgesteld bij het besluit van 17 December 1862 no. 32 (Staatsblad no. 153a), zijn gerangschikt in de *eerste* en *tweede* klasse van Gouvernements reizigers;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2o. door Luitenant-generaals, Vice-Admiraals, Generaals-majoor, Schouten-bij-nacht en Kolonels: en door Luitenant-kolonels, Majoors, Auditeurs-militair, Substituut-auditeurs-militair, Veld-predikers, en de gelijke rangen bekleedende of daaraan geassimileerde officieren der zeemagt.

In de rijtuigen der *tweede klasse:*

1o. door de burgerlijke ambtenaren, die bij genoemd reglement zijn gerangschikt in de *derde* klasse van reizigers, en voorts door hen, die, ofschoon niet tot deze of tot eene hoogere klasse van reizigers behoorende, ingevolge het besluit van 15 Maart 1861 no. 6 (Staatsblad no. 10) en de wijzigingen en aanvullingen, daarin sedert gebragt of nog te brengen, met partikuliere stoombooten in den Indischen archipel worden vervoerd als passagiers der eerste klasse:

2o. door Kapiteins en Luitenants der landmagt, militaire ambtenaren der 1ste, 2de en 3de klasse en de die rangen bekleedende of daaraan geassimileerde officieren der zeemagt, benevens adelborsten en scheepsklerken, en het opzigt voerend personeel bij den artillerie-konstruktiewinkel op eene bezoldiging van *f* 150.— 's maands of daarboven.

In de rijtuigen der *derde klasse:*

door alle overige landsdienaren.

Art. 5. Aan de Gouvernements reizigers worden voorts, bij reizen langs de spoorwegen, vergoed de kosten van vervoer:

1o. van bedienden en goederen door hen mede te nemen, een en ander naar het aan dit reglement gehecht tarief;

2o. van dienstpaarden, zooveel als worden medegenomen, mits niet meer dan waarvoor als rijpaard fourage genoten wordt;

3o. van een reiswagen, wanneer de reis moet worden aangevangen of voortgezet met postpaarden:

4o. van het wettig gezin des reizigers, wanneer hij reist tot bereiking van zijne eerste of van eene nieuwe standplaats, in de klasse van rijtuigen, waarin hem zelven eene plaats toekomt.

In dat geval wordt bovendien vracht vergoed:

*a.* voor een bediende in een rijtuig van de 3de klasse voor de vrouw, wanneer zij zelve aanspraak heeft op vervoer in een rijtuig der 1ste klasse:

*b.* voor de goederen van de vrouw en de kinderen, naar de reden van *vier-vijfde* voor de vrouw, *drie-vijfde* voor een kind boven de 12 jaren en *twee-vijfde* voor een kind beneden de 12 jaren, van het gewigt, voor den man of vader aangewezen in het tarief, bedoeld bij § 1 hierboven.

Art. 6. Om op den voet der bestaande bepalingen *daggeld* in rekening te kunnen brengen, moeten op de dagen, dat per spoortrein is gereisd, minstens 100 kilometers of 67 palen van 400 rijnlandsche roeden met die gelegenheid per dag zijn afgelegd, of, wanneer de afgelegde afstand minder bedraagt, maar op denzelfden dag tevens andere transportmiddelen zijn gebezigd, moet met die transportmiddelen van het aantal ontbrekende kilometers *de helft* of *een vierde* gedeelte zijn volbragt, naar gelang al dan niet van postpaarden is gebruik gemaakt.

De dag van aankomst ter plaatse van bestemming of van ontscheping wordt evenwel steeds voor een volle reisdag geteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Bijlage van Staatsblad 1872 No. 77.**

| AAN REIZIGERS IN RIJTUIGEN DER. | VERGOEDING VOOR VERVOER VAN. | | | *Aanmerkingen.* |
|---|---|---|---|---|
| | Bedienden in rijtuigen der 3e klasse. | Goederen, naar het gericht in kilogrammen. | | |
| | | Bij reizen in Commissie. | Bij reizen ter bereiking eener eerste of eener nieuwe standplaats. | |
| 1ste klasse | 2 | 100 | 400 (1) of 250. | (1.) Voor 400 kilogrammen wordt alleen vracht vergoed aan opper- en hoofdofficieren der land- en zeemacht, en aan burgerlijke ambtenaren bij het reglement in Stbl: 1862 No. 153a. gerangschikt in de eerste klasse van gouvernements reizigers. |
| 2e klasse | 1 | 100 | 180 | |
| 3e klasse | 1 of 0 (2) | 35 | 110 of 0 (2) | (2.) Vracht voor bedienden of goederen, mede te nemen door reizigers in de rijtuigen der 3e klasse wordt alleen vergoed aan Adjudanten-onderofficier, aan militaire geëmploijeerden beneden den rang van militair ambtenaar en aan de met die beide soorten van landsdienaren in rang gelijkstaande schepelingen der zeemacht. N. B. De in dit tarief voorkomende gewichten worden toegestaan boven de hoeveelheden bagage, waarvoor aan gewone reizigers langs spoorwegen vrijdom van transport wordt verleend. |

**Staatsblad 1877 No. 12.**

Vaststelling van de afgelegde afstanden, waarbij in het geheel niet en bij welke slechts half daggeld gedeclareerd mag worden.

*a.* aan artikel 18 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indie (Staatsblad 1862 no. 153*a*) toe te voegen eene derde alinea van den volgenden inhoud:

Bij reizen in dienst, waarbij de reiziger in één en denzelfden dag van- en naar zijne standplaats heen- en terug reist, mits den minimum afstand overtreffende van zes palen van 400 rhijnlandsche roeden voor reizen met de zoogenaamde groote of kleine transportmiddelen en van vijftig kilometers voor reizen met stoomspoorwagens, buiten de plaats van vestiging, wordt behalve transportkosten, te goed gedaan de helft van het bij het betrekkelijk tarief vastgesteld daggeld eveneens wordt toegestaan voor den dag der terugkomst, wanneer de reis meer dan één dag duurt;

*b.* bij het eerste lid van gemeld artikel, tusschen de woorden „roeden" en buiten" in te lasschen de woorden „voor reizen met de zoogenaamde groote of kleine transportmiddelen en van vijftig kilometers bij reizen met stoomspoorwagens", en die alinea alzoo te doen luiden als volgt:

Voor reizen, welke zich niet verder uitstrekken dan tot eenen afstand van zes palen van 400 rhijnlandsche roeden voor reizen met de zoogenaamde groote of kleine transportmiddelen en van vijftig kilometers bij reizen met stoomspoorwagens, buiten de plaats van vestiging, wordt geene tegemoetkoming voor reiskosten verleend;

*c.* aan artikel 6, 1, *de*, eerste zinsnede, van voormeld reglement, toe te voegen de woorden „behoudens het bepaalde in artikel 18, alinea 3", zoodat die zinsnede luidt:

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Daggeld wordt genoten voor al de dagen, op welke de reiziger in het belang zijner dienstre'ts buiten zijne standplaats gebleven is, onverschillig of hij op die dagen gereisd heeft of niet, behoudens het bepaalde in artikel 18, alinea 3;

*d.* te bepalen, dat voor zoover de voor daggeld ingediende declaratiën niet reeds vóór den eersten der maand, volgende op die, waarin dit besluit is genomen, vereevend en door de algemeene rekenkamer goedgekeurd zijn, bovenstaande regelingen geacht worden in werking te zijn getreden met 1 Januarij 1876.

Afschrift enz.

Gewijzigd bij Stbl. 1882 no. 180, 1883 no. 160.

### Staatsblad 1883 No. 160.

**BESLUIT van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 16 Juni 1883 No. 10.**

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens machtiging des Konings, artikel 18 van het Reglement op de Reis- en verblijfkosten van Burgerlijke Ambtenaren in Nederlandsch-Indië (Staatsblad 1862 no. 153a), zooals dat artikel gewijzigd is bij het besluit van 13 Januari 1877 no. 11 (Staatsblad no. 12) in zoodanigen zin te wijzigen, dat tot aanzien van reizen met stoomspoorwagens, de afstand, waarbinnen geen reiskosten worden vergoed, van 50 kilometer worde teruggebracht tot 9, en dit niet alleen waar het geldt de vergoeding van de eigenlijke reiskosten (§ b van gemeld Staatsblad van 1877 no. 12), maar ook de berekening van daggeld (§ a van dat Staatsblad).

### Bijblad 3496.

Hierbij is bepaald dat het transport voor een reiswagen, voor rekening van den lande komt, wanneer een reiziger de reis met postpaarden begint, onderweg een traject moet afleggen waar geene postpaarden gestationneerd zijn, en daarna de reis met postpaarden moet voortzet ten.

**AFSCHRIFT**

**Circulaire**

Departement van Binnenlandsch Bestuur. BATAVIA, *den* 31 Augustus 1883.

No. 6063.

De wenschelijkheid is gebleken om de declaratien voor reis- en verblijfkosten van de ambtenaren van het Kadaster in de eerste plaats te doen visœren door de betrokken ingenieurs bij dien tak van dienst.

Deze zijn toch uit den aard van de zaak het best in staat om te beoordeelen, dat het verblijf van die ambtenaren op de eene of andere plaats inderdaad noodzakelijk was in het belang van de verrichtte metingen.

Waar die noodzakelijkheid niet blijkt, zullen de in rekening gebrachte kosten niet worden te goed gedaan.

Ik heb daarom de eer UwEdG: te verzoeken, om voortaan declaratiën voor reis- en verblijfkosten van de ambtenaren bij het Kadaster niet dan voorzien van het vereischte certificaat van den betrokken ingenieur aan mij in te dienen.

*De Directeur van Binnenlandsch Bestuur.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

No. 29 **Extract uit het register der Besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.**

*Buitenzorg*, den 2e Februarij 1880.

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk* enz.—

I. enz.—

II. gerekend van 1 October 1879 voor reiskosten:

*a* aan elken chef eener opnemings sectie *f* 50 (*vijftig gulden*) 's maands.

*b* aan elken ondergeschikten landmeter of adjunctlandmeter, en aan elken bij de metingen werkzaam gestelden geemploijeerde *f* 25 (*vijf en twintig gulden*) 's maands; zullende zij, in verband hiermede verder geene reis- en verblijf kosten mogen declareeren voor hunne reizen ten behoeve der metingen van de kadastrale afdeeling, waarin zij geplaatst zijn.

*Ten tweede* enz.—

Extract enz.—

Accordeert met voors. register.

De Gouvernements Secretaris,
(w. g.) Sol.

**Staatsblad 1881 No. I.**

*Eerstelijk:* enz.

*Ten tweede:* Te bepalen, dat voor de werkzaamheden, vroeger opgedragen aan de Gouvernements landmeters, overeenkomstig het reglement, opgenomen in Staatsblad 1862 no. 153[a], reis- en verblijfkosten mogen declareeren:

*a.* de bewaarders en de hun toegevoegde ambtenaren van het kadaster, wanneer zij die werkzaamheden verrichten in nog niet kadastraal opgenomen gedeelten van het gewest, waarin zij werkzaam zijn;

*b.* de overige ambtenaren van het kadaster, voor zoover de metingen plaats hebben buiten de kadastrale afdeeling, waarin zij werkzaam zijn.

*Ten derde:* enz.

**Staatsblad 1881 No. 187.**

Gelet op het besluit van 3 Januarij 1881 no. 4, bij artikel 1 waarvan met intrekking van het bepaalde bij artikel 1 § a van het besluit van 19 Augustus 1873 no. 16, bij wijze van tijdelijken maatregel, aan de bewaarders van het kadaster, aan het hoofd staande van een bureau van bewaring, en aan hen, die als zoodanig fungeeren, is toegekend eene toelage van *f* 50 (*vijftig gulden*) 's maands ter bestrijding van de reis- en verblijfkosten vereischt voor de metingen, bedoeld bij de artikelen 23 en 55 hunner instructie (Staatsblad 1880 no. 148); met bepaling, dat, ingeval die metingen aan een hun toegevoegden landmeter of adjunct-landmeter worden opgedragen, deze, in stede van den bewaarder, in het genot treedt van die toelage; en dat, voor zooveel den bewaarder van het kadaster te *Soerabaja* betreft, deze toelage wordt gerekend te zijn ingegaan met 1 Julij 1880;

Gelezen de missives;

*a.* van den Minister van Koloniën van 23 Februarij 1881, lett. A[2], no. 43/339;

*b* enz.;

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* Krachtens machtiging des Konings den voorschreven tijdelijken maatregel te bestendigen.

*Ten tweede* enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Bijblad 3816.

*Eerstelijk:* Te bepalen, dat de chefs der secties van de kadastrale opname het vrij gebruik hebben van Gouvernements en particuliere postpaarden voor hunne dienstreizen binnen de kadastrale afdeeling, waarin zij zijn geplaatst in gevallen, dat die reizen zich verder uitstrekken dan *zes* palen van hunne standplaats;

Zullende zij alsdan tevens bevoegd zijn, om zich op die reizen te doen vergezellen door een of meer van de aan hen ondergeschikte Europeesche of inlandsche ambtenaren van het kadaster.

*Ten tweede*, enz.

## Staatsblad 1881 No. 174.

*Eerstelijk:* Krachtens magtiging des Konings, vast te stellen en in werking te brengen het volgende:

Reglement voor het verleenen van binnenlandsche verloven aan Europesche burgerlijke landsdienaren in *Nederlandsch-Indië*.

### I. Algemeene bepalingen.

ART. 1. De Gouverneur-Generaal verleent de binnenlandsche verloven aan Europesche burgerlijke landsdienaren in *Nederlandsch-Indië*, voor zoover de bevoegdheid daartoe niet aan andere autoriteiten wordt opgedragen.

Hij behoudt zich echter in het laatste geval voor, het verlof alsnog te verleenen, indien hem blijkt, dat het zonder voldoende redenen is geweigerd.

ART. 2. Binnenlandsche verloven kunnen worden verleend wegens ziekte van den aanvrager of wegens andere gewichtige redenen.

ART. 3. De emolumenten, aan eene betrekking verbonden, worden gedurende het geheele verlof gegeven aan- of verdeeld tusschen de met de waarneming belaste ambtenaren.

Onder de emolumenten worden niet begrepen de voordeelen, welke geacht moeten worden te zijn toegekend om het vast tractement geheel of gedeeltelijk te vervangen, als: pikolgelden, reis- en representatiekosten, indemniteiten voor huishuur, enz.

### II. Verloven wegens ziekte.

ART. 4. Verloven wegens ziekte worden niet verleend voor een langeren duur dan aanvankelijk van *drie*-, en met inbegrip van verlengingen, van *zes* maanden.

ART. 5. De noodzakelijkheid van verlof en verlofsverlenging moet blijken uit een bij de aanvrage over te leggen geneeskundig certificaat, waarin worden vermeld de tot genezing noodig geachte duur van het verlof en de plaats, waar het moet worden doorgebragt.

Die plaats moet zooveel mogelijk gekozen zijn in de nabijheid der standplaats van den zieken landsdienaar.

ART. 6. Verloven wegens ziekte brengen het behoud van *vol* traktement mede.

### III. Verloven wegens andere gewichtige redenen.

ART. 7. Verloven wegens andere gewichtige redenen worden met behoud van eenig tractement niet verleend voor een langeren duur dan van *twee*- en met inbegrip van verlengin en van:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

*drie* maanden voor ambtenaren, die op *Java* en *Madoera* *vier* maanden voor ambtenaren, die in de buitenbezittingen geplaatst zijn.

Art. 8. Zij brengen het behoud mede van vol tractement gedurende de *eerste* maand voor hen, die op *Java* en *Madoera*, gedurende de *twee eerste* maanden voor hen, die in de buitenbezittingen geplaatst zijn.

Over den verderen tijd wordt half tractement genoten.

## IV. Opdracht.

Art. 9. Verloven van hoogstens *drie* maanden, met inbegrip van verlengingen, kunnen schriftelijk worden verleend.

door den algemeenen secretaris aan het personeel der algemeene secretarie;

door voorzitters van collegiën aan het tot de collegiën behoorend personeel;

en overigens:

op *Java* en *Madoera* door de chefs der departementen van algemeen bestuur;

buiten *Java* en *Madoera* door de hoofden van gewestelijk bestuur.

De hoofden van gewestelijk bestuur op *Java* en *Madoera* zijn bevoegd een verlof voor den tijd van hoogstens eene maand te verleenen.

Een langer verlof kan worden verleend door den chef van het departement, waartoe de verlofganger behoort.

Art. 10. In geval dringende redenen verbieden om te verwijlen totdat door de bevoegde autoriteit op een verzoek om verlof is beschikt, kan de hoogste plaatselijke autoriteit schriftelijk toestaan, dat, in afwachting van beschikking, van het verlof worde gebruik gemaakt.

Deze vergunning wordt zonder vertraging aan het hoofd van gewestelijk bestuur medegedeeld en heeft op zich zelve geen behoud van tractement ten gevolge.

## VI. Slotbepalingen.

Art. 12. De naaste chef van een verlofganger houdt aantcekening van den dag, waarop deze begonnen is;

*a.* van het verlof gebruik te maken;

*b.* zijne ambtsplichten weder uit te oefenen.

Er wordt geen tractement genoten over den tijd, waarmede het verlof is overschreden. Het genotene wordt terug gestort.

Intusschen kan de autoriteit, die het verlof verleend heeft, *billijkheids-halve* het overschreden verlof, mits binnen de grenzen harer bevoegdheid, verlengen tot den dag, waarop de verlofganger zijne betrekking weder aanvaard heeft, of tot die verlenging een voorstel doen.

Art. 13. Alle vroegere bepalingen ter zake van binnenlandsch verlof aan Europesche burgerlijke landsdienaren worden ingetrokken enz.

## Staatsblad 1882 No. 190.

*Eerstelijk:* Onder nadere goedkeuring des Konings te bepalen:

*a.* dat § b van artikel 7 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1862 no. 153a) voortaan gelezen wordt als volgt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

„*b.* bij toekenning van binnenlandsch verlof wegens „ziekte: van de plaats van vestiging tot die, alwaar „de zieke zich, volgens geneeskundig certificaat, tot „genezing van zijne ziekte moet ophouden en van „daar terug naar de plaats van zijne vestiging. „Daggeld wordt bij reizen met verlof wegens ziekte „echter niet te goed gedaan,"

*b.* dat in het besluit van 19 October 1875 no. 4 (Staatsblad no. 200) achter de woorden „tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten" wordt ingeslacht: „met uitzondering van daggeld."

*Ten tweede:* enz.

## Bijblad No. 3687.

De Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* De bepalingen betreffende de costumes der inlandsche hoofden en ambtenaren in de gouvernementslanden op *Java* en *Madoera*, vastgesteld bij de artt. 3 en 4 van het besluit van 2 April 1870 no. 9 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlandsch-Indië* no. 2308), van toepassing te verklaren op de hoofdmantris, mantristeekenaar en mantris bij het kadaster in *Nederlandsch-Indië*; met dien verstande, dat het borduursel aan de sikeppan zal zijn:

*a.* voor de hoofdmantris: dat sub X in art. 3 van bovenvermeld besluit voorgeschreven voor de adjunct-hoofddjaksa's en de adjunct-djaksa's, met toevoeging van een zilveren borduursel op het benedengedeelte der mouwen, een geopenden passer voorstellende;

*b.* voor de mantris der 1ste klasse en voor de mantris-teekenaar, voor zoover deze geen hoofdmantri zijn: dat sub XI in hetzelfde artikel vastgesteld voor de onderdistrictshoofden, kliwons, districts- en regentschapsmantris, eveneens met toevoeging van een zilveren borduursel op het bovengedeelte der mouwen, een geopenden passer voorstellende;

*c.* voor de mantris der 2de en 3de klasse: dat sub XII in hetzelfde artikel vastgesteld voor de mantris der cultures, der waterleidingen enz.

*Ten tweede:* Te bepalen, dat de hoofdmantris bij het kadaster in *Nederlandsch-Indië* het recht hebben tot het voeren van den pajoeng, bij het besluit van 25 Januarij 1879 no. 18 (Bijblad op het Staatsblad van *Nederlands-Indië* no. 3347) door de inlandsche onderwijzers der 2de klasse aan de openbare inlandsche scholen op *Java* en *Madoera* vastgesteld, met dien verstande evenwel, dat het veld in stede van blaauw donkerbruin zal zijn; wordende voor de mantris-teekenaar, geen hoofdmantri zijnde, en de mantris der 1ste, 2de en 3de klasse bij genoemden tak van dienst gehandhaafd hetgeen omtrent het voeren van pajoengs voor overeenkomstige rangen is bepaald bij Staatsblad 1865 no. 129.

*Ten derde:* Aan den Directeur van binnenlandsch bestuur te kennen te geven, dat het geven van een costuum aan de élève-mantris, evenals het hun toekennen van een pajoeng, der Regering niet gewenscht voorkomt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Staatsblad 1875 No. 1.**

**B.** *Bepalingen nopens het vervoer van het onderwijzend personeel aan de openbare inlandsche scholen in Nederlandsch-Indië.*

Inlandsche onderwijzers en kweekelingen, hetzij van gewone openbare inlandsche scholen, dan wel van kweekscholen voor inlandsche onderwijzers in *Nederlandsch-Indië*, genieten bij eene eerste aanstelling en bij verplaatsing, van de plaats van verblijf naar die van bestemming, voor het geval de afstand tusschen die plaatsen meer dan zes palen bedraagt:

1o. bij reizen over land:

een tegemoetkoming van *f* 0.20 (*twintig cent*) per paal, voor een beeren-rijpaard, zoomede de volgende koeligelden, als:

een ongehuwd onderwijzer der *eerste* klasse *f* 0.18 (*achttien cent*) per paal;

een gehuwd onderwijzer der *eerste* klasse *f* 0.24 (*vier en-twintig cent*) per paal;

een ongehuwd onderwijzer der *tweede* klasse *f* 0.12 (*twaalf cent*) per paal;

een gehuwd onderwijzer der *tweede* klasse *f* 0.18 (*achttien cent*) per paal;

een ongehuwd onderwijzer der *derde* klasse *f* 0.06 (*zes cent*) per paal;

een gehuwd onderwijzer der *derde* klasse *f* 0.12 (*twaalf cent*) per paal;

een ongehuwd kweekeling *f* 0.03 (*drie cent*) per paal, en

een gehuwd kweekeling *f* 0.06 (*zes cent*) per paal;

2o. bij reizen over zee:

vrij transport voor hen zelven en hun wettig gezin voor rekening van den lande; de onderwijzers der eerste, tweede en derde klasse als passagiers der *tweede* klasse, en de kweekelingen als passagiers der *derde* klasse.

*Ten derde:* Enz.

**Staatsblad 1876 No. 277.**

*Eerstelijk:* enz.

*Ten tweede:* De bepalingen nopens het vervoer van het inlandsch onderwijzend personeel aan de openbare inlandsche scholen in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1875 no. 1 art. 2 § B), onder nadere goedkeuring des konings, van toepassing te verklaren die nopens het vervoer:

*a.* van de onderwijzers der 1ste en 2de klasse, respectievelijk op de mantri's bij de statistieke opname der 1ste en 2de klasse;

*b.* van de onderwijzers der 3de klasse op de mantri's der 3de klasse en inlandsche schrijvers bij de statistieke opname;

*c.* van de kweekelingen op de élève-mantri's bij de statistieke opname.

*Ten derde:* enz.

---

No. 5. **Extract uit het register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.**

*Buitenzorg*, den 7 Maart 1880.

Gelezen enz.—

Is goed gevonden en verstaan.

*Eerstelijk:* Bij wijze van tijdelijken maatregel aan elken mantri belast met het opmeten van grond verande-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

ringen voor de bijhouding der kadastraal statistieke kaarten, gerekend van 1 Januarij 1880 voor reiskosten toetekennen eene som van *f* 10 (*Tien gulden*) 's maands.

*Ten tweede* enz.—

### Staatsblad 1882 No. 221.

**Verplichting van inlandsche landsdienaren om van spoorwegen op reizen gebruik te maken.**

*Ten tweede:* Te bepalen dat art. 1, 1ste alinea, van het reglement op het reizen van landsdienaren langs spoorwe en (Staatsblad 1872 no. 77), luidende:

„Van het vervoer door middel van spoorwegen moet steeds gebruik worden gemaakt, wanneer en zoover als zij zijn gelegen in de rigting van het oord van bestemming der gouvernements-reizigers,"

geldt voor alle inlandsche landsdienaren zonder onderscheid, ook voor hen, op wie dat reglement in zijn geheel niet uitdrukkelijk van toepassing is verklaard.

*Ten derde:* enz.

## VERLOVEN.

### Staatsblad 1872 No. 91.

**Reglement op het verleenen van verloven voor inlandsche ambtenaren.**

*Eerstelijk:* Vast te stellen het aan dit besluit gehecht reglement op het verleenen van binnenlandsche verloven aan inlandsche ambtenaren in *Nederlandsch-Indië*.

*Ten tweede:* enz.

ART. 1. Binnenlandsche verloven voor een b paalden tijd kunnen om gewigtige redenen verleend worden aan inlandsche ambtenaren, van een akte van aanstelling voorzien.

ART. 2. Bij ieder verzoek om verlof moet de verzoeker naauwkeurig opgeven, welke verloven reeds door hem zijn genoten en krachtens welke beschikkingen.

ART. 3. Verloven worden met behoud van eenig traktement niet verleend voor een langeren duur dan aanvankelijk van *drie* en, met inbegrip van verlengingen, van *zes* maanden.

ART. 4. Verloven brengen het behoud mede van *vol* traktement gedurende de *eerste* maand.

Over den verderen tijd wordt *half* traktement behouden.

ART. 5. De Gouverneur-Generaal verleent alle verloven, voor zoover de bevoegdheid daartoe niet aan andere autoriteiten wordt opgedragen.

ART. 6. Verloven van hoogstens *drie* maanden, met inbegrip van verlengingen, kunnen schriftelijk worden verleend door de Hoofden van gewestelijk bestuur op en buiten *Java*, of wel door de Chefs van departementen en kollegiën, voor zoover betreft de ambtenaren, die te hunner beschikking zijn gesteld of onder hunne bevelen staan.

ART. 7. Ingeval dringende redenen verbieden, om te verwijlen totdat door het Hoofd van gewestelijk bestuur op een verzoek om verlof is beschikt, kan de hoogste plaatselijke autoriteit schriftelijk toestaan, dat, in afwachting van beschikking, van het verlof worde gebruik gemaakt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deze vergunning wordt zonder vertraging aan het Hoofd van gewestelijk bestuur medegedeeld.

Art. 8. De naaste Chef van een verlofganger houdt aanteekening van den dag, waarop deze begonnen is:
*a.* van het verlof gebruik te maken;
*b.* zijne ambtspligten weder uit te oefenen.

Indien dit laatste vóór of bij de expiratie van den verloftijd geschiedt, treedt de ambtenaar, van dien dag af, weder in het vol genot zijner inkomsten.

Indien het na de expiratie van den verloftijd geschiedt, ontvangt de gewezen verlofganger geen bezoldiging over de loopende maand, en wordt, met opgave der redenen, indien er zijn, verslag aan den Chef van het betrokken departement gedaan.

Art. 9. Door deze bepalingen wordt niet gederogeerd aan de voorschriften van de artikelen 22 en 23 van het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie in *Nederlandsch-Indië*, noch aan artikel 7 alinea 2 der instruktie voor de Regenten op *Java* en *Madura* en van artikel 6 alinea 2 der instruktie voor Distriktshoofden aldaar (Staatsblad 1867 no. 114).

## PENSIOENEN EN ONDERSTAND.

### Bijblad 1880 No. 3497.

**Bij voorstellen tot onderstandsverleening berichten omtrent de verdere geschiktheid.**

Het is der Regering gebleken, dat door de hoofden van gewestelijk bestuur, bij het doen van voorstellen tot toekenning van onderstand, bij wijze van wachtgeld, aan inlandsche ambtenaren of beambten, niet altijd wordt gerapporteerd omtrent de geschiktheid dier personen tot wederplaatsing.

Naar aanleiding hiervan is mij opgedragen UEdG. te verzoeken, gelijk ik de eer heb bij deze te doen, om voortaan bij het indienen van voorstellen als bovenbedoeld, onder overlegging van den dienststaat van den betrokken inlandschen ambtenaar of beambte steeds uitdrukkelijk te willen bekend stellen of op diens behoud voor 's lands dienst nog is prijs te stellen.

### Bijblad No. 3756.

**Beginselen, beheerschende de toekenning van onderstand en pensioenen aan inlandsche ambtenaren.**

Het toekennen van onderstand bij wijze van pensioen zoomede bij wijze van wachtgeld aan inlandsche of met inlanders gelijkgestelde ambtenaren, hoofden en beambten is een gunst, waarop nimmer en door niemand als een regt aanspraak kan gemaakt worden, en die alleen dan verleend wordt, wanneer de betrokkene in armoedige of behoeftige omstandigheden verkeert en geene familie betrekkingen heeft, in staat of genegen zich met zijn onderhoud te belasten.

De onderstand bij wijze van pensioen wordt toegekend bij eervol ontslag uit 's lands dienst na een diensttijd van minstens *twintig* jaren, en bedraagt één vierde van het hoogste gedurende *twee* volle jaren genoten activiteitstraktement.

Bij de berekening van het pensioen komt alleen het vaste traktement in aanmerking, dat uit 's lands kas werd genoten, en worden de uit anderen hoofden getrokken inkomsten niet medegeteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De onderstand bij wijze van wachtgeld bedraagt één derde van het laatst genoten activiteitstractement en wordt verleend bij eervol ontslag uit de betrekking, hetzij wegens ziekte hetzij wegens opheffing der betrekking.

Afwijkingen van deze beginselen mogen alleen dan plaats vinden wanneer buitengewone omstandigheden; als uitstekende diensten, hooge geboorte, geringheid van het traktement in verhouding tot het totaal inkomen zulks noodig doen achten.

Zoo worden ten opzigte van de regenten op *Java* de bovenstaande regelen als niet toepasselijk beschouwd.

Bij de toepassing dezer beginselen zijn echter gaandeweg daarin eenige wijzigingen of aanvullingen gebragt, welke hoewel niet uitdrukkelijk door de Regering vastgesteld, tegenwoordig mede als regel gelden en dus hier insgelijks dienen vermeld te worden.

Op grond voornamelijk van de overweging, dat niet toekenning van onderstand-pensioen of wachtgeld — den betrokken ambtenaar veelal aan onjuiste oordeelvullingen blootstelt, wordt niet onvoorwaardelijk vastgehouden aan het beginsel dat het toekennen van onderstand afhankelijk is van de financiële omstandigheden, waarin de betrokkene verkeert. In het bijzonder is dit het geval met den onderstand bij wijze van wachtgeld, welke nooit meer geweigerd wordt wanneer een landsdienaar buiten zijne schuld zijne betrekking verliest, onverschillig of hij onbemiddeld is of niet.

Wanneer een diensttijd van veertig jaren bereikt is, wordt soms een pensioen van $^3/_4$ inplaats van $^1/_4$ der bezoldiging toegekend. Het is echter niet deze langdurige diensttijd alleen, die hier beslist.

Bijzondere redenen, als buitengewone verdiensten, enz. moeten tot de verhoogde pensioensberekening mede aanleiding geven.

Ook is niet altijd het beginsel gehandhaafd kunnen worden, dat de onderstand bij wijze van pensioen eerst na twintig jaren dienst verleend wordt. Echter niet dan bij hooge uitzondering, wanneer tengevolge van ziekte of ouderdomsgebreken een lands-dienaar inzonderheid indien hij bijna het voorgeschreven minimum bereikt heeft, verhinderd wordt zijn tijd uit te dienen, mag van dat beginsel worden afgeweken.

Onderstand, als in dit schrijven bedoeld, wordt toegekend te rekenen van en met de maand, volgende op die, waarin het rekest, of anders het schrijven van de autoriteit, die het eerst de zaak ter sprake brengt, gedagteekend is.

Niet overbodig schijnt het, eindelijk nog aan te teekenen, dat dienst als magang niet meer, gelijk wel eens heeft plaats gevonden, bij het toekennen van onderstand bij wijze van pensioen wordt in rekening gebragt als diensttijd in ambtelijke betrekking doorgebragt.

## GEMENGDE BEPALINGEN.

### Ontslag uit de betrekking op verzoek mag niet anders dan wegens ziekte worden verleend.

**Staatsblad 1863 No. 132.**

Ten vervolge van het besluit van 18 Februari 1853, no. 17, (staatsblad no. 10), te verklaren, dat de bevoegdheid van de hoofden van algemeen- en gewestelijk bestuur en van de verschillende collegiën en autoriteiten om klerken en andere ondergeschikte Europesche en inlandsche ambtenaren uit hunne betrekking te ontslaan, zich niet uitstrekt tot het verleenen van zoodanig ontslag *op eigen*

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

In spoed vereischende gevallen zijn de Hoofden van gewestelijk bestuur buiten *Batavia* bevoegd het voorschot te verleenen, onder nadere goedkeuring van den departementschef.

Bij de aanvragen wordt overgelegd een certifikaat van ophouding van betaling, waarop van het voorschot, wanneer dit verleend wordt, door het betrokken departement van algemeen bestuur melding wordt gemaakt.

§ 3. De terugbetaling van het voorschot heeft plaats door inhouding:

voor gehuwden en weduwnaars met kind of kinderen van een *vierde*,

voor ongehuwden en weduwnaars zonder kinderen van een *derde* gedeelte van het traktement, te beginnen met de *derde* maand, over welke op de nieuwe standplaats traktement wordt genoten.

De voorschotten, welke bij ontslag uit de betrekking of uit 's lands dienst met wachtgeld, onderstand of pensioen dan wel bij het bekomen van buitenlandsch verlof onaangezuiverd zijn gebleven, worden in dezelfde verhouding van *een derde* of *een vierde* gekort van het bedrag van het wachtgeld, den onderstand, het pensioen, het verlofs- of nonactiviteits-traktement.

Bij overlijden of bij ontslag uit de betrekking of uit 's lands dienst zonder wachtgeld, onderstand of pensioen, wordt het geheele voorschot of het daarvan onaangezuiverd gebleven gedeelte in eens teruggevorderd.

§ 4. Wanneer een vroeger genoten voorschot nog niet is aangezuiverd, kan geen nieuw voorschot worden uitbetaald, dan met verrekening van het overschot van het vroegere voorschot met het latere.

§ 5. Ambtenaren op non-aktiviteit, wachtgeld of onderstand, aan wie tijdelijk de waarneming eener betrekking dan wel eene bijzondere kommissie wordt opgedragen, kunnen, indien zij ter opvolging der hun aangewezen bestemming van standplaats moeten veranderen, mede een voorschot erlangen;

zulkende het bedrag daarvan en dat der inhoudingen zoodanig worden gesteld, dat bij het eindigen van het opgedragen werk het voorschot zij terugbetaald.

*Ten tweede:* enz.

Bijzondere bepalingen bestaan nog niet op het verleenen van voorschotten op het traktement aan inlandsche hoofden en ambtenaren en moet daarvoor steeds een bijzonder voorstel worden gedaan.

## Staatsblad 1881 No. 142.

## REGLEMENT op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Art. 1. Ambtenaren behoorende tot de burgerlijke dienst in *Nederlandsch-Indië*, die *eervol* daaruit zijn ontslagen, hebben regt op pensioen, indien zij:

*a.* een diensttijd hebben van twintig jaren en den ouderdom van 45 jaren hebben vervuld;

*b.* in of door de uitoefening van hun ambt of ter zake van die uitoefening, hetzij ten gevolge van gevelddadige aanranding of verzet, hetzij van met gevaar gepaarde dienstverrigtingen, wonden of gebreken bekomen hebben, die hen volstrekt ongeschikt maken langer te dienen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Hun *kan* na eervol ontslag uit 's lands dienst pensioen worden verleend, indien zij:

*c.* een diensttijd hebben van minstens tien jaren en ongeschikt worden geacht voor verdere dienst;

*d.* een diensttijd hebben van minstens vijf jaren en door wel bewezen ziels- of ligchaamsgebreken belet worden langer te dienen.

Het pensioen wordt verleend door den Gouverneur-Generaal, indien de ambtenaar zich tijdens zijn ontslag in *Nederlandsch-Indië* bevindt; anders door Ons.

Art. 2. Als burgerlijke ambtenaren worden voor de toepassing van dit reglement beschouwd zij, die door Ons of door den Gouverneur-Generaal of krachtens algemeene verordeningen of bijzondere regelingen zijn aangesteld tot eenig burgerlijk ambt, waaraan eene bezoldiging ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* is verbonden, en wier indienststelling niet krachtens uitdrukkelijke bepaling of uit den aard der opgedragen werkzaamheden als tijdelijk te beschouwen is.

Inlanders of met inlanders gelijkgestelden worden niet als burgerlijke ambtenaren beschouwd, voor zoover zij niet volgens de daaromtrent vastgestelde of nog vast te stellen verordeningen uitdrukkelijk als zoodanig worden aangemerkt.

Art. 3. Als diensttijd komt in aanmerking:

*a.* de tijd, gedurende welken in *Nederlandsch-Indië* bezoldiging, wachtgeld of non-activiteitstractement is genoten als burgerlijk ambtenaar.

De tijd, gedurende welken in *Nederlandsch-Indië* wachtgeld of non-activiteitstractement is genoten, komt telkens voor niet langer dan één jaar in aanmerking;

*b.* de tijd, gedurende welken bezoldiging ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* is genoten in eene tijdelijke betrekking, wanneer daarop onmiddelijk eene definitieve aanstelling tot dezelfde of tot eene andere betrekking gevolgd is;

*c.* diensttijd bij de zee- of landmagt in *Nederlandsch-Indië*, mits na de definitieve aanstelling minstens *twee* jaren achtereenvolgend bezoldiging als burgerlijk ambtenaar is genoten;

*d.* diensttijd in burgerlijke of militaire betrekkingen in de West-Indische koloniën, mits de ambtenaar minstens *vijf* jaren in *Nederlandsch-Indië* heeft gediend.

De diensttijd bedoeld onder *c* en *d* van dit artikel geldt slechts voor zooverre ter zake van dien diensttijd geen pensioen of gagement tijdens het bekleeden der burgerlijke betrekkingen genoten wordt en voor zooverre en in gelijke mate als de gepraesteerde dienst volgens de bestaande regelen bij de berekening van pensioen in aanmerking zou komen.

De termijn van *twee* of *vijf* jaren, bij *c* en *d* van dit artikel bedoeld, wordt niet gevorderd ten aanzien van hen, die ten gevolge van wèl bewezen ziels- of ligchaamsgebreken voor het verstrijken van dien termijn uit 's lands dienst ontslagen worden.

Art. 4. Als diensttijd komt voor de helft in aanmerking:

*a.* diensttijd in *Nederland* of buiten het Rijk in burgerlijke of kerkelijke betrekkingen of bij de zee- of landmagt, mits de ambtenaar minstens *vijf* jaren in *Nederlandsch-Indië* heeft gediend; en onder dezelfde voorwaarden als bij de laatste twee alinea's van art. 3 gesteld zijn voor den diensttijd bedoeld onder *c* en *d* van dat artikel.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Onder den diensttijd, welke volgens deze bepaling in aanmerking komt, zijn ook begrepen de dienstjaren van het personeel, bedoeld in de 1ste afdeeling der Nederlandsche wet van 24 Juni 1851 (Nederlandsch staatsblad no. 92), welke, ongeacht de redenen van pensionering in artikel 2 dier wet vermeld, voor pensioen in aanmerking zouden zijn gekomen;

*b.* de tijd, gedurende welken burgerlijke ambtenaren in *Nederland* aanwezig lid der Staten-Generaal zijn geweest, of aan hen door Ons of van Onzentwege dienstverrigtingen zijn opgedragen in het belang van de koloniale dienst, mits die verrigtingen langer geduurd hebben dan zes maanden, en onverschillig of daaraan al dan niet eenige belooning boven het verlofstraktement was verbonden.

De tijd, met verlof buiten *Nederlandsch-Indië* doorgebragt, wordt, behoudens het bepaalde sub *b* van dit artikel, bij de berekening van den diensttijd niet in aanmerking genomen.

Art. 5. Dienst in *Nederlandsch-Indië* vóór datde volle ouderdom van achttien jaren is bereikt komt voor de berekening van het pensioen niet in aanmerking.

Art. 6. Bij de opsomming van den diensttijd, ter berekening van het aantal dienstjaren, worden de overschietende maanden voor een jaar berekend, indien zij ten minste zes volle maanden bedragen. Anders worden zij niet medegeteld. Deze bepaling is niet van toepassing op de berekening van het minimum van dienst, vermeld in art. 1, *a*, *c* en *d*.

Art. 7. Zij, die in het genot van pensioen wenschen te worden gesteld, moeten eene schriftelijke aanvraag daartoe indienen aan den Gouverneur-Generaal, of, wanneer zij zich in *Europa* bevinden, aan den Minister van Koloniën.

Zij moeten tevens overleggen:

*a.* een door de Algemeene Rekenkamer in *Nederlandsch-Indië* met behulp der bij haar aanwezige bescheiden geverificerden dienststaat bevattende al de gegevens, die voor de berekening van het pensioen noodig zijn. Het model van dien staat wordt door den Gouverneur-Generaal vastgesteld;

*b.* eene verklaring dat alle gouvernements stukken, zoowel oorspronkelijke als afschriften, uittreksels of minuten, welke zij onder zich mogten hebben, ter beschikking zijn gesteld der regering; of dat zij geen zoodanige stukken onder zich hebben. Deze verklaring kan ook in de aanvraag worden opgenomen.

Zoo noodig kan bovendien worden gevorderd de overlegging van eene geboorte- of doopacte, dan wel, als zoodanig stuk niet kan worden geproduceerd, eene acte van bekendheid, afgegeven door het hoofd van plaatselijk bestuur van de geboorte- of woonplaats van den aanvrager, op de verklaring van twee getuigen, en van de besluiten van aanstelling en andere bewijsstukken der gedane opgaven, of wel geauthentiseerde afschriften daarvan.

Art. 8. Wanneer bij aanvrage van pensioen niet al de gegevens aanwezig zijn, welke voor de berekening van het pensioen vereischt worden, kan met inachtneming der voorhanden gegevens een voorloopig pensioen worden toegekend.

Art. 9. Geen pensioen wordt toegekend dan met vermelding van gronden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 10. Voor een diensttijd van twintig jaren wordt het jaarlijksch bedrag van het pensioen vastgesteld op driemaal de hoogste maandelijksche bezoldiging gedurende vier-en twintig maanden genoten.

Wanneer de hoogste bezoldiging niet gedurende vier-en-twintig maanden is genoten, bedraagt het pensioen driemaal de gemiddelde maandelijksche bezoldiging, berekend over de vier-en-twintig maanden, waarin de hoogste en de naast daarbij komende bezoldiging zijn genoten.

Waar de in dit artikel gestelde maatstaf ontbreekt, wordt als grondslag van het pensioen genomen de middelsom der genoten maandelijksche bezoldiging.

Het jaarlijksch pensioen van hen, bedoeld bij artikel 1, *b*, wordt onaangezien den diensttijd bepaald op driemaal de hoogst genoten maandelijksche bezoldiging.

Art. 11. Onder bezoldiging worden verstaan alle inkomsten, die, hetzij onder de benaming van traktement of percentsgewijze belooning, hetzij van vaste émolumenten, aan de ambten of bedieningen zijn verbonden, voor zoover zij in den regel niet strekken tot vergoeding van onkosten, door de waarneming daarvan veroorzaakt.

Met bezoldiging worden gelijkgesteld de personele toelagen, die ingeval van reorganisatie van een diensttak worden toegelegd ter vervanging van vroeger genoten inkomsten, welke voor de berekening van pensioen in aanmerking kwamen.

Onder de „ambten en bedieningen", in het eerste lid bedoeld, worden slechts verstaan de hoofdambten of bedieningen aan een persoon opgedragen, maar niet de bijbetrekkingen, aan de uitoefening dier hoofdambten of bedieningen verbonden.

Onder „traktement, percentsgewijze belooning" of „vaste émolumenten", in het eerste lid bedoeld, worden niet verstaan het genot van vrije woning of huishuur-indemniteit, van vrije geneeskundige behandeling of verstrekking van geneesmiddelen, van voeding of indemniteit daarvoor, de vergoeding van bureaukosten, schadeloosstellingen, reiskosten en in het algemeen alles wat onder soortgelijke titels tot vergoeding van onkosten afzonderlijk wordt toegelegd, belooningen voor de waarneming van bijzondere commissiën en tijdelijke inkomsten, toevallige baten of voordeelen.

Hiervan zijn gezonderd de aan militaire ambtenaren en aan ambtenaren van de gouvernements marine toegekende voordeelen, welke tot een door den Gouverneur-Generaal vastgesteld of nader vast te stellen bedrag voor de berekening van het pensioen in aanmerking komen.

Ten aanzien van hen, die geene vaste bezoldiging genieten, wordt bij de benoeming door den Gouverneur-Generaal het bedrag vastgesteld, dat tot grondslag voor de berekening van het pensioen zal strekken.

Art. 12. Voor een diensttijd van minder dan twintig jaren wordt het pensioen van een twintigjarige dienst verminderd met één twintigste voor elk ontbrekend jaar.

Bedraagt de diensttijd meer dan twintig jaren, dan wordt voor elk jaar meer het pensioen van een twintigjarige dienst met één twintigste vermeerderd. De vermeerdering bedraagt hoogstens de helft van het pensioen voor evengenoemden diensttijd, doch met dien verstande, dat het pensioen nimmer meer kan bedragen dan ƒ 12000 's jaars.

Art. 13. Pensioen wordt verleend in volle guldens; onderdeelen van een gulden tellen, als zij meer bedragen dan vijftig cents, voor een gulden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ART. 14. Het pensioen wordt voor het eerst uitbetaald over de maand, volgende op die, waarover het laatst bezoldiging wachtgeld of non-activiteitstraktement, of andere inkomsten zijn uitbetaald en voor het laatst over de maand, waarin het door overlijden of om andere redenen vervalt.

ART. 15. Wanneer een gepensioneerde weder in 's lands dienst treedt, wordt het pensioen niet uitbetaald over den tijd, gedurende welken hij aktiviteitstraktement geniet. Indien hij op nieuw 's lands dienst verlaat, wordt hem zijn vroeger of een hooger pensioen toegelegd, naarmate hij daarop volgens dit reglement aanspraak heeft.

ART. 16. Het pensioen vervalt door veroordeeling tot de doodstraf of tuchthuisstraf, tenzij zoodanige veroordeeling door geheele kwijtschelding van straf gevolgd is.

In geval van rehabilitatie wordt de gepensioneerde in het genot van zijn pensioen hersteld, te rekenen van den eersten der maand volgende op die, waarin de beslissing genomen is.

Het pensioen vervalt mede, wanneer de titularis:

*a.* naturalisatie in een vreemd land of vreemden adeldom aanneemt;

*b.* buiten Onze toestemming, hetzij zich in vreemde krijgsdienst begeeft, hetzij een ordeteeken, titel, rang, waardigheid, openbare bediening, bezoldiging of pensioen aanneemt, welke door eene vreemde mogendheid of regering zijn verleend of opgedragen.

ART. 17. Het pensioen is onvervreemdbaar.

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

Alle overeenkomsten hiermede strijdig zijn nietig.

Het nemen van voorschotten op pensioenen, al of niet tegen rente, en tegen afgifte der pensioensakten, bij plaatselijke en gemeente-besturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, is niet onder de bij dit artikel verboden beleeningen begrepen, mits de bepalingen, waarnaar die voorschotten geschieden, zijn goedgekeurd, in *Nederland* door de gedeputeerde Staten der provincie, in *Nederlandsch-Indië* door de hoofden van gewestelijk bestuur.

Wanneer een burgerlijk gepensioneerde in een gesticht of instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen, of op welke wijze ook door zoodanige instelling of door eene burgerlijke gemeente wordt verplegd, wordt, zoolang dit geschiedt, zijn pensioen uitbetaald aan het bestuur van dat gesticht, die instelling, of gemeente.

Indien het bedrag van het pensioen dat der verplegingskosten overtreft, wordt het verschil door het betrokken bestuur aan of ten behoeve van den gepensioneerde uitbetaald.

ART. 18. Het pensioen wordt in zijn geheel gelijktijdig genoten met de soldij en de toelage, verbonden aan de militaire Willemsorde en aan de benoeming tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

ART. 19. Op het pensioen kunnen ter zake van schulden aan den lande of aan particulieren kortingen worden bevolen overeenkomstig de bestaande of nog uitte vaardigen bepalingen dienaangaande.

ART. 20. De burgerlijke ambtenaren betalen twee percent van hunne bezoldiging, wachtgeld of non-aktiviteits traktement.

Het bedrag wordt ingehouden bij elke uitbetaling.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Insgelijks betalen zij twee percent voor de in artikel 11 bedoelde inkomsten, genoten gedurende den tijd, die volgens artikel 3, *b* en *c*, bij de berekening van het pensioen in aanmerking komt. Deze bijdrage is verschuldigd van den dag af, met welken de bezoldiging in burgerlijke betrekking ingaat, en wordt aangezuiverd door inhouding van twee percent der bezoldiging.

Hetgeen bij de toekenning van het pensioen nog niet betaald is, wordt aangezuiverd door inhouding op de wijze bij de toekenning van het pensioen te bepalen.

ART. 21. Het reglement is niet van toepassing op ambtenaren, omtrent wier pensionering bijzondere bepalingen zijn vastgesteld.

ART. 22. Dit reglement treedt in werking op 1 Juli 1881.

*Overgangsbepaling.*

Ten aanzien van de burgerlijke ambtenaren, die vóór of tijdens de inwerkingtreding van dit reglement zich met verlof wegens ziekte buiten *Nederlandsch-Indië* bevonden, of reeds zoodanig verlof hadden verkregen, wordt die verlofstijd nog volgens de tijdens de afkondiging van dit reglement van kracht zijnde bepalingen bij hun diensttijd gerekend. Hetzelfde geschiedt ten beboeve van hen, die tijdens de in werking treding van dit reglement in het geval verkeerden bedoeld in art. 4, *b*.

## Staatsblad 1881 No. 182.

Model vastgesteld voor den staat van dienst over te leggen bij de aanvragen om pensioen.

**DIENSTSTAAT** *van* .....

| BEKLEEDE DIENSTBETREKKINGEN (op te noemen in orde van opvolging en met vermelding der besluiten van benoeming) | TRAKTEMENT 's maands. | DIENSTTIJD | | | Genoten inkomsten, waarover niet blijkt aan de burgerlijke pensioenen te zijn gecontribueerd. | AANMERKINGEN |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Jaren. | Maanden. | Dagen. | | |
| | | | | | (*) | Ondergeteekende is geboren op den ..... |
| Totaal ..... | | | | | | |

Geverifieerd door de algemeene rekenkamer op den .....
Mij bekend:
*De Secretaris,*
.....

..... den .....
Naar waarheid opgemaakt door mij
(*handteekening van den belanghebbende*)

(*) Voor de invulling dezer kolom zorgt de algemeene rekenkamer.

**Staatsblad 1881 No. 238.**

PENSIOENEN **Aanvulling der overgangsbepaling behoorende bij het pensioensreglement in Staatsblad 1881 No. 142.**

Art. 1. De overgangsbepaling, gevoegd achter het reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij Ons besluit van 10 April 1881, no. 11 (Indisch Staatsblad no. 142), wordt gelezen als volgt:

„De dienstjaren, op het tijdstip der in werking treding van dit reglement, door burgerlijke ambtenaren wettig verkregen, komen ook bij de toepassing van dit reglement voor de berekening van het pensioen in aanmerking.

„Ten aanzien van de burgerlijke ambtenaren, die zich tijdens de inwerking treding van dit reglement met verlof wegens ziekte buiten Nederlandsch-Indië bevonden, of reeds zoodanig verlof hadden verkregen, wordt die verlofstijds nog volgens de tijdens de afkondiging van dit reglement van kracht zijnde bepalingen bij hun diensttijd gerekend.

Hetzelfde geschiedt ten behoeve van hen, die tijdens de in werking treding van dit reglement in het geval verkeerden bedoeld in artikel 4, b."

„Het voorschrift van den vijf en veertigjarigen leeftijd als vereischte om het recht op pensioen te kunnen doen gelden is niet van toepassing op de ambtenaren, die op 1o Juli 1881 tot den burgerlijken dienst in Nederlandsch-Indië behoorden."

Art. 2. De overgangsbepaling, zooals die gelezen wordt volgens artikel 1 van dit besluit, wordt geacht op 1o Juli 1881 in werking te zijn getreden.

**Staatsblad 1854 No. 66.**

**Last aan alle landsdienaren om bij overplaatsingen onverwijld daarvan gevolg te geven.**

*Eerstelijk:* Enz.

*Ten tweede:* Tot aanvulling van de aanschrijving, vervat in de circulaire van den algemeenen sekretaris, van 2 Augustus 1843 no. 1067,

aan alle ambtenaren te gelasten, om, bij verplaatsing, zich *zonder verwijl*, naar de plaats hunner nieuwe bestemming te begeven.

Afschrift, enz.

---

No. 2481 **Overplaatsing van voor een speciaal dienstvak opgeleide inlanders.**

*Circulaire aan de hoofden van gewestelijk bestuur.*

No. 889 Batavia, 30 Mei 1871.

Onlangs heeft zich het geval voorgedaan, dat een doctor-djawa door een hoofd van gewestelijk bestuur eigenmagtig tot eene betrekking bij het Binnenlandsch-Bestuur werd benoemd.

In deze handeling is destijds door de Regering berust.

Zij heeft daarin echter aanleiding gevonden mij op te dragen UEdG. te verzoeken, gelijk ik de eer heb bij deze te doen, om op 's lands kosten voor een speciaal vak opgeleide inlanders niet zonder Hare toestemming in een andere betrekking over te plaatsen.

*De Algemeene Secretaris.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Staatsblad 1872 No. 99a.**

*Eerstelijk:* enz.

*Ten tweede:* De Hoofden van gewestelijk bestuur op en buiten Java aan te schrijven:

*a.* om geen der van Gouvernementswege ten behoeve van het inlandsch onderwijs opgeleide kweekelingen, hulp-onderwijzers en onderwijzers aan hunne bestemming te ontrekken door plaatsing bij een anderen tak van dienst, zonder daartoe verkregen vergunning van den Gouverneur-Generaal;

*b.* enz.

**Bij Gouvernements besluit van 1 December 1881 no. 13** wordt bepaald dat de Ingenieur, belast met leiding der kadastrale dienst in N. I. bevoegd is, om de aan hem ondergeschikte ambtenaren naar Batavia op te roepen, wanneer de dienstbelangen zulks vereischen.

**Staatsblad 1881 No. 102.**

**TELEGRAFIE. Bevoegdheid van den Ingenieur, belast met de leiding der kadastrale dienst in N. I., tot kosteloos gebruik van den Telegraaf.**

*Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 18 Mei 1880 No. 2.*

*Eerstelijk:* enz.

*Ten tweede:* Met aanvulling van het besluit van 9 Mei 1872 no. 2 (Staatsblad no. 88,) te bepalen, dat de daarbij bedoelde Regeerings-telegrammen ook kunnen worden verzonden door den ingenieur, belast met de leiding der kadastrale dienst in Nederlandsch-Indië.

Afschrift enz.

**Buitenlandsche verloven en Overtochten.**

Deze zijn geregeld bij Staatsbladen 1854 no. 1, 1882 no. 125 en 1882 no. 179 en Bijbladen 797, 1040, 2037, 2797 en 2876.

---

**De beeediging van ambtenaren** is geregeld bij Staatsbladen: 1827 no. 115, 1857 no. 7, 1870 no. 45 en 1876 no. 90.

## BURGERLIJK WETBOEK.

### Tweede Boek.

### EERSTE TITEL.

499. De wet verstaat door zaken alle goederen en regten welke het voorwerp van eigendom kunnen zijn.

500. Al hetgeen door regt van natrekking tot eene zaak behoort, daaronder begrepen de vruchten, zoo wel natuurlijke als die door nijverheid worden verkregen, zoo lang dezelve tak- of wortelvast, of aan den grond gehecht zijn, maakt een gedeelte der zaak uit. (B.w. 502; Civ. 500, 522, 547.)

506. Onroerende zaken zijn: (B.w. 1164 vv.)

1o. gronderven en hetgeen daarop gebouwd is;

2o. molens, met uitzondering van zoodanige waarvan in artikel 510 wordt gehandeld;

3o. boomen en veldgewassen, die met hunne wortels in den grond vast zijn, onafgeplukte boomvruchten, mitsgaders delfstoffen, als: steenkolen, veen

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

en dergelijke, zoo lang deze voorwerpen nog niet van den grond gescheiden en uitgedolven zijn; (B.w. 1140.)

4o. schaarhout van kaphosschen en hout van hoogstammige boomen, zoo lang hetzelve niet gekapt is;

5o. buizen of goten, die tot waterleiding in een huis of op een erf dienen;

en, in het algemeen, alles wat aan een erf of aan een gebouw aard- of nagelvast is. (Civ. 517—520, 523.)

507. Door bestemming worden onder onroerende zaken begrepen:

1o. bij fabrijken, trafijken, molens, smederijen en dergelijke onroerende zaken, de persen, disteleerketels, ovens, kuipen, vaten, en verdere gereedschappen, bepaaldelijk tot derzelver wezen behoorende, al waren die voorwerpen niet aard- of nagelvast;

2o. bij woonhuizen, de spiegels, schilderijen en andere sieraden, wanneer het hout of muurwerk waarop dezelve zijn vastgemaakt, een gedeelte is van het beschot, den muur of het pleisterwerk van het vertrek; al waren die voorwerpen overigens niet nagelvast;

3o. bij landelijke eigendommen, de mesthoop of mestvaalt tot bemesting der landen bestemd:
de duiven tot eene duivenvlugt behoorende;
de eetbare vogelnestjes, zoo lang dezelve niet ingezameld zijn;
de visschen die zich in de vijvers bevinden;

4o. de bouwstoffen, welke van de afbraak van een gebouw voortkomen, indien zij bestemd zijn om het gebouw weder op te trekken;

en, in het algemeen, alle zoodanige voorwerpen welke de eigenaar tot een blijvend gebruik aan zijne onroerende zaak verbonden heeft.

De eigenaar wordt geacht zoodanige voorwerpen tot een blijvend gebruik aan zijne onroerende zaak verbonden te hebben, wanneer dezelve daaraan zijn vastgehecht door aard-, timmer- of metselwerk, of wanneer zij daarvan niet kunnen worden losgemaakt, zonder dezelve te breken of te beschadigen, of zonder het gedeelte van het onroerend voorwerp, waaraan zij zijn vastgehecht, te breken of te beschadigen. (B.w. 517, 586, 1164 vv.; Civ. 524, 525, 532.)

508. Zijn almede onroerende zaken de navolgende regten:

1o. het vruchtgebruik en gebruik van onroerende zaken;

2o. de erfdienstbaarheden;

3o. het regt van opstal, (Stb. 34—41, id. 38—46.)

4o. het erfpachtsregt;

5o. grondrenten, het zij in geld of *in natura* verschuldigd;

6o. het tiendregt;

7o. de bazaars of de markten, door de regering erkend, en de daaraan verknochte privilegiën; (Stb. 29—111; id. 36—49; id. 55—72.)

8o. de regtsvorderingen, dienende om onroerende zaken terug te eischen of te doen leveren. (B.w. 674, 711, 720, 737, 1164 vv.; Civ. 526, 530.)

509. Roerende zaken uit haren aard zijn de zoodanige die zich zelve kunnen verplaatsen, of die verplaatst kunnen worden. (B.w. 513 vv.; Civ. 528.)

510. Schepen, schuiten, ponten, op vaartuigen geplaatste of andere losse molens en baden, en dergelijke

voorwerpen, zijn roerende zaken. (B.w. 506, 513 vv.; Kh. 309; Civ. 531.)

520. Gronderven en andere onroerende zaken die onbeheerd zijn en geenen eigenaar hebben, gelijk mede de zaken van dengene die zonder erfgenaam overleden is, of wiens erfenis is verlaten, behooren aan den lande. (B.w. 585, 832, 873, 1126, 1129; Stb. 50—3; Civ. 539.)

521. Insgelijks behooren aan den lande de wegen en straten, welke te zijnen laste zijn, de stranden der zee, de bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren met hunne oevers, de groote en kleine eilanden en de platen welke in die wateren opkomen, gelijk ook de havens en reeden; onverminderd de door titel of bezit verkregen regten van bijzondere personen of gemeenschappen. (B.w. 522, 554, 586, 591, 629, 680, 1953 vv.; Civ. 538, 560.)

522. Door oevers worden, in het vorige artikel, verstaan de boorden van rivieren, meeren of stroomen, welke bij gewone tijden, als het water op het hoogste is, door dat water overdekt worden, en niet hetgeen door watervloeden overstroomd is.

523. Als eigendom van den lande worden insgelijks aangemerkt alle gronden en getimmerten welke tot 's lands vestingwerken behooren, en gevolgelijk alle gronden waarop eenige werken van verdediging zijn aangelegd geworden, als: wallen, borstweringen, grachten, bedekte wegen, glaciën of vooruitspringende werken, pleinen waarop krijgsgebouwen gesticht zijn, linien, posten, verschansingen, redouten, dijken, sluizen, kanalen en hunne boorden; insgelijks onverminderd de door titel of bezit verkregen regten van bijzondere personen of gemeenschappen. (B.w. 524 v., 1953 vv.; Civ. 540, 541.)

526. Zaken aan eene gemeenschap toebehoorende zijn de zoodanige die het gezamenlijk eigendom zijn van een zedelijk ligchaam. (B.w. 519, 1653 vv.; Civ. 542.)

527. Zaken aan bijzondere personen toebehoorende zijn de zoodanige die het afzonderlijk eigendom zijn van een of meer enkele personen. (B.w. 570; Civ. 537.)

528. Men kan op zaken hebben, het zij een regt van bezit, het zij een regt van eigendom, het zij een regt van erfgenaamschap, het zij een vruchtgenot, het zij een regt van erfdienstbaarheid, het zij een regt van pand of hypotheek. (B.w. 508, 529, 570, 674, 756, 830, 1150, 1162; Civ. 543.)

---

## TWEEDE TITEL.

529. Door bezit wordt verstaan het houden of genieten eener zaak, welke iemand, of in persoon, of door een ander, in zijne magt heeft, als of zij hem toebehoorde. (B.w. 538, 543; Civ. 2228.)

530. Bezit is of te goeder trouw, of te kwader trouw.

531. Het bezit is te goeder trouw, wanneer de bezitter de zaak bezit uit kracht eener wijze van eigendomsverkrijging, waarvan de gebreken aan hem onbekend zijn. (B.w. 533 vv., 575 vv., 581, 1360, 1363, 1963 v., 1966; Civ. 550.)

532. Het bezit is te kwader trouw, wanneer de bezitter kennis draagt dat de zaak, welke hij bezit, aan hem niet in eigendom toebehoort.

538. Bezit wordt verkregen door de daad van eene zaak onder zijne magt te brengen, met het oogmerk om dezelve voor zich te behouden. (B.w. 529, 543.)

---

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## DERDE TITEL

570. Eigendom is het regt om van eene zaak het vrij genot te hebben, en daarover op de volstrekste wijze te beschikken, mits men er geen gebruik van make, strijdende tegen de wetten of de openbare verordeningen, daargesteld door zoodanige magt, die daartoe de bevoegdheid heeft, en mits men aan de regten van anderen geen hinder toebrenge: alles behoudens de onteigening ten algemeenen nutte tegen behoorlijke schadeloosstelling, ingevolge de wettelijke bepalingen. (RR. 77; B.w. 527, 581, 594, 627, 631 vv., 663 vv.; Civ. 537, 544, 545.)

571. De eigendom van den grond bevat in zich den eigendom van hetgeen op en in den grond is.

De eigenaar kan op den grond alle bepkantingen doen en gehouwen stellen, welke hij goedvindt; behoudens de uitzonderingen in den vierden en zesden titel van dit boek gemaakt.

Onder den grond mag hij naar goedvinden bouwen en graven, en uit dat graven alle vruchten trekken, welke hetzelve kan opleveren: behoudens de wijzigingen, uit de wetten en verordeningen van policie op het stuk der mijnen, uitveening en andere dergelijke voorwerpen voortvloeijende. (B.w. 595, 625 vv., 674 vv., 1165, 1481 vv.; Civ. 546, 552.)

572. Ieder eigendom wordt vermoed vrij te zijn.

Hij die beweert eenig regt op eens anders zaak te hebben, moet dat regt bewijzen. (B.w. 1865 vv.)

584. Eigendom van zaken kan op geene andere wijze worden verkregen, dan door toeeigening, door natrekking, door verjaring, door wettelijke of testamentaire erfopvolging, en door opdragt of levering ten gevolge van eenen regtstitel van eigendoms-overgang, afkomstig van dengene die geregtigd was over den eigendom te beschikken. (B.w. 570, 585 vv., 588, 612, 830 vv., 874 vv., 1946, 1963; Civ. 711, 712.)

589. Groote en kleine eilanden, en door aanslijking droog gewordene platen, die zich in onbevaarbare en onvlotbare rivieren nederzetten, behooren aan de eigenaars der oevers aan de zijde waar zij zich gevormd hebben. Indien het eiland zich niet aan éénen kant heeft opgeworpen, behoort hetzelve aan de eigenaars der beide oevers, te rekenen van de lijn die men vooronderstelt in het midden van de rivier getrokken te zijn. (B.w. 521, 591; Civ. 556, 561.)

590. Indien een stroom of eene rivier, door eenen nieuwen arm te maken, het aan den oever liggend land van eenen eigenaar doorsnijdt en tot een eiland maakt, behoudt de eigenaar den eigendom van zijn land, zelfs wanneer dat eiland zich in eenen stroom of in eene bevaarbare en vlotbare rivier gevormd had. (Civ. 562.)

591. De eigendom van stroomen en rivieren brengt mede den eigendom van den grond, waarover het water loopt. (B.w. 521, 589, 629; Civ. 558.)

592. Indien een stroom of eene rivier eenen nieuwen loop aanneemt en zijne oude beddingen verlaat, nemen de eigenaars van de gronden, welke zij hierdoor verloren hebben, bezit van de verlatene beddingen om zich schadeloos te stellen, een igelijk naar evenredigheid van den grond dien hij verloren heeft. (Civ. 563.)

593. De tijdelijke overstrooming van eenen stroom of eene rivier doet den eigendom noch verkrijgen noch verloren gaan. (B.w. 515.)

594. Verdronken landen blijven aan den eigenaar toebehooren.

Niettemin, indien derzelver bepoldering of droogmaking

door den Gouverneur-Generaal, voor het algemeen belang, of tot beveiliging van nabij gelegen eigendommen, noodzakelijk wordt geacht, en door deskundigen bewezen wordt dat die verdronken landen voor bepoldering of droogmaking vatbaar zijn, zullen derzelver eigenaars aangemaand worden om dezelve te bewerkstelligen of daaraan deel te nemen, en, bij weigering of ontstentenis daarvan, van hunnen eigendom ten behoeve van den lande kunnen worden onteigend, tegen gelijktijdige voldoening van de waarde, waarop die gronden, als verdronken land, zullen worden geschat. (B.w. 570, 754, 811.)

595. De eigenaar van een zeeduin is van regtswege eigenaar van den grond, waarop het zeeduin rust.

Indien een aan het zeeduin aangrenzend stuk lands door den wind met zand zoodanig wordt overstoven, dat het land met het zeeduin vereenigd wordt, en daarvan niet kan worden onderscheiden, wordt het land de eigendom van dengene aan wien het zeeduin toebehoort, ten ware hetzelve, binnen vijf jaren na de overstuiving, door eene afheining of grenspalen zijn afgescheiden. (B.w. 571.)

596. De aanslijkingen en aanwassen, welke natuurlijk, langzamerhand en ongemerkt, aan de landen, bij een loopend water gelegen, aangroeijen, worden *aanspoelingen* genaamd.

De aanspoeling komt ten voordeele van de eigenaars van den oever, zonder onderscheid of in den titel van eigendom al of niet melding worde gemaakt van de hoegrootheid der landen; behoudens de wetten en verordeningen opzigtelijk voet- en jaagpaden. (B.w. 774; Civ. 556.)

597. De bij het tweede lid van het vorige artikel gemaakte bepaling is ook toepasselijk op aanspoelingen, welke aan de oevers van bevaarbare meeren plaats hebben.

Dezelfde bepaling is eindelijk ook toepasselijk op aanwassen, gorsingen en schorren, door de zee aan de stranden en aan de oevers der rivieren, alwaar ebbe en vloed gaat, aangespoeld, het zij de oever aan den lande, of wel aan bijzondere personen of gemeenschappen, toebehoort. (Civ. 557, 558.)

598. Aanspoeling heeft geen plaats ten aanzien van vijvers.

De eigenaars derzelve behouden steeds den grond die door het water bedekt wordt, wanneer het tot die hoogte gekomen is dat de vijver zich daarvan ontlast, ofschoon ook de hoeveelheid van het water naderhand weder afneme.

Zoo ook, omgekeerd, verkrijgt de eigenaar van den vijver geen regt op de landen aan den oever gelegen, die door het water van zijnen vijver, bij buitengewone hoogte van hetzelve, overdekt worden. (Civ. 558.)

599. Het wordt als geene aanspoeling aangemerkt, indien een stuk lands, door het geweld van den stroom, in weg van het eene land afgescheurd en aan het andere aangeworpen wordt, mits de eigenaar zijn regt binnen drie jaren na die gebeurtenis doe gelden. Na dit tijdsverloop, wordt ook dat afgescheurde en niet gevorderde stuk gronds de eigendom van dengene, aan wiens land hetzelve aangeworpen is. (B.w. 1912; Civ. 559.)

600. Al hetgeen op een erf geplant of gezaaid is, behoort aan den eigenaar des gronds. (B.w. 605, 711, 1916, 1921; Civ. 553.)

601. Al hetgeen op een erf gebouwd is, behoort aan de grondeigenaars, mits het gebouwde met den grond vereenigd zij, behoudens de wijzigingen in artikel 603 en 604 voorkomende. (B.w. 711, 1916, 1921; Civ. 553.)

610. Eigendom wordt verkregen door verjaring, nadat men eene zaak heeft bezeten gedurende den tijd welken

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

de wet bepaalt, en overeenkomstig de voorwaarden en onderscheidingen, welke bij den zevenden titel van het vierde boek van dit wetboek zijn vastgesteld. (B.w. 1946 vv., 1963; Civ. 2219.)

611. De wijze waarop eigendom door middel van wettelijke erfopvolging of testamentaire erfstelling verkregen wordt, is bij den twaalfden en dertienden titel van dit boek behandeld. (B.w. 830, 874.)

615.) De levering of opdragt van onroerende zaken geschiedt door het openbaar maken van de acte, op de wijze, in artikel 620 bepaald. (B.w. 696, 713, 720, 760, 1459, 1690; Kh. 309; Civ. 1583, 1605.)

617.) Alle acten, waarbij onroerende zaken worden vervreemd, toegescheiden, verdeeld, bezwaard of overgedragen, moeten, op straffe van nietigheid, *in authentieken vorm* worden opgemaakt. (B.w. 1868, 1870.)

Als zoodanig worden mede beschouwd de in gebruikelijken vorm afgegevene uittreksels uit de rollen of registers van het vendu-departement, strekkende tot bewijs van den verkoop van goederen, door tusschenkomst van genoemd departement bewerkstelligd, in gevolge de daaromtrent bestaande of later vast te stellen verordeningen. (B.w. 620; Ov. 93.)

---

## VIERDE TITEL.

625. Er bestaan tusschen de eigenaars van naburige erven regten en verpligtingen, welke voortvloeijen, het zij uit de natuurlijke ligging der erven, het zij uit de bepalingen der wet. (B.w. 571; Civ. 639.)

626. Erven die lager liggen zijn, ten behoeve van dengene die hooger gelegen zijn, verpligt het water te ontgangen, hetwelk daarvan natuurlijk afloopt, zonder dat zulks door menschen toedoen bevorderd worde.

De eigenaar van het erf dat lager ligt mag geenen dijk of dam opwerpen, waardoor deze uitwatering belet wordt; daarentegen mag de eigenaar van het hooger gelegen erf niets in het werk stellen, waardoor de toestand van hetgene dat lager ligt verzwaard wordt. (B.w. 629 vv., 652, 677, 688, 697 vv.; Civ. 640.)

629. Hij wiens eigendom gelegen is aan den oever van een stroomend water, hetwelk niet tot het openbaar domein behoort, mag van dat voorbijloopend water tot bespeeling van zijn erf gebruik maken.

Degene wiens erf door dat water doorsneden wordt, mag daarvan zelfs in de tusschenruimte, welke het water doorloopt, gebruik maken, mits hij, ter plaatse waar zijn erf eindigt, aan het water deszelfs natuurlijken loop wedergeve. (B.w. 521, 591; Civ. 644.)

630. Wanneer er tusschen eigenaars, aan welke die wateren eenig nut kunnen verschaffen, geschil ontstaat, moet de regter, bij de beslissing daarvan, het belang van den landbouw met de onschendbaarheid van het regt van eigendom trachten overeen te brengen, en zich, in allen gevalle, gedragen naar de bijzondere en plaatselijke verordeningen en gebruiken opzigtelijk den loop, de hoogte, en het gebruik der wateren. (Civ. 645.)

631. Ieder eigenaar mag zijn erf afsluiten, behoudens de uitzondering bij artikel 667 gemaakt. (B.w. 570 vv., 635, 642, 664; Civ. 647.)

633. Alle muren dienende tot afscheiding tusschen gebouwen, landerijen, hoven en tuinen, worden gerekend gemeene muren te zijn, ten ware er een titel of teeken, het tegendeel aanduidende, mogt bestaan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Indien de gebouwen niet even hoog zijn, wordt de scheidsmuur slechts vooronderstelt gemeen te zijn, tot de hoogte van het minst verhevene gebouw. (B.w. 635, 637, 640, 643, 1916; Civ. 653.)

634. Het teeken dat een scheidsmuur niet gemeen is bestaat onder anderen daarin:

1o. dat het bovenste van den muur aan den eenen kant opstaande en loodregt met deszelfs voetstuk is, en aan den anderen kant schuins afloopt:

2o. dat de muur een gebouw of eene terras steunt of schraagt, zonder dat er van den anderen kant een gebouw of ander werk aanwezig zij:

3o. dat bij het bouwen van den muur slechts aan de eene zijde, het zij een kap, het zij steenen lijsten en vooruitstekende steenen zijn geplaatst geworden.

In die gevallen, wordt de muur gerekend bij uitsluiting toe te behooren aan den eigenaar, aan wiens kant het gebouw, de terras, de lijsten en vooruitstekende steenen, of de groot van zoodanige kappen, gevonden worden. (B.w. 645; Civ. 654.)

658. Alle grachten of slooten tusschen twee erven worden vooronderstelt gemeen te zijn, indien er geen titel of teeken van het tegendeel aanwezig is. (B.w. 1916; Civ. 666.)

659. Het wordt, onder anderen, als een teeken dat de gracht of sloot niet gemeen is, beschouwd, wanneer de kade of opgeworpene aarde alleenlijk aan de eene zijde van de gracht of sloot gevonden wordt.

In dat geval, wordt de gracht of sloot gerekend voor het geheel aan dengene toe te behooren, aan wiens kant de opgeworpene aarde zich bevindt. (B.w. 1916; Civ. 667, 668.)

662. Iedere hegge, welke twee erven van elkander scheidt, wordt vooronderstelt gemeen te zijn, ten ware er titel, bezit of teeken van het tegendeel mogt bestaan.

De boomen die zich in de gemeene hegge bevinden zijn gemeen, gelijk de hegge zelve, en ieder der eigenaars heeft het regt om te vorderen dat die boomen omgehakt worden. (B.w. 1916; Civ. 670, 673.)

664. Het wordt, onder anderen, als een teeken dat de hegge niet gemeen is, aangemerkt, wanneer slechts een der erven afgesloten is. (B.w. 631, 1916; Civ. 670.)

---

## ZESDE TITEL.

674. Erfdienstbaarheid is een last waarmede een erf bezwaard is, tot gebruik en ten nutte van een erf, het welk aan eenen anderen eigenaar toebehoort.

Dezelve mag, noch ten laste, noch ten behoeve van eenen persoon, daargesteld worden. (B.w. 508, 570, 1206; Civ. 637, 686.)

675. Alle erfdienstbaarheden bestaan in de verpligting om iets te dulden, of iets niet te doen.

676. Erfdienstbaarheid geeft geenen voorrang aan het eene erf boven het andere. (Civ. 638.)

677. De erfdienstbaarheden zijn voortdurende of niet voortdurende.

Voortdurende erfdienstbaarheden zijn de zoodanige welker gebruik voortduurt of kan voortduren, zonder dat daartoe des menschen toedoen noodig zij; van dien aard zijn de waterloopen, het gootregt, het uitzigt en andere dergelijke.

Niet voortdurende erfdienstbaarheden zijn de zulke welke tot derzelver uitoefening 's menschen toedoen noodig hebben, als daar zijn: het regt van overgang, van waterte

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

halen, beesten te weiden en andere soortgelijke. (B.w. 537, 552, 626 vv., 652 vv., 680, 687, 697, 699; Civ. 688.)

678. De erfdienstbaarheden zijn zigtbaar of onzigtbaar.

Zigtbare erfdienstbaarheden zijn de zoodanige waarvan door uitwendige werken blijkt, gelijk eene deur, een venster, eene waterleiding en soortgelijke.

Onzigtbare zijn de zulke welke geen uitwendig teeken van haar bestaan hebben, gelijk het verbod om op een erf te bouwen, of om niet dan op eene bepaalde hoogte te mogen bouwen, het regt om beesten te weiden, en andere waartoe 's menschen toedoen noodig is. (B.w. 538, 552, 680, 687, 697, 699. Civ. 689.)

690. Indien het heerschende erf mogt worden verdeeld, blijft de erfdienstbaarheid vóór ieder gedeelte verschuldigd, zonder dat evenwel de toestand van het dienstbaar erf moge verzwaard worden.

Indien het alzoo een regt van *overgang* geldt, zijn alle de mede-eigenaars van het verdeelde erf verpligt dat regt langs denzelfden weg als voor de verdeeling uit te oefenen. (B.w. 667 vv., 694, 701; Civ. 700,)

694. Indien het dienstbare erf verdeeld wordt, blijft ieder gedeelte met de erfdienstbaarheid bezwaard, voor zoo veel tot derzelver uitoefening noodzakelijk is. (B.w. 690 vv., 701; Civ. 700.)

695. Erfdienstbaarheden worden daargesteld of door eenen titel, of door verjaring. (B.w. 547, 712, 724, 1955 vv., 1963, 1993; Civ. 690.)

696. De titel van aankomst van eene erfdienstbaarheid moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij artikel 620 bepaald. (Sv. 26; B.w. 616.)

697. De voortdurende en zigtbare erfdienstbaarheden kunnen, zoo wel door verjaring, als door titel, verkregen worden. (B.w. 547, 552, 677 vv., 700, 707, 1955, 1963, 1993; Civ. 690.)

699. De voortdurende en te gelijker tijd onzigtbare erfdienstbaarheden, zoo als ook de niet voortdurende, het zij dezelve zigtbaar of onzigtbaar zijn, kunnen slechts bij eenen titel worden daargesteld. Het genot, zelfs sedert onheugelijke jaren, is niet voldoende om dezelve te verkrijgen. (B.w. 553, 677 vv.; Civ. 691.)

703. Erfdienstbaarheden gaan te niet, wanneer de zaken zich in zoodanigen staat bevinden dat men van dezelve geen gebruik meer kan maken. (B.w. 679; Civ. 703.)

704. Indien het dienstbare of het heerschende erf niet geheel en al te niet gegaan of vernield is, blijft de erfdienstbaarheid voortduren, naar mate de gesteldheid der erven zulks toelaat. (B.w. 705.)

706. Alle erfdienstbaarheden gaan te niet, wanneer het heerschende en het dienstbare erf in dezelfde hand vereenigd zijn; behoudens de bepaling van artikel 701. (B.w. 700, 1436 v.; Civ. 705.)

707. Erfdienstbaarheid gaat ook te niet wanneer daarvan in dertig achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt.

Deze dertig jaren beginnen niet te loopen dan van den dag waarop men eene blijkbare en met de erfdienstbaarheid strijdige daad heeft verrigt. (B.w. 547, 700, 705, 710; Civ. 706.)

---

## ZEVENDE TITEL.

711. Het regt van opstal is een zakelijk regt om gebouwen, werken of beplantingen op eens anders grond te hebben. (B.w. 508, 584, 600 vv., 616.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

712. Hij, die het regt van opstal heeft kan hetzelve vervreemden en met hypotheek belasten.

Hij kan de goederen, aan het regt van opstal onderworpen, met erfdienstbaarheden bezwaren, doch alleen voor het tijdvak gedurende hetwelk hij het genot van dat regt bezit. (B.w. 695.)

715. De titel van aankomst van het regt van opstal moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij artikel 620 bepaald. (Ov. 26; B.w. 616.)

718. Het regt van opstal gaat, onder anderen, verloren:

1o. door vermenging;

2o. door het te niet gaan van den grond;

3o. door de verjaring van dertig jaren;

4o. na verloop van den tijd, welke bij de vestiging van het regt bedongen of bepaald is. (B.w. 719, 730, 1136, 1144, 1946, 1967 vv.)

719. Indien geene bijzondere bedingen of bepalingen omtrent het eindigen van het regt van opstal gemaakt zijn, zal de eigenaar van den grond hetzelve kunnen doen ophouden, doch niet vroeger dan na verloop van dertig jaren: mits ten minste een jaar te voren aan dengene die het regt van opstal heeft, bij behoorlijk exploit aanzegging doende. (B.w. 718, 736.)

---

## ACHTSTE TITEL.

720. Erfpachtsregt is een zakelijk regt om het vol genot te hebben van een aan een ander toebehoorend onroerend goed, onder gehoudenis om aan laatstgemelden, als eene erkentenis van deszelfs eigendom, eene jaarlijksche pacht te voldoen, het zij in geld, het zij in voortbrengselen of vruchten.

De titel van aankomst van het erfpachtsregt moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij artikel 620 bepaald. (Ov. 26; B.w. 508, 584, 616.)

724. Hij is bevoegd om zijn regt te vervreemden, met hypotheek te belasten, en den grond, in erfpacht uitgegeven, met erfdienstbaarheden te bezwaren, voor het tijdvak van zijn genot. (B.w. 695, 730 vv.)

727. Hij draagt alle belastingen, welke op het ert zijn gelegd, het zij gewone, het zij buitengewone, het zij jaarlijksche, het zij dezulke die slechts eenmaal moeten worden betaald. (B.w. 721; Civ. 608.)

732. Wanneer het erfpachtsregt door het verloop des tijds is geeindigd, wordt hetzelve niet stilzwijgend vernieuwd, doch kan hetzelve bij voortduring blijven bestaan tot wederopzegging toe.

736. Erfpachtsregt gaat op dezelfde wijze te niet, als bij artikel 718 en 719 opzigtelijk het regt van opstal is bepaald.

---

## TIENDE TITEL.

756. Vruchtgebruik is een zakelijk regt om van eens anders goed de vruchten te trekken, als of men zelf eigenaar daarvan was, mits zorgende dat de zaak zelve in stand blijve. (B.w. 757, 760, 765, 779; Civ. 578.)

758. Vruchtgebruik kan gevestigd worden ten behoeve van een of meerdere bepaalde personen, ten einde daarvan het genot te hebben, het zij gezamenlijk, het zij bij opvolging.

In geval van genot bij opvolging, zal het vruchtgebruik alleen genoten worden door de personen welke in leven zijn op het oogenblik dat het regt van den eersten vruchtgebruiker zijnen aanvang neemt. (B.w. 2.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

759. Vruchtgebruik wordt verkregen door de wet, of door den wil des eigenaars. (B.w. 311 v., 474, 918, 970; Civ. 579.)

760. De titel van vruchtgebruik van een onroerend goed moet worden openbaar gemaakt, op de wijze bij artikel 620 bepaald. (Ov. 26.)

Wanneer het een roerend goed geldt, wordt door de levering het zakelijk regt geboren. (B.w. 612, 616.)

807. Vruchtgebruik eindigt:

1o. door den dood van den vruchtgebruiker;

2o. wanneer de tijd tot welken, of de voorwaarden waaronder hetzelve is toegestaan, verloopen of vervuld zijn;

3o. door vereeniging, wanneer de bloote eigendom en het vruchtgebruik zijn gekomen in dezelfde hand;

4o. door afstand van den vruchtgebruiker, ten behoeve van den eigenaar;

5o. door verjaring, wanneer de vruchtgebruiker gedurende dertig jaren van zijn regt geen gebruik heeft gemaakt;

6o. door den geheelen ondergang der zaak, waarop het vruchtgebruik is gevestigd. (B.w. 314, 809, 811, 813, 815 vv., 1436 v., 1444 v., 1946, 1967 v.; Civ. 617.)

808. Vruchtgebruik ten voordeele van verscheiden personen gezamenlijk gegeven, houdt eerst op door den dood van den laatsten.

Vruchtgebruik ten voordeele van een zedelijk ligchaam houdt op door ontbinding van hetzelve. (B.w. 810. 1653.)

809. Het vruchtgebruik, hetwelk gegeven is tot dat een derde persoon eenen zekeren ouderdom zal bereikt hebben, blijft tot dat tijdstip voortduren, al ware het dat deze persoon vóór den vastgestelden ouderdom mogt overleden zijn, behoudens hetgeen, bij den veertienden titel van het eerste boek van dit Wetboek, aangaande het wettelijk genot van de ouders bepaald is. (B.w. 311, 314; Civ. 620.)

810. Geen vruchtgebruik kan aan een zedelijk ligchaam langer dan voor dertig jaren worden toegestaan. (B.w. 808, 1653; Civ. 619.)

---

## EEN-EN-TWINTIGSTE TITEL.

1162. Onderzetting of hypotheek is een zakelijk regt op onroerende goederen, strekkende om daarvan de voldoening eener verbindtenis te verhalen. (B.w. 528; Civ. 2114.)

1163. Dat regt is uit doszelfs aard ondeelbaar en gevestigd op alle de verbondene onroerende goederen in hun geheel, op elk van die goederen, en op ieder gedeelte van dezelve.

De goederen blijven daarmede belast, in welke handen dezelve ook overgaan. (B.w. 1198 vv., 1209 vv., 1296 vv., Kh. 297 vv.; Civ. 2114.)

1164. Voor hypotheek zijn alleen vatbaar:

1o. onroerende goederen welke in den handel zijn, met derzelver toebehooren, voor zoo verre dat laatste als onroerend goed beschouwd wordt; (Ov. 30; B.w. 506 vv.)

2o. het vruchtgebruik derzelve goederen en hun toebehooren; (B.w. 756 vv.)

3o. de regten van opstal en erfpacht, (B.w. 711 vv., 720 vv.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

4o. de grondrenten, het zij in geld, het zij *in natura*, verschuldigd: (B.w. 737 vv.)

5o. het tiendregt: (B.w. 737 vv.)

6o. de bazaars of markten, door de regering erkend, met de daaraan verknochte privilegiën. Civ. 2118).

1166. Het onverdeeld aandeel in een gemeen onroerend goed kan met hypotheek worden bezwaard. Na de verdeeling van hetzelve, blijft de hypotheek alléen gevestigd op het deel dat aan den schuldenaar, die de onderzetting heeft verleend, is toebedeeld, behoudens de bepaling van artikel 1341. (B.w. 1082.)

1167. Roerende goederen zijn voor geene hypotheek vatbaar. (Ov. 30; B.w. 509 vv.; Civ. 2119.)

1168. Hypotheek kan niet worden gevestigd dan door hem die de bevoegdheid heeft het bezwaarde goed te vervreemden. (B.w. 140, 393. 481, 985; Civ. 2124.)

1179. De inschrijving der hypothecaire verbanden moet geschieden in de daartoe bestemde openbare registers.

Bij gebreke van die inschrijving, heeft de hypotheek geene kracht hoegenaamd, zelfs niet ten opzigte van schuldeischers, die geen hypothecair verband hebben. (B.w. 371, 1203; Civ. 2134, 2146.)

1209. De hypotheken gaan te niet

1o. door het te niet gaan der hoofd-verbindtenis;

2o. door des schuldeischers afstand van de hypotheek;

3o. door geregtelijke rangschikking.

---

## Berekening van afstand en azimuth volgens Oudemans formules

om het Azimuth en den afstand tusschen 2 punten op de aarde gemakkelijk te berekenen (indien die afstand niet grooter is dan 15- 18000 meters) uit de gegeven:

Lengte en Breedte.

K × sin Am = L. p.

K × cos Am = (B—B¹)m.

A = Am + a.

a = ½ L sin ½ (B + B¹).

A = Am + 180° — a.

Hierin is:

K = Afstand.

L = verschil in lengte in Seconden uitgedrukt.

m = Nm [1 — e² cos² ½ (B + B¹)] Sin. 1" of de lengte van 1 seconde van den Meridaan op de gemiddelde breedte van ½ (B + B¹).

p = het zelfde op de parallel.

Voor m en p bestaan tafels voor de logarithmen van de lengte 1" in meters. (Zie tabel I en II)

B geogr. Breedte op 't eene punt

B¹ id. id. op 't andere punt dus.

B—B¹ het verschil in breedte.

½ (B + B¹) gemiddelde Breedte.

A = Azimuth

Am = gemiddeld of onverbeterd azimuth

a = Correctie op het azimuth

A¹ = omgekeerd azimuth

**„Opheldering door een voorbeeld:"**

Gegeven de lengte en Breedte van
Petoekangan en Kamal.
Daaruit te berekenen:
Afstand Petoekangan Kamal.
Azimuth id. id.
Idem Kawal — Petoekangan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Peteokangan: | Geogr. Breedte | | Geogr. Lengte |
|---|---|---|---|
| | 7° 10' 28,"09 | zuid | B 5° 49' 15,"25 |
| Kanal | 7° 9' 48,"7 | zuid | B¹ 5° 55' 51,"6 |

B—B¹ = 0° 0' 39,"39 L = 0° 6' 36,"35 = 396,"35
B+B¹ = 14° 20' 16,"79
½(B+B¹) = 7° 10' 8,"395

Nu is: K sin. Am = L. p.
K cos. Am = (B—B¹)m dus
tg. Am = L. p.
B—B¹ m

| | | |
|---|---|---|
| log L = | 2.5980789 | |
| log p = | 1.4868324 | op breedte ½(B+B¹) [uit de |
| log L. p = | 4.0849113 | = log K sin. Am [tafel II] |
| log B—B¹ = | 1.5953860 | |
| log m = | 1.4873776 | op breedte ½(B+B¹) [volgens |
| log (B—B¹) | 3.0827636 | tafel I] |
| | 4.0849113 | verschil |

log tg. Am = 11.0022477—10
Am = 84° 19' 2,"6111
a = ½ L. sin ½ (B+B¹)
log L = 2.5980789
log sin ½(B+B¹) = 9.0962020—10
1.6942809.
log 2 = 0.3010300
log a = 1.3932509
a = 24,"7315
A = Am + a = 84° 19' 27" 3426
A¹ = 180° + Am — a = 264° 18' 37," 8796

Om K te berekenen heeft men
K sin. Am = L. p. dus $K = \frac{Lp}{\sin. Am}$
log K sin. Am = 4.0849113 (Zie boven)
log sin. Am = 9.9978604
log K = 4.0870509
K = 12219. 427 meter.

## Berekening der coordinaten volgens de gewijzigde Flamsteadsche kegelprojectie.

De formules zijn:
X = r × sin o = r × o × sin 1" (omdat o altijd zeer klein is)
Y = S — ½ o × x × sin 1"

Hierin zijn:

S = m × M..... I
r = N × cot. B + S..... II
o = $\frac{N_1}{r}$ × cot. $B_1$ × (L¹ — L). III
m = booglengte van 1" op den meridiaan van $\frac{B + B_1}{2}$ breedte (zie tafel I)
B = breedte van het Centraalpunt
$B_1$ = breedte van het punt, waarvan de coördinaten gezocht worden.
N = normaal op breedte B. } (Zie tafel I)
$N_1$ = normaal op breedte $B_1$ }
M = booglengte van B — $B_1$ in seconden
L = lengte van het Centraalpunt
$L_1$ = lengte van het punt, waarvan de coördinaten gezocht worden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

$d = L_1 - L$ of lengte-verschil in seconden

$p = \frac{N_1}{r} \times \cos \times B_1 \times \sin 1''$ of booglengte van 1' op de parallel van $B_1$ breedte (zie tafel II)

$v = \frac{1}{2} o \times x \times \sin 1''$ en daar $o = \frac{x}{r \times \sin 1''}$ is wordt $v = \frac{1}{2} \times \frac{(x^2 \times \sin 1'')}{r \times \sin 1''} = \frac{x^2}{2r}$

De formules voor X en Y kunnen dus worden verkort als volgt:

$X = p \times d$

$Y = S - v$

## Opheldering door een voorbeeld.

Het Centraal punt voor de Residentie Soerabaija is gelegen op:

7° 20' Zuider breedte en

5° 39 O. lengte van Batavia.

Men wil de coordinaten weten van Petoekangan en Kamal, waarvan de lengte en breedte uit het vorige voorbeeld (berekening van afstand en azimuth) bekend zijn.

## Petoekangan.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Centraalpunt | op (B) | 7° 20' | zuiderbreedte |
| Petoekangan | op ($B_1$) | 7° 10' 28" 09 | idem |
| | $B - B_1 =$ | 571" 91 | $\frac{B + B_1}{2} =$ 7° 15' 14" 045 |
| Centraalpunt | op (L) | 5° 39' | O. Lengte v. Batavia |
| Petoekangan | op ($L_1$) | 5 49. 15" 25 | id. id. |
| | $L_1 - L =$ | 615" 25 = d. | |

$x = p \times d$

$p = N_1 \cos B_1 \sin 1''$ of
1" op de parallel bij
breedte 7° 10' 28" 09 (zie tafel II)
$d = L_1 - L = 615,'' 25$

| | | | |
|---|---|---|---|
| log p | = 1. | 4868346 | |
| $\frac{2809}{6000} \times 158$ = | | −74 | uit tafel II |
| | = 1. | 4868.272 | |
| + log d | = 2. | 7890.516 | |
| log x | = 4. | 2758.788 | |
| x | = + | 18874.875 | |

$Y = S - v$

$S = M \times m$ (zie hier voren)

| | | | |
|---|---|---|---|
| | M = | 571"91 | |
| log | M = | 2.7573277 | |
| log | m = | 1.4873776 | |
| + $\frac{5234}{10000} \times 32$ = | | + 17 | uit de tafel I |
| log | S = | 4.2447070 | |
| | | 1.7567.3806 | |

$r = N \times \cot B + S$ ..... II

| | | |
|---|---|---|
| log N = | 6. | 8046671 (uit tafel I) |
| log cot B = | 10. | 890440610— |
| log N × cot B = | 7. | 6951707— |
| N × cot B = | | 49557311 |
| + S | = | 17566.3806 |
| r | = | 495748783806 |
| v | = | $\frac{x^2}{2r}$ |
| 2 log x | = | 8.5517576 |
| ar: Cpt: log 2 r | = | 2.0037084—10 |
| log v | = | 0.5554660 |
| v | = | 3,5931 |

| | | |
|---|---|---|
| S | = | 17567.3806 |
| − v | = | −3,5931 |
| Y | = + | 17563.7875 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Nog moet worden opgemerkt, dat de formule voor Y ook kan zijn S + v en voor r = N × cot. B — S en wel:

als Y positief is, dan is de formule S — v
is Y negatief „ „ „ „ S + v
is daarentegen Y positief dan is r = N × cot B + S
en is Y negatief „ „ r = N × cot B — S
of + Y = S — v; r = N × cot B + S. —
— Y = S + v; r = N × cot B — S.

N blijft voor één centraalpunt constant.

Om steeds te weten of X en Y positief dan wel negatief zijn onthoude men dat:

Voor $L^1 > L$ is X positief en
voor $L^1 < L$ is X negatief
Voor $B_1 < B$ is Y positief
voor $B_1 > B$ is Y negatief

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# TABEL I.

| Geogr. Breedte. | Log. normaal tot de kleine as in meters. | v | Log. kromtestraal in den meridiaan in meters. | v | Log. 1" in den meridiaan in meters. | v | Geogr. Breedte. | Log. normaal tot de kleine as in meters. | v | Log. kromtestraal in den meridiaan in meters. | v | Log 1" in den meridiaan in meters. | v |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 0° 0' | 6.8046435 | 0 | 6.8017351 | 1 | 1.4873100 | 0 | 5° 0' | 6.8046545 | 8 | 6.8017681 | 22 | 1.4873430 | 22 |
| 10 | 435 | 0 | 352 | 1 | 100 | 1 | 10 | 553 | 7 | 703 | 23 | 452 | 23 |
| 20 | 435 | 1 | 353 | 1 | 101 | 2 | 20 | 560 | 8 | 726 | 24 | 475 | 24 |
| 30 | 436 | 1 | 354 | 3 | 103 | 3 | 30 | 568 | 8 | 750 | 25 | 499 | 24 |
| 40 | 437 | 1 | 357 | 3 | 106 | 3 | 40 | 576 | 9 | 775 | 25 | 523 | 25 |
| 50 | 438 | 1 | 360 | 4 | 109 | 4 | 50 | 585 | 8 | 800 | 26 | 548 | 27 |
| 1° 0' | 6.8046439 | 2 | 6.8017364 | 5 | 1.4873113 | 5 | 6° 0' | 6.8046593 | 9 | 6.8017826 | 27 | 1.4873575 | 26 |
| 10 | 441 | 2 | 369 | 6 | 113 | 5 | 10 | 602 | 9 | 853 | 27 | 601 | 28 |
| 20 | 443 | 2 | 375 | 6 | 123 | 7 | 20 | 611 | 10 | 880 | 28 | 629 | 28 |
| 30 | 445 | 2 | 381 | 7 | 130 | 7 | 30 | 621 | 9 | 908 | 29 | 657 | 28 |
| 40 | 447 | 3 | 388 | 8 | 137 | 7 | 40 | 630 | 10 | 937 | 30 | 685 | 30 |
| 50 | 450 | 3 | 396 | 8 | 144 | 9 | 50 | 640 | 10 | 967 | 30 | 715 | 30 |
| 2° 0' | 6.8046453 | 3 | 6.8017404 | 9 | 1.4873153 | 9 | 7° 0' | 6.8046650 | 11 | 6.8017997 | 31 | 1.4873745 | 31 |
| 10 | 456 | 3 | 413 | 10 | 162 | 10 | 10 | 661 | 10 | 6.8018028 | 31 | 776 | 32 |
| 20 | 459 | 4 | 423 | 11 | 172 | 10 | 20 | 671 | 11 | 059 | 33 | 808 | 33 |
| 30 | 463 | 3 | 434 | 11 | 182 | 12 | 30 | 682 | 11 | 092 | 33 | 841 | 33 |
| 40 | 466 | 4 | 445 | 12 | 194 | 12 | 40 | 693 | 11 | 125 | 34 | 874 | 33 |
| 50 | 470 | 5 | 457 | 13 | 206 | 13 | 50 | 704 | 12 | 159 | 34 | 907 | 35 |
| 3° 0' | 6.8046475 | 4 | 6.8017470 | 13 | 1.4873219 | 13 | 8° 0' | 6.8046716 | 11 | 6.8018193 | 35 | 1.4873942 | 35 |
| 10 | 479 | 5 | 483 | 15 | 232 | 14 | 10 | 727 | 12 | 228 | 36 | 977 | 36 |
| 20 | 484 | 5 | 498 | 15 | 246 | 16 | 20 | 739 | 13 | 264 | 37 | 1.4874013 | 36 |
| 30 | 489 | 5 | 513 | 16 | 262 | 15 | 30 | 752 | 12 | 301 | 37 | 049 | 38 |
| 40 | 494 | 6 | 529 | 16 | 277 | 17 | 40 | 764 | 13 | 338 | 38 | 087 | 38 |
| 50 | 500 | 6 | 545 | 18 | 294 | 17 | 50 | 777 | 13 | 376 | 39 | 125 | 39 |
| 4° 0' | 6.8046506 | 6 | 6.8017563 | 17 | 1.4873311 | 18 | 9° 0' | 6.8046790 | 13 | 6.8018415 | 39 | 1.4874164 | 39 |
| 10 | 512 | 6 | 580 | 19 | 329 | 19 | 10 | 803 | 13 | 454 | 40 | 203 | 40 |
| 20 | 518 | 6 | 599 | 19 | 348 | 19 | 20 | 816 | 14 | 494 | 41 | 243 | 41 |
| 30 | 524 | 7 | 618 | 20 | 367 | 20 | 30 | 830 | 14 | 535 | 42 | 284 | 41 |
| 40 | 531 | 7 | 638 | 21 | 387 | 21 | 40 | 844 | 14 | 577 | 42 | 325 | 43 |
| 50 | 538 | 7 | 659 | 22 | 408 | 22 | 50 | 858 | 14 | 619 | 43 | 368 | 43 |
| 5° 0' | 6.8046545 | | 6.8017681 | | 1.4873430 | | 10° 0' | 6.8046872 | | 6.8018662 | | 1.4874411 | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# TABEL

| p | | p | | p | | p | | p | | p | | p | | p | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. |
| 0° 0' | 1.4902183 | 0°30 | 1.4902019 | 1° 0' | 1.4901526 | 1°30 | 1.4900704 | 2° 0' | 1.4899551 | 2°30 | 1.4898075 | 3° 0' | 1.4896267 | 3°30 | 1.4894129 |
| 1 | 2183 | 31 | 2007 | 1 | 1504 | 31 | 0671 | 1 | 9511 | 31 | 8020 | 1 | 6201 | 31 | 4052 |
| 2 | 2183 | 32 | 1996 | 2 | 1482 | 32 | 0638 | 2 | 9466 | 32 | 7965 | 2 | 6135 | 32 | 3975 |
| 3 | 2182 | 33 | 1984 | 3 | 1459 | 33 | 0604 | 3 | 9421 | 33 | 7909 | 3 | 6068 | 33 | 3897 |
| 4 | 2181 | 34 | 1972 | 4 | 1436 | 34 | 0570 | 4 | 9376 | 34 | 7853 | 4 | 6001 | 34 | 3819 |
| 5 | 2179 | 35 | 1959 | 5 | 1412 | 35 | 0536 | 5 | 9331 | 35 | 7797 | 5 | 5933 | 35 | 3741 |
| 6 | 2177 | 36 | 1946 | 6 | 1388 | 36 | 0501 | 6 | 9285 | 36 | 7740 | 6 | 5865 | 36 | 3662 |
| 7 | 2175 | 37 | 1933 | 7 | 1364 | 37 | 0466 | 7 | 9239 | 37 | 7683 | 7 | 5797 | 37 | 3583 |
| 8 | 2172 | 38 | 1919 | 8 | 1339 | 38 | 0430 | 8 | 9193 | 38 | 7625 | 8 | 5728 | 38 | 3503 |
| 9 | 2169 | 39 | 1905 | 9 | 1314 | 39 | 0394 | 9 | 9146 | 39 | 7567 | 9 | 5660 | 39 | 3423 |
| 0°10 | 1.4902165 | 0°40 | 1.4901891 | 1°10 | 1.4901289 | 1°40 | 1.4900358 | 2°10 | 1.4899098 | 2°40 | 1.4897509 | 3°10 | 1.4895590 | 3°40 | 1.4893343 |
| 11 | 2161 | 41 | 1876 | 11 | 1263 | 41 | 0321 | 11 | 9051 | 41 | 7450 | 11 | 5521 | 41 | 3263 |
| 12 | 2157 | 42 | 1861 | 12 | 1237 | 42 | 0284 | 12 | 9003 | 42 | 7391 | 12 | 5451 | 42 | 3182 |
| 13 | 2153 | 43 | 1846 | 13 | 1211 | 43 | 0247 | 13 | 8954 | 43 | 7332 | 13 | 5381 | 43 | 3100 |
| 14 | 2148 | 44 | 1830 | 14 | 1184 | 44 | 0209 | 14 | 8905 | 44 | 7272 | 14 | 5310 | 44 | 3019 |
| 15 | 2142 | 45 | 1813 | 15 | 1157 | 45 | 0171 | 15 | 8856 | 45 | 7272 | 15 | 5239 | 45 | 2937 |
| 16 | 2137 | 46 | 1797 | 16 | 1129 | 46 | 0132 | 16 | 8807 | 46 | 7152 | 16 | 5168 | 46 | 2854 |
| 17 | 2131 | 47 | 1780 | 17 | 1101 | 47 | 0094 | 17 | 8757 | 47 | 7091 | 17 | 5096 | 47 | 2772 |
| 18 | 2124 | 48 | 1763 | 18 | 1073 | 48 | 0054 | 18 | 8706 | 48 | 7030 | 18 | 5024 | 48 | 2688 |
| 19 | 2117 | 49 | 1745 | 19 | 1044 | 49 | 1.4900015 | 19 | 8656 | 49 | 6968 | 19 | 4951 | 49 | 2605 |
| 0°20 | 1.4902110 | 0°50 | 1.4901727 | 1°20 | 1.4901015 | 1°50 | 1.4899975 | 2°20 | 1.4898605 | 2°50 | 1.4896906 | 3°20 | 1.4894878 | 3°50 | 1.4892521 |
| 21 | 2103 | 51 | 1708 | 21 | 0986 | 51 | 9934 | 21 | 8554 | 51 | 6844 | 21 | 4805 | 51 | 2437 |
| 22 | 2095 | 52 | 1690 | 22 | 0956 | 52 | 9894 | 22 | 8502 | 52 | 6781 | 22 | 4732 | 52 | 2352 |
| 23 | 2087 | 53 | 1670 | 23 | 0926 | 53 | 9852 | 23 | 8450 | 53 | 6718 | 23 | 4658 | 53 | 2267 |
| 24 | 2078 | 54 | 1651 | 24 | 0895 | 54 | 9811 | 24 | 8397 | 54 | 6655 | 24 | 4583 | 54 | 2182 |
| 25 | 2069 | 55 | 1631 | 25 | 0864 | 55 | 9769 | 25 | 8345 | 55 | 6591 | 25 | 4508 | 55 | 2096 |
| 26 | 2060 | 56 | 1611 | 26 | 0833 | 56 | 9727 | 26 | 8291 | 56 | 6527 | 26 | 4433 | 56 | 2010 |
| 27 | 2050 | 57 | 1590 | 27 | 0801 | 57 | 9684 | 27 | 8238 | 57 | 6463 | 27 | 4358 | 57 | 1923 |
| 28 | 2040 | 58 | 1569 | 28 | 0769 | 58 | 9641 | 28 | 8184 | 58 | 6398 | 28 | 4282 | 58 | 1836 |
| 29 | 2029 | 59 | 1548 | 29 | 0737 | 59 | 9598 | 29 | 8130 | 59 | 6333 | 29 | 4206 | 59 | 1749 |
| 0°30 | 1.4902019 | 1° 0' | 1.4901516 | 1°30 | 1.4900704 | 2° 0' | 1.4899554 | 2°30 | 1.4898075 | 3° 0' | 1.4896267 | 3°30 | 1.4894129 | 4° 0' | 1.4891661 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# II.

| p | | p | | p | | p | | p | | p | | p | | p | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1'' in de parallel in meters. |
| 4° 0' | 1.4891661 | 4°30' | 1.4888861 | 5° 0' | 1.4885 7355 | 5°30 | 1.4882276 | 6° 0' | 1.4878485 | 6°30 | 1.4874361 | 7° 0' | 1.4869906 | 7°30 | 1.4865116 |
| 1 | 1574 | 31 | 8765 | 1 | 56 25 | 31 | 2155 | 1 | 8353 | 31 | 4218 | 1 | 9751 | 31 | 4950 |
| 2 | 1485 | 32 | 8666 | 2 | 5515 | 32 | 2034 | 2 | 8220 | 32 | 4075 | 2 | 9597 | 32 | 4785 |
| 3 | 1397 | 33 | 8566 | 3 | 5401 | 33 | 1912 | 3 | 8087 | 33 | 3931 | 3 | 9442 | 33 | 4618 |
| 4 | 1308 | 34 | 8466 | 4 | 5293 | 34 | 1790 | 4 | 7954 | 34 | 3787 | 4 | 9286 | 34 | 4452 |
| 5 | 1218 | 35 | 8365 | 5 | 5182 | 35 | 1667 | 5 | 7821 | 35 | 3642 | 5 | 9131 | 35 | 4285 |
| 6 | 1128 | 36 | 8265 | 6 | 5070 | 36 | 1544 | 6 | 7687 | 36 | 3497 | 6 | 8974 | 36 | 4118 |
| 7 | 1038 | 37 | 8163 | 7 | 4958 | 37 | 1421 | 7 | 7553 | 37 | 3352 | 7 | 8818 | 37 | 3950 |
| 8 | 0948 | 38 | 8062 | 8 | 4845 | 38 | 1298 | 8 | 7418 | 38 | 3206 | 8 | 8661 | 38 | 3782 |
| 9 | 0857 | 39 | 7960 | 9 | 4732 | 39 | 1174 | 9 | 7283 | 39 | 3060 | 9 | 8504 | 39 | 3614 |
| 4°10 | 1.4890766 | 4°40 | 1.4887858 | 5°10 | 1.4884619 | 5°40 | 1.4881049 | 6°10 | 1.4877147 | 6°40 | 1.4872913 | 7°10 | 1.4868346 | 7°40 | 1.4863445 |
| 11 | 0674 | 41 | 7755 | 11 | 4506 | 41 | 0924 | 11 | 7012 | 41 | 2767 | 11 | 8188 | 41 | 3276 |
| 12 | 0582 | 42 | 7652 | 12 | 4392 | 42 | 0799 | 12 | 6876 | 42 | 2619 | 12 | 8030 | 42 | 3106 |
| 13 | 0490 | 43 | 7549 | 13 | 4277 | 43 | 0674 | 13 | 6739 | 43 | 2472 | 13 | 7871 | 43 | 2937 |
| 14 | 0397 | 44 | 7445 | 14 | 4162 | 44 | 0548 | 14 | 6602 | 44 | 2324 | 14 | 7712 | 44 | 2766 |
| 15 | 0301 | 45 | 7341 | 15 | 4047 | 45 | 0422 | 15 | 6465 | 45 | 2175 | 15 | 7553 | 45 | 2596 |
| 16 | 0211 | 46 | 7237 | 16 | 3932 | 46 | 0296 | 16 | 6327 | 46 | 2027 | 16 | 7393 | 46 | 2425 |
| 17 | 0117 | 47 | 7132 | 17 | 3816 | 47 | 0169 | 17 | 6189 | 47 | 1878 | 17 | 7233 | 47 | 2253 |
| 18 | 1.4890023 | 48 | 7027 | 18 | 3700 | 48 | 1.4880041 | 18 | 6051 | 48 | 1728 | 18 | 7072 | 48 | 2082 |
| 19 | 1.4889928 | 49 | 6921 | 19 | 3583 | 49 | 1.4879914 | 19 | 5912 | 49 | 1578 | 19 | 6911 | 49 | 1910 |
| 4°20 | 1.4889833 | 4°50 | 1.4886815 | 5°20 | 1.4883466 | 5°50 | 1.4879786 | 6°20 | 1.4875773 | 6°50 | 1.4871428 | 7°20 | 1.4866750 | 7°50 | 1.4861737 |
| 21 | 9738 | 51 | 6709 | 21 | 3349 | 51 | 9657 | 21 | 5634 | 51 | 1278 | 21 | 6588 | 51 | 1564 |
| 22 | 9642 | 52 | 6602 | 22 | 3231 | 52 | 9528 | 22 | 5494 | 52 | 1127 | 22 | 6426 | 52 | 1391 |
| 23 | 9546 | 53 | 6495 | 23 | 3113 | 53 | 9399 | 23 | 5353 | 53 | 0975 | 23 | 6264 | 53 | 1217 |
| 24 | 9450 | 54 | 6388 | 24 | 2995 | 54 | 9270 | 24 | 5213 | 54 | 0824 | 24 | 6101 | 54 | 1043 |
| 25 | 9353 | 55 | 6280 | 25 | 2876 | 55 | 9140 | 25 | 5072 | 55 | 0672 | 25 | 5937 | 55 | 0869 |
| 26 | 9256 | 56 | 6172 | 26 | 2757 | 56 | 9010 | 26 | 4930 | 56 | 0519 | 26 | 5774 | 56 | 0694 |
| 27 | 9159 | 57 | 6063 | 27 | 2637 | 57 | 8879 | 27 | 4789 | 57 | 0366 | 27 | 5610 | 57 | 0519 |
| 28 | 9061 | 58 | 5954 | 28 | 2517 | 58 | 8748 | 28 | 4647 | 58 | 0213 | 28 | 5446 | 58 | 0344 |
| 29 | 8962 | 59 | 5845 | 29 | 2397 | 59 | 8617 | 29 | 4504 | 59 | 1.4870060 | 29 | 5281 | 59 | 1.4860168 |
| 4°30 | 1.4888864 | 5° 0' | 1.4885735 | 5°30 | 1.4882276 | 6° 0' | 1.4878485 | 6°30 | 1.4874361 | 7° 0' | 1.4869906 | 7°30 | 1.4865116 | 8° 0' | 1.4859992 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| p | | p | | p | | p | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. | Geogr. Breedte. | Log. 1" in de parallel in meters. |
| 8° 0' | 1.4859992 | 8°30 | 1.4854532 | 9° 0' | 1.4848737 | 9°30 | 1.4842605 |
| 1 | 9815 | 31 | 4344 | 1 | 8538 | 31 | 2395 |
| 2 | 9638 | 32 | 4156 | 2 | 8339 | 32 | 2184 |
| 3 | 9461 | 33 | 3968 | 3 | 8139 | 33 | 1973 |
| 4 | 9283 | 34 | 3779 | 4 | 7939 | 34 | 1762 |
| 5 | 9105 | 35 | 3590 | 5 | 7739 | 35 | 1550 |
| 6 | 8927 | 36 | 3400 | 6 | 7538 | 36 | 1338 |
| 7 | 8748 | 37 | 3210 | 7 | 7337 | 37 | 1125 |
| 8 | 8569 | 38 | 3020 | 8 | 7135 | 38 | 0912 |
| 9 | 8389 | 39 | 2829 | 9 | 6933 | 39 | 0699 |
| 8°10 | 1.4858209 | 8°40 | 1.4852638 | 9°10 | 1.4846731 | 9°40 | 1.4840486 |
| 11 | 8029 | 41 | 2447 | 11 | 6528 | 41 | 0272 |
| 12 | 7848 | 42 | 2255 | 12 | 6325 | 42 | 1.4840057 |
| 13 | 7667 | 43 | 2063 | 13 | 6121 | 43 | 1.4839843 |
| 14 | 7486 | 44 | 1870 | 14 | 5918 | 44 | 9628 |
| 15 | 7304 | 45 | 1677 | 15 | 5713 | 45 | 9412 |
| 16 | 7122 | 46 | 1483 | 16 | 5509 | 46 | 9196 |
| 17 | 6939 | 47 | 1290 | 17 | 5304 | 47 | 8980 |
| 18 | 6756 | 48 | 1096 | 18 | 5099 | 48 | 8761 |
| 19 | 6573 | 49 | 1.4850901 | 19 | 4893 | 49 | 8547 |
| 8°20 | 1.4856389 | 8°50 | 1.4850706 | 9°20 | 1.4844687 | 9°50 | 1.4838329 |
| 21 | 6205 | 51 | 0511 | 21 | 4480 | 51 | 8112 |
| 22 | 6021 | 52 | 0315 | 22 | 4273 | 52 | 7893 |
| 23 | 5836 | 53 | 1.4850119 | 23 | 4066 | 53 | 7675 |
| 24 | 5651 | 54 | 1.4849923 | 24 | 3859 | 54 | 7456 |
| 25 | 5466 | 55 | 9726 | 25 | 3651 | 55 | 7237 |
| 26 | 5280 | 56 | 9529 | 26 | 3442 | 56 | 7017 |
| 27 | 5093 | 57 | 9332 | 27 | 3234 | 57 | 6797 |
| 28 | 4907 | 58 | 9134 | 28 | 3025 | 58 | 6577 |
| 29 | 4720 | 59 | 8936 | 29 | 2815 | 59 | 6356 |
| 8°30 | 1.4854532 | 9° 0' | 1.4848737 | 9°30 | 1.4842605 | 10° 0' | 1.4836135 |

FORMULIER No. I.
BINNENLANDSCH BESTUUR.

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

SECTIE.

# AANWIJZEND TABLEAU TEVENS OVERGANGSREGISTER.

Vastgesteld bij artikel 1 § *a* van het besluit van
5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Kadastrale kaart. | | | Plaatselijke benaming. | | Aard van bebouwing. | Inhouds grootte van ieder perceel. | Oude verpondingnummers. | Overeenstemmende kenmerken van de bestaande bescheiden. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | Blokkaarten en blkk. registers. | |
| Nummers der percelen. | Nummers der bladen. | Letters en nummers der cuiten. | Wijk of buurt. | Plein, straat of gang enz. | | H. A. C. | | Sectie. | Letters en nummers. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |

| Overschrijving van den laatsten regtstitel. | | Namen en voornamen der eigenaren, houders van het regt van opstal, erfpachters en vruchtgebruikers, volgens de officieele bescheiden. | Namen der personen, die zakelijk regt op het goed uitoefenen, voor zoover daarvan den bodemeigenaar gebleken is. | Aanduiding der bekende erfdienstbaarheden volgens de officieele bescheiden. |
|---|---|---|---|---|
| Dagteekening. | Nummer. | | | |
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## FORMULIER No. 2.

BINNENLANDSCH BESTUUR. RESIDENTIE

KADASTER.

Afdeeling

Kennisgeving betrekkelijk *)

van

De ingenieur van het kadaster in Ned.-Indie te Batavia brengt ter Uwer kennisse:

1°. Dat bij de kadastrering voorloopig te uwen name zijn gebragt de in deze kennisgeving vermelde eigendommen.

2°. Dat de kadastrale kaarten van den 18 tot en met den 18 ter inzage zullen liggen om te kunnen worden geraadpleegd.

3°. Dat ambtenaren van het kadaster gedurende den vermelden tijd dagelijks van des morgens 7 tot des middags 1 ure ter plaatse vermeld zitting zullen houden ten einde behulpzaam te zijn bij het aanwijzen der eigendommen op de kaart en om inlichtingen te geven en te ontvangen.

Wordende U uitgenoodigd:

1°. Om deze kennisgeving persoonlijk of bij gemagtigde op de aangegeven zittingsdagen te komen inleveren, ten einde er uwe bezwaren bekend te maken omtrent de tenaamstelling, de plaatselijke benaming, de inhoudsgrootte, de afmetingen der perceelen, enz.

2°. Om kennis te geven of al uwe eigendommen hierop zijn vermeld en of er perceelen zijn opgegeven, die U niet toebehooren, deze laatsten aan te wijzen en zoo mogelijk den naam van den regten eigenaar op te geven.

3°. Om uwe eigendoms bewijzen aan de ambtenaren van het kadaster te vertoonen, ten einde te vergelijken of zij overeenstemmen met de perceelen, die bij het kadaster ten uwen name zijn gesteld.

4°. Om deze kennisgeving, indien U geene aanmerkingen heeft of anders na de oplossing der bezwaren, hetzij door toelichting, hetzij door verbetering der kadastrale stukken, te onderteekenen.

Ten einde U in het vervolg de meest mogelijke zekerheid voor het rustig bezit uwer eigendommen en de onaantastbaarheid hunner grenzen te verschaffen en door de meest zekere aanduiding en juiste opgave omtrent de uitgebreidheid, aard en ligging het crediet van den eigendom te verhoogen, heeft de regering dit omvangrijk en kostbaar werk tot stand gebragt.

Zij verwacht dan ook van allen de meest mogelijke bekangstelling en medewerking, ten einde de moeielijkheden en nadeelen, die het gevolg zouden zijn van verkeerde tenaamstellingen en andere onnauwkeurigheden te vermijden.

BATAVIA, den 18

*De ingenieur van het kadaster in Ned.-Indie,*

Vastgesteld bij artikel 1 § *b* van het besluit van 5 September 1878 n°. 59.

(*) In te vullen naar den aard van het zakelijk regt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer. | PLAATSELIJKE BENAMING. | Sectie. | Nummers der Perceelen. | AARD VAN BEBOUWING. | Grootte. | Aanmerkingen van den eigenaar, enz. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |

De ondergeteekende verklaart dat de in deze kennisgeving voorkomende omschrijving van de door hem bezeten perceelen behoudens de hiervoren gestelde aanmerkingen juist is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 3.

BINNENLANDSCH BESTUUR.

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

SECTIE

# HOOFDREGISTER DER KADASTRALE BOEKHOUDING.

Vastgesteld bij § *a* 1 van het artikel 1 van het besluit van 5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| KADASTRALE KAART. | | | PLAATSELIJKE BENAMING. | | Aard van bebouwing. | Inhoudsgrootte van ieder perceel. | | | OMSCHRIJVING VAN DEN LAATSTEN REGTSTITEL. | | Namen en voornamen der eigenaren, volgens de officiecle bescheiden. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Nummers der perceelen. | Nummers der bladen. | Letters en nummers der ruiten. | Wijk of buurt. | Plein, straat of gang enz. | | H. | A. | C. | Dag-teekening. | Nummer. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | | | 8 | 9 | 10 |

| Namen en voornamen der houders van het regt van opstal, erfpachters en vruchtgebruikers. | Omschrijving der beschreiden tengevolge waarvan de oude perceelen door nieuwe worden vervangen. | Nummers der oude perceelen waaruit de nieuwen getrokken zijn. | Nummers der nieuwe perceelen waarin de oude zijn opgenomen. | Omschrijving der bekende erfdienstbaarheden op de perceelen gevestigd. | *Aanmerkingen.* |
|---|---|---|---|---|---|
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 4
BINNENLANDSCH BESTUUR

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

# ALPHABETISCHE NAAMLIJST DER EIGENAREN, HOUDERS VAN HET REGT VAN OPSTAL, ERFPACHTERS EN VRUCHTGEBRUIKERS VOOR EUROPEANEN EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE.

**NB.** Een dergelijke naamlijst afzonderlijk aan te leggen voor:
*a.* Inlanders, Arabieren en andere vreemde oosterlingen, uitgezonderd Chinezen.
*b.* Chinezen.

Vastgesteld bij § *a* van art. 2 van het besluit van 5 September 1878, no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## VOOR DEN AANLEG DER BOEKHOUDING.

| Volgnummer. | Namen en voornamen der oorspronkelijke eigenaren enz. in alphabetische volgorde. | Sectie, letters en nummers der aan elken eigenaar enz. toebehoorende perceelen. |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 5
BINNENLANDSCH BESTUUR.

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

# REGISTER VAN VERWIJZING, DER OUDE VERPONDING-NUMMERS NAAR DE SECTIE EN NUMMERS VAN DE DAARMEDE OVEREENSTEMMENDE PERCEELEN BIJ HET NIEUWE KADASTER.

Vastgesteld bij § a 3 van art. 2 van het besluit van 5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Oude verpondingnummers in volgorde. | Van het nieuwe kadaster de: | | Oude verpondingnummers in volgorde. | Van het nieuwe kadaster de: | | Oude verpondingnummers in volgorde. | Van het nieuwe kadaster de: | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Sectie letter. | Nummers der perceelen. | | Sectie letter. | Nummers der perceelen. | | Sectie letter. | Nummers der perceelen. |
| 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 6.
BINNENLANDSCH BESTUUR.

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

# AANTEEKENINGSREGISTER

VAN DE

## MUTATIEN IN DEN EIGENDOM, ENZ.

Vastgesteld bij § *b* 1 van art. 2 van het besluit van 5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer. | Over te boeken perceelen. | | Namen en voornamen der vervreemders waarvan af te schrijven. | Namen en voornamen der verkrijgers waarop over te boeken. | Dagteekening en nummer van den regtstitel tengevolge waarvan de overboeking geschiedt. |
|---|---|---|---|---|---|
| | Stelletter. | Nummers. | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |

FORMULIER No. 7.
BINNENLANDSCH BESTUUR

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

# AANTEEKENINGSREGISTER

VAN DE

## MUTATIEN IN DEN BODEM.

Vastgesteld bij § *b* 2 van art. 2 van het besluit van 5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer. | Kadastrale aanduiding. | | Namen der eigenaren enz. | Beknopte omschrijving der plaats gehad hebbende verandering. | Verwijzing naar den metingsstaat. | | Dagteekening van den regtstitel of vermelding van andere beschikken tengevolge waarvan de splitsing of aandeelsnits moet plaats hebben. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Sectie. | Nummer. | | | Dienstjaar. | Volgnummer. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |

FORMULIER No. 8.
BINNENLANDSCH BESTUUR.

BEWARING
VAN HET KADASTER
te

KADASTER

RESIDENTIE

AFDEELING

## STAAT HOUDENDE DE UITKOMSTEN DER METING, TENGEVOLGE VAN MUTATIEN IN DEN BODEM.

Vastgesteld bij § *b* 3 van art. 2 van het besluit van 5 September 1878 no. 59.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer. | Volgnummer van het aanteekeningsregister. | TE VERVANGEN KADASTRALE PERCEELEN. | | Aard van bebouwing. | Inhoudsgrootte der perceelen. | NIEUWE PERCEELEN WAARIN DE OUDE ZIJN OPGENOMEN. | | Namen en voornamen der eigenaren, houders van het regt van opstal, erfpachters en vruchtgebruikers, der nieuwe perceelen. | Nummer der nieuwe |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Sectie. | Nummer. | | H. A. C. | Nummer. | Inhoudsgrootte. H. A. C. | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |

| Nummer der nieuwe perceelen. | PLAATSELIJKE BENAMING. | | AARD VAN BEBOUWING. | Inhoudsgrootte van elk nieuw perceel. | OUDE PERCEELEN WAARUIT DE NIEUWE GEVORMD ZIJN. | | Aanmerkingen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Wijk of buurt. | Plein, straat of gang enz. | | | Nummer. | Inhoudsgrootte. | |
| | | | | H. A. C. | | H. A. C. | |
| 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 |

| Volgnummer. | Volgnummer van het aanteekeningsregister. | TE VERVANGEN KADASTRALE PERCEELEN. | | Aard van bebouwing. | Inhoudsgrootte der perceelen. | NIEUWE PERCEELEN WAARIN DE OUDE ZIJN OPGENOMEN. | | Namen en voornamen der eigenaren, houders van het regt van opstal, erfpachters en vruchtgebruikers, der nieuwe perceelen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Sectie. | Nommer. | | H. A. C. | Nommer. | Inhoudsgrootte. H. A. C. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |

| Nummer der nieuwe perceelen. | PLAATSELIJKE BENAMING. | | AARD VAN BEBOUWING. | Inhoudsgrootte van elk nieuw perceel. | OUDE PERCEELEN WAARUIT DE NIEUWE GEVORMD ZIJN. | | Aanmerkingen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Wijk of buurt. | Plein, straat of gang enz. | | | Nummer. | Inhoudsgrootte. | |
| | | | | H. A. C. | | H. A. C. | |
| 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 |

KADASTER.

FORMULIER No. 9.

N.

RESIDENTIE

AFDEELING

SECTIE

BLAD

SCHAAL VAN 1 à

| Letter en nummer der ruit. | Laatste toestand. | | | | Tegenwoordige toestand. | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | No. | Grootte. | | | No. | Grootte. | | |
| | | h. | a. | c. | | h. | a. | c. |
| | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

18

Opgemaakt en deugdelijk verklaard

*den* 18

*De*

Gezien en goedgekeurd:

*De Ingenieur*,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Formulier No. 10.
KADASTER.

# DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

# REGISTER

VAN

gedane aangiften wegens eigendomsveranderingen ter bekoming van landmeters kennissen, (art. 66 Staatsblad 1871 no. 148).

aangehouden door den .....

te .....

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur
dd. 7 December 1881 No. 780.

| Volgnummer van dit register. | DAGTEEKENING. | | | Aard van den overgang en waarde der breuk bij alhien de overgang een onverdeeld gedeelte betreft | Aangegeven waarde of koopprijs. | NAMEN DER VERVREEMDERS OF ERFLATERS. | V |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | der aangifte. | der acte en naam van den Notaris waarbij die is verleden of van het besluit waarbij afstand is toegezegd. | van het overlijden der Erflaters. | | | | |
| | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| NAMEN DER VERKRIJGERS. | KADASTRALE DAN WEL BESTUURS-AFDEELING | AANWIJZING DER PERCEELEN VOLGENS HET | | | TAXATIE OP WAARDE VOLGENS DE LOOPENDE VERPONDING VAN HET | | | | Volgnummer der landmeters kennis. | AANMERKINGEN |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | nieuw kadaster. | | oud kadaster. | geheele perceel. | | betrokken gedeelte. | | | |
| | | Sectie. | Nummers. | Verpondings nummers. | *f* | *c* | *f* | *c* | | |
| | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 11.

KADASTER.

# DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCH BESTUUR.

# REGISTER

VAN

ontvangen salaris- en zegelgelden, (art. 68 Staatsblad 1880 No. 148) aangehouden door den

te

Vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 7 December 1880 No. 780.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer van dit register. | INGETEEKENING. | | NAMEN DER AANVRAGERS. | Aard of benaming der afgegeven stukken of der verrigtingen. | BIJ INZAGE OF EXTRACT. | | | Oppervlakte van opgemeten hinderijen, grooter dan 35 hectaren. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | MAAND. | Dagen. | | | Aantal. | | | | | |
| | | | | | Namen. | Perceelen | Bladen. | H. | A. | C. |

| Verpondings No. | Kadastraal. | | Nummer van de | | | Taxatie of waarde volgens de loopende verponding van: | | | | Breuk bij overgang van onverdeelde gedeelte. | Kadastrale dan wel Bestuurs afdeeling. | Ontvangen salaris. | | Bedrag der geheven gegelden. | | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Sectie. | No. | Meetbrieven. | Landmeters-kennis. | Certificaten. | geheele perceel. | | Betrokken gedeelte. | | | | | | | | |
| | | | | | | *f* | *c* | *f* | *c* | | | *f* | *c* | *f* | *c* | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Formulier No. 12.**

*Besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur dd. 20 Augustus 1883 No. 269.*

Ter uitvoering van artikel 58 van het Gouvernements besluit dd. 8 Augustus 1880 No. 12 Staatsblad No. 148) vast te stellen de twee hierbij gevoegde formulieren No. 12 en 13.

# KADASTER

EXTRACT uit het Hoofd Register der Kadastrale boekhouding (formulier No. 3.)

RESIDENTIE
KADASTRALE AFDEELING

Naam of namen der Eigenaren en andere zakelijke rechthebbenden.

| VOLGNUMMER VAN DIT EXTRACT. | PLAATSELIJKE BENAMING. | | Kastrale aanduiding van elk perceel. | | Aard van bebouwing. | INHOUDSGROOTTE. | | | Overschrijving van den laatsten rechtstitel. | | Aanmerkingen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Wijk of buurt. | Plein, straat of gang. | Sectie. | Nummer. | | *h.* | *a.* | *c.* | Datum. | No. | |
| | | | | | | | | | | | |

De ondergeteekende verklaart, dat bovenstaand extract overeenstemt met de stukken, behoorende tot het archief van het kantoor van bewaring van het kadaster te waarin al de veranderingen tot heden bekend geworden, zijn opgenomen.

den 188

*De* *van het kadaster,*

Salaris Register
No. Salaris voor perceel *f*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

**Formulier No 13**

# KADASTER.

*Residentie*
*Kadastrale Afdeeling*

EXTRACT uit de alphabetische naamlijst
(Formulier No. 4.)

| Namen en voornamen der eigenaren en andere zakelijke rechthebbenden. | Sectie letters en nummers der aan elken eigenaar enz. toebehoorende perceelen. |
|---|---|
| | |

De ondergeteekende verklaart, dat bovenstaand extract overeenstemt met de stukken, behoorende tot het archief van het kantoor van bewaring van het kadaster te waarin al de veranderingen tot heden bekend geworden, zijn opgenomen.

den 188

*De van het Kadaster,*

Salaris Register
No. Salaris voor perceel *f*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# INVENTARIS

van meubilair, instrumenten en teekenbehoeften in gebruik bij de kadastrale te

tevens aanvrage der benoodigdheden.

NB. Elk halfjaar en wel met 1e Januarij en 1e Juli, wordt deze inventaris aan den betrokken Ingenieur ingezonden die hem met zijne eventueele bemerkingen voorschikt aan den Ingenieur belast met de leiding der kadastrale dienst in Nederlandsch-Indië.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

halfjaar

| BENAMING DER VERSCHILLENDE ARTIKELEN. | Eenheden. | Op was in verantwoording. | IN DIT Bijgekomen. |
|---|---|---|---|
| | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

| HALFJAAR IS | Blijft in verantwoording op | Benoodigd voor het halfjaar. | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|
| Afgegaan. | | | |
| | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# STAAT

Vastgesteld bij geleide brief No. 161/2 door den Ingenieur Chef

VAN HET

# KADASTER

Jaarlijks met 1e Januari in te dienen door de Bewaarders en Chef van Opmetings sectien, aan de Ingenieurs, ter verstrekking van de noodige gegevens voor het koloniaal verslag.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

STAAT, jaarlijks met 1o. Januarij, in te dienen door de Bewaarders en Chefs het Koloniaal verslag.

| BEWARING of OPNEMINGS-SECTIE TE | In 't geheel opgemeten tot het begin van het laatst verloopen jaar. | | | | In 't afgeloopen jaar opgemeten. | | | | In 't afgeloopen jaar is in kaart gebracht. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Gewone metingen. | | Woeste gronden. | | Gewone metingen. | | Woeste gronden. | | van het in vorige jaren gemetene. | van het in het loopend jaar gemetene. |
| | Getal Heeturen. | Getal perceelen. | Getal Heeturen. | Getal perceelen. | Getal Heeturen. | Getal perceelen. | Getal Heeturen. | Getal perceelen. | | |
| | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van opmetingssectien aan de Ingenieurs, ter verstrekking van de noodige gegevens voor

| Aantal in het afgeloopen jaar afgegeven. | | | Getal verleende inlichtinggen of inzagen van Registers. | Betrag der in 't afgeloopen jaar ontvangen salarissen. | AANMERKINGEN OF TOELICHTINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|
| meetbrieven. | landmeters kennissen. | Extracten. | | | |
| | | | | | N.B. De opgaven hebben alleen betrekking op nieuwe metingen, niet op hetgeen voor de instandhouding van het Kadaster of het afgeven van meetbrieven gemeten wordt. |
| | | | | | N.B. Kan het getal hectaren of perceelen der in kaart gebrachte oppervlakte opgegeven worden, is nog beter. |
| | | | | | N.B. De cijfers dienen tot een globaal overzicht van het werk, er mag dus niet te veel tijd besteed worden aan berekeningen van oppervlakte enz. om een zeer juist cijfer te verkrijgen. |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# VERANTWOORDINGSSTAAT

DER

## ONTVANGEN VOORSCHOTTEN TER BESTRIJDING VAN DE UITGAVEN TEN BEHOEVE VAN DE KADASTRALE METINGEN, ALS KOELIELOONEN, BAKEN, PIKETTEN, ENZ.

NOTA: Deze voorschotten worden op last van den Directeur van Binnenl. Bestuur door den Resident verstrekt, tot bedragen van *f* 500, welke bij de verantwoording van het vóórlaatst verstrekte bedrag telkens op nieuw kunnen worden aangevraagd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGEN.

# VERANTWOORDING van gedane uitgaven ten behoeve

door den ondergeteekende

te

| DATUM. | ONTVANGSTEN. | BEDRAG. |
|---|---|---|
| | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van de kadastrale opmeting der kadastrale afdeeling

Landmeter der klasse van het kadaster, Chef der kadastrale opname

| DATUM. | Nommer der bijlagen. | UITGAVEN. | BEDRAG. |
|---|---|---|---|
| | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

№

# VERANTWOORDING

van het op ontvangen voorschot op koelie gelden ten bedrag

van door den

| DATUM VAN DE UITGAVEN | No. der bijlagen. | AARD DER UITGAVEN. | BEDRAG. | *Aanmerkingen.* |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |

GEZIEN

*De*

(Bijlage van den verantwoordingsstaat der uitgaven voor koeliekoorn enz. bij de kad. metingen)

*Aldus naar waarheid opgemaakt*

*den*

Afgegeven voor

*De*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 1a.
BINNENLANDSCH BESTUUR.

Kantoor
van het Kadaster
te

# KADASTER.

RESIDENTIE

AFDEELING

SECTIE

# AANWIJZEND TABLEAU.

Vastgesteld bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur
dd. 21 April 1883.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| KADASTRALE KAART. | | | AARD VAN BEBOUWING. | PLAATSELIJKE BENAMING. | INHOUDS GROOTTE DER PERCEELEN. | | | | | VERVALLIZING VAN HET | | Verpondings nummer. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Nummers der Perceelen. | Nos. der bladen. | Letter en No. der ruiten. | | | H. A. | A. | c. A. | Bouws. | Vierk. Rhijnl. roeden. | Nieuwe nummer. | Vervallen nummer. | |
| | | | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| IN OF OVERSCHRIJVING VAN DEN LAATSTEN RECHTSTITEL. | | Namen en voornamen der eigenaren of andere zakelijk-rechthebbenden op den grond, met omschrijving van den aard hunner rechten. | NAMEN DER DESA'S. | Toelichtingen |
|---|---|---|---|---|
| Dagteekening. | Nummer. | | | |
| | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 3a.

**BINNENLANDSCH BESTUUR.**

KANTOOR VAN HET KADASTER

te

RESIDENTIE

REGENTSCHAP

DISTRICT

Desa

in ..... bladen.

# KADASTRAAL GRONDREGISTER

aantoonende de gronden in geregelde cultuur bij de inlandsche bevolking, zoomede de overige gronden, te zamen uitmakende het geheel gebied der desa.

otale uitgestrektheid van het desagebied.....

Behoort bij art. 2 § III der Voorschriften tot regeling van de bijhouding der Kadastrale metingen, vastgesteld bij et besluit van 30 April 1883 no. 30.

Mij bekend:
*De Gouvernements Secretaris,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

| VOLGNUMMER. | Kadastrale aanduiding | | Ligging op de desa-kaart. | | LANDRENTEPLICHTIGE GRONDEN. | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | SAWAH'S. | | | TEGAL-VELDEN. | VISCH-VIJVERS. | NIPA-BOS-SCHEN. | TUINEN. | ERVEN. |
| | Sectie. | Nummers der perceelen. | Nummers der bladen. | Letters en nummers der ruiten. | Van levend water voorzien. | Van den regen afhankelijk. | Rawa's. | | | | | |
| | | | | | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. |

| Verponding plichtige gronden. (Eigendom, Erfpacht, enz.) | KOFFIETUINEN. | | BOSSCHEN. | | Wegen, begraafplaatsen, waterleidingen. | Onbebouwde gronden. | Verwijzing naar het | | AANMERKINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Gouvernements. | Eigen tuinen der bevolking. | Djati. | Wildhout. | | | nieuwe volgnummer. | oude volgnummer. | |
| Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws en vierk. Rijnl. Roeden. | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No. 35.

BINNENLANDSCH BESTUUR. KANTOOR VAN HET KADASTER

te

**Residentie**

**Regentschap**

**Afdeeling**

**District**

**Desa**

# STAAT

aangevende de verzamelde oppervlakten der voor elke cultuur bestemde gronden, zoomede der verschillende ongecultiveerde grondsoorten.

Behoort bij art. 2 § IV der Voorschriften tot regeling van de bijhouding der Kadastrale metingen vastgesteld bij het besluit van 30 April 1883 no. 30.

Mij bekend:

*De Gouvernements Secretaris,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| DAGTEEKENING waarop de totaliseering der laatste uitkomsten heeft plaats gehad. | LANDRENTEPLICHTIGE GRONDEN | | | | | | | | | | | | | | | | Verponding-plichtige gronden. — Eigendommen, Erfpachten, enz. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | SAWAH'S. | | | | | | TEGAL-VELDEN. | | VISCH-VIJVERS. | | NIPA-BOSSCHEN | | TUINEN. | | ERVEN. | | | |
| | Van levend water worzien. | | Van regen afhankelijk. | | Rawa's. | | | | | | | | | | | | | |
| | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. |

| KOFFIETUINEN | | | | BOSSCHEN. | | | | Wegen, begraafplaatsen, rivieren, meeren en waterleidingen. | | Onbebouwde gronden. | | Totale uitgestrektheid van het desagebied. | | TOELICHTINGEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Gouvernements. | | Eigen tuinen der bevolking. | | Djati. | | Wildhout. | | | | | | | | |
| Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | Bouws. | Vierk. Rijnl. Roeden. | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER No 7a.

BINNENLANDSCH BESTUUR.

KANTOOR VAN HET KADASTER

te

RESIDENTIE

REGENTSCHAP

KADASTRALE AFDEELING

# AANTEEKENINGSREGISTER

## van de bekend geworden mutatiën in den bodem.

N.B. In een zelfde register, doch afdeelingsgewijze aan te leggen.

Behoort bij artikel 11 der Voorschriften tot regeling van de bijhouding der Kadastrale metingen, vastgesteld bij het besluit van 30 April 1883 no. 30.

Mij bekend:
*De Gouvernements Secretaris,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Volgnummer. | Kadastrale aanduiding. | | NAMEN der DESA'S. | NAMEN der bezitters waardoor de grondverandering is bewerkstelligd. | BEKNOPTE omschrijving der plaats gehad hebbende grondverandering. | Verwijzing naar de hulpkaart. | | Vermelding der bescheiden waar de grondveranderi gen gerapporteerd zijn, en andere toelichtingen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Sectie. | Nummer. | | | | Jaartal. | Volgnummer. | |
| | | | | | | | | |

**Form. 9a.**

## Deugdelijk opgemaakt

den 18

*De*

## Gezien en goedgekeurd:

*De Ingenieur,*

## Op de verschillende plans bijgewerkt

den 18

*De*

---

Behoort bij artikel 16 der Voorschriften tot regeling van de bijhouding der Kadastrale metingen, vastgesteld bij het besluit van 30 April 1883 No. 30.

Mij bekend

*De Gouvernements Secretaris,*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

№

Kadastrale Afdeeling

District

Dessa

Schaal

| Oude perceelen. | | | | | Nieuwe perceelen. | | | | | Verwijzing naar het mutatie register. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Perceel N°. | Vorige soort van bebouwing. | Grootte. | | | Kadastraal plan. | | Tegenwoordige soort van bebouwing. | Grootte. | | |
| | | | | | Lett. en n°. der ruit. | Perceel n°. | | | | |
| | | H.A. | A. | CA. | | | | H.A. | A. CA. | |
| 1 | 2 | 3 | | | 4 | 5 | 6 | 7 | | 8 |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

FORMULIER N°. 9ª.

# HULPKAART.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

# DOOR DE DISTRICTSHOOFDEN AAN TE HOUDEN.

# REGISTER

van gerapporteerde tot standgekomen grondveranderingen.

NOTA: Zie art. 6 der voorschriften tot bijhouding van het Kadaster in de Binnenlanden. Gouvernements-Besluit 30 April 1883 No. 30.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| Doorloopend nummer. | NAAM EN NUMMER VAN DE DESA. | Naam van hem, waardoor de grondverandering is tot stand gekomen. | Aard van bebouwing. | | Geschatte uitgestrektheid der verandering. |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | vroeger. | thans. | |

| OMSCHRIJVING DER PLAATSGEHAD HEBBENDE VERANDERING. | Verwijzing naar het volgnummer der hulpkt. | PLAATSGEHAD HEBBENDE VERANDERING. | DATUM DER OPMETING. |
|---|---|---|---|
| | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

RESIDENTIE

KADASTRALE AFDEELING

# REGISTER houdende de uitkomsten der Driehoek en Veelhoekmeting.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| STANDPUNTEN | | HOEKEN. | | LIJNEN. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| N.° | NAAM | AANWIJZING. | GROOTTE. ° ′ ″ | AANWIJZING. | LENGTE. | AZIMUTH. ° ′ ″ |
| | | | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

| AFSTANDEN TOT DEN: | | | | Aanmerkingen. |
|---|---|---|---|---|
| MERIDIAAN. | | PERPENDICULAIR. | | |
| + Oost. | — West. | + Noord. | — Zuid. | |
| | | | | |

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Staatsblad 1882 No. 183.

*Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 4 Julij 1882 no. 40.*

**REGLEMENT** op de reis- verblijf- en transportkosten van het inlandsch personeel bij de burgerlijke geneeskundige en veterinaire dienst.

Art. 1. Aan doctors-djawa, kweekelingen van de school tot opleiding van inlandsche geneeskundigen, vaccinateurs, hulp- en élève-vaccinateurs, inlandsche veeartsen en kweekeling-veeartsen wordt bij dienstreizen, die zich verder uitstrekken dan tot eenen afstand van zes palen buiten hunne verblijf- of standplaats, toegekend:

*a.* **te land:**

bij reizen in commissie, eene tegemoetkoming voor transportkosten van *f* 0.33 (*drie en dertig cent*) per paal aan doctors-djawa, vaccinateurs, hulpvaccinateurs en inlandsche veeartsen, en van *f* 0.20 (*twintig cent*) per paal aan kweekelingen der school tot opleiding van inlandsche geneeskundigen, élève-vaccinateurs en kweekeling-veeartsen;

bij reizen ter bereiking der bestemming, zooals bij overplaatsing of eerste aanstelling, worden de boven vastgestelde bedragen respectivelijk verhoogd:

voor ongehuwden tot *f* 0.36 (*zes en dertig cent*) en *f* 0.23 (*drie en twintig cent*);

voor gehuwden tot *f* 0.42 (*twee en veertig cent*) en *f* 0.26 (*zes en twintig cent*);

*b.* **te water (waaronder begrepen alle reizen op rivieren, binnenwateren en over zee:**

bij reizen in commissie, vrij transport voor zich zelven, en bij reizen ter bereiking der bestemming ook voor hun wettig gezin, aan doctors-djawa, vaccinateurs, hulpvaccinateurs en inlandsche veeartsen als passagiers der *tweede* klasse, en aan kweekelingen der school tot opleiding van inlandsche geneeskundigen, élève-vaccinateurs en kweekeling-veeartsen als passagiers der *derde* klasse; dan wel, zoo zij zelf in de noodige transportmiddelen voorzien, eene tegemoetkoming, die het bij tarief of door gebruik vastgestelde bedrag voor prauwhuur niet overschrijdt, hetgeen telkens door het hoofd van gewestelijk- of plaatselijk bestuur op de declaratie gecertificeerd wordt.

Art. 2. Bij reizen te land langs wegen, waarvoor geene afstandwijzers zijn aangenomen, wordt het aantal afgelegde palen telkens door het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur op de declaratie bekend gesteld, waarbij voor wegen, op welke de afstanden niet in palen zijn aangeduid, tot maatstaf wordt genomen dat een afstand, die gewoonlijk te voet in één uur wordt afgelegd, gelijk aan drie palen is.

Voorts is nog bij reizen te land van toepassing het reglement op het reizen langs spoorwegen bedoeld bij Staatsblad 1872 no. 77, aangevuld bij Staatsblad 1873 no. 166; zullende, zoo van dit middel van vervoer wordt gebruik gemaakt, de in art. 1 genoemde personen worden overgevoerd als reizigers in rijtuigen der 3de klasse, met dien verstande evenwel, dat hun de kosten van vervoer van bedienden en bagage niet worden vergoed.

Art. 3. Daar waar door het Gouvernement overeenkomsten zijn of mogten worden getroffen met aannemers voor het vervoer van Gouvernements reizigers en hunne bagage, wordt door de in artikel 1 genoemde personen, voor zooveel zij vallen in de termen van die overeen-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

komsten, van de diensten en transportmiddelen van die aannemers gebruik gemaakt; wordende alsdan niet toegekend de bij dat artikel bedoelde tegemoetkoming.

Art. 4. Aan de in artikel 1 bedoelde personen *kan*, zoowel bij reizen te land als te water, bij uitzondering in bijzondere gevallen een daggeld worden toegelegd van hoogstens *f* 1 (*een gulden*) voor hen, die onbezoldigd zijn, en van hoogstens *f* 0.50 (*vijftig cent*) voor hen, die bezoldiging, toelage of onderstand uit 's lands kas genieten; zullende de noodzakelijkheid tot het toekennen van daggeld en het bedrag daarvan telkens op de declaratie moeten blijken uit eene met redenen omkleede verklaring van het hoofd van gewestelijk bestuur bij reizen ter bereiking der bestemming ter plaatse waar de reis aanvangt, en bij reizen in commissie van dezelfde autoriteit in de bereisde streken.

Bij reizen te land, waarbij de reiziger op één en denzelfden dag van- en naar zijne standplaats heen en terug reist, wordt hem de helft te goed gedaan van het daggeld, dat hij bij eene langere reis zou hebben genoten, welke helft eveneens wordt toegestaan voor den dag van terugkomst, wanneer de reis meer dan een dag geduurd heeft.

Art. 5. Bij het toekennen van daggelden wordt zooveel mogelijk tot maatstaf genomen, dat per dag ten minste moet worden afgelegd een afstand van 18 (*achttien*) palen en, langs spoorwegen reizende, minstens 100 (*één honderd*) kilometers of 67 (*zeven en zestig*) palen van 400 rijnlandsche roeden.

Art. 6. Doctors-djawa en inlandsche veeartsen kunnen, bij reizen wegens overplaatsing of in commissie, de kosten van het transport der door hen mede te voeren medicijnkisten, geneesmiddelen en instrumenten den lande in rekening brengen; zullende de betrekkelijke vorderingen zooveel mogelijk moeten gestaafd worden door bewijsstukken *in originali*.

Art. 7. Aan de in artikel 1 bedoelde personen kunnen voorschotten op hunne reis- verblijf- en transportkosten worden toegekend, op den voet als bij artikel 12 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1862 no. 153a) voor Europesche ambtenaren is vastgesteld.

Art. 8. Vóór het vertrek legt de reiziger een declaratie aan overeenkomstig het model, vastgesteld bij het in artikel 7 bedoeld reglement.

Die declaratie moet voor vertrek en aankomst ter visering worden aangeboden aan het betrokken hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur.

Op die declaratie wordt tevens aangeteekend of daarop al dan niet voorschot is verleend.

Art. 9. Dit reglement is niet van toepassing op vaccinateurs, hulp- en élève-vaccinateurs, reizende binnen hun vaccine-district voor de verrigting voor hun gewoon dienstwerk.

Afschrift enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal
van *Nederlandsch-Indië*.

*De Algemeene Sekretaris*,

PANNEKOEK.

Uitgegeven den *vijftiendan* Julij 1882.

*De Algemeene Sekretaris*,

PANNEKOEK.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

## Staatsblad 1883 No. 236.

*Besluit van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië van* 10 *October* 1883 *no.* 1.

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* Krachtens machtiging des Konings, met intrekking van alle strijdige bepalingen, het Reglement op de reis-, verblijf- en transportkosten van het Inlandsch personeel bij den Burgerlijken Geneeskundigen- en Veterinairen dienst (Staatsblad 1882 no. 187) van toepassing te verklaren op het Inlandsch personeel van het Kadaster in *Nederlandsch-Indië*, met dien verstande, dat de Hoofdmantri's en Mantri's der 1ste, 2de en 3de klasse worden gelijkgesteld met de Doctors-Djawa, Vaccinateurs, Hulpvaccinateurs en Inlandsche Veeartsen en de Elève-Mantri's met de Kweekelingen der school tot opleiding van Inlandsche Geneeskundigen, Elève-Vaccinateurs en Kweekeling-Veeartsen, en dat in artikel 6 van bedoeld Reglement, bij toepassing op het Inlandsch personeel van het Kadaster, instede van: „medicijnkisten, geneesmid-„delen en instrumenten," gelezen wordt: „meet- of andere „instrumenten."

*Ten tweede:* Te bepalen, dat de beschikking, vervat in artikel 1 van dit besluit, in werking treedt op den dag der uitgifte van het Staatsbladnummer, waarin zij voorkomt.

*Ten derde:* enz.

Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië:*

*De Algemeene Sekretaris,*

PANNEKOEK.

Uitgegeven den *veertienden* October 1883.

*De Algemene Sekretaris,*

PANNEKOEK.

---

## Staatsblad 1873 No. 166.

*Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van den* 30*sten Augustus* 1873 *no.* 5.

Is goedgevonden en verstaan:

*Eerstelijk:* Onder nadere goedkeuring des Konings, met aanvulling van het reglement op het reizen van landsdienaren langs spoorwegen, vastgesteld bij het besluit van 25 April 1872, no. 7 (Staatsblad no. 77) en van het daarbij behoorend tarief, te bepalen:

I dat vracht voor bedienden en goederen, mede te nemen door reizigers in de rijtuigen der 2de klasse, ook wordt vergoed aan burgerlijke landsdienaren, die bij het reglement op de reis- en verblijfkosten, vastgesteld bij het besluit van 17 December 1862, no. 32 (Staatsblad no. 153*a*) zijn gerangschikt in de 4de klasse van gouvernements reizigers;

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

II dat hunne deklaratien, wat betreft de uitgaven per spoor, moeten zijn voorzien van eene verklaring, onder aanbod van eede, dat de opgebragte sommen werkelijk door hen zijn besteed.

*Ten tweede:* Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*:

*De Algemeene Sekretaris*,

LEVYSSOHN NORMAN.

Uitgegeven den *zesden* September 1873.

*De Algemeene Sekretaris*,

LEVYSSOHN NORMAN.

---

## Staatsblad 1873 No. 200.

*Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van den 19den October 1873 no. 4.*

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings, met uitbreiding van art. 7 van het reglement op de reis- en verblijfkosten van burgerlijke ambtenaren in *Nederlandsch-Indië* (Staatsblad 1862, no. 153*a*) te bepalen, dat tegemoetkoming voor reis- en verblijfkosten ook wordt genoten door hen, die ingeval van ziekte, bij afwezen of ontstentenis van een' geneesheer op hunne standplaats zich met toestemming van hunnen chef, of waar plaatselijk geen hoogere autoriteit aanwezig is op eigen gezag, naar de naaste plaats, alwaar een geneesheer gevestigd is, begeven, om zich onder geneeskundige behandeling te stellen: met dien verstande evenwel, dat zij, na aankomst te dier plaatse, ten spoedigste een geneeskundig certifikaat aanvragen, konstaterende hun ziekelijken toestand, en de noodzakelijkheid van het verlaten hunner standplaats, en dit overleggen bij hunne reis-deklaratie.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*;

*De Algemeene Sekretaris*,

LEVYSSOHN NORMAN.

Uitgegeven den *twee-en-twintigsten* Oktober 1873.

*De Algemeene Sekretaris*,

LEVYSSOHN NORMAN.

---

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL